

Indholds fortegnelse.

1588.

Side 3 – 17 (*første sidetal originalen - andet afskriften*)

Kong Chr. dend Fierdes Herkomst og Fødsel.

Kong Frid. den 2den nogle Aar tilforn hafde af Rigens Raad erholdet, at dersom hans uden

Side 4. - 17

Prindz eller Mandlig Arfving bortdøde, da skulle den, som i hans stæd til konge blef udvaldt, og som vare ugift, annamme een af hans Døttre til Dronning og Hustrue.

Disse Rigers Tilstand for Kong Friderich dens Andens Død.

Side 5 – 18,

Chr. 4. udvelges af Stænderne, til at være Konge efter sin Faders Død.

Side 6 – 19

Kong Friderich den 2 des Død.

Manges Spaadom om dette Aar.

Side 7 – 20/21

Raadslag om Regieringen at beskikke udi Kongens u-myndige Aar.

Enke-Dronningen paastaaer at ville have Deel udi Regieringen, tillige med Kongens Raad.

Iligemaade-Kongens Far-Broder Herr: Hans.

Hert: Hans løb sig strax overtale. Men Enke-Dronningen vill ej saa læt afstaa sin Tiltale.

Side 8 – 21/22

Canceller Niels Kaas overtaler Enke-Dronningen til at frastaae sit Forsæt med gode Ord.

Enke-Dronningen bliver omsider overtalt.

Derefter bliver iblant R. Raad fire udvalte til at være Regierings-Raad, saa længe Kongens unge og u-myndige Aar varede

Hvorvidt deres Fuldmagt sig skal strække.

Side 9 - 22

Deres Berømmelse.

Side 10 – 23.

En synderlig Adfærd af Jac. Ulfeld ved Kongens Begiengelse.

Side 11 – 24.

Adelen bliver anmodede af Rigens Raad, om deres Troskab og Billighed til Konges og Fæderne Landets Tieneste.

Side 12 – 25

Adelen blev og misfornøje: med R. Raads Svar.

Mangfoldige Legater fra fremmede Potentater og Herrer komme ind for at ynske Kongen Lykke.

Side 13 – 26

De Fyrstelige og høye Personer, som havde været til Begravelsen, reyse hiem igien.

Regierings Raadene med Enke-Dronninge, overlægge den unge Konges Hoff-Stat og Optugtelse.

Saa og anordne Falster og Laaland til Enke Dronningens Lif-Gedinge, med andet.

Orlogs-Skibe udsendes for at holde Vester- og Nord-Søen Reen.

Side 14 – 26/27

Forslag om Hertug Ulrich at blive Dom-Herre udi Capitelet til Stratzburg.

Herom indsendes Gesandter til Chur-Fyrsterne af Saxen og Brandenburg.

Hvilke raade den fra, og give dertil deres Aarsager tilkiende.

Regierings Raadene sloge det der for af deres sind.
Om Thyge Brahe og hans Bygninger, med andet paa Hveen.

Side 15- 28

Regier. Raadene forærede hannem 6000 Rdlr.
Hertug Philip af Slesvig og Holsten Gottorff begiære at tage Forstendommen Slesvig og Landet Femmeren til Lehn.

Det bliver opsat.

Ridderskabet udi begge Hertugdømmerne begiere

Side 16 – 28/29

Ridderskabet udi begge Hertugdømmerne begiere
Ridderskabet ved den Oldenborgske Stammes Tiltrædelse til Regieringen vidste at tage deres Sager i agt.

Side 17 -29/30

De toge Eksempel af de Danske, og derfor kunde de ej heller af dennem udi deres Forsæt hindres.

Hvorl. de Danske Rigens Raad styrker Ridderskabet udi deres anmassede Myndighed, da Christian den 4de blef Konge.

De forestiller de Holstener, hvem de vilde udvælge af Kong Friderich den Andens Sønner til deres Hertug.

Den Forsikring de gabe de Holstener at deres Privilegier dennem af K. Christian den 4de skulle blive holdne, naar hand blef myndig, var at dersom de ikke bleve holdte, maatte de opsigte deres Huldskab.

Forskrekkelig og u-forsvarlig Forseelse.

Hert. Phillip forstod det anderledes

Side 18 – 31

Hafde Danske Gesandter haft Fuldmagt til at indgaa deres Begiering, hafde de og faaet det.

Side 19 – 31

Med Kong Christian den Fjerdes holdning udi Holsten blef intet af denne Gang.

Det siintes nok at alle Ting vare oplagte med de Danske.

aml. til Ietzhoe med de Hamborger om den unge Konges Hyldning, Frugtløs.

Side 20 – 32

Hertug Hans af Sønderborg begiærer Lehn.

Rig. Raad Axel Gyldenstjerne bliver beskikket il Statholder over Norge, og faaer dertil Befaling bestaaende i adskillige Poster.

Side 21 – 33

Hand var en fornuftig og god Mand.

Et Spansk Orlogs-Skib, som flyede af Søs-Slaget med de Engelske, lander udi Norge.

De Engelske Seylatz Nord om Norge til Rusland og St. Archangel.

Side 22 – 34

Det bliver det Russ. Compagnie i London tilstæd.

Tvende Orlogs-Skibe udsendes for at krydse paa dennem, som det ikke var tilladt.

Capit. paa disse Orlogs-Skibe fornyer Venskabet med den Russiske Boyar til Malmis.

Hans Forslag.

Side 23 - 35

En Gesandt fra Skotland, for at lykønske Kongen, og for at begiære Kongens Søster til Gemahl.

Side 24 – 36.

Kong Johan udi Sverrig ynsker Kongen til lykke ved et Bref.
K. Johans ældste Søn, Sigersmund, udvælges til Konge af de Polakker.
Det Østerigske Huus vil hindre dette Val.
De Pohlske foreskrive Sigersmund Poster, som hand ikke vil indgaae.

Aar 1589.

Side 25 – 37.

Haard og lang Vinter.
Herre-Dage forskrives at skal holdes til kommende Sommer i Kiøbenhafn.
Hvad Herre-Gage vare i de Tider, og hvad der blev forhandlet.

Side 26 – 38.

For mange Love er et Riges Forderf.
Naar det Nafn Herre-Dage først opkom.
Forskiel imellem Rigets Mode og Herre-Dage, og hvad til Moderne blev forhandlet.

Side 27 – 39/40.

Hertugerne af Slesvig antog Hertug dommet Slesvig og Femmeren til Lehn
Gesandter fra Kong Jacob udi Skotland, kommer for at negiære Kongens Søster Prinsesse Anna, og for at handle om Ægte Pagterne.

Side 28 – 40.

Side 29 – 40/41.

Dronning Anne reyser til Skotland, men af Storm og Mod-Vind blev drevet under Norge ved Opsloe.

Kong Jacob sejler self til Norge, for at hente sin Brud hiem.
Hand lader sig self vie til sin Dronning udi Opsloe, hvor hand nogen Tiid forblef.

Side 30 – 41.

Den Nedersaxiske Kredsens Anmodning at nogen paa Kongens vegne, maa sendes til Halberstad, for at udvælge een Kreds-Oberst, saa og at raadslage om Kredsens Beste i de farlige Tider.

Rigens Raads Svar.

Side 31 – 43

Stadtholderen Hr. Henrick Rantzov, og Jørgen Patzlick, bleve sente til Brunsvig, for at fuldkomme det Giftermaal, som var tilforn sluttet imell. Hertug Julium og Kongens Søster Elisabeth, med andet.

Mynten forhøyes i disse tvende Nordiske Riger.
Forordning om Silde-Fangsten i Norge, kaldet Mod-Bog.

Side 32 – 47.

Told af Master, Spiire, og anden Tømmer-Last.
Nyekiøbings Slot udi Falster bygges af Enke-Dronningen Sophie.
Bergen ødelægges af Ildebrand.
Biskop M. Niels Hvid i Skaane dør, og Kongens Hoff-Prædikant Docter Mogens Matzsøn blef Biskop i hans stæd.
Rigs-Raads Anders Bings Død i Norge.

Aar 1590.

Side 33. – 50

Kong Jacob af Skotland, rejser fra Norge til Danmark
Hand rejser til Roeskilde, og hvad der da blev bestilt.

Side 34/ 35 – 51/52

Hertug Henrick Julii og Frøiken Elisabeths Bielager paa Cronborg.
Enke-Dronning Sophie aftaler med sin Fader Hertug Ulrick af Meklenborg, at hendes 2den Søn Hertug Ulrick (36.) blev udvaldt til at blive Biskop over Schwerin efter hans Død.

Side 36 – 52/53

Kong Jacob rejser hjem til Skotland.
Dronning Anna kronet, saa snart hun satte sin Fod paa Skotland.
Vid. John Sptswood Kord Arch Bishop of St. Andrews History of the Church p, 380. seqq.

Side 37 – 55

Hendes Ed.

Side 38 - 56

Dronning Anna bliver udi Edingborg indført, med stor Pragt.
Dronning Annas Berømmelse.

Side 39 – 56/57

Kongen giver Hertug Julius Gelejde af Riget.
Kongen var i Hamborg.
Kongen og Hert. Philip af Slesvig Holsten, Gottorff, hyldest af Stænderne udi Fyrstendømmene.

Side 40 – 57

Side 41 – 57/58

Side 42 – 59

Syv Lands-Byer, som Kongens Salig Hr. Fader havde indtaget fra det Cutinske Biskopsdom, blev tilbage leverede.
Herre-Dage holdes udi Colding, hvor dend unge Konge selv sad Retten.
En sær Sag imod Regierings- og Rigs-Raad Valkendorf.

Side 43 – 60

Nyttige Forordninger.

Side 44 – 60/61

Rosenobler blev afsatte.
De Vediske Stæder befries for Laste-Penge udi Øresund og Belt, som de nogle Aar tilforn maatte betale.

Side 45 – 61

Hertug Phillip af Slesvig-Holsten – Gottorff dør.

Side 46 – 61/62

Doctor Pofvel Matzen Biskop i Siælland dør.
Doctor Peder Vinstrup Biskop udi Aarhus kom udi hans Stæd til Siellands Stift.
Elias Eysenberg dør.

Side 47 – 64/65

Hert. Joan Adolph tager Hertugdømmet Slesvig og Landet Femmern udi Eed af Kongen.
Lehn-Eeden.

Side 48 – 65

Rigens Ret eller Herre Dage holdes udi Norge.
En Russiske Gesandt kom til Kongen i Norge.

Side 49 – 66.

Herredage holte i Kiøbenhafn, hvor Kongen sad self og ytrede sin Nidkiærhed for Ret og Retfærdighed med dend Viisdom som de ikke af saa unge en Herre ventede.
De Norske Adel finge Svar paa hvis de overgave til Kongen, da hand var til Opsloe og blev hyllet.

Side 50 – 67

Side 51 – 67/68

Side 52 – 68/69

De ord frie og u-frie Mand indføres først i Norge, som tilforn var u-brugelig og ubekjendt.
Handel med de Svenske om et Grændse-Mode og andet meere.

Side 53 – 69

Grændse-Mødet holdes ved Kongsbak, eller Flakkebek.

Side 54 – 70

I. Om Seylatsen Norden om Norge, til St. Nicolas eller Archangel.

Om de 3 Croner.

3. Om de Russiske Gesandters Ærinde i Danmark.

4. Om Vaaben-Tienesten, som de Danske burde holde af det Gods de ejede udi Sverrig.

De Danskes Svar paa dend første Post.

Side 55/56 – 71/72

3. Paa dend tredie Post.

4. Paa dend fiende Post.

5. Paa dend sidste Post,

De Danske Besværinges.

1. Ud- og indgaaende Told fordres af de Danske Danskes Vahre

2. At dend Russiske Gesandt blef af de Svenske Skier-Baade oppasset paa Kongens Strømme under Norge

3. Lappe-Finner, ihjelslaget af de Svenske.

4. De Danske hindres at handle paa de Svenske Markeder.

5. De danske kand ikke faae deres tilstaaende Gield i Sverrig.

Side 57 – 73/74

7. Om Johan Thaubes Arfve-Gods udi Lifland.*)

8. Om Frue Giørvel Gyldenstiernes Arf udi Sverrig.

De Svenskes Svar paa det første.

2. Paa det andet.

4. Paa det fiende

5. Paa det femte.

6: Paa det syvende, thi paa det dette svared de intet.

7. Paa det ottende.

De Svenske finde paa ny Paastand.

Side 58 - 76

De Danske søge at undgaae slig Vitløftighed.

Om Sejlatsen paa Archangell Norden om Norge.

De Danske erbyde sig, at være Mæglere imellem de Svenske og Russerne.

2. Om de 3 Croner.

3. Om hoved-Qvittantzen for Elsborg.

4. Om Lappe eller Finne-Skatten i Norge.

Side 59 – 78/79

5. Om de Engelskes Fiskeri Norden om Norge.

6. Om de Danskes Gield udi Sverrig.

1. Om told, som de Danske Sejlende og Handlende aftvinges i Sverrig, saa og om dend Told de Svenske maa betale i Danmark.

Side 60 – 79

2. Hvorledes med Tolden ved Bahuus og Elfsborg skal forholdes.

3. De Danskes frie Handel paa Svenske Markeder.

Side 61 – 79/80

Hanse-Stædernes Mode til Lybek.

Aar 1592

Side 62 – 81/82

Bede-Dage udi Denmark.

Kongen plages af Børne-Kopper, saa hart, at hand var udi Lifs-Fare.

Kongen besøger Tyge Brahe paa Hveen.

Side 63 – 83

Hertuginde Christina af Slesvig Holsten, rejser igiennem Danmark med sin Datter, for at fuldbyrde hendes med Hertug Carl i Sverrig Giftermaal.

Hertuginde Christina af Slesvig Holsten, rejser igiennem Danmark med sin Datter, for at fuldbyrde hendes med Hertug Carl i Sverrig Giftermaal.

Side 64 – 84/85

Gesandter sendes til Skotland, for at ønske Kongen og Dronningen til lykke, over det de saa lykkeligen vare slupne fra Forræderes Anslag med Mord og Brand.

De Svenske søge at oprippe det, som forleden Aar var sluttet paa Grændse-Mødet.

Side 66 – 86

De Svenske Herre som sadde fangne blive frigifne af Hertug Carl.

Aar 1593.

Side 67 – 87/88

Kongen tager sine Hertugdømmer udi Lehn af Keyseren, og bliver af hannem giort self myndig til at regiere dennem.

Kongen tager sine Hertugdømmer udi Lehn af Keyseren, og bliver af hannem giort self myndig til at regiere dennem.

Side 68 – 88.

Anordning hvorledes der med Laug-Mændenes Domme skulle forholdes, naar nogen var forarsaget dennem at paatale.

Stor U-rolighed og Forandring udi Sverrig ved Regieringen, efter Kong Johans Død.

Side 69 – 89

Kong Sigismund*) seyler fra Dantzic til Stokholm.

Side 70 -90

Aar 1594

Side 71/72 – 91/92

Hans sidste samtale med den unge Konge.

Side 73 – 92/93/94

Der raadslages iblant R. Raad, hvo Regieringen udi Cancellereus stæd skal forvalte, og hvad derved forefaldt.

Side 74 – 95/96.

Desligeste om at kiende Kongen for myndig.

Herre-Dag holdes, hvor Jacob Rostrup dømmes fra Livet for sine Formastelser og Forvovenhed.

Side 75 – 96/97.

Kongelig Danske Gesandter sendes til Rigs-Dagen udi Regensborg.

Side 76 – 98.

Paa Kongens Brødrers Hertug Ulrichs og Hertug Hanses vegne begieres Sæde paa den Fyrstelige Bænk tillige med Kongen til Rigs-Dagen.

Kongen af Skotland velsignes med sin første fødte Søn, Printz Hentick Friderich, til hvis Daad Kongen og Enke Dronningen med fleere Potentater blef Fadder budne, men meere, som derved forefaldt.

Christopher Valkendorf og Albret Friis rejse til Gulland for at forfare Landets Tilstand.

Side 77 – 99

De Holstenske Ridderskabs Formastelse

Side 78 – 100

Slesvigs Land-Dages Beskaffenhed.

Sær Hændelse ved det Slesvigske.

Side 79 – 101

Forskiel paa Land-Dage, og Land Diætet.

De Svenske af lader endnu ikke, at klage over den Hinder dennem skeer, med at fordre Lappe-Skatten i Norge.

Side 80 – 101/102

De Svenske flytte Handelen og Stabelen fra Narva til Reval for at hindre Sejlatzen.

Hr. Axel Steensøn flyer fra Sverrig giennem Danmark til Pohlen.

Side 81 – 103

Brave Mænds Død.

Magister Peder Thøgersen en berømmelig Biskop udi Wiborg dør.

Aar 1595

Side 82 – 104

Kongen bydes til Fadder af Hertug Carl udi Sverrig til hans første fødte Prindses Gustav Adolphs Daab.

Side 83 – 104/105

Rigens Raad Christopher Valkendorf, opretter et Collegium for 16 Studentere i Kiøbenhafn. Børge Trolle. som Admiral udsendes med 5 Skibe udi Vester- og Nord-Søen, for at holde Søen reen.

Bahuus bliver befæstet,

Skat udskrives til Kongens Croning.

Klagemaal indkomster fra Trundhiem over Lehns-Manden Ludvig Munk

Børge Trolle. som Admiral udsendes med 5 Skibe udi Vester- og Nord-Søen, for at holde Søen reen.

Side 84 – 106.

Forordning om Vrag ved Island.

Dend unge Konge gjør en Rejse ind udi Tydskland, mest for at udsee sig een Brud

Side 85 – 107

Møde berammet imellem de Norske og Russerne, om Grændserne og Lappe-Skatten til Malmis ude i Finland, som nu kaldes Kola; men skeede dog ikke.

Side 86 – 108

Hertug Carl holder sig stille og rolig dette Aar udi Sverrig.

Kong Gustavs yngste Søn Hertug Magnus som var taabel: dør.

Rigs-Dag i Sverrig til Sønder-Køping, om at afskaffe dend Papistiske Religion udi Riget, med mere Hertug Carl angaaende.

Side 87 – 108/109

Hanse-Stæderne klage for Keyseren, og Chur-Fyrsterne over Dronningen i England, som bekom dem ilde.

Side 88 – 109

Store Herres og brave Mænds Død.

Aar 1596

Side 89 – 111

Alle Ting forberedes til Kongens Croning og mange Potentater og Fyrsters indbydes til samme Højtid, som enten indstillede sig selv, eller og endte deres Gesandter.

Side 90 – 111/112

Side 91 – 112

Anstalt gjort til at tage imod de fremmede Gæster paa Grænserne.

Reg. Raad Jørgen Rosenkrantses Død og Berømmelse.

Side 92 – 113/114

Herre-Dagene holdes.

Tal paa de Rigers Rad som vare hendøde udi Kongens u-myndige Aar.

Tal paa de efterlevende Rigers Raad.

Hertug Johan Adolph af Holsten Gottorff lader begiære Kongens Syster Frøiken Augusta til sin Gemahl, som bevilges,

Side 93 – 113

Handfæstningen som Kongen skulle give Danmarks Riges Stænder gøres færdig.

Alle Anstalter til Croningen beskikkes.

Cronings-Skik og Ceremonier.

Side 94 & 95 mangler i nummereringen i originalen

Side 96 – 115

Side 97 – 115/116

Side 98 – 116

Side 99 – 117

Side 100 – 118

Hertug Johan Adolph og Frøiken Augusta Bielager

Side 101 – 118/119.

De fremmede Herrer rejser hver hjem til sit Stæd

Taksigelse til GUD, for sin Beskiærmelse, over Kongen og Rigerne udi de otte Aar, Kongen var Mindreaarig.

Side 102 – 119 GUD ALEENE ÆRE

Side 103 – 128.

Kong Christian
Den Fierdes Haandfæstning
Udgiven Aar efter GUDs Byrd 1596 dend
7 de Augusti; før Hans Kongelige Majestæt
blef cronet

Anden Part Høst måned 1586 til 1613 Glug måned

115 – 130/31

Kong Christian den Fierde stadfæster sin Faders udgifne Gafve. Breffe til Kirker og anden gudelig Brug.

Kongen lader bygge et prægtig Huus for Akademiet i Kiøbenhafn.

Konge stadfæster Kiøbstædernes Friheder.

Kongen vil have dend Norske Lov forandret efter disse Tidens Tilstand.

116 – 132

Norges Riges Cancellar Hans Pedersøn Basses Underretning om dend gamle Norske Lovs Forandring og Rette-Bøder.

117- 134

Kongen befaler at dend Norske gamle Lov skulde eftersees, rette og forandres, hvor til hand bestikker viktige og gode Mænd.

118 – 137

Hertuginde Augusta tager Afsked fra Danmark og rejser til sin Herre.

Biskoppen udi Trundhiem døde, udi hans sted kom M. Isach Grønbeck.

En Svensk Undersaat bygger en Mølle paa de Hallandske Grændser tæt under Warberg. Der klages for Hertug Karl i Sverrig.

Hertug Karls Svar herpaa.

Hertugen erindrer om Finlappernes Skatskyldighed og andre Irringer.

Erik Sparre flyer fra Sverrig ind udi Danmark.

119 – 138/39

Sverriges Riges urolige Tilstand.

Kong Christian skriver Hertug Karl til om at ville mægle og skifte Eenighed imellem Kong Sigismund og hannem.

Hertugen svarer herpaa, og finder Undskyldninger for at undgaae saadan Imellemhandling.

120 – 140

Kongen lader myndte enkelte Daler med dend Præge af 4 mark Danske, Aarsag dertil.

121 Aar 1597.

121 – 141

Kongen rejser om udi Jydland, for at erfare Landets og udi særdeeles Kiøbstædernes Næring og Lejligheder.

Derefter rejser Kongen udi Tydskland for at opsøge sig en Brud.

var til Dresden u-bekiendt for at u-bekiendt fro at besee Tøymuset.

Kongens Broder Hertug Ulrik bliver af Capitulet til Butzav udvalgt til at være Hertug Ulrik af Meklenborgs Coadjutor *) udi Biskopdømmet Schwerin og efter ham at blive Administrator.

122/23 - 142/43

124 – 144.

Tyge Brahe kommer til Rostok derfra til Vanderbech

Keyser Rudolph den Anden skriver efter Brahe med formedelst Pesten opholder sig noget i Meysen.

Hand kommer til Keyseren udi Prag.

125 144/45.

Keyser Rudolph anmoder Kongen om at mægle paa en Fred imellem Spanien Engelland og de Forenede Nederlande.

Kongen sender Gesandter til Engelland med adskillige Ærinder.

Dronningen udi Engelland tager vel imod Gesandterne, og de ere lykkelig i deres Ærinde.

126 – 146/47

Undtagen med Fred at mægle mellem Hendes Majest. og Spanien.

Dronningens Svar herpaa.

Gesandterne reyser fra Engelland til Holland.

de ere tvifraadige om de ville forebringe deres Værf, eller ikke. Omsider bringe det for.

127 – 147/48

Gesandterne komme hjem.

Kongen sendte tvende R. Raad til Trundhiem, for at udfordre Ludvig Munkes onde Forhold udi Trundhiems Stift hvor hand var Lehnsmænd.

Ludvig Munkes Dom, og Straf.

128 – 149

Kongens Bilager (bryllup) med Mark-Grefinden Anna-Catharina holdes paa Haderslef-Huus. Baade Sverrig og Russerne holde det Freds Fordrag imellem dem sluttet til Teusin Aar 1595 længe dedult for Danmark, og hvorfor.

Hvorledes Kongen bekom Under retning derom.

129 – 150/51

Kongen forbyder Nordlands Farerne og de Norske Finlapper at give Sverrig Skat, under hvad Nafn og Skin det kunde være.

Kongen begierer Underretning af Grotz – Fyrsten i Rusland om det Teuseske Freds-Fordrag, men faaer det ikke.

130 – 151/52

Kongen sender et Gesandtskal til Kong Sigismund i Pohlen, som Konge udi Sverrig, om at faae dend Irring afgjort udi Mindelighed anlangende dend Finske Skat,

Kongen tilbyder Sverrig et Grændse – Møde at holdes for disse Irringer at afhandle.

131 – 152/53

Gemytterne forbittres jo meere og meere udi Sverrig imod Hertug Karl.

hvortil ingen af de Svenske Rigens Raad møde uden een nemlig Axel Steensøn.

132 – 153/54

Hertug Karl bemægtiger sig Calmars Bye og Fæstning.

Iligemaade Elfsborg.

Hertug Karl skrives Kong Christian til og besmykker sit Forhold.

Hand begiærer et ny Grændse-Mode.

133 – 154/55

Hert. fremskikkede Buds mundlig Forebringende.

Kong Sigismund begiærer at nogle Svenske Orlogs-Skibe maatte paa (134) de Danske Strømme anholdes med viidere

134 – 155

Kongens Svar derpaa.

Hanse-Stæderne miste deres Nederlags Rettighed udi Engelland, samt andre Friheder, fordi de formaae et Forbud af Keyseren at de Engelske Kiøbmænd bleve forbudet at handle udi det Tydske Rige.

135 – 156.

De første ostindiske Skibe kom hiem udi Holland.

Jacob Heemskerk ulykkelige Reyse forbi Nova Zembla til China.

Aar 1598 136 – 157

136 – 158

En stor Hvalfisk løb på land ved Helsingør.

Dronning Anna Cathrina Crones udi Kiøbenhafn.

137 – 158

Croningens Skik og Ceremonie.

138 – 159.

Kongens Broder Hertug Ulrick reyser ud og besøger adskillige fremmede Hoffer, Riger og Lande.

Nordlands og Finmarkens Tilstand.

139 – 160

Claus Uhrne bliver Amtmand over Nordlandene.

Søe-Finnerne forbydes at give nogen Skat til de Svenske.

Amptmanden over Findmarken faaer lige saadan Befaling og Forbud at give de Svenske Skat.

141 – 164

Forordning om Rettens Betienning udi Norge og hvorledes Brevene skulle indføres

Forordning om Løsgængerne udi Norge.

Om hvor mange ung Mandskab hver Kiøbstæd i Danmark skulle holdes i Vaaben og Værge.

142 – 165/66

Doct. Niels Krag sendes til Pohlen for Henrich Rammels Sag, men med det samme erfarer Rigets og Kongens Tilstand.

143 – 166/67

Mange fremmede Gesandter komme til Danmark.

Kongen af Pohlens Gesandter og deres Ærinde.

Begierer at Kongen ikke vil indlade sig udi nogen Handel med Hertug Karl.

Takker for dend Beskyttelse som de undvigte Svenske Herrer nyde udi Danmark

144 – 167/68

De indgive Kong Sigismundi Besværinger imod Hertug Karl.

De begiere Undsætning af Kongen baade af Folk og Skibe, desligeste at de Folk som Kong Sigismund værvet andre Stæder imod Sverrig maatte have deres frie tog igiennem Danmark.

Kongens Svar paa de Pohlske Gesandters Ærinde.

145 – 168/69

Skrivelser fra Hertug Karl at de undvigte Herrer af Sverrig maatte ikke troes med at de maatte anholdes.

Kongens Svar.

146 – 169

Nye Brevve fra Hertug Karl.

Svar der paa.

Hand bliver Calmar mægtig.

Kong Sigismund flyer igien fra Sverrig i en Hast.

Kong Sigismund sender sin Gesandt til Danmark for at klage over Hert. Karl.

147 – 170

Kongen svarer hannem.

Kongen skriver Hertug Karl til og erbyder sin Mellemhandling.

Hertug Karl svarede derpaa.

148 Aar 1599

149 - 172

Hertug Karl kommer atter frem med ny Bud og Breve, og siger at de ville have en anden Konge.

150 – 172/73

Kongen udruster en Flode, og seyler self med dend omkring ald Norge indtil Nordkappen. Kongen var udi stor Fare.

151 – 173/74

Op til Opsloe for Søndenfieldske Sager.

Nu er saadanne Herre-Dage i Norge afskaffede, og en Ober-Hof-Ret igien indstiftet, som holdes hver Aar.

Dronningen velsignes med een ung Printz som fire Uger derefter bortdøde.

Trundhiem overgaar Ildsvaade.

Oddevald giøres til en Kiøbstæd.

Breve fra Kong Sigismund, at Kongen ville forbyde i sine Riger ald Handel med Sverrig.

Og at hindre Fremmede at giøre Sverrig nogen tilførsel.

Hand beder om fri Fart for hans Skibe igiennem Sundet, som hand sendte for at angribe Hertug Karls Skibe ved Elfsborg.

152 – 175/76

Ny Gesandter fra Hertug Karl ankomme, som giver tilkiende, at Sverrig hafde opsagt og afsagt Kong Sigismund.

Og at de have begiert hans ældste Printz maatte ind sendes udi Sverrig for at antages til Konge, og oplæres udi Rigets Religion og Love.

Hvilket Kong Sigismund ikke ville giøre, og derfor var baade hannem og Søn ald Huldskab og Troskab saa vel som og Riget blevet opsagt.

Hvorfor Hertug Karl Regieringen var overdraget.

Kongen svarte Hertug Karls Gesandter.

153 – 176/77

Kongen svarer iligemaade paa Kong Sigismundi Bref.

Kong Sigismundi Orlogs-flode løber igennem Sundet til Elfsborg, hvor fra den siden matte gaae bort med uforrettet Sag.

Hertug Karl begierer at disse Skibe maa anholdes, men Kongen vil ikke tilstæde det.

Hertug Karl holdes af Staden Narva.

Hertug Karl opfordre Revel, men forgives.

154 – 177/78

Hertug Karl lader anklage Svante Bielke for Herre-Dagene her i Danmark, efter det Stetinske Fordrag.

Biskoppen fra Gulland M. Pofl Andersøn blef til Herre-Dagene dømt fra sit Kald.

155 – 180/81

Pest udi Sielland.

Dyrtid og Misvext udi Danmark

Statholder Henrick Rantzov dør.

Doct. Povel af Citzen dør.

181 Aar 1600

156 – 181/82

Kongen indløser det Gods, som hans Fader hafde mageskiftet fra Hadersleffhuus Ampt.

Hvortil hannem bevilges af Rigens Raad at maae udskrives imod hans Forpligt at det ikke skulle komme Adelen til Nachdeel i deres friheder.

Dette Mageskiftes Beskaffenhed.

157- 182/83

Studi-Gaarden udi Kiøbenhafn bliver bygt og færdig.

Kongen fornyer det Kongl. Stipendium for fattige Studentere at reyse Udenlands med.

Rig. Raad Henrick Lykke, og D. Niels Krog sendes Gesandter til Pohlen for at tilbringe Churfyrsten af Brandenburg Kongens Sviger-fader det Preussiske Lehn til.

Kongen trænger paa at vil have Grændse-Stridigheder afgjort med Sverrig.

Kong Sigismundi Skibe som overvintrede i Danmark før ikke seyle til Dantzic, men løbe ind paa Traven for Lybek.

158 – 183/84

De bliver af de Lybske tagne udi Beslag.

Rigsdag til Lingköping udi Sverrig, hvorfor Kongen sender Christen Holk, for at klage over dend overlast de Svenske Skibe hafde gjort de Lybske udi Øster-Søen, og kræve derfor Fornøyelse

Saa og for at bede for de af Hertug Karl fængslede Rig. Raad.

Hert. Svar givet Christen Hølk.

159 – 184/85

Christen Holk lader sig afspiise med dette Svar og oppbier ikke Rigs Dagen, og for Stænderne deraf lægger sit Gesandtskab, hvor for Kongen blef u-fornøyet

Hertugen og Sverriges Stænder lader Kongen vide, at paa Rigs-Dagen var sluttet.

Hertugen og Sverriges Stænder lader **Kongen vide, at paa Rigs-Dagen var sluttet.**

1. At Hertugen hafde afslaget nat antage Konge-Nafn og tiltul

2. A de i 5 Maaneder ville opbie Kong Sigismund Søn Ankomst for at antage Krone og Religionen.

3. Hertug Johan Kong Sigismunddi Broder som (160.) var nermst til Kronen, der som Sigismunds Søn ikke kom, overlod til Hertug Karl sin Arve-Ret og ville nøies med et vist Lig-Geding.

160 – 185/86

Ald Kong Sigismundi Afkom skulle udelukkes fra Sveriges Krone.

Eendeel Sverriges Rigs-Raad blive dømt fra deres Liv, og henrettede

Et Mode til Embden imellem Danske og Engelske Gesandter om farten og Fiskerie udi Nord-Søen og omkring Nord Kappen paa de Norske Kappen paa de Norske og Finske Søe-Kuster.

161 – 186/87

D. Niels Hemmeinsøn dør. Hans Forseelse, hvorfor hand tilforn var sat fra hans Professorat og Akademiet forviist.

Mag. Niels Jensøn Biskop i Opslo døre, og mag. Anders Hansen Dahl kom i hans Sted.

162 – 187/88

Dyrtheid i Danmark, Norge og Holsten saa og i Engell. og Skotland.

Flere samtidige kilder beskriver netop år 1599–1601 som en af de hårdeste kriseperioder før Kalmarkrigen.

188 Aar 1601

163 – 188/89

Kongen var imidlertid i Halmstæd og vendte derpaa.

De Svenske indgive deres Besværinger paa Mødet

1. Om de 3 Kroner
2. Om Skatten udi Finland og Nordland.
3. Om de undvigte Adel som søgte deres Tilflugt til Danmark

164 – 189/90

- 1, Seylatzens hinder paa Narva.
2. Om Handlen udi Søe- og Op-Stæderne udi Sverrig, og usædvanlig Told.
3. At de Danske skal efterlade den ottende Deel af ald det de købe i Sverrig.
4. Om Malmis eller Kola udi Lapland, som de Svenske i det Thensinske Fordrag Aar 1595 hafde tilegnet Russerne
5. At de Svenske ikke ville skaffe ret over en Dansk Adels Mand som var rømt for Manddrab til Sverrig,
6. At en Dansk Frue blev forholdt hendes Arfve-Gods i Sverrige.
7. De danske Undersaatters Giæld og Fordringer udi Sverrig.

165 – 191

De Svenske søge U-ændelighed ved Mødet, men de Danske forhindre det

De Svenske undskyldte sig dette Forslag at antage.

Omsider antage de dette, og forklarer hvad Ret de hafde til Skatten udi Finmarken.

166 – 191/92

De Danske svare der paa.

De Svenske give Kiøb og ej svekke deres Grændser saa vit ud som tilforn

1. Dend Narvaske Seylatz og Frihed blev udsat til et nyt Mode og samling af 12 af begge Rigers Raad, som paa Grændserne derpaa skulle (167.) kiende, desligeste om Tolden udi Opstæderne udi Sverrig.

167 – 192/93

2. Om dend ny Told udi Sverrig blev og til samme Tiid og Mode udsat.
 3. De Danskes Forordninger i Sverrig ville de Svenske hielpe ved Lov og Dom til Rigtighed.
 4. Det kom udi det Thrakiske eller Theusinske Fordrag og til Rusland af Norske Finmarken var afstaaet Aar 1595, skal ej komme Norge til Forfang.
 5. Tvistligheden om de 3 Kroner skal beroe.
 6. Med Lappeskatten og Grændser imellem de Norske og Svenske Lappelände skal beroe tiol neste Grændse-Mode.
 7. Med det eene Rigets Undersaatters Undvigelse udi det andet Rige skal forholdes efter det Stetinske Fordrag.
- Grændse-Modet sluttes; men de Svenske føre meere ind udi deres Afskeed end de Danske.

168 – 194

Hertug Karl skriver Kong Christian til og samtykker vel hvad paa Mødet var afskeediget; men vil dog indkaste ny Forhindringer hvilke Kongen ikke vil imodtage.

Kongen beskikker og affærdiger sex af sine R. Raad til det ny Mode efter sidste Afskeed.

Men ingen paa Sverriges Side møder til dend beramte Tiid og Stæd.

Siden kom der Bref fra Hertugen, hvor udi hand erklære sig ikke at kunde samtykke udi det berammede Møde.

Hand vil have nogle Kongelige og Fyrstelige Ge- (169.) sandter skal være Mødet overværendes.

169 – 195

Kongen lader et Skrift paa Tryk udgaae og sender ind udi Sverrig, og klager over Hert. Karls Forhold med Begiering, at de Tvistlige Poster imellem begge Rigerne matte afgiøres.

Svenskes Indfald i Lifland og de Feldslage der foregik.

170 – 196/97

Den danske Gesandt hafde nær fordervet Chur-Fyrstens Sag paa den Pohlske Rigs-Dag.

Men hand vidste det snildeligen at giøre got igien saa at hand siden udrettede meget.

171 – 197/98

Saa og Agershuus udi Norge.

Adelen udi Danmark bliver taxerede for hvor mange Heste de skal holde af Deres Gods som de have bade udi Lehn og udi Arf.

Konge lader bygge en Kirke udi Finmarken ved Titis Fiord.

Herluf Daae udsendes med 4 Skibe for at holde Strømmene reene ved Nord-Kappen.

Gesandter sendes til Rusland Handelen angaaende.

172 – 198/99

Saa og for at erfare om det Fordrag som var sluttet med Sverrig og Rusland Aar 1595 til Thirsa eller Theusin.

Gesandter fra Rusland komme til Danmark.

De giøre et Forslag om Giftermaal imellem Konges Broder Hertug Hans og Stor-Fyrstens Datter.

Axel Gyldenstjerne forloves fra Statholders Embede i Norge, og Jørgen Friis kommer i hans stæd.

Forbuddet paa Masters og Spiirers Udførsel af Norge bliver ophævet.

Pest udi Kiøbenhafn og Sielland saa og Dyretid udi Danmark.

173 – 199

Hertug Hans*) Kongens Border reyser Udenlands,

Hand gaf sig udi Kongens af Spaniens Krigs-Tieneste og var med udi Beleyringen for Ostende.

Rigens Hof Mester Christopher Valkendorf dør.

Hans store Dyder.

174 – 203/04

Tyge Brahe døde til Prag udi dette Aar.

204 Aar 1602

175 – 204/05

Hertug Gustav, Kong Erick den 14des Søn af Sverrig opdages.

176 – 205/206

177 – 206/07

Sex Uger blev hand syg og døde.

Tidenderne om hans Død kom til Danmark.

Kongens anden Broder Hertug Ulrick forlehnes af Kongen med Svabestæd Ampt paa 15 Aars Tid.

178 – 207/08

Konges Søster Frøiken Hedevig tilsiges Churfyrst Christian af Saxen, og holder Bielager.

Gesandtskab fra Frankrig til Kongen.

Kongen sender Rig. Raad Christen Holk som Gesandt til Frankerig.

Kongen køber en Øe udi Norge kaldet Langøre, hvor oprettes et Saltkaagerie.

Kongen afsætter alle Laugmændne i Norge saa nær, som tvende.

179 – 208/09

Kongen beskikker nogle gode Mænd i Norge, som skal eftersee og rette den Norske gamle Lov

Adskillige ny Love og Anstalter i begge Rigerne.

Norges store Korn-Trang bliver lettet med Tilførsel.

180 – 209/10

2. Anstalt paa Iisland om Handelen som blev taget fra Hansestæderne, fordi de dend misbrugte.

Og lagt i Kiøbenhafn, Helsingør og Malmøe som alene dertil blev privilegerede, og blev der oprettet visse Islandske Compagnier og Selskaber.

3. Om Myndten. En Rixdaler som udi Frederich den 2dens Tid, og nu udi Kong Christian den 4des Tid var præget med e og 4re Marks Stempel gieldte ikkun 64 Skilling Dansk blev opsat til 66 Skilling

181 – 210/11

Kongen forbød at de Engelske ikke maatte fiske mere under Nordlandene og Finmarken om endskiønt de ville give dend sædvanlige Told.

Dronningen af Engeland begierer at et Møde maa holdes imellem Danske og Engelske Gesandter til Brehmen, som Kongen bevilger, hvilket og blev holdt.

1. Om Øresunds Told.

182 – 211/12

2. Om Fiskeriet under Nordkappen og Island.

Forklaring om Handelen og Seylatzen paa Nord-Kappen. Iisland og Færøe, hvorleedes den sig haver, og hvorfor andre Nationer forbydes at besegle disse Hafne, og der ed Almuen at handle.

183 – 212/13

Kongen bevilger et Grændse-Mode imellem begge Rigers Gesandter ved Knærød.

Hert. Karl samler en Krigsmagt ved Elfsborg førend Mødet begyndtes.

184 – 213/14

Kongen derimod samler og sine Folk paa de Hallandske Grændser.

Hertug Karl forlover sine Folk hiem.

Kongen af Pohlen vil hinde Grændse-Mødet.

Grændse-Modet begyndes.

De Svenskes første Begiering.

De danskes svar derpaa.

De Svenske ville ikke møde første Dag, men ved Skrivelse gjøre ny Begiering.

185 – 214/15

Og ville at Kongen af Danmark skulle kiende Hertug Karl for Konge udi Sverrig.

Hvilket de Danske undskyldte sig for.

De Svenske begieret at Mødet maatte opsættes udi fiorten Dage, hvilket de Danske ikke ville tilstæde.

Hertug Karl begierer et nyt Mode, og at Danske maatte forbydes Seylatzen paa Riga og Curland.

Konges Svar.

186 – 215/16

Kongen udslaaer det nye begiærte Grændse – Mode ved Bremsebro formedelst Pesten udi Bleginde.

Og svarer anlangende Seylatzen paa Riga.

Hertugen foreslaaer paa nye Flakesøbek til er nyt Modestæd, og nægter de Danske Seylatzen paa Riga.

187 – 216/17

Dend Svenske Krig udi Lifland.

Dronning Annæ Carharinæ Moders Død.

Rigens Cancellers i Norge Hans Pedersøn Død.

D. Niels Krag Kongens Raad dør.

Aar 1603 - 217

Printz Christian fødes.

Dend ny Stad paa Grændserne af Bleginde Christanopel blev fuldført.

188 – 217/18

Friderichsborg Slottes bygning fuldføres.

Kongen begierer paa Herre-Dagene af Rigens Raad og Adelen en ny Skat til Rigets Forsvar.

Rigens Raad og Adelen begierer af Kongen et Skadesløs-Bref at den tilforn bevilgede Skat ikke skulle komme dennem udi deres Privilegier til Forfang.

Konge maatte give Adelen det begierte Skadesløs-Bref.

189 – 218/19

Hvorleedes Adelen i forrige Tider hafde Kongens Lehne.

Rotz-Tienesten udi Siælland og Skaane at møde paa Grændserne udi Halland og hvorfor.

Eendeel Svenske vare komne til Nyborg med falske Passer, som strax bleve forviiste Riget.

190 – 219/20

Nogle Hamborger fordriftet sig til at besegle Iisland; men deres Skibe bleve opbragte, og givet til Priis.

Erke-Biskoppen af Brehmen Hertug Johan Friderich af Slesvig Holsten, kommer til Kiøbenhafn.

Om Kongens og Hertugens Johan Adolphs Hyldning af Hamborg som Hertuger af Holsten og Stormarn.

Kongen og Hertugen af Holsten Gottorph anmaner Staden Hamborg, at dend skal til dennem aflegge deres Hylding

191 – 220/21

Hamborg udvirker et Keyserlig Forbud imod Hyldingen

192 – 221/22

Ny Forvending paafin

des og indkastes.

Kongen og Hertugen begynder deres Indtog til Hyldningen den 28 October.

193 – 222/23

Hyldings – Ceremonier udi Hamborg.

194 – 223/24

Hamborgernes Hylding.

195 – 223/24

Hyldingen skeer ved et Haandslag.

Kongens og Hertugens Reyse fra Hamborg.

Land-Dag holdes udi Rensborg, og hvad der fornemmeligen forhandles.

196 – 225/26

Hertug Johan Adolph til Holsten Gottorff og hans Broder forlehnes med Slesvig og Femmeren udi Hadersleb.

Den Slesvigske Adel vil paastaa at ingen uden den regierende Hertug skulle tage Lehn; Men Kongen svarede den nem derpaa.

197 – 226/27

Grændse-Modet ved Flakebek imellem de Danske og Svenske begyndes og holdes

198 – 228

Posterne som paa Grændse-Modet blef forestillet af de Danske.

De Svenske indgave deres.

199 – 229/30

200 – 230/31

Grændse-Modet tager ende.

I Sverrig giøres nu Ind

vendinger og Hertug Karl vil ikke holde det som var sluttet.

201 – 231

Der giøres nye Anstalter om den Laplandske Skatters Opbørsel i Norge.

Secreter Claus Dyre sendes til Sverrig for at indkræve de Danskes Gield og Fordringer forgieves.

Dend Svenske Krigs Tilstand i Lifland.

Twist om den Engelske Handel og Stabel i det Tydske Rige.

Stade Bye mister dend Engelske Handel som Hamborgerne igien tilsniger sig.

202 – 232

Dronning Elisabeth udi Engelland dør.

Skotland samles til Engelland og Irland, og kaldes Stor-Brittannien.

Kongen sendte Gesandt til Kong Jacob med Lykynskning.

Kong Christian den Fierde bliver Ridder af Hose-Baandet.

Hertug Ulrick af Meklenborg dør.

203 – 232/33

Keyser Rudolphs Moder dør. Hendes Berømmelse.

Gref Johan af Oldenborgs død.

Dend Hardenbergske Slegt i Danmark udgaaer.

Tvende brave og lærde Mænds Død udi Kiøbenhafn

Aar 1604 – 234

203 – 234

Kongen lader forskrive Fuldmægtige fra alle Kiøbstæderne i Jylland til at møde i Horsens, for at fornemme adskillige Forslag til deres gafn af Jona Caresio, hvilket dog blev hindret.

204 – 234/35

Af dend Jyske Adel.

Og omsider af Rigens Raad.

Kongen begynder at bygge Tøyhuuset i Kiøbenhafn.

Rosenborg Slot og Kongens Hauge i Kiøbenhafn anlægges.

205 – 240/41

Udkast til dend ny Norske Lov- Bog sendes Kongen fra Norge, som det efterseer og hvad derudi blev rettet og forandret sendes op igien til Laugmændenes i Norges videre Betænkning.

Kongen Reyser til de Norske Herre-Dage i Bergen.

Peder Grubbe Lehnsmanden udi Bergen afsættes.

Anders Green bliver Rig. Cancellar i Norge.

Dend ny Norske Lov-Bog bliver ferdig.

Kongen befaler Biskopperne udi Norge at forfatte en Kirke-Lov eller Ordning der i Riget.

206 – 241/42

Hvorleedes eendeel i Norge sender deres Børn ud til Jesuiterne at oplæres.

Kongen befaler Biskopperne, her over at have et vaaget Øye.

Saa og have et skarpere Indsenede med Børne-Skolerne

207 – 242/43

Kongen seyler fra Bergen i Norge til Kiøbenhafn.

Kongen raadfører sig med nogle Biskopper i Danmark om at hindre dend Norske Ungdoms Forføring af Jesuiterne.

Anordning om Skolerne udi begge Rigerne.

De Lybske paa Cantoret udi Bergen vil ej betale tolden efter (208) Told-Rullen, beraabende sig paa nogle gamle Privilegier.

208 – 244/45

Men bliver omsider dertil tvungen.

De Lybske sende Kartover til Kongen men bliver sendte tilbage igien.

Dronningens Fader Chur-Fyrsten af Brandenburg besøger Kongen.

Rigens Raad og Adelen kaldes til sammen til et Møde udi Odense for at undsætte Riget med Skat af deres Gods og Middeler.

209 – 245/46

Adelens Undskyldning.

210 246.

211 – 246/47

Hertug Karl af Sverrig anmoder Kongen at hand vil næfne en anden Opmand udi deres stridige Sager.

Kongen vil først ej svare der paa, hvorfor de Svenske Rigens Raad derom bede.

De Klage og over Hinder udi Lappe-Skatten, men fleere Besværinger som de indgive.

212 – 248

Hertug Karl gjør selv Forslag paa en nye Opmand.

Og begierer et nyt Grænse-Mode.

De Svenskes forhold udi Norske Lapland med Skats Opbørsel dette Aar.

Et Bref som de Svenske Fuldmægtige hafde efterladt sig i Finmarken

213 – 249

Kongen derimod forbyder Almuen at give Skat til anden end han selv, saa og befalet Amptmændene at afviise de Svenske Fogder som kom over deres Grændser med ald optænkelig Magt.

Et Søeslag imellem nogle Svenske Orlogs Skibe og nogle Hollandske og Hansestædernes Koffardi-Flode.

214 – 249/50

De Lybske handle dog med Hertug Karl af Sverig om frie Seylatz paa Narva og Riga; men blive fixerede.

Kongen vil ej tilstæde nogen Han del mellem de Svenske og Lybske ved Bremsebroe. Gesandter komme fra Pohlen til Danmark og begierer et Forbund maatte sluttes imod Sverrig. Dersom Kongen intet Forbund ville indgaae bage de, at hand ville sidde stille og tilstæde de Pohlske Skibe frie Seylatz paa de Danske Strømme og Hafne.

Hertil svare,

215 – 250/51

Stænderne udi Sverrig paa Rigs-Dagen til Nordköping kiende Hertug Karl for Konge, og erklære hans Søn for Arving til Riget.

Hvorledes Hertug Johan blef siden aflagt.

Hertug Karl vil ej endnu antage Konge-Nafn

Lybek Søger Kongens Naade.

216 – 251/52

Hansestædernes forsamling til Lybek, hvor de forny deres gamle Forbund.

217 – 252/53

Dette var nye Forbund var Grundvold til det Forbund med Holland, som nogle Aar efter blef sluttet.

Russiske Uroligheder i dette Aar.

Aar 1605 – 253

217 – 253

Prinsesse Sophia fødes, men dør kort efter.

Kongen forærer et Bibliotheke til Academiet.

Kongen sender 2de Skibe ud for at opsøge Grønland.

218 – 254/55

Anordning af en Dansk Rixdaler skal gielde 65 Skilling.

Den Neder-Saxsiske sætter den Slesvigske Myndt.

Hvorfor de og nedsættes her i Rigerne.

Den Synderborgske Mynt blef og nedsat.

Den nye Norske Lov bliver offentlig paa alle Laug-Tinge oplæst.

Kongen befaler at Svofl skal virkes paa Island hvor det rigeligen findes, og føres til Danmark.

219 – 255/56

En Biskop paa Island vil tilegne sig den Myndighed, som de Papistiske Bisper fordum hafde.

Ellers var hand en berømmelig Biskop, og hand oversatte Bibelen paa Islandsk.

Bibelen bliver oversat paa Islandsk, og først ved Trykkeriet giort bekiendt, som denne Bisp der paa Landet indrettede.

Een Eenhørning fanges under Island.

220 – 256/57

Bønderne paa Alsøe og Arøe klage over deres Landsfyrste Hertug Hans af Synderborg for Kongen.

Hvorledes Hamborg tilvendte og blev Ejere af Billewerder, som er en Insul udi Elb-Strømmen.

221 – 257

222 – 258/59

Rigens Raad Christen Holk sendes Gesandt til Pohlen.

223 – 260

Rigens Raad Mandrup Partzberg og Eske Brok sendes Gesandter til Chur-Sachsen forgiæves. Tvende Spanske Gesandter komme udi Sundet, som derfra geleydes til Kongen udi Kolding. Deres Ærinde.

Kongens svar

U-eenighed imellem Hertugen af Brunsvig og Staden Brunsvig.

224 – 260/61

225 – 261/62

Kongen undsætter Hertugen med Folk og reyser self Beleyringen.

Det Tydske Rige sættes derover udi Allarm.

Kongen med andre søger at forlige Hertugen og Staden.

Staden tager ej imod de tilbudne Vilkaar.

Kongen rejser fra Beleyringen.

Dog sender Keyseren sine Avocatoria til Kongen.

Hertugen maa ophæve Belejrningen og lade Sagen komme ind for Keyserl. Cammer-Ret.

226 – 262/63

Hertug Johan, Hert. Karls Broder Søn skriver Kongen til om Svar.

Kongens Svar.

Hertug Karls Titul.

De Svenskes Krig udi Lifland.

Dunemunder Skantzze indtages af de Svenske.

Dend Pohlske Feldt-Herre rykker op imod de Svenske.

227 – 263/64

Feldt-Herren faar Undsætning af Churland.

Feldt-Slag hyldest.

Svenske liide et stort Nederlag.

Hertug Karl saaret.

Den Svenske Leyr indtages

ligesaa Dynemynde, og den Svenske Flode gaaer hjem.

Hanse-Stædernes Forbund med Hertugerne af Lyneborg.

228 – 264/65

Fred sluttet imellem Engeland og Spanien.

Forræderiet med at lade Parlements-Huuset i Engeland med Kongen og alle Herrerne sprænge med Krud, blev aabenbaret.

Biskoppen Mag. Jørgen Eriksøn i Stavanger dør.

Magister Lauritz Skabøe kom i hans stæd.

Aar 1606 – 265.

228 - 265

Prinsesse Elisabeth fødes, som kort efter døde.

En Jesvit kaldet Lauritz Nørbaae eller Kloster Lasse fordrifter sig her i Riget at indkomme.

229 – 266/67

Hand forviises Rigerne.

Eendeel Præste udi Kirkerne her i Riget begyndte at udelukke Besværelsen af Børne Daabens Ceremonier.

230 – 267/68

Bisperne her i Riget og de Høylærde samles herom i Kiøbenhafn.

Efter deres meening og slutning befaler Kongen, at dend skal vedblive og ikke udelades.

Tvende Skibe sendes i Aar ud til Grønland

Kongen lader udgaae adskillige christelige og nyttige Forordninger.

1. Om Straf over Mødre som ligge deres Børn ihjel uforvarende

2. Om Løsgængere.

3. Om Gields-Breve over 20 Aar gamle.

231 – 268/69

Stor U-sikkerhed ved Søe-Farten udi Vester-Søen og de Spanske Kyster.

Kongen lod derfor forbyde at ingen paa de Farvande maatte indehave andre end indfødde Søe-Folk, saa og at de ey maatte føre nogen Krigs-Rustning inden Borde til Ladning.

Kongen vil besøge Kong Jacob udi Engelland.

Anstalt udi Rigerne førend hans Bortrejse.

232 – 269/70

Kongen reyser af Sundet.

Hans Ankomst til Engelland.

Hand reyser fra Engelland.

Hans hjemkomst.

Høye Personers og Potentaters personlige Sammenkomst er fare undergiven.

Hollænderne klage for Kongen at de Spanske Nederlænder foruroliger Søen under Norge.

233 – 270/71

Kongens Svar.

Breve som fra Sverriges Riges Raad, om de tvistige Sager imellem begge Rigerne efter det Stetinske Fordrag maatte komme til ende.

Svar herpaa fra de Danske Raad. Claus Bielke flyer fra Sverrig til Danmark.

Hertug Karl beleger Reeden for Danzig med sin Orlogs-Flode.

234 – 271/72

Hans Svar til de Danziger, hvorefter det skeede.

Sex af Hanse-Stæderne giøre et nyt Forbund imellem sig.

Om dend falske Demetrius udi Rusland, hans Endeligt.

Zuski bliver Stor-Fyrste.

Viborg Bye afbrændet.

M. Hans Knudsen kom udi hans Stæd.

Aar 1607 - 272

235 – 272/73

Doctor Jørgen Dybvad Læsemester i Kiøbenhavn dømmes fra sit Embede. Hvad Jordskyld agtedes for i gamle Dage.

Hvad Jordskyld agtedes for i gamle Dage.

Kongen sender Skibe til Grønland og andensteds udi Nord-Søen.
Herre-Dagene holdes udi Stavanger i Norge hvortil Kongen reysede.

269 – 273/74

Kongen reyser derfra til Bergen.

Hvor de Kantorske bliver for deres Egenraadighed straffede. Arfve-Rettighed i Norge.

Udi Stavanger Herre-Dage blev dend ny forfatte de Norske Kirke-Lov udgivet.

Kongen hiemkommer til Danmark fra Norge. Tvende Gesandter fra de Foreenede Nederländer begiere Kongens Imellemhandling imellem Spanien og dennem til fred og bevilget, og udsendes Gesandter Jacob Ulfeld og Jonas Carisius.

Et Svensk Skib blev anholdt udi Bergen, som hafde Befaling at seyle til Nordland og Lapland i Norge, og der kræve og opberge Skat.

237 – 274/75

Den Anstalt Kogen gjør derimod.

Et Skib befale at oppasse dend Svenske Skibs seylatz fra Bergen.

Hertug Karl bliver kronet Konge til Sverrig i Upsal.

Hand kalder sig de Lappers Konge i Norge.

238 – 275/76

Den udi Bergen anholdte Svenske Skibs-Capitains Befalings Indhold.

De Danske Rigers Raad skrive de Svenske Rigers Raad til at baade deres Skatteskattevang udi Lapland, saa og den af deres Konge optagne ny Titul maatte afskaffes

De Svenske Raads Svar.

239 – 276/77

Kong Karl begierter af Hertugen udi Brunsvig at erindre Kongen, om at lade afhandle de imellem dem værende Stridigheder.

Hertugen sender Kongen Copie af Brevet.

Men dette Bref var ey saa snart kommen til Kongen, førend der især kom Bref fra de Svenske Rigers Raad til de Danske, med mange Klagemaal over Fogden paa Vardøhuus.

De begierte og at de u-afgiorte Sager maatte komme under Opmand.

Underretning kom fra Norge Finmarken om de Svenskes Forhold.

240 – 277/78

Denne Underretning sende de Danske R. Raad til Sverriges R. Raad, hvorpaa de bleve noget roligere.

Oprør udi Pohlen.

Chur-Brandenburg faar Preussen i Lehn af Pohlen.

Biskop Magister Anders Fotz i Bergen dør, og Magister Anders Mikkelsøn kommer i hans stæd

241 – 278

Biskop Magister Anders Benzon Dahl udi Opsloe dør, udi hans sted kom Magist. Niels Clausen.

Aar 1608 – 278

241 – 278/79

Stor Kuld.

Stænderne udi Danmark kaldes tilsammen, for at forsikre Printz Christian at hand skal være Konge om hand overlever Faderen.

Kongen maatte her mod give Rigens Raad sin Revers, at Danmark skulle være og blive et Val-Rige, med andet meere.

242 – 279/80

Hand kaldes Printz til Danmark og Norge.

Hvo der vare Rigens Raad denne Tiid.

Envold Kruse blef Stadtholder i Norge udi Jørgen Friises sted som sig det frasagde.

Jacob Ulfeld og Jonas Carisius sendes Gesandter til at mægle Fred imellem Spanien og de Foreenede Nederlande.

243 – 280/81

Keyseren vil hindre denne Freds-Handling.

Hvad Staterne derimod sagde

Freds-Handling til den Haag brydes af.

Kongen udsender Skibe for at holde sine Strømme reene.

244 – 281/82

HanseStæderne udsende Skibe for at ledsage deres Koffardi-Skibe i Øster-Søen, som de kalde den Meklenburgske Flode.

Men Kongen ville det ikke tilstæde, saasom det var paa hans Strømme.

Derfor sender hand 6 Orlogs-Skibe udi Øster-Søen, med Befaling at tvinge den

Meklenburgske Flode at tage deres Flag need og at seyle under de Danskes Geleyde.

Kongen reyser til Borringholm

Kiøbenhavns lagges bedre ud og befæstes bedre.

Vand-Konsten blef anlagt.

245 – 282/83

Nyttig Anordning om Guld og Sølf-Arbeid udi Riget.

Den nye Kirke udi Bergen opbygges.

Udi Trundhiem maa ingen fremmed Kiøbmand handle udi smaat uden naar Market var.

Kongen holdt sit Hof i aar mestendeel i Jylland.

246 – 283/84

Hamborgerne ville tilegne sig Rettighed til at opbære Told af Hollænderne paa Elben hvorom de sende nogle af deres Raad til Kongen.

Kongen afviiser dennem med deres Formastelse.

Over denne Hamborgske Told klagede og Gesandter fra Nederlandene og Hertugen af Lyneborg for Kongen.

Oprindelse og Anledning, som Hamborgerne toge til denne Formastelse med Tolden paa Elben.

247 – 284/85

Kongen sender Skibe paa Elben for at hindre Hamborgerne udi dend Told de ville tilmatze sig af de forbiseylendes at opbære.

Det Holstenske og Slesvigske Ridderskabs Overmood.

248 – 285/86

Til dette at dæmpe overlægger Kongen og Hertugen af Gottorph Raad med hinanden i Jylland hvor de samles.

Kongen var selv forvarlig herudi, at de Danske Rigens Raad ej fik noget der af at vide.

De slutte at ville søge Første-Fødsels-Retten til Hertugdømmet Holsten hos Keyseren.

Ingen betroes dertil uden Jonas Carisius som til Keyseren blev afsendt.

Keyseren giver baade Kongen og Hertugen af Helmen Gottorp Diploma Primogenituræ over Hertugdømmet Holsten for dem og deres Efterkommere.

249 – 286/87

Ingen enten udi Danmark eller Hertugdømmene finde noget heraf at viide.

Sagerne imellem Danmark og Sverrig.

Kongen svarer Hert. af Brunsvig paa sit Bref anlangende at være Opmand i de Svenske Sager og tager derimod.

De Danske Rigens Raad give de Svenske Rigens Raad tilkiende at Kongen er tilfreds at Hertugen af Brunsvig bliver Opmand.

Sverriges Raad svarer at det var ikke Kong Karls Meening at Hertugen af Brunsvig skulle være Opmand, men alleene en Mæglere.

250 – 287/88

Kong Christian vil og føye sig derudi, at Hertugen af Brunsvig bliver Mæglere.

Kongen foreslaaer Bismar til en Handels-Stad, og bestemmer Tiden dertil udi Septembri.

Kong Karl samtykker og herudi, og udnævner sine Gesandter dertil.

De opbie de Svenske Gesandters Ankomst fire Dage over den bestemte Tiid, men ingen kom.

Efter deres Bortreyse, kom der Bref fra de Svenske Gesandter at de vare udi Bismar og undskyldende sig med Mod-Vind at de ikke kunde komme før.

Skrækkelig Opror udi Rusland og falske Demetrii.

251 – 288/89

Polen understøtter Oprøret.

Dend Russiske Czaar søger Forbund med Sverrig.

Sender hannem og en anselig Hær til Hielp under Jacob de la Garde

Kong Karl beleyrer Riga til Lands med sin Flode.

Feldtherren Kodkievis lader sætte Ild paa dend Svenske Flode, som derved maatte tage Flugten.

Hand indtager og Pernov.

Dronningens Fader Chur-Fyrsten i Brandenburg dør.

Dend Slegt af de Baader uddør i Danmark.

252 – 289

Aar 1609 – 289.

252 – 289/90

Stor Sygdom her udi Landene

Kongens tredie Søn, som blef siden Konge, og kaldtes Friderich den 3die blef fød.

Herre-Dagene holdes udi Horsens.

Rigens Marsk Peder Munk bliver entlediget fra sine Bestillinger formedelst Alderdom. Hans Berømmelse.

353 – 290/91

Rigens Cancellar Arild Hvitfeld takker iligemaade af fra sine Bestillinger formedelst Alderdom.

Rigens Raad Jacob Ulfeld bliver igien Rigens Cancellar.

Kongen mønstrer dend Jydske Krigsmagt baade til Hest og Foed, og deelte dennem i visse Compagnier.

Mogens Ulfeld bliver Rigs-Admiral.

Hand gaaer ud med en Orlogs-Flode i Øster-Søen, for at hindre de Svenskes urolighed.

254 – 291/92

Saa snart hand sidst udi Aaret med Floden var indseylet begyndte de Svenske deres forrige Uroe.

Printz Friderichs Daab skeer udi Hadersleb med stor Høytid.

Bønderne paa Alsøe og Ærø klage atter over Hert. Hans paa Sønderb. Hvorfor tvende gode Mænd sendes af Kongen did hen for at afhandle Tvistigheden.

255 – 292/93

Et Svenskt Skib lander under Jylland paa et usædvanligt stæd med 600 Engelske og Skotske værnede Soldater, som gaae udi Land, og ville giøre sig noget u-nyttige.

Men de bleve lærde at holde Skik ved sig.

De seyle siden fra Aalborg til Elfsborg.

Stærk Strand-Vagt blev holdt ved Wensyssel, fordi fleere saadanne vare ventendes.

Paa samme Maade blev og holdt Strand-Vagt udi Norge. Anledning dertil var et Rygte, at Spanien sendte Kongen af Pohlen Folk imod Sverrig.

256 – 293/94

Dend nye Stad Gottenborgs Privilegier at fiske udi Nordlandene og Norske Finmark imod Tiende til Sverrig.

Et Skib med saadan Svensk Pas opbringes.

Kong Karl skriver Hertugen af Brunsvig til at formaae Kong Christian til at bevilge et nyt Grændse-Møde.

Kongen undskylder sig der for hos Hertugen af Brunsvig.

Kong Karl skriver self Kongen til og klager over de Danske Raad at de ej ville svare de Svenske Raads omstændeligen.

Dette blev u-besvaret

Dend falske Demetrius bliver mægtig i Rusland.

257 – 294/95

Sverrig slutter et nærmere Forbund med Czaren til Wiborg udi Finland om Undsætning.

Russerne overlade til Svensken ald deres Tiltale til Lifland. (3.)

Garde rykker ind med den Svenske Undsætning udi Rusland.

Freds-Handlingen imellem Spanien og de Forenede Nederlander begyndes igien til Antwerpen.

258 – 295/96

Tolf Aars Stilstand sluttet imellem dennem.

De Forenede Nederlande bliver kiendte for et frit Folk af Kongen i Spanien.

U-rolighed ytrer sig i det Romerske Rige formedelst Religions-Frihed.

Ertz-Hertug Mathias falder sin Broder Keyser Rudolph noget fortrædelig.

259 – 296/97

Strid om Arve-Rettigheden til Gulich og Cleve efter Hertug Johan Wilhelms Død imell. hans Arvinger.

Keyseren vil med Forbud dæmpe denne Strid, men de stridende Parter agte det ikke Hansestæderne ville holde en sindig Krigs-Magt og derover selffætte en Krigs-Oberst.

Skrekkelig Pest udi Jylland, som endnu kaldes dend liden sorte Død.

260 – 297/98

Kongen var dette Aar meget haart syg.

Rigens Cancellar Arild Huitfeldt dør.

Hans Berømmelse.

Hvorledes hans Danske Kongers Historie skal optages alligevel at dend ikke i alle maader er saa fuldkommen, som den burde.

261 – 298/99

Biskop Magister Jacob Holm udi Aalborg døde.

Magist. Christen Hansen kom udi hans sted.

Det store Spiir paa vor Frue Kirke i Kiøbenhavn som Kong Christian dend Anden havde ladet bygge, blef nedtaget, som var skævt og skeeft og af Kongen et andet større og bedre opsatte, paa Kirkens Bekostning

Det nye Spiir paa St. Peders eller Tydske Kirkes Taarn i Kiøbenhavn bleff opbyggt og opsat.

Høye Vande udi Kiøbenhavn, og høyerer udi Holsten og Hamborg.

Nu fatte Kongen alvor til Krig imod Sverrig at begynde.

262 – 299/00

Aar 1610 – 300.

262 – 300

Til Printz Christians Hylding, som skulde skee i Kiøbenhavn dend 24de Martii blive Adelen og Bisperne ved Kongens Bref indkaldte.

Hyldings Ceremonierne beskrives

363 – 300/01

Kongen og Printzens Optog.

264 – 301/02

Kongen og Printzen reyser selv til de andre Lande udi Riget, for at antage Hyldingen der. Herre-Dagene holdtes udi Kiøbenhavn.

En mærkelig Sag med Christopher Rosenkrantz for Herre-Dagene.

265 – 302/03

Kongen alleene mærkede forsiden store Falskhed og Skielmstykke udi Sagerne.

266 – 303/04

Rosenkrantz findes udi fleere Skielmstykker.

Maaden paa denne Doms Fyllistgiørelse

267 – 304/05

Gesandter sendes til Chur-Saxen og Brandenburg for at fornye forrige Forbund, og at oprette fastere.

Hvad som udi dette nye Forbund blef udeladt, og undtaget.

Efter Printzens Hylding i Riget Danmark, var overslaaet reyser Kongen med Printzen til Norge at hand der skulle hyldes.

Hyldingen skeet udi Opsloe.

268 – 305

Herre-Dagene holdes udi Opsloe efter at Hyldingen var overstaaet.

Kongen Forlehner sin Broder Hert. Ulric Biskop af Schwerin paa nye med Swabest. Ampt sin Lifstid

269 – 305/06

Forordninger udgivet udi dette Aar.

1. Mod Overdaadighed i Klæde-Dragt Bryllupper og deslige

2. Om Mynten hvorved Rixdaleren blef opsat fra 66 Skilling Danske til 74 Sk.

Laugholm blef befæstet.

Wardberg Slott Fæstning bliver med større Besætning af Folk forsynet.

270 – 306/07

Salt-Kaageriet paa den Øe Langøe udi Norge var kommen til den Fuldkommenhed at det kunde bespise Danmark. Hvorfor Lyneborg. Salts Indførsel forbødes

En Svensk sniger sig til at opslaae paa Told-Boden i Helsingør om Natten Kongens af Sverrigs trykte Forbud paa Sejlatzen paa Riga og andre Stæder i Øster-Søen, som blef strax needrevet.

Kongen derimod lod advare alle ankommende Skibe i Sundet at de skulle der blive liggendes indtil de alle vare samlede, da hand ville sende Orlogs-Skibe med dem til Beskyttelse.

Kongen gjør og Anstalt, at de Svenske Skibe som ville sejle paa Mosdland og Finmarken kand blive hindrede.

Rigens Admiral gaar med en sterk Flode i Øster-Søen for at forsvare de Søefarende Koffardi-Skibe for Svensken.

271 – 307/08

De Svenske Rigens Raad besvar sig ved Breve til de Danske Rigens Raad over dend Danske Flodes Forhold.

Og beder at den Danske

Flodes saadant maatte efterlade.

Admiral Gotske Lindenov sejler ud med en anden Flode for at ledsage dend anden Sommer-Flode i Øster-Søen.

De Svenske sende Bud til Admiralen udi Søen, at hand vil staae fra sit Forsæt.

Admiralen Lindenov efterlever sin Befaling undtagen at hand ingen lader sejle paa Riga, fordi den var beleynet.

Kongen af Sverrig skriver self de Danske R. Raad til, at de ville for- maae deres Konge til at bevilge et Grændse-Møde.

272 – 309

Herpaa svares intet, men kort derefter sender Kongen et prentet Skrift udi Sverrig, hvorudi hand forklarede Aarsagerne til sit Forhold.

Brefvet bliver sendt til de Svenske Rigens Raad ved et fart Bud.

Kong Karl skriver Kongen til paa ny hans Klagemaal.

273 – 310

De Danske Rigens Raad svarede alleene paa begge Brevene.

De Forenede Nederlandes Gesandt sendes til Sverrig om deres Skibes Frigivelse.

Kong Karl sender Gesandter til de Forenede Nederlande.

Om Forbund.

Om Undsætning imod Pohlen.

Herrer-Statterne undskyldte sig derfor.

274 – 311

Tilstanden udi Lifland.

Store-Fyrsten i Rusland Zuuski blef stødt i et Kloster.

Kong Sigismundi af Pohlens ældste Son Printz Uladislaus bliver Stor-Fyrste udi Rusland men det varede ikke længer end til 1613.

Aabenrae opbrændes af Mordbrændere.

Aar 1611 – 311

275 – 312

Kongen finder det udi

Aar først beylelig Tiid til at begynde Krig imod Sverrig.

276 – 312/13

Rigens Marsk Steen Maltheson Seehested, en forfaren Krigs-Oberst og Feldt-Herre.

Fleere brave Krigs-Oberster.

Hertug Georg af Lyneborg gaf sig udi Kongens Tieneste.

Den tredie Konges Søn Hertug Ulric fødes paa Kiøbenhavns Slot.

Anstalter førend Krigen begyndes imod Sverrig. Paa Gulland.

Paa Borringholm.

Udi Bleginde.

277 – 313/14

Udi Norge Syndenfields.

Nordenfields.

To af Kongens Skibe hindrer Tilførsel fra Lybek og andre Stæder af Rustning og Fatallie til Calmar.

Kongens Danske Krigs-Hær samles ved Helsingborg udi Skaane.

Land-Dag udi Hertugdømmene var villig at skatte til Krigen.

278 – 314/15

Øresunds Told blev for

høyet saa længe Krigen varede, som førtes, til Øster-Søens fri Seylatz.

Kong Karl sendte Spendere udi Danmark og Norge, desforuden og Breve til Kongen og Rigens Raad.

Kongen svarede K. Karl self meget kort.

Speyderne bleve paa Grænds

281 – 317/18erne anholdte. K. Sigismund af Pohlen sender en Hof-Sinde ind med Breve og beder at ingen Krig maa begyndes førend hand bliver sit Rige Sverrig mægtig.

279 – 315/16

Udi samme sit Bref beder hand at den Strid om Norske Lapland saa og Titulen af Konge dertil maa og saa længe opstaae.

Kongen svarer hannem meget venligen, men fordi hand ogsaa vilde tilegne Ret til Norske Lapland, udelod hand i Kong Sigismundi Titul Konge-Nafn til Sverrig. Fordi hand først maatte.

Kongen af Pohlen vil ej tage imod Brevet, fordi hans Titul derpaa var forkortet.

Offentlig Feyde-Breve sendes ved Herolden udi Sverrig.

280 – 316/17

Maneer at forkynde Krig her i Norden.

Herolden føres fra et Stæd til et andet uden Geleyde.

Omsider tages hand imod af Rigens Cancellar udi en Lands-Bye. Herolden fængsles, Sendes omsider tilbage.

Kongen sender Jørgen Daae Admiral med en Flode i Vester-Søen for at berænde Elfsborg, Guldborg og Gottenborg.

Erik Uhrne sendes med en liden Flode til Calmar Sund.

281 – 317/18

Nogle R. Raad beskikkes til at opagte Rigens Sager i Kiøbenhavn

Rigens Admiral Mogens Ulfeld gaaer siden ud med Hoved-Floden.

Kongen mynstrer Krigs-Hæren som var stærk 20000 Mand til Hest og 12000 til Foods. Hand self bryder op med 5000 Heste og 8000 Food Folk samt 1600 opbudne Knægte, og gaar til

Christianopol. Rigens Marsk bryder op med de fleeste 4000 Food Folk til Halmstad, hvortil stodte siden de 2 Regimenter Tydske værfvede Food Folk.

Kongen sætter sig med sin Krigs-Hær for Calmar som hand lader opfordre.

Af Calmar skeer udfald paa Ud fald.

282 – 318/19

Kongen bemægtiger Steensøe.

Erik Uhrnes Flode lagde under Calmar Slot.

Udfald ved St. Eriks Skantz, hvor skeer een stærk Skærmydsel.

Løbe-Gravene aabnes og Stokkene plantes ved Vester Rondelen.

Toe Skibe bag Slottet beskydes hastig, og det eene skydes i Grund af de Danske.

De Danske tragte efter at op- brænde 13 Skibe som laae bag ved Slottet, men forgieues.

Byen for alvor beskydes.

283 – 320

De Danske efter 3 Timers mægtig Storm blive Mestere af Byen med 400 Mands Forliis.

De Overblefne Borgere og Soldaterne i Byen flyede paa Slot- tet og Baadsmandene flyede paa Skibene bag Slottet.

Kongen giver Staden til Priis, men de fandt in- tet udi Huusene uden forgiftet Brød hvoraf Soldaterne blev rasende.

De Svenske skyde med forgiftede Kugler af Byen da Stormen skeede.

Taksigelser til GUD for Byens indtagelse og Castellet opfordres.

Hvo der vare udi Castellet.

284 – 321/22

Løbe-Gravene aabnedes til Castellet.

Otte Brahe bliver skudt.

Et udsendt Partie Danske under Hertug Georg af Lyneborg og Rigens Raad Breide Rantzov, treffer lige paa den Svenske konge med sin heele Magt.

Kongen var den Tid noget tilforn reyst til Kiøbenhavn.

Kong Karl kom med 18000 Mand for Calmar Slot og slog sin Leyr omkring den Danske Leyr.

Dend Svenske Rigs-Marsk Jaspar Matzon Krus kom strax derpaa med 6000 Mand til Kong Karl.

Skermytzel holdes imellem de Danske og Svenske, de Svenske mistede en stor Hob Folk. De Danske mister 2 brave Oberster og 400 Mand.

285 – 322/23.

Kong Christian haster med Undsætning fra Siælland til den Danske Leyr.

Rigens Marsk Steen Maltheson Seehested befales at opbryde med sin Krigsmagt fra de Hallandske Grændser, naar de vel vare besatte, og samle sig med Kongens Hær for Calmar. Steen Maltheson undskylder sig derfor, uden hand med Spot skal ophæve Beleyringen for Elfsborg.

Kong Karl havde nær overrumplet den Danske Leyr.

Admiral Jacob Jacobson, som var sluppen ud fra Calmar raadde Kong Karl fra sit Forsæt.

De Svenske gjorde et Anløb paa den Skyde-Skanze, som de Danske havde opkastet paa Qværnholmen.

De Svenske gjør en Skibbroe fra Slottet til Qværnholmen og vil atter anfælde de Danskes Skanze for at føre Undsætning ind udi Castellet.

De Svenske bleve afslagne og Skibbroen brast, hvor over de leede stor Skade.

286 – 323/24

Admiralen kaste sit Harnisk for at flye desto bedre.

Et Anslag med Undsætningen til Castellet lykkedes.

Admiral Gotske Lindenov kom med nogle Skibe fra Hoved-Floden udi Calmar-Sund.

Printz Gustaf Adolph indtager Christianopol ved et Krigs-Puds, og god Kundskab om Stadens Besætning.

287 – 324/25

Printz Gustaf Adolph indtager Christianopol og fanger hverken Qvinder og Børn.

Da Byen var udplyndret og de Svenske finge et stort Bytte, blev dend opbrændt.

Skermytzel imellem Danske og Svenske Partier.

Christianopol som af Fienden var forladt besættes med nye Folk.

De Svenske indtager en liden Øe eller Klippe Sviine-Øe bag Qværnholmen.

Geert Rantzov som med friske Folk i Leyren, hvilke de Svenske ville oppasse, men de bleve slagne.

Dend Svenske Rigs-Admiral Niels Gyldenstiern kom med den Svenske Ho-ved-Flode under Skægnæs, hvorover de 4 Danske Skibe som der laae maatte vige.

288 – 325/26

Slottet Undsættes med Fættallie.

Borgerne med deres Qvinder og Børn føres fra Castellet til dend Svenske Leyr.

Castellet faaer Undsætning af Folk.

Franske Overløbere fra de Svenske haver Forræderske Anslag paa dend Danske Leyr og Byen Calmar.

Anslag med at stille Ild paa Calmar Bye gik den an, men de bleve paagrebne og straffede og Ilden dæmpet.

De Svenske giøre nogle Hoved-Angribelser paa Staden og dend Danske Leyr efter hinanden.

De dreve de Danske af deres Skantzer og Løbe-Gravene, og kom imellem St. Eriks Skanze og Byens Vester-Vold.

289 – 326/27

Men det varede ikke længe, saa som de Danske Ryttere kom over den saa at faa af dem kom tilbage igien.

De Svenske af Slottet skøde Ild paa Byen Calmar saa at dend gandske afbrændte.

Imidlertid Byen brændte bemægtiger sig de Svenske de Danske Løbe-Grave til Slottet.

Hvilke de beholdte nogen Tiid, men Byen kunde de dog ikke faae.

Udi alle disse Anløb mistede Svensken 1500 Mand og de Danske 300 Mand.

Kong Karl kom imidlertid ind paa Slottet og satte Christen Som til Stadtholder og giør Forandring ved de andre Befalingsmænd der inde, og derefter farer bort igien.

Kong Christian self fører fleere Folk udi Leyren.

Nogle Tropper kom fra den Hallandske Leyr Kongen til Undsætning.

290 – 327/28

Lob Graverne igien til Slottet, og kastede Bredderne af Broerne til Slottet, hvorover mange Svenske faldt i Slots-Graverne, hvor de med Pikkerne bleve igiennemborede.

Der blef 600 de Svenske.

Nogle Skibe af den Danske Flode nærmere ind imod de Svenske, som tilforn havde lagt sig ved Qværnholm.

De Svenske biede ikke længe førend de hifve den bort fra Slottet.

De erobrede omsider et Svensk Skib paa 48 Metal Stykker og en Galley.

De Svenske Sti give sig paa Flugten, og de Danske satte Folk paa Land paa Sviinø, hvor de indtog paa dend yderste Holm en Skanze ved Jattenæbbe, hvor de fik til Bytte alt det Calmars Borgere havde bierget og flyt med sig ud af Staden.

Paa begge Skantzer, foruden de som flyede og bleve ihjelslagne, bleve der 60 Mand fangen, og deres Fahner bleve erobrede.

Kong Christian rykker ud med sin gandske Leyr og setter sig udi fuld Slagt-Ordning uden for dend Svenske Leyr.

Men de ville ikke ud af deres Fordeel

De Svenske Stier-Baade erobres, og een Skanze indtages.

De Svenske opbrøde i Stilhed af deres Leyr, men forfølges af Kong Christian.

291 – 328/29

De Svenskes forladte Leyr sættes i Brand af de Danske.

De paa Calmar Slot tabe modet over Kong Karls hastige Undvigelse.

De self stikke Ild paa de Skibe som ligge ved Slottet.

Kong Christian bryder atter op med sin Leyr at forfølge Fienden, som hand finder forskandset ved Risbye.

Kong Karl gjør selv et Udfald af Skantzen, men mistede mange af sine Folk, og var selv nær bleven fangen.

Kong Christian rykker tilbage igien og forfølger Calmar Slots Beleyring, og med magt bængstes det.

292 – 329/30

Stadtholder Christen Som stikker den hvide Fahne ud af Slottet, og begærer Gieseler af de Danske til at handle, som bleve givne.

Christen Som de giver sig self af Fæstningen for at handle med Kongen.

Slottet opgives og Besætningen gaar ud med Sak og Pak.

Slottet indrømmes Kong Christian, hvor der fandtes Mangel paa Krud; men Kongen fandt der 127 Metal-Stykker og megen anden Rustning.

Oberste Christen Sum tør ej komme til Sverrig til Kong Karl med Besætningen som gik ud; men blev hos Kong Christian, som giver ham saa meget hand aarligen kunde leve af.

293 – 330/31

Taksigelse til Gud skeer for denne Seyer.

Øeland opfordres af Kong Christian.

Fæstningen Bork-holm paa Øeland opgives og indtages.

Almuen paa Landet svarer Kongen.

Over denne de Danskes Fremgang blev Kong Karl u-besindig, og fordrer Kong Christian med et u-beskeeden Bref til en Duelkamp.

Kong Christian svarede hannem og afslog saadan Daarlighed.

294 – 331/32

Kong Christian rykker op med sin heele Krigs-Hær til Risbye imod Kong Karl.

Kong Karl var allerede derfra opbrudt.

Kong Christian møder paa Vejen mangfoldige Par-thier udi Buske- ne som opholdte den Danske Hær, saa det K. Karl kunde faa vel Tid til at opbryde, og K. Christian kunde opholdes.

Kong Christian vender om tilbage til Calmar.

Kong Christian reiser til Kiøbenhafn efter at hand hafde bestillet alleting udi Calmar og Leyren til Modstand og Forsvar.

295 – 333/34

Stor Sygdom i den Danske Leyr.

Oberste Anders Sinklar bliver Stadtholder over Calmar Slot og over Byer.

Oberste Christen Hansen blev befalet Øeland og Borkholm Slot.

Sparre blev sat over Christianopels Fæstning.

Kongen reyser til Kiøbenhafn med sin Flode.

Den Svenske Flode kom udi Calmar Sund kort derefter og Printz Gustaf Adolph overrumpler og bemægtiger sig Øeland.

Derefter vil den Svenske flode bemægtige sig Calmar Slot, men den bliver der fra jaget af den Danske Flode som Kong Christian strax afsendte.

Krigs-Toget ved de Hallandske og Vester-Gothiske.

296 – 334/335

Kongens første Forslag med dette Krigs Tog ville ikke lykkes.

Aarsagerne dertil.

Overflødig Tilførsel af Folk og Rustning kom dagligen fra Halland til Elfsborg.

Admiral Daae kom fra Elfsborg og overfaldes af Skærbaade som hand mandeligen afslog.

Admiral Godske Lindenov sendes i hans siæd for Elfsborg.

Rigens Marsk Steen Maltheson søger dend Svenske Feldt Marskalk Jasper Mason Kruus paa Grændserne.

De Svenske bryder op til Nylose.

De Danske kom over Bag Tropperne og giøre et got Bytte.

297 – 335/36

Den Danske flode toge et Hollandsk Skib ladet med megen Rustning fra de Svenske.

De Tropper af Rytteriet og Food Folk som Rigens Marsk ventede til sin Hær, ankommer omsider.

Rigens Marsk bryder op med sin Leyr for alvor.

Hand kommer for Nylose hvor den Svenske Hær var, som hand opfordrer til Feldtslag, men forgieves.

Hvorfor hand gik tilbage igien saasom hand fattedes sine største Stykker.

Tidender kom derefter, at den Svenske Leyr gik ind udi Sverrig.

Derpaa blev Nylose indtaget af Albret Skeel.

Rigens Marsk forfølger dend Svenske Magt ind udi Sverrig.

298 – 336/37

Dend Svenske Magt bryder atter op og gaaer dybere ind i Sverrig for at samle sig med K. Karls Hoved-Leyr til at undsætte Calmar.

Rigens Marsk vil beleyre Jonköping.

Men faaer Befaling fra Kongen at komme ham til Hielp for Calmar, naar hand hafde forst forsynet Grændsepasserne.

Hvilket hand efterkommer.

Omsider bliver de overfaldne af de Danske, og ødelagget. Da Stadtholderen i Elfsborg som førte dem an, fanges.

299 – 337/38

Derefter streife de Danske ind udi Sverrig og over altsteder et got Bytte.

Rigens Marsk Steen Maltheson Seehested dør Straa-Død.

Admiralen over den Danske flode i Vester-Soen lægger sig nær ind ved Elfsborg for at bemægtige sig den der værende Svenske flode af 7 Skibe.

Hand angriber den Svenske flode.

Hand bemægtiger sig den.

300 – 338/39

Toget blef endt dette aar paa disse Grændser.

Kong Karl dør udi Nyköping.

Rigs-Dag holdes udi Nyköping strax derefter for Juul, hvor Printz Gustaf Adolph erklæres for Konge i hans Faders Stæd, og fuldmyndig alligevel hand ikkun var 18 Aar gammel.

Hvorimod hand gaf Stænderne sin Forsikring paa adskilligt og særdeles paa Religionen.

Kong Gustaf Adolph vil ikke bruge den Titul hans Fader brugte af Konge over de Norske Lapper.

Enke-Dronningen førte endnu sin Herres Titul.

Kong Christian lader beskandse Aahuus Bye i Bleginde.

Iligemaade lode han ogsaa befæste faste Vardberg Bye udi Halland. Slottet var tilforn fast.

Skantzer opkastes her og der paa de Hallandske Grændser.

301 – 339/40

De Skaanske, Blegindske og Hallandske Adel samles i Landskrone og bevilge Kongen en vis Penge-Skat til at værfve Soldater for, til at postere paa Grændserne i stæden for Bønder-Knægtene.

Lands-Tinget i Halland forflyttes fra Falkenberg til Halmstad formedelst Krigen.

Trende Gesandter fra de Forenede Nederlande kommer til Kiøbenhafn imidlertid Kongen var for Calmar.

Deres Erinde

1. at de ville være Mæglere imellem Danmark og Sverrig

2. Dernest anholdte de om Forhøjelsen paa Tolden i Øresund maatte afskaffes.

3. Om de Lybekkers frie Seylatz og Handel i Øster-Søen uden at blive opbragt.

Kongen lader dennem kalde til sig i Leyren for Calmar, og giver dennem der Svar.

302 – 340/41

303 – 341/42

De Hollandske Gesandter reyse fra den Danske Leyr til K. Karl udi Sverrig. De kommer tilbage igien fra Sverrig til Calmar.

De forloves hiem fra Kongen med store Foræringer. Emanuel v. Meterens Historie om dette Gesandtskab overbevises u-sandfærdighed.

Jacob Rosenkrantz og Kield Krabbe blive tilbagekaldet fra deres Gesandtskab og Mægling udi den Tvist imellem Chur-Fyrsten af

304 – 342/43

Garsen og Brandenburg, saa og Hert. af Pfaltz Neuburg om Gølich og Cleve.

Biskop M. Mogens Madson udi Skaane dør.

Udi hans Stæd kom M. Povel Mortensen.

Aar 1612 – 342

304 – 342/43

Den dydige Dronning Anna Catharina dør til begge Rigernes Hierte-Sorg.

Hendes Børn.

Ære-minde og lovlofligste Berømmelse.

305 – 343/44

En Trompetter kom til Wardberg fra de Svenske Rigens Raad til de Danske, som blev u-besvaret

foruroliger de Hallandske Grændser fra Elfsborg.

De Danske for-urolicher de Hallandske Grændser ved Bleginde og afbrændte Wexøe.

Kong Gustaf Adolph falder ind udi Gynge Herret: men var nær bleven fanget.

306 – 344/45

Skærmydsel med Kongen ved Vydsøe, hvor hand miste 800 Mand, og atter var i Fare at blive fangen.

De Danske falde ind over Grændserne i Sverrig. De falde ind midt udi Hertug Johans Tros og Bagtropper for hans Øyne.

Hertug Johan følger de Danske lige-sides til de Hallandske Grændser uden at kand skade hinanden.

De Danske komme ind paa de Norske Grændser ved Bahuusustad.

307 – 345/46

Men mislykkedes.

Feldt Marskalk Jaspar Mason Kruus vil giøre et Indfald i Bahuus Lehn, men vover det ikke.

Kong Christian gaaer over de Hallandske Grændser til det Svenske og giør fornøden Anstalt, derfra tilbage igien ind i Sverrig.

Indtager Nylose.

Og Grefvisnæs.

Afbrænder Skara og tager Bytte.

Træfningen imellem Kongen og Fienden.

Kongen kom til Vardberg.

308 – 346/47

De Danske opgive skammelige Nylose, og handles ilde med af de Svenske.

Kong Christian lader beleyre Elfsborg og Gothenborg med sin flode til Bands.

Skibe sendes til Calmar for at forsvare den for de Svenske paa Øeland.

Rigens Admiral Mogens Ulfeld jager den Svenske flode ind i Skiærene.

Møde holdes paa Grændserne af begge Parter om fangernes Vexling og Løsning

Kong Gustaf Adolph forbyder Hanse-Stæderne at giøre de Danske Tilførsel eller og at betale Told i Sundet.

Den Danske Hær rykker ud af Vinter-Qvartererne og deles i tvende deele. Kongen tog den ene og gik ind med i Halland, Gert Rantzov gik med den anden udi Smaaland og Øster-Gothland.

Kongen gaaer lige for Elfsborg.

309 – 347/48

Cap. Jens Munk berender Indløbet for Guldborg med 2de Orlogs-Skibe.

Elfsborgs Taarn beskydes saa at det øverste faldt need i Gravene med Stykkerne.

De Danskes første Storm og Anlob blev afslagen.

Ligesaa det andet.

Kongen lader skyde Ild udi de andre Slottets Huuse.

Fæstningen atter opfordres.

310 – 348/49

Elfsborgs Fæstning opgives til Kongen, og Besætningen som udgik, var kun 250 Mand.

6 Orlogs-Skibe under Fæstningen bleve og gifne over, men de Svenske hafde ladet dem løbe fulde af Vand som de Danske i tide fik udpumpet.

Fæstningen Guldborg bliver belejret.

De overgave sig strax godvilligen.

Denne Fæstning lod Kongen strax nedbrydes og aflægge.

Elfsborgs Lehns Almue svarer og hylder K. Christian.

311 – 349/50

Kongen fordeeler atter sin Krigs-Hær i trende Deelee.

Med denne falde de ind udi Vester-Gothland.

De andre Deelee støder til Kongen.

Kongen hafde Anslag paa de Skotske og Irriske Soldater udi Lykiøbing, men de havde ham ikke; hvorfor hand alt gaaer jo meere og meere ind i Landet, og bliver stedse oppasset af den Svenske Konge.

En Trompetter bliver skudt udi en Træfning, hos hvem Breve fandtes, anlangende Mødet om Fangerne Løsning.

312 – 350/51

De Danske ind- tage dend Pas Hiemsøe.

Kongen gaaer igien ind udi Elfsborg Lehn, saasom Fienden ikke vilde holde ham nogen Stand.

Trompetter ankommer med Bref om Pas, for de Svenske som skulde komme til det Møde om Fangernes Udvexling.

Det begierte Møde holdes imellem Knærød og Ulfsbek.

En Svensk Oberst med nogle nye vævede agter at vil overrumple Trundhiem til Søes, men blev braf af Borgerne afvist.

313 – 351/52

Lehnsmanden udi Trundhiem Steen Bildes Freyhed.

Den Svenske Oberst kom dog i Land og gik ind udi Hærdalen, hvor hand med skanden og brænden tvang Almuen at svare dend Svenske Konge.

Siden falder hand i Iæmpteland hvor Almuen var bleven oprørsk.

Lehnsmanden Steen Bilde lod Kongen intet vide om alt dette.

Oberste Sinklar med 600 Skotter bliver slagne saa at ikkun 2 undkomne.

314 – 352/53

Kong Gustaf Adolph skref, at Kongen af Engelland ville stifte Fred imellem Danmark og Sverrig.

315 – 353/54

Og tilbyder sig at vil antage K. Jacobs Imellemhandling, og til den Ende vil tage imod Stilstand.

Kong Christian tvister længe paa om hand vil antage Brevet eller ey, og hvorfor.

Men da hand blev forsikret ved et andet Bref at Kong Gustaf Adolph hafde forandret sin Titul; brod hand Brevet.

Dog rykker hand med sin Magt imod Jonkøping.

Paa Veyen moder ham den Engelske Gesandtes Tiener med et ny Bref om Fredshandelen. En Engelsk Gesandt kom og til Danmark.

Kong Christian rykker tilbage, og svarer Kongen af

316 – 354/55

Sverrig at hand vil samtykke til Fredshandling. Men vil ingen Stilstand bevilge.

Kongen mønstrer sin Hær, og overlader den under Hertug Georgs og Oberste Lunges Befaling, og reyser til Kiøbenhavn.

Hvad Feldt-Marskalk Gert Rantzov forrettede ved Calmar udi Smaalandene og Øst-Gothen.
Riisbye Skantzze indtages
En anden Skantzze indtages med Storm.
Som needslæbes

317 – 355/56

Den Svenske Admiral Jacob Jacobson jages paa Flugt med sine Land Tropper ved Ålum og neppe undkom.
Feldt-Marskalk Rantzov rykker tilbage igien til Calmar for at indtage Øeland paa ny igien.
De Danske giøre Anfald paa Øeland.
Landet indtages og Byen Borkholmen brændes.
En Svensk Ritmester vil hindre det, men faaer hug.
Borkholms Castel belejres og beskydes.

318 – 356/57

Anstalt til storm giøres, og da begynder Besætningen at betinge. Hinder der udi indfalder.
Borkholm opgives og Besætningen føres af Landet.
Borkholms Fæstnings Tilstand.
De Danske bemægtigede sig Skantzen Mönsteraas i Sverrig.

319 – 357/58

Feldt-Marskalken Gert Rantzov bryder op fra Ålum.
De Tydske Regimenter under de Danske bleve oprørske.
De gaae ud uden Befaling paa Partier, hvorover de kom udi Betryk.
Feldt-Marskalken sender dennem Undsætning, men de bleve dog ved deres Opsætsighed.
Feldt-Marskalken bryder op og kom til Vemmerbye som var forladt af Indvaanerne.

320 358/59

Vestervik indtages; hvor var god Hafn for Floden.
Svensken med Galleer og Jægter griber Vestervik an, men bortjages med stor Forliis.
Dend Svenske Flode kom ud af Skierne for igien at bemægtige sig Øeland.
Vestervik forlodes igien af de Danske.
Dend Danske Krigs-Hær bryder op og gaaer fra Vemmerbye tilbage til Riisbye-Skantze.
De Tydske Regimenter blive atter oprørske, hvorover Krigs-Hæren maa ligge stille nogen Tiid.
Kong Gustaf Adolph er paa Tog for at afskiære de Danske Passen, men bliver hindret.

321 – 359/60

Høgsbye Skantzze ødelægges af de Danske.
Feldt-Marskalk Rantzov kom til Riisbye Skantzze hvor hand fik Forsyning.
De Tydske Regimenter aftakkes.
Hvad de Danske mistede paa dette Tog.
Kong Christian kom selv i Søen med sin Flode, og søger efter dend Fiendtlige.
Søger dend op under Danzig.

322 – 360/61

Finder dend om sider ved Dyrhof uden for Skiærene.
Dend Svenske Flode arbejder sig ind udi Skiærene.
Kongen kaster Folk i Land som opbrændte nogle Svenske Skiær-Baader, derover gik Kongen selv i Land og befaae Fæstningen Vexholm som af Skibene blef beskudt.
Dend Danske udfordrede dend Svenske Flode til Søe slag ved en Trompetter som de beholdt.
Den Danske Flode ligger sig ved Birkhafn.

De Svenske sendte Brandere ud paa den Danske Flode forgieves.

Den Danske Flode seyler til Øeland og paa vejen opbringer mange Skibe som vil gjøre Sverrig Tilførsel.

Kongens Broder Hert. Ulrich kom til Kongen under Borringholm.

323 – 361/62

Danske Flode seyler hen imod de Mecklenborgske Kuster efter at Kongen og hans Broder paa et andet Fartøj var gaaet ankersteds hen.

Den Lybske Koffardiflode, som ville bringe Tilførsel til Sverrig, angribes af den Danske Flode uden for Traven, og omsider indjages og indespærres.

Forlig sluttes imellem Rigens Admiral Ulfeld og Staden Lybek, for at ophæve Indespærringen.

De Lybske klage siden over Indspærringen for Keyseren

Keyseren skriver Kongen til derom, og i samme Bref siger sig at være Herre over det Romerske Riges Øster-Søe.

324 – 362/63

Dend Engelske Gesandt, da Kongen kom hiem, overtaler Kongen til Freds-Handling.

Kong Gustaf Adolph sender atter et Bref ind i Danmark om Freds-Handling.

Kong Christian svarer Kongen af Sverrig og samtykker til Freds-Handling. At forhandles paa Grændserne ved Knærød med visse Vilkaar.

325 – 363/64

Kongen sender Passer for de Svenske Befuldmægtige til Fredshandelen og næfner sine.

Kongen samtykker udi Vilkaarene.

Kong Christian svarer der paa hvad hand var til freds med, og hvad ikke.

Hand vil at Hertug Johan og Rigens Stænder skal ogsaa give Fuldmagt til Fredshandlingen, hvilket de Danske Rigens Raad give tilkiende.

326 – 365/65

Kong Gustaf Adolph svarer intet herpaa, men ved Freds-Handelen faldt alleting af sig self udi god Lave.

327 – 365/66

Hvad Sammenhæng det hafde med dend Post om Sonneborg paa Øsell.

Dend rette Aarsag hvor for de søgte denne Post om det Sonneborgske Slot.

De af Norge udsendte Børn for nogle Aar til de Jesuitiske Skoler, komme nu igien og ville strøe Fiendens Klinte iblant Sædemandens gode Sæd.

328 -366/67.

Biskoppen udi Opsloe Magister Niels Clausen mærker det først, om baade sagde og stræbte det imod.

Kongen som Kirkens ypperste Hoved rækker hannem der udi sin mægtige og verdslige Arm. Prinz Henrick udi Engelland dør.

Aar 1613 – 366

328 – 367

Storm og Jordskælv udi Danmark.

329 – 367/68

Freds-Forhandlingen ved Knærød holdes ved.

331 – 344 – 368/379

officiel proklamation fra Kong Jakob 1. af England (James I). Den omhandler mæglingen af en fredsaftale mellem to nordiske konger: Christian 4. af Danmark-Norge og Gustav 2. Adolf af Sverige.

333/370.

Her er en oversættelse af den latinske tekst fra billedet til dansk. Teksten er indledningen til Freden i Knærød (1613), som afsluttede Kalmarkrigen mellem Danmark-Norge og Sverige.

På Latin oversat og moderne dansk

347 – 382

Den Tredje Part af Kong Christians Dend Fiedes Historie.

Fra Aar 1613 indtil Freden efter dend Tydske Krig, som blev sluttet til Lybek Aar 1629 udi maji Maanet.

Den Tredje Part 1613 – 1649. side 350/348 – 676/619

1613

349 – 349/350

Taksigelse skeet for Freden

Herredage paabiudes baade udi Dann: og Norge.

Anstalt giøres udi Nordlandene og Fin-Marcken efter Freden

Tractaterne, at de ikke herefter skulde skatte til Sverrig.

Krigs-Ofverste Jørgen Lunge faar Elfsborg, som til Kongen var pandtsat efter Freds-
Tractaterne, udi Betaling.

Den Kiøbstæd udi Bleginde Væhe, afbrændt i Krigens Tid, vil Kongen ikke tillade igien at
maa opbygges, saasom den til andet Stæd skulde forlægges.

351 – 350/351

Alne-Maalet og Punds-Vægten udi Danmark blef ret sat og indrettet udi Riget.

Forhøyelsen paa Tolden udi Øresund og ved alle Toldstæder i Riget ophæves.

Tvende Sager fra Øsel vare indsatte for dette Aars Herredage.

352 – 352/53

Steen Bilde forrige Amptmand over Trundhiem dømmes for Herredagen, for en Føyhed og
andet i seeneste Krigs-Tiid.

Kongens Syster Hertuginde Augusta besøger Kongen paa Friderichsborg.

Enke-Dronning Sophia besøger iligemaade Kongen paa Friderichsborg.

Kongen rejser til Herre-Dagene udi Norge.

Stordal: Præstegield, samt Herdalens og Jemptelands Almue tiltales og dømmes for deres
Forseelser udi forrige Krigs-Tiid.

354 – 352/353

Papistiske og falske Præster opsøges udi Opsloe Stift.

De blive skikkede for Herredagene udi Norge, hvor de af Kongen og hans Raad samt de
Norske Biskoper dømmes.

355 – 353/54

Rigens Raad Ditlof Holch gaar som Ambassadeur til Hertug Henrich Julii af Brunsvig hans
Begravelse.

Jacob Ulfeld og Jonas Carisius, sendes Gesandter til Spanien.

Kongen og Churfursten af Brandenburg mødes ved Hamborg.

356 – 354/55

Gesandter fra dend ny Russiske Czar Michael Federovitz Romanof komme til Danmark for at forkynde hans Val til Thronen, men de bleve liggende i Horsens til Kongen kom hjem. Kong Gustav Adolph skriver meget venlige Breve til Kongen, som med samme Venlighed besvares

Et Bref kom fra Enke-Dronningen Christina udi Sverrig, hvorudi hun tilesner sig dend gamle Titul, som hun førte før sidste Krig og Fred, nemlig: Dronning over Lapperne i Nord-Landene.

Der udi ville Kong Gustav Adolph være uvidendes og uskyldig.

Kong Chr. 4. Svar paa Enke-Dronning: Bref.

357 – 356/57.

Enke-Dronningen svarte og stod paa at Titulen hende tilkom.

Kong Chr. 4. Gienfvar.

Angaaende de Lybske Klagemaal over Kongen for Keyseren, formedelst deres Handel og Seylads i forrige Krig paa Sverrig blef dem hindret.

358 – 355/56

Kongen lader Lybek viide, at hand til Straf for deres driftige Klagemaal hafde forbuddet dennem ald Handel paa sine Riger.

359 – 356/57

Staden Lybek alleene slutter et Forbund med de foreenede Nederlender, foruden de andre Hanse-Stæder der udi bleve inddragne, og der tilsendte Bud til den Hag.

Offensive og Defensive Forbund imellem de foreenede Nederlender og Lybek.

360 – 357/58

Dette Forbund blef længe holdt secret og gedult.

361 – 358/59

Chur-Fyrsten: af Pfaltzes Bielagers Høytid holdes udi Engeland med Kongens eeniste Datter. Dette Giftermaal var Dronning Anna meget imod.

Ligesaa var det Kong Christian den 4. u-behageligt.

Rigs-Dagen til Regensburg i det Rom: Rige var meget urolig formedelst Religions skyld.

362 – 359/60

Den unge Hertug Johan Georg af det Sønderborgske Huus dør

Aar 1614.

Kongen med sine Prinser holdt sit Hof udi Kolding.

Kongen lader kalde alle Biskopperne i Danmark saa og andre lærde Mænd fra Kiøbenhavns Academie til sig udi Kolding, for at holde et geistligt Mode over de Beskyldninger M. Oluf Kock bragt til Nicolaj Kirke i Kiøbenh: hafde imod D. Hans Povelsen Resen den øverste Theologus paa bemeldte Academie for Kætteri.

363 – 359/360

Johan Casimirus Pfaltz-Grefven af Zweibrüch rejser igiennem Danm: til Sverrig, for at slutte det Egteskab med Kong Gustav Adolphs Søster.

Hertug Christian af Brunsvig og Greve af Holstein Schovenborg besøge Kongen.

Skibe, sendes udi Vester-Søen for at holde den reen, og til Nordkappen, for at passe paa ulovlig Fiskerie.

De forleden Aar ankomne Russiske Gesandter rejse fra Horsens til Kiøbenhavn, og forafskeed: hjem

Kongen sender tvende Gesandter til Rusland, for at ønske Czaren til Lykke til hans Regiering.

364 – 360/61

Kongen gjør før sin Rejse til Engelland Anstalt til Regieringen udi hans Fraværelse.

Rigens Raad Jens Juul bliver Statholder udi Norge udi Envold Kruses sted.

Kongen sejler til Engelland

Hand kom til Engelland.

Kongen kom hjem igien til Danmark.

Trætte imellem Bergen Bye og Hanse-Stæderne om Handelen paakiendes af Kongen.

365 – 361/62

Kantoret mister Handelen udi Bergen-Huus Lehn.

Bergens Bye forbydes Handelen udi Nordlandene.

Nordland og Lapland bleve paalagt, at de skulle tiende saavel af deres Asl, hvor dend faldt, som af deres Fiskerie, desligeste bleve de satte udi Leeding og Leeding-Færd.

Kong Gustav Adolph krones udi Upsal.

Kong Christian tilbyder sig at vil mæggle Fred imellem Sverrig og Rusland.

366 – 362/63

Kong Gustav Adolph gjør adskillige Indvendinger, hvorfor det ikke kand antages.

Kongen af Sverrig slutter Forbund med de forenede Nederlender.

367

368 – 364/65

Anders Green, Norges Riges Cancellier dør. Hans Berømmelse.

Biskop D. Peder Winstrup udi Sielland dør.

Hans gudelige Stiftelser.

370 – 365/66

Religions-Forand: udi Brandenburg og Pfaltz Neuborg.

Aar 1615

Strang Vinter.

Printz Christians nye Hoff-Stat indrettes.

371 – 366/67

Printz Friderichs og Pr: Ulrichs Optugtelse

Chur-Fyrstinden af Saxen og Hertuginde af Brunsvig begge Kongens Søstre besøge Danmark.

372 – 367/68

De agte at ville overtale Kongen til et nyt Giftermaal.

Kongen undslaaer sig derfra.

Kongen rejser til Skaane.

Kongen lader sig agte-vie til Jomfrue Kirstine Munck paa Lundegaard ved dend venstre Haand.

373 – 368/69

Matrimonium Morganaticum hvad, og dens Vilkaar.

Chr. 4. første Reces

Fem Tusinde Knægte udskrives af Danmark som bleve inddeelte under ni Fahner.

Af Kiøbstæderne udskrives femten Hundrede Baadsfolk, som bleve sendt til Skibs-Holmen i Kiøbenhavn.

Kongen udgiver baade Krigs- og Søe-Artikler.

375 – 369/70

Een Engelsk Sø-Røvere tages ved Kulden, som blev hængt.

376 – 370/71

Johan Skotte Gesandt fra Sverrig til Kongen, for at fornemme hvad det Russiske Gesandtskab forleden bestilte.

377 – 371/72

2do. Om Kongen ville paatage sig at slutte Fred imellem Sverrig og Polen.

3tio: Om at faae Terminerne paa de Penges Betaling som Elfsborg skulle løses med, forlængede, saa og om for eendeel af pengene maatte gives Svenske Vahre.

Kongen lover at vil paatage sig Mæglerie baade med Russen og Polen, naar det begiertes.

Men hand vil ingen Forandring giøre udi Freds-Fordraget, anlangende Elfsborgs Løsning.

Strax kom Tidende at baade Russen og Sverrig hafde udvalt Kongen af Engelland til

Mæglere. Kongen af Sverrig afslager nu Kongens Imellemhandling.

378 – 372/73.

Kong Gustav self Kongen et Bref til derom.

De andre Hanse-Stæder bleve indtagne udi det Forbund som for 2 Aar blev sluttet imellem de forenede Nederlande og Staden Lybek.

Brunsvig Stad bliver igien belejret af Hertugen af Brunsvig.

379 – 373/74

De andre Hanse-Stæder undsatte Brunsvig.

Ligesaa Printzen af Oranien.

Hertugen nødes til at ophæve Belejringen.

380 – 374/75

Forbundet imellem Hanse-Stæderne og Hertug Ernst af Lyneborg paa 20 Aar slut, blev nu af hans Broder Hertug Christian Biskop til Minden fornyet ikkun paa 10 Aar.

Stor Vandflod udi Slesvig ved Lendern, som gjorde en usigelig Skade.

381 – 375/76

Doct. Hans Resen bliver Biskop udi Sielland.

Doct. Niels Paaske bliver Biskop udi Bergen.

Aar 1616

Kongen rejser til Bahuus.

De Svenske betale dend forste Termin af Elfsborgs Losnings Penge.

382 – 376/77

M. Hans Knudsen Biskop over Fyen bliver befunden at være hengiven til dend Calviniske Lærdom.

Kongen lader saadant udforske.

Biskopen indstæfnes for Herredagene, hvortil de andre Biskoper i Danmark bleve indkaldede, tillige med Kongen og Rigens Raad, Ræt og Dom over hannem at holde.

Hand bliver dømt fra hans Biskops-Embede og forbuddet i Kongens Riger og Lande at lære og prædike.

Hand døde siden Aar 1627 udi Friisland til Franekær.

Udi hans Sted blev Doct. Hans Michelson Biskop over Fyens Stift.

383 – 377/78

Kongen med nogle af sine Rigens Raad rejser til Norge for at holde Herre-Dage udi Opsloe.

Canceller Christian Friis til Borrebye bliver syg paa Rejsen, og dør. Hans Berømmelse. Christian Friis til Kragerup, som var de unge Printzers Hoff-Mester blef Cancellers udi hans Sted.

Hand var dend forrige Cancellers ikke paarørende, men var af en anden Stamme.

Udi hans Sted blef Christian Thomæson Sehested Printzens Hoff-Mester.

Jens Bielke bliver Norges Riges Cancellers udi den forrige afdøde A. Greens sted.

384 – 377/78

Et Ostindiske Compagnie eller Selskab oprettes udi Kiøbenhavn.

fremmede Fyrster komme her ind i Riget. Hertug Johan Friderich af Würtenberg. Hertug Ernst Ludvig af Sachsen.

Hertug Christian af Brunsvig Kongens Søster-Søn.

Hertug Johan Adolph til Slesvig Gottorph dør.

385 – 378/79

Hans ældste Søn Hertug Friderich antager efter ham Regieringen.

Hand lader begiære Lehn af Slesvig og Femmeren.

Hertugen self indfandt sig hos Kongen udi Kolding.

Der overlegges hvorledes den af Keyseren forhvervede Første-Fødsels Ret over Slesvig og Femmeren skulle Stænderne tilkiendegives paa først-kommende Land-Dag.

Hvorledes Adelskabet udi Holsten og Slesvig sig paa Land-Dag forholdte.

De aflagde omsider til hannem deres Hyldings-Eed.

Hvad dennem der til meest tvang.

386 – 379/80

Kongen overdrager til hannem udi Kolding Lehn af Slesvig og Femmeren.

Christian Friis bliver Cancellers, og Jørgen Lunge Rigens Marsch, Iver Juel, Anders Bilde og Holger Rosenkrantz bliver Rigens Raad.

En nye Ridder-Orden, som kaldtes af Sværdet indstiftes.

Adskillige Riddere af denne Orden slagne.

Hvorledes Ordenen af Elephanten blef baaren af Kongen.

387 – 380/81

Forbund imellem de forenede Neder-Lande og Hanse-Stæderne kommer til en endelig Slutning. vide supra Annum 1614.

Hertug Johan Albret af Meklenborg træder med udi det Forbund, som de Lyneborgske Fyrster hafde indgaaet med Hanse-Stæderne.

388 – 381/82

Eendeel Fyrster udi det Tydske Rige fattede stor Mistanke til disse forbe Forbund.

Og særdeele Danmark.

Kongen udi Sverrig indtages udi samme Forbund.

Kongen af Sverrig skriver Kong CHRISTIAN til om et Anslag, som det Papistiske Partie hafde for imod disse Nordiske Riger.

Kong Chr. 4. mærker hvad her under stak, og at dette sigtede til et Forbund imod Polen og andre.

389 – 382

Kongen af Sverrig begierer Tilladelse for nogle Orlogs Skibe, som vare kiøbte i Holland, at de maatte gaa u-behindret igiennem Sundet, som blef bevilget.

Kong Sigismund af Polen skriver Kongen et Brev til om noget Gods, som hand kaldte sit Arve-Gods i Sverrig, og som hand hafde foræret tvende af.

390 – 382/83

Dend Slegt som kaldes de Poser, hvilke Kongen udi Sverrig hafde lagt under Kronen.
Forandring med Mynten i Danmark.
Rigens Admiral Mogens Ulfeld døde.

Hans Fader Knud Gyldenstierne, som var dend sidste Catholske Biskop i Fyen

391 – 383/84

Mester Niels Arctander, Biskop udi Wiborg dør. M. Hans Wandel Præst udi Odense kom udi hans Sted.

Aar 1617.

392 – 384/85

Kongen af Sverrig lader betale den anden Qvartal af Elfsborgs Løsnings-penge, efter Freds-Fordraget.

Dend ny Stad paa Blegendes Grændser Christians-Stad kom til sin Fuldkommenhed.

En ny Stad paa Amager Land bliver afstukken, kaldes Christianshavn.

Dend første Holmens Kirke for Kongens Søefolk opbygges, siden forbedres og forstørres.

Kongens anden Søn Hertug Friderich faar Capitularies udi Verden og Osnabrügge deres Løfte paa at skal blive af dem udvalt til Biskop, naar Hertug Philip Sigismund deres Biskop døde.

Wehrden holdte sit Løfte, men Osnabrügge ikke.

393 - 385/86

Kongen gjør en hastig Rejse til Norge.

Orlogs-Skibe sendes ud for at holde Søen alle vegne reen.

Churlands Statut.

394 – 385/86

395 – 386/87

396 – 387/88

En Pohlsk Gesandt kom til Danmark og tilbød et forbund med Kongen.

Kongen raadfører sig herom med sine Raad.

397 - 389

Forbundet bliver ikke samtykket, men Kongen tilbyder sin Mediation imellem Pohlen og Sverrig.

Kongen søger nærmere Venskab med Hollænderne.

Holland sender Skibe til Sverriges Hielp.

Brandenburgske Gesandt til Danmark.

398 – 389/390

Kongen lader gjøre Anstalt til en Jubel-Fest at holde til en Ihukommelse af Reformationen som D. Morten Luther begyndte for et hundrede Aar siden udi Sachsen.

Jubel-Festen blef helligholdt over gandske Danm: og Norge den sidste Octobris.

Kongen fornyer een af hans Hr. Faders udgangne Forordninger angaaende Fremmede, som paa her Riget ville nedsætte, at de udi deres Religion skulle forhøres.

399 – 390/91

Kongen rejset til Skaane for at monstre Rosstienisten og besigtige Grændse-Fæstningerne.

De Svenske paa Grændserne ved Christianopel nedtog en Røvere, som var steylet af Steylene, og bringe ham ind over Grændserne, som de med stor Ceremonie lode begrave.

Kongen skref Kongen af Sverrig til herom, og begierer Straf derover.

Med dette Svar var Kongen misfornøiet.

Musketter blive uddeelte blant den gemeene Almue udi Norge.

Fra Land-Retten i Holsten til Keys. Cammer-Retten maa ey stefnes Sag uden den er over 1000 Gylden.

Kongen af Sverrig begierer at nogle Orlogs-Skibe, som Kongen i Pohlen hafde kiøbt udi Dynkerken, ikke maatte tillades at gaa igiennem Sundet.

400 – 391/92

Desligeste at ingen undvigte Svenske maatte tillades Fred udi Danmark.

Kongens Svar paa begge disse Begieringer.

Kongen af Sverrig tilkiende giver Freden, som var nyligen sluttet imellem ham og Russerne til Stabova, og hvad for Lande hand derved hafde vundet.

Kongen af Sverrig formeerer sin Titul med Hertug over Carelen, og Herre til Ingermanland.

Kongen af Sverrig sender igien en Gesandt her ind, for at drue paa det begierte forbund og grændze-Mode.

Kong Christian derimod tilbød sig at ville være Mæglere til Fred imellem Sverrig og Pohlen.

401 – 392/393

Hertug Carl Philip rejser giennem Danmark til det Tydske Rige.

Mester Isac Grønbech Biskop i Trundhiem dør og M. Anders Areboe blev Biskop igien udi hans Sted.

Aar 1618

Den tredie Fierdepart af Pantskillingen paa Elfsborg Slot blev af Kongen af Sverrig betalt.

Johan Casimir Pfaltz-Grefve af Rhin rejser giennem Danmark med sin Gemahl Kong Gustav Adolphi Søster.

Kongen indretter et Collegium i Kiøbenhavn for 120 Studentere, som nu kaldes Regenzen eller Colleg: Regium.

Hand forøger det Stæd, som hans Hr. Fader lod stifte og indrette til fattige Studentere at spiise, med Kost, til tiuge fleere.

402 392/93

De Fremmede, som nogle Aar tilforn vare indkomne fra Tydskland og Nederlandene blive af Biskopen udi Sielland forhørte udi deres Religion.

Eendeel af dennem bleve befundne at være Menonister, hvilke bleve af Riget forviste.

De aarlige Prouste-Møder eller Lande-Møder, som udi ethvert Stift udi Danmark bleve holdte, blive nu først indstiftede

403 – 393/94

Dend som var Amptmand over det Stad, hvor Dom-Kirken var skulle paa Kongens Vegne der præsidere.

Dend store Broe, som samler Kiøbenhavn og Christianshavn tilsammen bliver anlagt og bygt.

Forordning imod Udfordringer og Tveekamp, som ellers kaldes Duel.

404 – 394/95

Danmarkes Riges Raad kaldes til et Møde paa Anderskov.

Hvad der blev handlet.

405 – 395/96

Kongen forlod Mødet med stor Ufornøjelse.

Rigens Raad og Adelen betænker sig.

406 – 396/97

En Spansk Gesandt ankom udi Sundet, som strax reiste tilbage igien.

De forenede Nederlande sender og deres Gesandter her ind til Kongen, og deres Ærinde.
407 – 397

Kongen forekaster dennem det Forbund, som de hafde gjort med Hanse-Stæderne, og særdeelees det med Sverrig.

Gesandterne ville sig herudi undskylde.

Gesandterne raadde Kongen, fra at tænke meere paa Vallet til Biskops-dømmet Osnabrügge for hans Søn Hertug Friderich.

Kongen giver Herrer-Staterne udi de forenede Nederlande Titul af Høymægtige.

408 – 397/98

Kongen sender Carisius til de forenede Nederlande, baade for at forfremme Hertug Friderichs Val til Brehmen saa og for at erfare Vished om Forbundet med Sverrig og Hanse-Stæderne.

409 – 398/99

Hanse-Stædernes Gesandter komme til Kiøbenhavn og deres Ærinde.

Brehmer Stad faar alleene større Frihed end de andre Hanse-Stæder.

Hertug Philip Sigismund Biskop af Werden og Osnabrüg kommer til Kiøbenhavn, og bliver med stor Pragt imodtagen.

410 – 399/400

Carisius formaar Capitulet udi Werden til at udvælge Hertug Friderich til Biskopens

Coadjutor, saalænge den gamle Biskop levede

Carisius finder stor Modstand i det Osnabrügske Capitul, til at formaae de samme der.

Grev Anthon Günther af Oldenburg kom til Kiøbenhavn, og hvad hand der forrettede.

Greven klager over Hertug Johan Friderichs af Slesvig og Holsten Gottorf og Erke-Biskops af Brehmen hans Giftermaal med hans Søster gaar tilbage.

411 – 400/01

Hertug Ernst af Sachsen kommer til Danmark.

412 – 401/02

Fem Skibe seyle fra Kiøbenh: til Ostindien.

Mynten af Rixdalere blev i Danmark forhøiede.

Den gamle Irring imellem Danmark og det Holstene: Gottorfske Huus bliver paa ny foretaget om Amtet Svavested. NB. vid. T. 1. Ao. 1590. pag. 105. T. 2. Ao. 1598. — Ao. 1602. — Ao. 1610.

Til den Ende sender Kongen Gesandter til Hertugen af Holsten Gottorf.

413 – 402/03

Et Møde udi Segeberg bliver til den Ende sluttet at skal holdes imellem nogle af Kongens og Hertugens Raad, som derudi skulle kiende og dømme.

Kongen lader Hertugen af Holsteen Gottorp paamine, at hand ikke længere skulle opsætte at lade sig hylde af Staden Hamborg, men at hand derpaa skulle trænge.

Hamborg hemmeligen søger at blive erklæret for en fri Rigs-Stad.

Hertugens Svar her paa.

414 – 403

Med dette Svar bliver Kongen meget misnøyet, og sender atter ny Gesandter ud til hannem. Imidlertid bliver Hamborg af Cammer-retten til Speyer kiendt for en fri Rigsstad. vide Aar 1721

Kongen og Hertugen søge at faa denne Dom til Revision.

415 – 403/04

En Svensk Gesandt kommer til Kongen, som anmoder Hans Majestæt

1. Om at mægle Fred imellem Sverrig og Pohlen med visse Vilkaar.
 2. At Kong Chr. ikke vil give Kongen af Pohlen Titul af Konge til Sverrig.
 3. Om et Grænze-Mode imell: disse Nordiske Rige
1. Kongens Svar paa det første
 2. Paa det andet.
 3. Paa det tredie.

416 – 404/05

Dend Svenske Konge tilbyder sig at vil være Mæglere imellem Kong Christian og Erke-Biskop af Brehmen.

Kongen saa dette Tilbud ikke vel op.

Kongen af Pohlen svarer Kong Christian paa Anmodingen om Freds-Handel. og begierer meere Stilstand end Fred.

Dette Svar sendes til Sverrig.

Kongen af Sverrig vil ikke slutte nogen Stilstand.

417 – 405/06

Siden slutter dog Kongen af Sverrig Stilstanden med Pohlen paa 2 Aar.

Kongen af Sverrig begierer at vide de Besværinger som Danmark haver.

Sigvard Grubbe sendes til Sverrig med Besværingerne, hvilke opregnes.

418 – 406/07

Sigvard Grubbe handel med de Svenske om Besværinger, og faaer Beskeed paa hver Post, som opregnes

419 – 407/08

Sigvard Grub. be kommer hiem med Beskeed.

Sigvard Grubbe giver tilkiende, at Kongen af Sverrig med sin Frue Moder Enke-Dronningen gierne ville besøge Hans Majest.

Kong Chr. 4. tager dette udi nogen Betænkning

Kong Gustav Adolph skriver self til Kongen og begiær en Personlig Sammenkomst. hvilken Kongen omsider samtykket at maatte skee udi Halland tilkommendes Februario.

420 – 408/09

Kongens Varsomhed med Enke-Dronningen af Sverriges Titul.

Kongen bevilger og Grændze-Modet at maatte holdes imellem Knærød og Ulfshel

Hertug Johan af Øster Gotheland udi Sverrig dør.

Breide Ranzov Statholder i Kiøbenhavn og Rigens Raad dør.

Pest paa Borringholm.

Urolighed i Bøhmen begyndes.

421 – 409

Aar 1619.

Forfærdelig Pest udi Danmark

Kongen af Sverrig lader betale efter sidste Freds-Fordrag, den sidste Pante-Skilling for Elfsborg Slot og Lehn, som derimod blef til de Svenske overleveret.

Kong Christian og Kong Gustav Adolph tillige med den Svenske Dronning kommer

422 – 409/10

tilsammen paa Halmstad Slot.

imidlertid i Særdeelehed tales om.

Udgangen paa denne Sammenkomst fugtede meget Got.

423 – 410/11

Halmstad Bye kort derefter blef af Baade-Ild opbrændt.

Kongens Søster, Dronning Anna udi Engelland, dør.

Hr. Anders Sinklar sendes Gesandt til Engelland.

Christianshavn paa Amager faar sine Privilegier, og bliver befæstet og samlet med Kiøbenhavn.

Ald fremmed smaa Mynt forbydes udi Riget etc.

axt, hvorefter fremmet Guld og Sølf Myndt her udi Rigerne skulle imodtages.

424 – 411/12

Grønlands-Farten og Hvalfisk-Fanget blef indrettet.

Capitain Jens Munk udsendes efter Kongens Befaling med 2de Skibe at seyle længere

Norden ud om Verden, end nogen tilforn hafde seylet.

Capitainens Beskrivelse.

424 - 412/13

Kongen kalder sine Rigens Raad til Odense, og hvad der handles.

426 – 413

Herredagene forflyttes fra Kiøbenhafn til Anderschov formedelst Pesten.

427 – 413/14

Herredagene i Norge holdes udi Skeen og nogle af Rigens Raad dertil opsendes.

Pest udi Bergen i Norge.

Kongen rejser ud til Fyrstendømmene formedelst Pesten.

Mode holdes til Segeberg i Holsten om den Svabestadske Tvistighed, hvor Dom faldt, at samme Stift eller Ampt skulle høre Kongen til.

Efter Dommen begierte Hertugen af Slesvig Gottorph at ville mage skifte eendeel af dette Gods til sig, mod andet Gods, men det funde ikke gaas an.

428 – 414/15

Tvende Kongens Systre besøge Hans Majestæt i Holsteen.

Hvorpaa denne deres Besøgelse var anseet.

Hertuginde af Holsten Slesvig Gottorp vil gjerne have hendes Søn til Erkebisp over Brehmen.

Conferentz med Kongen i Engelland om adskilligt.

429 – 415/16

430 – 416/17

Kong Christian fristes til at antage sig de Bøhmiske Uroligheder, og den Protestantiske Union.

431 – 417/18

Kreedz-Dag i Brunsvig.

Hertug Georg af Lyneborg besøger Kongen i Holsteen.

Kongen finder et Sted udi Munden af Elben, hvor han anlagde den faste Stad Glückstad.

432 – 418

Grænze-Modet holdes imellem de Danske og Svenske Raad paa Grændzerne af Halland

De Svenskes Forslag om Forbund imod Kongen af Pohlen.

Danske Raads Svar.

433 – 418/19

Derpaa blef omsider sluttet en Afskeed.

De Danskes Afskeed.

Afskeedet sluttet imellem de Danske og Svenske paa Grænze-Modet udi Halland.

434 – 419/20

Strax derpaa begyndte Sverrig ny Anmodninger.

De Danske opholdte noget med deres Svar, for at faae Underretning om Grændsen til de Svenske Klagemaal.

435 – 420/421

De Svenske Raad give ingen fuldkommen Erklæring paa de Danskes Svar, men begynde ny Paastand.

Hvorpaa de Danske svare.

436 – 421/22

Oprør rejser sig i Bøhmen efter Keyser Matthiæ Død, og Pfalz-Greve og Chur-Fyrst Friderich udvelges til Konge.

Store Folkes Død.

Biskop Mester Pofvel Mortensen udi Skaane dør.

437 422/

Doct. Mads Jenson Kongens Skrifte-Fader kom udi hans Stad.

Den brave Mand Jonas Carisius Kongens Raads Død, og hans vel fortiente Berømmelse.

438 – 422/23

Aar 1620

Skibe sendes paa Elben.

Gymnasium i Odense stiftes.

Doct. Christopher Dybvads Forseelser, straf og Død.

439 – 423/25

Hans Straf blev evig Fængsel paa Callundborg Slot, hvor hand og efter 2de Aars Forløb døde.

440 – 424/25

Printz Friderichs Biske-Val blev ikke forsømt.

Kongen formaaer at et Cannike-Dom bliver afstaaet til Just Høg.

441 – 425/26

Hamborgerne Handel blev forbuddet udi Jylland alleene, og Iislandske Vahre maa ikke losses andensteds end udi Kiøbenhafn.

Derover sender Hamborg nogle Fuldmægtige ind i Danmark, for at afbede disse Forbudde.

De Hamborger faa Svar paa deres Ærinde.

442 - 426/27

Oprindelsen og Sammenhængen om det Taarn paa Elben, kaldet det Nye-Verk, hvilket Hamborgerne sig tilegne.

443 – 426/27

444 – 427/28

Twistigheder imellem det Lyneborgske Huus og Hamborg.

445 – 428/29

Kongen sætter sig imod dette.

Omsider forligger Greven sig med Kongen og self godvilligen afstaar sin Forsætlige Titul med videre.

446 – 429

Grefven af Skovenborg skulle være Keyserl. Gesandt til Kongen.

Men skede ikke.

De Bøhmiske Stænder søge Medhold hos K. Christian forgiæves.

Dend nye Bøhmiske Konge notificerer sit Val for Kong Christian med meere.

447 – 429/30

Kongens Svar.

Kong Christ. 4. Gesandter til den ny Konge.

Keyserl. Gesandt til Christ. 4.

Svar gifvet Gesandterne.

448 – 430/31

Ny Gesandt fra den ny Konge af Bøhmen.

Kong Christ. 4. Betænkning gifvet til dend ny Bøhmiske Konge.

449 – 431/32

Paa ny anmodes Kong Chr. 4. og hans Svar.

Kongen arbejder paa K. og Pfaltz-gref Friderichs Forsoning med Keyseren forgiæves.

Pfaltz-Grev og Kong Friderich jages ud af Bøhmen og hans Arve Lande.

Der mødes paa en Kreedz Dag i Neder-Saxen forgiæves.

450 – 432/33

Hamborg klager over Kongens Skibe paa Elben.

Hamborg under ved Keyserens Dom og Befaling Fri-Rigs-Stads Privilegier.

Men nød aldrig denne Høyhed, saa længe Kongen lefde.

Churfyrst Johannes Sigismundi Død.

Hans Daatter Maria Eleonora bliver Kong Gustavi Adolphi Brud.

451 – 433/34

Kong Gustav Adolph giver og dette Giftermaal tilkiende.

Dend Misforstand imellem Erke-Bispen af Brehmen og Greven af Oldenburg formedelst det Egtestabs-Løfte, som var givet Grevens Syster, siunes at vil falde ud til Vidtløftighed.

Kongen af Sverrig vil antage Erke-Biskopens Partie af Brehmen.

452 – 434/

Kong Christian falder udi en stor og farlig Sygdom.

Udgangen paa denne Sygdom blev to ny Kind-Tænder, som hannem udvoxte.

453 - 434/35

Biskop M. Niels Clausen udi Opsloe dør, og M. Niels Simonsen Glostrup kom udi hans Stad.

Aar 1621.

Kongen lader Kiøbenhavns Academies Stiftelser giennemfee og lader dennem forbedre.

Marieboe Closters Gods bliver lagt til Sorø Skole.

Kongen lader udi de fornemmeste Søe-Stæder udi begge Rigerne oprette Kiøbmands-Compagnier for at handle paa Spanien, og givet Defensions-Skibe Privilegier for at hente derfra Salt.

454 – 435/36

Kongen sender et Antal Orlogs-Skibe udi Vester og Nord-Søen, for at holde dem reene for Søe-Røvere og Dynkerkere.

Et Fransk Skib som blev taget under Nord-Kapen dømmes til Priis, hvorover de Danske Skibe ey med Sikkerhed udi nogle Aar i Frankerige kunde handle.

Kongen lader sine Rigs-Raad komme til sig, og raadslaer med dem om dend algemeene Tilstand i det Tydske Rige.

455 – 436/37

Rigens Raads Betænkning og endelige Slutning. Kongen faar Subsidia.
Kongen slutter et nyt Forbund med Engelland.

456 – 437/38

Orkenøer.

Hamborg alarmeres derover.

Men de blive derfra af Hollandske Gesandter fraraad.

Derfor søge de at forliige sig med Kongen, og sender nogle af deres Øfrighed derom til Kongen.

Handling bevilges Hamborgerne med nogle af Rigens Raad paa det Ampts-Huus Steinborg i Holsteen.

457 – 438/

Dend Steinburgische Fordrag med Hamborgerne sluttet, og dens Indhold: Særdeeles at Dommen til Speyer ikke skal præjudicere Kongen og de Holsteenske Fyrster i deres Ret.

458 – 438/39

Hamborgerne give Kongen foræringer.

Tidenderne komme til Danmark om det u-lykkelige Feldtslag ved Prag.

459 – 439/40

Tidender om de Unieredes Tilstand.

Keyseren lader og Kongen viide det Pragiske Feld-Slags Udgang.

Kongen bebreyder de Engelske og Hollandske Gesandter deres Kaaldsindighed.

460 – 440/41

Kongen lader indkalde de Fornemste af Neder-Sachsiske Kredz til Forsamling udi Segeberg.
De som til Segeberg ankom.

En sar Samtale imellem Kongen og Churfyrsten.

Hvad paa den Segebergske Forsamling skulde bestilles og foretages.

461 – 441/42

Det finder Bifald af Forsamlingen

Segebergs Møde tager Ende.

Unionen i det Tydske Rige blev adskilt.

463 – 442/43

Keyserens Svar givet de Danske Gesandter angaaende Pfaltz-Grefven.

Kongen formoder at den Spanske Krigs-Magt maa af det Tydske Rige aftrakkes.

464 – 443/44

Kongens Raad gifven Churfyrst Friderich.

Kong Christian stadfæstes af den ny udvalgte Keyser Lehnene i det Tydske Rige.

Printz eller Hert. Friderich stadfæstes af Capitulet i Brehmen om Bispe-Vallet i.

465 – 444/45

det hand bliver Coadjutor.

Kongen fender Gesandt til Holland for at slutte et Forbund med Danmark.

466 – 445/46

Forbundets Puncter.

Vanskeligheder, som forhindrede dette, Et Forbund blev siden afhandlet udi een nye samling udi Staden Brehmen; men blev dog ikke siden ratificeret.

467 – 446/47

Det blev ey ratificeret.

Gesandt til Spanien, at condolerre dend forrige Konges Død og for at gratulere dend ny Konge.

Item angaaende dend Ceylonske Handel og Seylatz.

468 – 447/48

Forbund sluttet imellem K. Jacob af Engelland om dend Ostindiske og Grønlandske Fahrt. Hanse-Stæderne fatter over denne Samling nogen Frygt at det imellem de Herrer-Stater og dessem sluttede Forbund skulle blive svækket.

De sende nogle af deres Middel til Kongen for at faa Forlindring i Tolden

469 – 447/48

Dend Handel imellem Kongen af Sverrig og Hanse-Stæderne om nærmere Forbund gaar tilbage.

Friderichstad udi det Eyderstedske Land bliver anlagt.

Indvaanerne som der ville bygge og boe finge Religions-Frihed.

Stadet hedde tilforn Sebul.

De leede dend Strøm Threnne til Staden med Diger og Dæmninger.

470 – 448/49

Kongen vil ikke tilstæde at nogle Tropper som Pohlen i Engelland hafde værfvet, maatte passere Sundet ell. Kongens Strømme.

Kongen forliger de Stridigheder som forefaldt om Lehnnet af Preussen at skulle tages.

471 – 449/50

Slet Tilstand udi Lifland.

Kongen ynsker Kong Gustav Adolph til Lykke over sin Seyr, og beder for Churland, at det maatte for Krigen forskaanes, saaog for det Stift Pilten.

Kong Gustav Adolph begierer at dend indtagne Stad Riga maa i Danmark nyde lige Ret med de Svenske Undersaatter i Handel og Vandel.

Men Kongens Forbøn for Churland afslaaes for visse Aarsager.

Stiftet Pilten vil hand forskaane paa visse Vilkaar.

472 – 450/51

Secreterer Peder Galt sendes til Sverrig for at være Resident.

Store Herrers Død.

Hollændernes Skibsfart til Westindien begyndes.

Aar 1622

Rigens Ret og Deeles udgives af Kongen.

473 – 450/51

En Orlogs-Flode sendes udi Vester-Søen for at leedsage Undersaatternes Skibe til Spanien og Portugal.

474 – 451/52

Tvende Skibe udsendes til at krydze paa Nord-Kappen og tvende sendes i Øster-Søen.

Tvende Skibe legges i Øresund for at optage de Pohlske Fribyttere.

Kongen med Printz Christian og nogle af sine Raad seyle til Bergen i Norge for at holde Herre-Dage.

Biskop Mester Anders Arreboe udi Trundhiem bliver paa disse Herredage dømt fra hans Biskops-Døm.

M. Peder Skielderup bliver Biskop udi hans Sted.

M. Anders Arreboe blef siden Præst udi Vordingborg i Siælland.

475 – 452/53

Baade Sølv og Guld-Myndten udi disse tvende Riger bliver forhøyet.

En Rixdaler som tilforn gieldte 84 Skil: skal gielde 96 Skilling.

476 – 453/54

477 – 454/

478 – 454/55

Kongen med sin Son Printz Christian reyste med en liden Flode til Bergen i Norge

Contoires Gravamina og Kongens Beskeed derpaa.

479 – 455/56

Kongen legger tvende Roskilde Canike-Domme under Kiøbenhavns Academie, det eene til en Bogtrykker, og det andet til en Kaaberstikker.

480 – 456/57

Enke-Churfurstinden Anna af Brandenburg reyser igiennem Danmark til Sverrig for at besøge sin Daatter Dronningen.

Adskillige Gesandtskaber fra den landflygtige Pfaltz-Greve og Churfurst.

481 – 456/

Kongens Gesandter til Keyseren og Chursachsen for Chur-Pfaltz

482 – 456/57

Forsonings-Negotiationen til Bryssel forsvinder af sig self. Hvorfor?

Den unge Hertug Christian Biskop af Halberstad blander sig i de Bohmiske Uroligheder.

Oldenborg bliver af Krigen forskaanet.

483 – 457/58

Oldenborg bliver af Krigen forskaanet.

Gammel Stridighed imellem Stiftet Verden og det Lüneborgske Huus.

484 – 458/59

Printz Friderich var og Coadjutor til Schwerin, men med visse Vilkaar.

Printz Ulrich Christ. 4. næste Søn fik et Canonike-Dom udi Brehmen.

Et anseeligt Gesandtskab fra den Russiske Czar Michael Federovitz.

485 – 460/

486 – 460/61

487 – 461/62

En Svensk Gesandt kom til Kongen.

Hand begierer fri Fart giennem Sundet for svenske Folk og Orlogs-Skibe, og at saadant maatte de pohlske formentes.

Kongen svarer at hand herudi vil være neutral.

Siden kom der Bref fra Kongen af Sverrig om fri Fart for Folk og Skibe giennem Sundet.

488 – 462/63

Kongens Svar.

Kongen af Sverrig sender her ind en Consul for at boe i Helsingør.

Hertug Hans af Sønderborg dør. Af ham kommer 5 Linier i Holsteen.

489 – 463/

Gref Ernst af Schauenborg dør; ham succederede hans Søn Jobst Hermand.

Hertug Carl Philip i Sverrig dør.

Aar 1623.

De Danske forbydes at seyle paa Frankerige. vid. Ao. 1621.

Skibe udsendes for at ledsage Undersaatternes Skibe til Spanien
Skibe sendes paa Weseren Gref Anth. Günther i Oldenburg til Hielp og Forsvar.
Soroe Academie stiftes.

490 – 463/64

Just Høeg blev Hofmester baade over Akademiet og Skolen.
Glyckstad faar noget af den Islandske Handel.
Et Perlefangst bliver fundet udi Coldinghuus Ampt.

491 – 464/65

Bergens Bye i Norge lider stor Skade af Ildebrand
Hertug Philip Sigismund Biskop til Osnabryg og Verden dør. Kongen sender sin Søn Hertug Friderich til Verden, hvor han i hans stæd blev Biskop.
Den Sal. Herre havde og formaaet at Printz Friderich efter ham succederede udi Dom-Proustiet.

Et skrækkelig Jordskielf udi Norge.

En riig Sølv-Mine findes udi Sandsværds Fogderie 4 Mile fra Opsloe, som nu er udi Floer og giver rigeligen, og nu kaldes Kongsberg.

Neder-Sachsiske Kreds frygter for at uroliges af de omfavnende Krigs-Magter.

492 – 465/66

Kongen sender 2000 Mand til Undsætning udi Brehmen og Oldenburg.
Neder-Sachsen begierer af Kongen Undsætning baade af Tropper og af 3 Tønder Guld.
Hert. Hanses af Sønderborg hans efterladte Sønner tager Lehn af Kongen.

493 – 466/67

En Land-Dag bliver holdt udi Holsten til Rendsborg, hvortil blev af Kongen sendt 4 fuldmægtigede Gesandter.
Confirmation og Extension af den gamle Union imellem de tvende holsteenske regierende Huuse, Rendsborg dend 9 Maji 1623.
Slutningen paa denne Land-Dag.

494 – 467/68

Kongen holder et Møde udi Odense med sine Rigens Raad, og hvad der blev sluttet.

495 – 468/

Albret Skeel siger sig fra sin Rigs-Admirals Bestilling, men bliver ved at være Rigs-Raad.
Chur-Pfaltziske Gesandt klager for Kongen dend Uræt hans Herre var skeet paa Rigs-Dagen til Regensburg.

496 – 468/69

Kongens Medynck herover.
Chur-Brandenburgske Gesandt, incognito, hans Ærinde.
Grefven af Mansfeld og den unge Hertug af Brunsvig skaane Brehmen og Oldenburg &c.

497 – 469/70

En Leyr af nogle tusinde Mand slages ved Grænzerne af Holsteen og ved Rendsborg.
Kredz-Dag i Neder-Sachsen holdes til Brunsvig.
Hvad der blev beslut.

498 – 470/71

Kongen giver Keyseren Part af denne Kredz-Dag.
Keyseren lader Kongen vide at han vil pardonere dend unge Hert. af Brunsvig ald hans Forseelse, men Hertugen fordrede det self.

499 – 471/

Rigs-Raads Meening, samt Raad given Kongen om Reisen at begynde mod Keiseren og de Raisons de dertil brugte.

500 – 471/72

Kongen biefalder deres Raad

501 – 472/73

En stærk Udskrifning skeer udi Sverrig.

Besværingerne om Handelens Frihed imellem de Danske og Svenske holder endnu ved. Dend Svenske Gesandt tilkiende giver at Kongen af Pohlen hafde brudt Stilstanden, og begierer at ingen værvede Folk for Pohlen maatte tillades at gaae igiennem Sundet.

502 – 473/74

Gref Anthon Günther vinder Knyphausen.

Gesandt fra Czaren i Rusland om Grændserne imellem Norge og Rusland.

503 – 474/

Den gamle Rigens Marsk Peder Munk dør.

Stor Misvært og stor Mangel af Korn-Vahre i Danmark og Norge.

Aar 1624

Børsen udi Kiøbenhavn blef opbygt.

504 – 474/

Kongens Broder Hertug Ulrich Biskop til Schwerin dør.

Skib fra Ostindien.

Kiøbenh. Borgere faaer Privilegie paa Hvalfisk-Fangst under Grønland og Spisberg.

505 475/76

Christian Thomæsen Sehested sendes Gesandt til Holland, Brüssel og Spanien ang. Chur-Pfaltz

506 – 476/77

Gesandts Hoved-Ærinde.

Kongen holder forgieves at sende Gesandt til Keyseren.

507 – 477/

Grefven af Oldenborg udsendes som Genfandt til Kongen.

Grefvens particulaire Handel med Kongen om Tolden paa Weseren.

Engelsk Gesandt vil overtale Kongen at bryde Freden med Keyseren.

508 – 477/78

Kongen lader Keyseren og Chur-Sachsen det viide.

Hertug Christian af Lüneborg og Biskop af Minden siger sig fra at være Kredz-Oberste.

Hans Broder Hertug Georg forlader og Kredzens Parthie.

509 – 478/79

Dend Engelske Gesandt angriber Kongen nu meere end tilforn, til Krig at begynde.

Chur-Brandenborgske Gesandt raader og til Krig.

En Fransk Gesandt ankom og hid til Kongen.

Kongens første Rejse til Norge i dette Aar.

Sølv Bergværk ved Kongsberg udi Norge kom udi saadan Skik, at der af det første udvikkede Sølv blef Rirdalere udmyntede.

510 – 479/80

Kongen rejser til Gulland.

Kongens anden Rejse til Norge i dette Aar.

Christiania Stad bygges.

De Svenske samle sig paa Grændserne imod Norge og Halland meere end sædvanligt.

511 – 480/81

Kongen bevilger omsider paa Sverriges Begiering et Grændze-Møde ved Knærød.

Kongens Søstres Ankomst her i Riget.

Grændze-Møde imellem de Danske og Svenske ved Knærød, og hvad der blef forrettet.

512 – 481/

De Danskes Besværing.

513 - 481/82

De Svenskes Besværing.

514 – 482/83

De Svenske paastaae at deres Imellemhandling skulle skee offentligen i alles Paahør.

De vanskelige Poster udi Handelen vare om Tolden, og handelen udi de Svenske Kiøbstæder.

515 – 483/84

Danske afstaa deres Paastand paa disse tvende Poster.

Afskeed paa de Danske Besværing.

Om Tolden og Toldens Maade i Sverrig.

Hvilke Stæder i Sverrig som af Danske maa besøges og handles udi

516 – 484/85

4. De Svenske maa frit handle udi Danmark og Norge.

5. Svenske befriees udi Sundet at beeedige deres Certificater.

6. Svenske Adel som eye Jordegods i Danmark skal deraf gjøre deres Pligt.

7. Anlangende de Stæder som Russere No. 1595. hafde afstaaet til Sverrig paa de Norske Grændzer

8. Enhver maa rejse frit giennem hinandens Riger naar de have Pas.

Afskeed paa de Svenske Besværing

1. Om Rigens Raads Titul i Sverrig.

2. Om Krigsrustning at fore giennem Sundet til Sverrig.

517 – 485/86

3. 4. Passers Sperring etc.

6. 7. 8. Svenskes Sejlags i Nord-Søen ved Lapmarken.

9. 10. Vejen ved Elfsborg, Gaarden Skaardalen.

Kongen af Sverrig maatte trække sine Folk fra Grændzen udi Norge førend de Danske ville slutte noget.

Kongen af Sverrigs Anslag paa nogle Pohlske Skibe bliver hindret af Kong Christian.

518 – 486/87

Rigens Raad Oluf Rosenspar den sidste af den Stamme dør.

Ligesaa dør den sidste af dend Stamme Staverskov.

Smitsom Sygdom.

Aar 1625.

Hert. af Gottorph byder noget andet Gods til Magelag imod det Schwabestædske, men var det ikke værd.

519 – 487/

Kongen af Sverrig. Mistanke Danm: Krigs Rustning.

Det kosted Umage at bringe ham af Mistanken.

Dend Danske Resident Peder Galt mistænkes.

520 – 487/88

Kongen af Sverrig kommer ud af Mistanken.

Kong Christian udruster en Flode af 24 Orlogs-Skibe.

Kongen overlader dend Indenlandske Regiering over Rigerne udi hans Fraværelse til Printz Christian.

521 – 488/89

Dend forrige Kredtz-Oberste i Needer-Saxiske Kredtz Hertug Christian Hertug af Lyneborg og Biskop over Minden siger sig fra denne hans Bestilling.

Ueenighed udi Kredtzen om Kredtzens Oberstes Val.

Kong Christian bliver udvalgt til Kredtz-Oberste.

Det bliver af Keyseren imodsaagt.

522 – 489/90

523 – 490/91

Krigens Historie fra Aaret 1619. til Aar 1625.

Begyndelsen til Kringen Aaret 1619.

Churfyrsten af Pfalz, Pfaltz-Grefve Friderich udvalges til Konge udi Bøhmen.

524 – 491/

Kr. Historie

1620. Kringen begyndes udi Bøhmen eller Bøhmer.

Det store Feldtslag ved Prag tabes.

Dend ny Konge fluer ud af Riget Bøhmen.

525 – 491/92

De Keyserlige og Bayerske bemægtige sig Riget Bøhmen.

Gref Ernst af Mansfeld gjør nogen Modstand.

Dend Spanske General Spinola indfaldt udi Chur-Pfalz og paa Keyserens Vegne bemægtiger sig een stor Deel deraf.

1621

Chur-Pfalz Friderich retirerer sig til dend Hag med ald sin Familie.

Krig begyndes udi Chur-Pfalz.

526 – 492/93

Gref Mansfeld antager sig Churf-Palz at forsvare paa den forjagede Churfpalz Friderichs Vegne imod Bæyeren og General Tilly.

Hertug Christian af Brunsvig og Lyneborg bliver en ny Fiende paa Churfpalz Friderichs Vegne imod Keyseren og Bæyern.

527 – 493/94

1622

528 – 494/

Gref Mansfeld fører Infantinden, som var Gubernantinde over de Spanske Neederlande.

Chur-Pfalz Friderich kom self ind udi Needer-Pfalz til Gref Mansfeld og hvorledes.

529 – 494/95

Chur-Pfalz og Mansfeld levere et Feldtslag imod General Tilly, hvorudi de beholdte Seyer.

Tilly hævner sig paa Chur-Pfalz og Gref Mansfeld.

Mark-Grefven af Baden Durlach og hans Armee blef gandske slaget.

530 – 495/96

Grefven af Mansfeld ruinerede Erz-Hertug Leopoldi Magt.

Gref Mansfeld indfalder udi Hessen, vinder Darmstadt og Churfpalz Friderich bliver Mester over Landet.

531 – 496/97

General Tilly og den Spanske Gen: Corduba sætter efter Chur-Pfalz og Mansfeld forgiaves. Hertug Christian af Brunsvig falder ind udi Westphalen.

og fanger et stort Bytte over Tre Tønder Gulds Værdie.

hand gaar ud af Westphalen over Weseren.

Bliver paa ny eftersat af de Keyserlige, Spanske, Colniske og Neuborgiske Tropper.

Hand kom igiennem Sachsen til Fulda.

Derfra ind udi Maynz.

532 – 497/98.

Generalerne Tilly og Corduba følge efter ham med fuld Magt.

Hertug Christian holdte sig i Begyndelsen vel. Men kom siden udi U-ordning og Flugt.

Hertug Christian retirerede sig ind udi det Darmstadske.

Hertug Christian og Mansfeld samles udi Elsas.

533 – 498/99

Hertug Christian af Brunsvig og Mansfeld søge at forlige sig med Keyseren; ligemaade forgieves. De ginge siden ind udi Lothrimgen.

Chur-Pfalz Friderich efter Kong Jacobs Raad af Engelland, takker sine Folk af, og retirerer sig igien ind i Holland til dend Hag.

Gen: Tilly bemægtiger sig alle faste Stæder udi Neder-Pfalz.

Hert. Christian og Mansfeld byde Kongen af Frankerig deres Tieneste til, men de opbiede ikke Kongens Svar.

Siden gave de sig udi Printzen af Oraniens Tieneste, og Hertug Christian mistede sin Arm udi et Feldtslag imod de Spanier i Nederlandene.

534 – 499/500

Kr. Historie 1623.

Hertug Christian og Mansfeld vogner igien op udi Tydskland.

Hertug Christian faar ved store Intercessioner Forsoning med Keyseren.

Men hand kunde ikke sidde saa længe stille indtil hand kunde faae dend.

Tilly forfølger hannem udi tu Dage efter hin- anden over sex Passer, og blev slagen af Marken gandske.

535 – 500/

Mansfeld blifver allevegne, hvor hand kom forfuldt, saa at hand maatte afstakke sine Folk.

536 – 501/

Den sterke Fæstning Frankenthal udi Chur-Pfalz, blev efter Kong Jacobs i Engelland, overleveret til Infantinden udi Bryssel og hendes Tropper.

Neder-Saxiske Kredtz var udi stor Frygt.

Intet Sønderligt udi Krigs-Væsenet forefaldt i dette Aar.

537 – 501/02

Kr. Historie 1624.

Kong Jacobs Søn Printz Karl af Walles haver Giftemaal for med Kongens Datter udi Spanien, som gik tilbage.

Chur-Fyrst og Pfalz-Gref Friderich blev afsat fra hans Chur-Værdighed og hans Arve-Lande udi Pfaltz, udi hans Stad blev Hertug Maximilian af Bayern Chur-Fyrste, og Erz-Truchses, og hand blev belehnet med dend forrige Pfaltz-Landes.

538 – 502/03

Kong Jacob af Engelland begynder ved Krig at ville hafve Chur-Pfaltz-Gref Friderichs Afsættelse fra Chur- og hans Arve-Lande.

Hertil sammenkaldede hand Parlamentet i Engelland, og fik Løfte af dennem til Assistance. Hand slutter Forbund med adskillige Potentater imod det Østerrigske Huus.

Maaden som skulle bruges imod de Spanske Nederlande

539 – 503/04

Aar 1625

Indgangen til dette Aars begyndte Krigs-Beredelse.

Den Franske Ambassadeur gaaer fra Danmark til Sverrig, for at overtale Kong Gustav Adolph til Kredtzens Forsvar.

540 – 504/05

Kong Gustav Adolph ytrer vel nogenledes herom sin Meening.

Kongens af Danmark Tilbøyelighed til at hielpe Kredtzen.

Besværingerne indkomne af den Neder-Saxiske Kredtz over den Tillyske Armee.

541 – 505/06

Neder-Saxiske Kredtzens Fyrsters Samling paa Lavenborg Slot.

Lawenburgischer Vertrag.

542 – 43

Oversættelse: Lauenburg-traktaten

544 – 508/09

Dend Svenske Konges Svar tydeligere end tilforn.

Kongen af Sverrigs Vilkaar, hvormed hand vilde sende sine Tropper til dend Neder-Saksiske Kredtz.

545 – 509/10.

Kong Christian giver den Svenske Konge tilkiende, at hand var færdig med sin Armade at opbryde.

Dend Svenske Konge med sin Armade gik til Seyls at indfalde udi Lifland.

Hvorledes det Lavenb. Forbund af Keyseren optages.

546 – 510/11

Kong Christians Svar til Keyseren.

Kong Christians andet Bref til Keyseren, som lader hannem vide, at hand af Kredtzen var udvalgt til Oberst.

desligeste om dend Utrustning, som skeede udi Kredtzen.

547 – 511/

Chur-Fyrsterne af Sachsen og Brandenb. unddrage sig fra det Lavenborgske Forbund.

Dend sande Aarsag, hvorfor Kongen sig foretog, Kredtzen at forsvare.

548 – 511/12

Kong Christians eget Bref til den Brunsvigske Kredtz-Dag, vidner nok udi hvad Intention denne Udrustning skeede.

Hertugerne af det Zelliske og Hannov: Huuse erklære sig, at ville være neutrale.

Bref-Vexling imellem Keyseren og Kongen, saavel imellem Kongen og General Tilly.

549 – 512/13

Keyseren lader under Hertugen af Friedland oprette en ny Armee imod Kong Christ. 4de.
Hertugen af Friedlands Forslag og Tale.

Dend Krigs-Magts Generalitet, som Kong Christian oprettede til Kredtzens Forsvar, beskrives.

550 – 513/14

Generalen over Food-Folket Hr. Joh. Phil. Fuchs.

Markgraf Christian Wilhelm General Lieutenant.

General Krigs-Commissarier.

General Tilly begynder først Krigen udi den Neder-Sachsiske Kredtz.

Mansfeld og den unge Hert. Christian leede et stort Skibbrud.

551 – 514/15

Kongen haster med sin Krigs-Magt over Elben

Hans videre Krigs-Toge.

Kongens Hoff-Leyr udi og omkring Hammeln ved Hameln.

552 – 515/

Kongen kom udi Fare og udi Ulykke paa Hammelns Vold den 20 Julii.

553 – 515/16

Bref fra General Tilly til Kongen samme Aften Ulykken skeede.

Blef ikke, ey heller kunde besvares.

Pogvisk og Pens reiser til Tillys Leyr, og undskylder at det ey blef besvaret med mere.

Gref Tillys Svar.

554 – 516/17

Gen. Tilly skref Chur-Fyrsten af Sachsen til, at formaa Kredtzen til at aflægge sine Vaaben.

Forbud fra Keyseren at Kongen ikke maa være Kredtz-Oberste.

Kongens Svar her paa.

555 – 517/18

Gen. Tilly farer fort med sin Armee.

Skarmytzel imellem de Parthier ved Passen Rohberg.

Stolzenav opgiver sig uden at høre et Skud.

Kong Christ. 4. bemestrer sig Hoya.

Gen. Tilly berender og beleyrer dend igjen.

Men med sær Tab maatte forlade dend.

Og hans Bag-Tropper blefve af de Danske overfaldne.

Kongens Forsat ved Stolzenav mislykkes.

Tilly havde Anslag paa Staden Hanover, men blef hindret af Kongens udsendte Tropper.

556 – 518/19

Herover forefaldt et lidet Feldt-Slag, hvor udi Gen. Lieut. Obentraut blef slaget og Hertug Friderich af Sachsen Altenborg blef fangen.

Baade Kongen og Tilly søge Vinter-Qvarterer.

Fyrsten af Friedland eller Wallenstein med sin nyligen opreyste Krigs-Hær af 24000 Mand falder ind udi det Brunsvigske.

Hand indtager Dessav og Broen saaog Halle, og tog derefter sit Vinter-Qvarter udi det Magdebürgiske og Halberst: Biskopsdomme.

Dend unge Hertug Christian og Gr. af Mansfeld som igjen frem udi Marken.

557 – 519/20

Mansfelds March til Stiftet Brehmen og siden til Lybek, hvor omkring hand tog sit Vinter-
Qvarteer med ti Tusind Mand.

Dend unge Hertug Christian stødte med sine Tropper til Kongens Leyr.

Dend Engelske Afgesandt reyser til Dresden for at overtale Chur-Fyrsten, at hand tillige med
Ober-Sachsiske Kredtz træder i Forbund med Neder-Sachsiske Kredtz, men forgiæves.

558 – 520/21.

En ny Forsamlings-Dag udi Augusto berammet til Brunsvig af dend Sachsiske Chur-Fyrste,
hvor Kongens og Gen. Tillys udsendte Fuldmægtige mødte at handle om Fred.

Sammenkomsten adskilles.

Forsamlingen blef forgiæves.

Kongen sender 6 Orlogs-Skibe paa Elben, og lige saa mange paa Weseren.

Hvorledes Tilstanden i dette Aar var udi Neder-Sachsiske Kredtz.

559 – 521/

Kongen af Frankerige sender K. Christ. 4. 80000 Rixdaler til Undsætning.

Kongen forstærker sig med nye Forbund.

Rigens Raad Jacob Ulfeld sendes til dend Hag Gesandt til Holland.

560 – 521/22

Kort efter sendes og Rigens Raad Christian Thomæson til dend Hag tillige med Ulfeld at
arbeyde paa Forbund.

Gesandter Engelland sender til samme Ende.

Syv Raads-Herrer af de General Stater til dend Hag udsendes til dette Forbund at slutte.

Forbunds Poster og Artikler.

561 – 522/23

562 – 523/24

Forbundet sluttet dend 9 Dec. 1625. og siden ratificeret udvexlet i dend Hag.

Kongen af Frankerig unddrager sig fra dette Forbund.

Kongen af Sverrig undskylder sig derfra.

Forbundet blifver ey efterkommet af Engelland.

Trubler høyt oppe udi Tydskland og udi Ungern.

563 – 524/

Stilstanden imellem Sverrig og Pohlen endes, og Kong Gustav Adolph begynder Krigen paa
nye udi Lifland, hvor hand fik en stor Fremgang.

Kong Gustav Adolph indfalder og udi Lithaven.

Kong Jacobs Død udi Engelland.

564 – 524/25

Hertug Philip Julius af Pommern dør.

Printz Mauritz af Oranien og Stadtholder udi de forenede Nederlande dør.

Gref Enno af Friesland dør.

Rigens Raad Hr. Anders Sinclar udi Danmark dør.

Aar 1616.

565 - 525/26

Chur-Fyrsterne af Sachsen og Brandenb. formaa een Samling med Generalen til Brunsvig til
Fred, forgiæves.

Kongen lader udgaa Avocatoria.

566 – 526/27

Kong Christian gjør Anstalt hvorledes Krigen udi dette Aar skulle føres.

Hvad Gref Mansfeld med sin flyende Hær skulle gjøre.

Hvad Hertug Christian med sin flyende Hær skulle gjøre.

Hvor Kongen self ville agere.

Hertug Georg af Lyneborg Zell tager Keyserens Parthie, desligeste Hertug Christian forrige Krigs-Oberst.

567 – 527/28

Kongen er omhyggelig for Mansfeld, at hand faar Undsætning.

Fyrsten af Siebenborg, Bethlem Gabor kommer udi Forbund med Kongen.

Offensive Forbund med Bethlem Gabor Fyrste af Siebenborg.

568 – 528/29

Kongen begynder Krigen udi det Hildesheimiske, og indtager Peina og Steuervold.

Hand bemægtiger sig og adskillige Stæder og Passer udi det Mynsterske Stift.

Osnabrügge indtages.

Kongen gik og noget ind udi det Magdeb: Stift.

General Tilly beleyrer Minden hvor den Danske Besætning holdt sig mandeligen.

Omsider blef Staden og Slottet med Storm vundet, hvor et stort Blod-Bad skeedte.

569 – 529/

Dend langvarige Trætte imellem Land-Grefverne af Hessen Hessen Cassel blef endet ved

Gen. Tillys Indfald udi Hessen Cassel og ved et Stratagema.

Gen. Tilly indtager Weidenb: efter lang Beleyring med Accord.

Hertug Georg af Lyneborg cojungezer sin magt med Tillys Har.

570 – 529/30

Dend unge Hertug Christian gaaer med sin flyvende Hær udi det Grubenhagiske.

Kongen bliver hindret udi sit Tog med Calenberg, hvorover forefaldt et lidet Feldtslag, hvorved paa begge Sider snart lige mange faldt.

Kongen hindrer Gen. Tilly at borttage Nordheim, og Tilly igien hindrer Kongens Indfald udi Eysfeld og siden udi Thyringen.

571 – 530/31

Begge Armeerne stode imod hinanden udi tre Dage og saae paa hinanden.

Den 17 27 Augusti kom de til et større Feldtslag ved det Huus Lutter udi det Brunsvigiske.

Slaget gik vel i Begyndelsen for Kongen.

Men Hertug Georg af Lyneborg faldt fra et Baghold ind udi Kongen paa Kongens Rytterie, som blef adsplit, og Kongen tabte Slaget, og maatte retirere sig til Wolffenbyttel.

Nogle Aarsager at dette Feldtslag blef tabt.

572 – 531/32

Kongen forsuiner Nienborg og Stolzenau, og tog sit Vinter-Quarteer udi Stiftet Brehmen, og befæster Staden.

Efter Slaget bemestrer sig Tilly adskillige faste Stæder, som hafde Danske Besætning inde.

Tilly beleyrer Wolffenbyttel, men maatte dend forlade.

Hertug Friderich Ulrich af Brunsvig forlader Kongens Parthie, og underkaster sig Keyserens.

573 – 532/33

Hertug Friderich Ulrich af Brunsvig, med Utaalmodighed paastaaer at Wolffenbyttel ham af Kongen maa overleveres, men forgiues.

Keyseren befaler Hertug Christian Biskop over Minden, at hand igien skal antage sig at være KredztOberst, hvorfra hand sig tilforn hafde afsagt.

De fleeste udi Neder-Saksiske Kredzt antog Iligemaade Keyserens Parthie.

Begge Fyrsterne udi Meklenborg forekommes af Kongen.

574 – 533/34

Chur-Fyrsten af Brandenburg tager Keyserens Parthie og kiender Bayern for Chur-Fyrste udi hans Svogers Stæd.

Hertugen af Holsteen Gottorp blev af Keyseren forskaanet, og hand tilbød sig at være Mæglere imellem Keyseren og Kongen til Fred.

Kongen fatter Mod efter Feldt-Slaget at holde Krigen ud.

575 – 534/

Christian Thomæsøn Sehested søger Undsætning af Holland for Kongen.

Fra Engelland kand Kongen sig ikke vente Hielp.

Frankerige sender Kongen tre Tusind Mand

Venetien vil ikke sende nogen hielp saa langt i Norden.

576 – 534/35

Rigs-Raad Christian Thomæsøn fanges af et Spansk Partie og opbringes til Bingen, men gives strax løs igien.

Een Land-Dag holdes udi Holsteen om Middeler til at modstaa Fienden, som der ville indfalde.

Dend gamle Stadth:

Geert Ranzovs talle Mood.

Undsætningen hindres ved Stadtholderens Geert Ranzovs hastige Død, og siden ved Fiendens indfald udi Landet.

577 - 535/36

Prinz Christian kom hans Fader til Hielp med fire tusind Mands Undsætning og hand derforuden undsatte Nienborg baade med Folk og Proviant.

Kongen blev skudt i dend venstre Arm, men blev hastig læget.

Hand blev derfra slaget af Gref Schlick.

og siden af Furst Wallenstein eller Friedland blev angreben.

578 – 536/37

og omsider maatte tage Flugten, og mistede udi et Feldtslag 3000 Mand foruden Fanger.

Wallenstein eller Friedland tabte og eendeel Folk, dog beholdt Marken.

Mansfeld flyer ind i Marck-brandenburg og fik der 3000 Skotter til Undsætning.

Og siden 5000 Mand fra Kongen, og siden samler een Magt af 12000 Mand.

Mansfeld voldes slap dog ud over Odern.

Saaledes blev Neder-Sachsen befriet fra Wallensteens Indfald denne gang.

579 – 537/38

Hert. af Weymar og Mansfeld falde ind udi Schlesen og ginge til Grændze-Stædet Jabelunka imellem Schlesen og Ungeren.

Siden leede de stor Urolighed af Wallensteens Tropper.

U-eenighed kom imellem Hertugen af Weymar og Mansfeld.

Weymar gaar tilbage ind i Schlesien med sine Tropper.

Mansfeld gjør et Indfald udi Mæhren.

Mansfeld kom udi en Træfning med Wallensteens Tropper, hvor han mistede nogle Folk og 4 stokker, og hand retirerede sig ind i Ungern.

580 – 538/39

Wallenstein samler sig med dend Ungerske Woywode Esterhassi og forfølger ham.
Mansfeld maatte betroe sine Læfninger af hans Tropper udi dend Siebenborgske Fyrstes Bethlen Gabors Forsorg og forlod Kongen.

Hand vil reyse til Engelland igiennem Tyrkiet, derfra til Venetien, og siden til Søes til Engelland.

Paa Veyen giennem Bosnien bliver hand syg og dør.

Hertugens af Weymars Forhold og Tog udi Slesien.

581 – 539/40

Grefven af Schlick og Forstier sig imod hannem.

Men de blefve imodtagne saaledes af Hertug Weymar, at de med Forliis maatte tage Flugten. Stilstand blef sluttet imellem Keyseren og Siebenborg, at Friedland eller Wallenstein kunde faa Luft til at forfølge Hertugen af Weymar udi Slesien.

582 – 540/

Hert. af Weymar trues af Keyseren med Rigets Ban, for at forlade Krigen, som hand paa Kong Christians Vegne førte.

Men hand døde førend det dertil kom.

Hertugen af Weymars Berømmelse.

583 – 540/41

Herre-Dagene holdtes udi Kolding.

Anstalt til Fagernes Landets Forsvar.

Alle Stænderne udi Riget Danmark sammenkaldes for at gifve Skat til Kongens-Undsætning udi Krigen.

584 – 541/42

Norge contribuerer og hertil.

Kongen udsender en Flode udi Vester-Soen, for at holde Kongens Strømme reene imod een Spansk eller Duynkerkers Flode, som blefve af de Danske slagne.

Holland klagede over Hamborg fordi de førte til de Spanske vare udi Nederlandene Munition.

Kongen sender et Parthie Orlogs-Skibe paa Elben, som opbragte de Hamborgers Skibe, og straffede dennem paa Skib og Gods.

De Hollandske Koffardi-Skibe som af Kongen udi Sundet fra Øster-Søen blef arresterede, maatte ikke udseyle til Holland førend de finge Convoyer til deres Sikkerhed.

En gammel Misforstand om tu upbragte Skibe med Frankerig, og som hindrede de Danskes Fart paa Frankerig, blef forligt.

585 – 542/43

Dend ny Stad Christiania, som Kongen hafde begyndt at anlægge udi den afbrændte Opsloe Byes Stad udi Norge, blef i dette Aar færdig.

Proviand-Huuset i Kiøbenhavn blef af Vaade-Ild opbrændt.

Jørgen Seefeld sendes Gesandt til Kong Gustav Adolph for at faae hannem udi Forbund imod Keyseren.

Kongens ældste Søster Elisabeth, Hertuginde til Brunsvig og Lyneborg, og Moder til Hert.

Friderich, Ulrich og Christian, som og her til Hert. Friderich Ulrich og Herr. Christian, dør.

586 – 543/44

Statholderen Geert Ranzov udi Holsteen døde.

Ligesaa den brave Biskop udi Aarhuus Mester Jens Godesøn dør.

Doct. Morten Madsen Kongens Skrifte-Fader kom udi hans Stad.

Udi hans Stad igien blef Mester Christen Jensen Kongens Skrifte-Fader.
Dronning Christine Fødselsdag udi Sverrig.

Aar 1627

Hvorledes Krigen siden Hertug Johan Ernst af Sachsen Weymar hans Død udi Slesien af de Danske blef ført.

587 – 544/45

Aarsagen til de Danskes Fremgang.

Siebenborgske Fyrstes Bethlen Gabors Ustadighed.

Hertug Friedland var nær ved at falde i Keyserens Unaade, men kom dog siden udi større Naade.

588 – 545/46

De Danske forsømte ikke ringeste Modværn.

Friedland indtager Lischwitz.

Ligesaa Jægerndorp.

Hand lider Skade ved Koselen.

Hand faar Koselen ved Betingning.

Hertug Adolph af Holsteen Gottorp tiene under Friedland med 2 Regimenter: et til Hest og et til Fods.

De Danske Tropper maa forlade Slesien.

589 – 546/

Deres u-lykkelige Tog

De overblefne Danske komme omsider til Kongen udi Holsteen.

Krigs-Commissarius Jochum Mitzlof dømes fra Æren.

Bethlen Gabors Forhold imod det sluttede Forbund.

590 – 546/47

Kongen arbejder paa at faa Fred stillet ved Chur-Fyrsten af Sachsen.

Infantinden Isabella tilbyder sin Mægler-Tieneste, men undskyldes af Kongen.

General Tilly strangeligen forbyder dend Holsteenske Adel at giøre Kongen nogen Biistand.

591 - 547/48

Kongen undsætter Nyenborg.

Engelland sender Kongen een Undsætning af 6000 Mand under Gen. Morgan.

Neder-Saksiske Kredtz handles ilde med af de Keyserlige.

Anstalt under hans Armee imod saadan haard Medhandel.

Gen. Tilly vil forsikre sig paa Nordheim.

592 – 548/49

Men Besætningen holdte sig mandeligen.

Men maatte omsider overgave sig med god Accord.

Wolfenbyttel bliver anfægtet først af Hertug Friderich Ulrich forgiaves.

593 – 549/550

Gen. Tilly, men hans udsendte Tropper ved et Strategema blefve slagne.

De paa ny ansattes af Hert. Frid. Ulrich ligemaade forgiaves.

Oberste Limpak forsvarer Nyenborg.

594 - 550/51

Kongen staar med sin Leyr ved Ottersberg, for at oppasse Gen. Tilly, som ville falde ind i Holsteen. Kongens Leyr beskrives.

Kongen opkaster Skanzer alle vegne for at hindre Tillys Indfald.

Gen. Tilly indfalder først over Elben ved Tangermunde ind i det Brandenb:

Siden til Havelen og Havelberg.

595 – 551/

og blev det mægtig.

Chur-Fyrsten af Brandenburg samler om sig og erklærer sig Keyserlig imod Kongen. Dend Keyserlige Magt under Friedland og Tilly blev holdt for at være tilsammen 80000 Mand stærk.

Kongen slager sin Leyr ved Elben tvert over for Boyzenborg og ved Lavenborg

596 – 551/52

Breef-Vexling imellem Kongen og Chur-Sachsen, samt imellem Keyseren og andre Chur-Fyrster.

Chur-Fyrsternes Samling til Mühlhausen.

Altsammen forgiæves.

Gen. Friedland og Tilly overlegge hvorledes Indbrudet skulle skee i Holsteen og siden i Danmark.

597 – 552/53

Gen. Tilly indfalder udi Holsteen udi Julio.

Hamborg oplader for General Tilly deres Proviant-Huus.

598 – 553/554

Gen. Tilly faar Pinnenberg ved Accord, men blev skudt i Laaret.

Chur-Fyrsten af Brandenburg forlader Kongens Parthie og blev Keyserlig.

Mark-Grefven af Durlach maa retirere sig

Hand forraske af Gref Schlick og slaes.

Eendeel give sig fangne, og Artilleriet faldt i Fiendens Haand.

599 – 554/55

Mark-Grefven beskoldes haardeligen af Tropperne.

Mark-Grefven tager sin Afskeed fra Armeen og Kongens Tieneste.

Gen. og Hertug af Friedland bryder ligemaade ind i Holsteen udi Augusto

Hertugerne af Meklenborg befales at udjage de Danske af Meklenborg.

Lybek forbydes strængeligen at hverken den eller de andre Hansee-Stæder maa giere de Danske nogen Hielp.

600 – 555/

Og at drifve alle fremmede Skibe af Elben og Weseren: Hvortil de vare for svage.

Kongen retirerer sig med sine Tropper til Kolding udi Jylland.

Siden derfra over til Fyen.

Chur-Fyrsten af Sachsen sender Keyserens Forslag til Fred til Kongen, men de vare u-antagelige.

Gen. Tilly bliver mægtig over Itzehoe og Rendsborg.

Fyrsten af Friedland med sine Tropper falder ind udi Ditmarsken.

601 – 555/56

Udi Wilstermarsken.

Hand lader berende Glykstad og Kræmpe.

Hand er skaansom over Hert. af Gottorp Andeel i Fyrstendømmene.

De Danske Tropper selv holder ilde Huus ved Kolding og udi Jydland.

De Danske Troppers Flugt udi Jydland.

602 – 556/57

Til Aarhuus.

Og til Aalborg.

De sidste blefve alle fangne udi Vendsyssel.

Hert. Friedland med sin Krigs-Magt kommer efter og overvasker ald Jydland.

Gen. Tilly regierer alleene over Hertugdømmene.

603 – 557/58

Slottet Gottorp besættes halvparten af Keyserl. og halvparten af Fyrstelige.

Nord-Frisland vil selv forsvare sig imod Fienden, og vil hverken indtage Keyserlige eller Fyrstelige, og begynder ligesom et Oprør.

Hert. af Holsteen Gottorp gnister Havn over dem.

De Danske Rigs-Raads Breef til Hert. Friedland vil afbede Krigen og Indfaldet udi Danmark, men forgiæves.

Land-Stænderne udi Brunsvig undskylder hos Kongen deres Hertugs Frafald fra det Neder-Saksiske Forbund.

og beder at Wolfenbyttel maae deres Fyrste indrømmes, forgiæves.

604 – 558/59

De Keyserliges Krig i Brunsvig imod Kongens Tropper under den brafve Skotske Gen. Morgan.

Morgan retirerede sig udi Stade.

Prinz Friderich gaar fra Bremen over til Holland.

Morgan angriber Gref-Anholdt.

Anholdt faaer Undsætning fra Friedland.

605 – 559/60

Anholdt beleyrer Stade.

Burtehudes Borgere om Natten desarmeret dend Danske Garnison, og om Morgen jage dem ud af Staden.

Anholdt overlader Stades Beleyring til Grefven af Fyrstenborg.

Anholdt angriber Nienburg.

Saa faar den omsider ind ved Accord.

Anholdt forføyer sig igien til Stades Beleyring.

606 – 560/

Wolfenbyttel angribes og beleyses af Gen. Papenhejm.

Commandantens Gr. af Solms Forhold.

Papenhejms Strategema.

607 – 560/61

Krigen i dend Neder-Saxiske Kredtz vaar vel Ende, men dend trækkes ind udi Pommern eller den Ober-Saxiske Kredtz.

Hert. Bogislaus af Pommern tvunges at overlade de Keyserl. Vinter-Qvarter.

Men de bleve der snart i 3 Aar.

Hert. af Friedland vil oprette og rejse en Orlogsflaade udi Øster-Søen, og derover være Admiral.

Hand søger hertil Hielp hos Hanse-Stæderne.

Hertil sigtede Indqvarteeringen udi Pommern og Meklenborg.

608 – 561/62

Lybek var nær ved her af at blifve forført.

Men de tvinges derfra, eendeel ved Magt, eendeel ved ny Forbund og Forpligter.
Hvorledes Kongen omdeeler sin Orlogs-Flode udi Øster- og Vester-Søen, for at holde Strømmene fri fra de Keyserlige.

609 – 562/63

Engelland og Holland sender og Skibe paa Elben.
Kongen maa selv besolde de Hielpe-Tropper, som fra Engelland hidsendtes.
Kongen retirerede sig til Fyen.
Kongens Misfornoyelse over Engelland.
Kongen sender til Engelland Gesandter, for at overtale dem til Fred med Frankerige.

610 – 563/64

Engelske Skibe opbringet Skib, som førte fra Frankerige Folk, som Kong Christian der havde værget
Kongen af Frankerige betaler K. Christian Subsidier.
Kongen af Sverrig synes at inklinere til Forbund med Kong Christian imod Keyseren.
Kong Christian overlegger med Kongen af Sverrig, at hindre Keyseren at faa Magt over Øster-Søen.

611 – 564/65

Herimod samles Danske og Svenske Fuldmægtige at raadslaa udi Stokholm.
Sverriges Krigs-Progresser imod Pohlen.
Kongen af Sverrig bliver saaret tvende gange.

612 – 565/66

Kongen af Sverrig fører Krig imod Dantzic til Søes, men Sejeren var dyr.
Ligesaa til Lands
Holland søger ved Gesandter at formaae Fred imellem Sverrig og Pohlen for at befrie Dantzic.
De arbejdede paa Fred eller Stilstand, men forgiæves.
Det blef forhindret af den Spanske til Pohlen udsendte Agent.

613 – 566/

og Hertugen af Friedland
Item falske Løfter om store hidbragte Vexeler
Kong Gustav Adolph faldt ind udi Vermeland.
Chur-Fyrsternes Forsamling til Mühlhausen.
Chur-Fyrsten af Brandenburg erkender Hertugen af Bayern for Chur-Fyrste.

614 – 566/67

Dend ulykkelige Pfaltz Chur-Fyrste søger til Fred forgiæves.
Stændernes Forsamling udi Odensee
Holsteensk Land-Dag udi Rendsborg.
Hertug Friderich af Holst. Gottorp vil ikke gjøre nogen Hielp til Krigen.
Hert. Alexander af Sønderborg døde.

615 – 567/68

Prinz Friderichs Reyse til Groningen.
Prinz Ulrichs Reyse til Frankerige. Hand af hans Hr. Fader forlehnes med Svabested udi Slesvig.
Adskillige blive af Kongen gjorde til Rigens Raad.
Tyrkiske Sø-Røfvere seyle paa Island og Færøe, hvor de røve, og derfra bortføre mange Folk af begge Kion.

De blefve efterjagede af udsendte Orlogs-Skibe.

616 – 568/69

Ny Indskud blev gjort til det Ostindiske Compagnie udi Kiøbenhavn.

Aar 1628

Kongen af Sverrig tilbyder Kong Christ. 4. et nyt Forbund.

Forbund sluttet med Sverrig, som dog af bemældte Sverrig blev ikke udi ringeste Maade holdt.

617 – 569/

618 – 569/70

Hollænderne tilbyder og Danm: et Forbund om Øresunds Told, som med Unaade forkastes.

619 – 570/71

Denne udsendte Hollænder leed Skibbrud og blev fangen af de Keyserlige, som holdte ham i haardt Fængsel længe.

Den Engelske General Morgans Forhold i Bremen imod dend Keyserlige Beleyring for Stade. Stades Beleyring var strang.

620 – 571/72

Kongen søgte forgiæves den at undsætte.

Stade opgives til de Keyserlige med Accord.

Morgan kom siden udi Kongens Tieneste.

Beleyringen imod Glykstad og imod Kræmpe.

621 – 572/

Beleyringen for Glykstad ophæves.

Hert. af Friedland hjælper Grefven af Anholdt med Folk for at forfremme Kræmpe Beleyring.

Kræmpe opgives til de Keyserlige med Accord og Æres-Tegn, formedelst Hunger.

Kongens Undsætning kom formedelst Modvind for sildig.

622 – 572/73

Friedland opbyder den Holsteenske Adel til Møde udi Rendsborg for at hylde Keyseren, men ikke fleere fordi saa sig dertil lode indfinde.

Hvorledes Kongen fordeler sin Orlogs-Flode paa alle sine Strømme udi Øster og Vester-Soen. Keyserlige jages af og fra Femmern

Capitain Hartvig Saxe Actioner.

623 – 573/74

Admiral Gabriel Kruuses Actioner paa Elben og der omkring.

Toldsted oprettes ved Insulen Ruden af Pros Mundt.

Pros Mundts Actioner ved Ekernforde.

Bønderne gjøre lige saa udi Ditmarfken. Usikkert for de Keyserlige overalt.

vid: Winkelm. Hist. Oldenb.

Kongen lader antaste Kiel, men mislykkies.

624 – 574/75

Admiral Pros Mundt ruinerer den af de Keyserlige forehavende Transport paa Laalland og Falster.

Hertug Friedlands og de Keyserliges Forhold udi Jydland var meget sikker.

Her tales om de store Anslag Hertugen af Friedland hafde for at oprette og oprejse een mægtig Søe-Magt udi Øster-Søen.

625 – 575/76

Hanse-Stæderne holde et Møde udi Lybek om denne ny Søe-Magt udi Øster-Søen, hvortil kom og faren og fra Spanien. Item deres Forhandling.

Kongen ved sine udsendte Tienere stræber paa dette Lybske Møde imod hvad de Keyserlige og Spanske frembragte.

626 – 576/77

Spansk udsendt Baron d' Aussy, søger Alliance med Staden Danzig om dend Spanske-Handel.

Hvorledes hand bemægtigede sig Bismar, hvis Hafn hand ville bruge til Flodens Stabel.

Admiral Pros-Mundt ruinerer Hafnen og Skibene, som der vare bygte.

Hert. af Friedland formaar af Keyseren at begge Hertugerne af Meklenborg blive stødt fra deres Hertugdøme, udi Landsflygtighed.

627 – 577/

Hert. af Friedland bliver Rigs-Fyrste, og Meklenborg gifves hannem, som en Forlehning udi Pandt for hans paa Krigen anvendte Omkostninger.

Hertugdømmet Meklenborg maa holde Hertugen af Friedland.

628 – 577/78

Hert. af Friedland forsøger, at overtale Straalsund til at indtage nogle Keyserlige udi Indqvartering, forgiæves.

Straalsund befæster sig stærkere, og begierer af Kong Christian Hielp og Undsætning, som de bekomme.

Admiral Pros Mund tager Hafnen og Landet Rügen med sin Flode i Forsvar.

Danske Undsætning kom, capitalerer Straalsund med de Keyserlige for 80000 Rdlr. at de ikke skal uden for Byen foruroliges.

Oberste Holk ankommer, hvorover de Keyserlige berender Staden.

629 – 578/79

Staden betaler ikke Capitulationen, men sætter sig til Modværge.

søge sig een anden Skyts-Herre.

Staden faar og Undsætning fra Sverrig.

Oberste Holk og Pros Mundts Actioner.

Gen. Arnheim begynder Storm imod Staden, som bliver afslaget med stor Tab.

Nye Undsætning fra Danmark.

Fra Lybek og Hamborg.

630 – 579/80

Oberste Holk og Pros Mund ruinere Fiendens Skibs-Baade.

Staden sværer deres Troe-Stad paa nye.

Undsætning af Folk kom igien fra Danmark og Sverrig.

Staden udsender nogle brafve Borgere til Keyseren, for at beklage sig over de Keyserlige.

De bringe Keyserrens Befaling at ald Fiendskab imod dem skal ophæves, men det bliver af Friedland ikke agtet.

Friedland continuerner Beleyringen og vil have Staden, om dend end hængte i Lænker under Himmelen.

631 – 580/81

Staden var i nød.

Ny Undsætning fra Kongen af Danmark.

Ligesaa af Kongen af Sverrig.

Oberste Holk i et Udfald ruinerer Liefenbachs gamle Regiment gandske.

Forræderie i Staden opdages og straffes.

Staden udholder tre Storme.

632 – 581/82

Ny Undsætning baade fra Sverrig og Danmark.

Friedland vil undermine Staden, men finder stor Modstand.

K: Christ: kommer selv med sin Flode til Undsætning for Staden. Friedland maa ophæve Beleyringen.

Friedland begynder en ny Beleyring.

Straalsund slutter Forening med Kongen af Sverrig.

633 – 582/83

Forbundet imellem Sverrig og Staden Straalsund.

634 – 583/

635 – 583/84

Friedland ophæver Beleyringen for Straalsund.

636 – 584/85

Her faaer Sverriges Konge først paa dend Tydske Grund sin Food.

De Danskes videre Fortgang udi Pomern.

Hertug Adolphs af Holsteen Gottorp Skæbne.

637 – 585/

Hand søger at blive af Keyseren forlehnet med den af Kongens Andeel i Holsteen, som af de Keyserlige var overvældet, forgiæves.

Hans Død.

Hamborg tilsuærer sig et særds Privilegium fra Keyseren over Elben, som siden faldt bort af sig self.

638 – 586/86

Gammel Stridighed med Frankerig blev forligt og afhandlet.

639 – 586/87

Printz Christian belehnes af Kongen hans Hr. Fader med Malmø Huus og Lehn.

Printz Friderich fulgte med hans Hr. Fader udi Krigen.

Printz Ulrich blev sendt til den svenske Leyr udi Preussen

Herre-Dage holdes udi Norge.

Til Rigs-Dagen udi Stokholm blev Prinsesse Christina erklæret efter hendes Hr. Faders Død at skulle være Arfving til dend Svenske Crone.

640 – 587/88

Dend Svenske Krig imod Danzig og udi Preussen.

Kong Gustav Adolph blev saaret.

Mode imellem Sverrig og Polen til Fred eller Stilstand forgiæves.

641 – 588/89

Den store Fortrolighed imellem Kongerne af Danmark og Sverrig forvirrer Keyserens Concepter, saa at deraf frygtes for en større Kriig.

Pomern, som var een af den Ober-Saxiske Kredtz, blev af 40000 Mand Keyserlige oversvømmet.

Keyseren ved Patenter paabyder at alt geistligt Gods, som efter den Passaviske og Augsb: Tractat var seculariseret nu til geistlig Brug skulle igien kaldes.

Over saadant og andet mere søger det Tydske Rige at Fred blev stiftet imellem Keyseren og Danmark.

Chur-Fyrst Johan Georg af Saxen her til blev udseet, men hand unddrog sig der fra.
Formedelst de Keyserliges haarde og utaalelige Paastand til Freden

642 – 589/

Hert. Friderich af Holsteen Gottorp kied af Krigen vil arbeyde paa Freden.

Rigens Raad udi Danmark begiære Fred af Keyseren, hvor til hand samtykker, i det hand udnævner hans tvende Generaler til Freden at forhandle.

Generalerne gjøre Forslag om Staden og Tiden til Fredshandlingen. Kongen giører Forslag paa Lybek, som antages.

Tiden der til næfnes, men omsider forandres.

Dend blev berammet at skulle begyndes dend 16 Januarii 1629.

643 – 589/90

De Keyserl. Generaler hafde Fuldmagt, at de i deres Sted kunde udnævne andre til Freden at forhandle, som blefve kaldede Subdelegerede.

Den berømmelige Søe-Capitains Jens Munckes Død.

Aar 1629

Med Aarets Begyndelse arbeydes paa Fred. De Danske Fuldmægtige nafnes dertil.

De Keyserlige næfnes her iligemaade.

De Keyserlige næfnes her iligemaade.

644 – 590/91

Kongen begynder Krigen imod sine Fiender i dette Aar.

Kongens Anslag var, først at angribe det Eyderstædske og Nordstrand.

General-Lieutenant Morgan med nyligen varvede Skotske og Franske Folk udnævnes og befales til at udføre Krigen imod det Eyderstædske og Nordstrand.

645 – 591/92

Hertug. af Holsteen Gottorp blev herover sat udi Frygt.

646 – 592/93

De Danske opfordre Landet.

Skandzen indtages.

Dend Gottorpske Stadholder fanges.

Hertug Friderich af Holsteen Gottorp vil afvende Gener. Morgan fra Nordstranden.

Morgans Svar.

Bupthe. Skandse indtages.

647 – 593/94

Morgan indtog Detenbul Skandse og de Keyserlige og Fyrstelige jages ud.

Slottet Tondern indtages.

Morgan forfølger de Keyserlige og Fyrstelige tre Dage efter hinanden.

Morgan faar Bud fra Kongen, at Freden til Lybek var sluttet.

Commandanten Marqvard Rantzov af Glykstad slog en Keyserlig Oberste.

Kongens egen Indfald paa den anden Side udi Holst: og Slesv:

Hans Kongelig Majest. lander under Angelen.

648 – 594/

Kongen sætter sig for Gottorp, som hand beleyrede.

Førend Slottet stormes udfalder Kongen tre Fyrstl. Raad af Fæstningen, med hvilke aftales Forlig.

Bud kom fra Lybek at Freden var sluttet.

Printz Ulrich var med paa dette Tog.

649 – 594/95

Dend Kongelig Flodes Action udi Søen før Freden blev sluttet.

udi Vester-Søen.

udi Øster-Søen.

Wismars Hafn indspærres.

Hvor 7 Orlogs-Skibe fra Polen vare indkomne, hvorover alle Danziger Skibe og Gods over alt i Danmark arresteredes.

De Danziger ville der undskylde, men ikke antages.

650 – 595/96

Kongen lægger Danzig dobbelt Told paa at betale udi Øresund af deres Skibe og Bahre, hvilket varede indtil Aaret 1638.

Hert. af Holsteen Gottorp vil og hafve sine Fuldmagtige ved freden, men afvises.

Forhandlingen om Freden til Lybek begyndes den 15/25 Januarii med Udvexling af Creditiver.

651 – 596/97

Hvad de Danske hafde at sige imod de Subdelegeredes Fuldmagter.

De Subdelegerede overtale omsider til at forskaffe sig andre Fuldmagter. Stilstand imidlertid Freden forhandlede ville de Danske ikke tilstaa.

652 – 597/98

De Danske indgifve deres Poster til Freden.

De Keyserl. Subdelegerede begiere Dilation, indtil de finge ny Ordre fra deres Principaler.

653 – 598/

De Subdelegerede fra Hert. af Friedland fremkom med deres Poster, som de ville overgive til de Danske, men der over kom Splid, i det de Tillyske Subdelegerede ville at de skulle først communiceres deres General Gref Tilly.

Herved forhindredes Freds Handelen indtil Begyndelsen af Martio.

Imidlertid skeede een Personlig Forsamling imellem K. Christian og Kong Gustav Adolph af Sverrig paa Grændserne af Skaane.

Anledning til dend Personlige Sammenkomst.

654 – 598/99

Sammenkomsten skeede dend 23 Februarii.

Disse kronede Hoveders Sammenhandling vil Historien ikke tale om.

Forend denne Sammenkomst hafde Kongen af Sverrig sendt sin Secreterer og begiert, at hans Konge maatte indtages i Freds-Handelen.

Hvilket K. Christian hafde samtykket.

655 – 599 /600

De Svenske Gesandter, som Kongen af Sverrig hafde udnæfnt til at sende til Lybek.

De Keyserl. Subdelegerede haanligen afviise det Gesandtskab.

656 – 600/01

Salvius lader sig ikke derved afskrække, men skref til de Subdelegerede et sindigt Svar.

De Subdelegerede vilde derpaa ikke noget svare

Salvius reyser til Sverrig.

Derefter besindede de Subdel. sig, og gaf Salvius Svar paa hans Bref.

657 – 601/

Historien continuerer nu med at fortælle Freds-Handelen.

De Keyserliges Poster til Freden overleveres først nu til de Danske.

658 – 601/02

Paa disse utaalelige Poster gav de Danske deres Svar.

659 – 602/03

660 – 603/04

De Subdelegerede biede noget længe førend de derpaa replicerede.

661 – 604/

De Danske frygtede for at Fred-Handelen ville gaa tilbage.

Hvorfor Kongen og hafde med sine Indfald imod Fienden udi Fyrstendømmet.

Kongen ved et præntet Skrift vælter Skylden fra sig, at Freden opholdes, og at hand maatte blive ved Krig.

662 – 604/05

Subdelegeredes Ukindighed om Fyrstendømmene Etat.

Den Subdelegerede Altringers første ankomst til Fredshandelen udi Lybek.

Hand saaog von Schauenborg først underretter Hert. af Friedland om Slesvigs Beskaffenhed.

Baade Hertugen af Friedland og Gref Tilly fortræde nu dend skeeede Ophold med Freden.

663 – 605/06

Der forfattes ny og mildere Forslag til Freden, og til Lybek hensendes.

De blefve overleverede til de Danske.

og de bekom Reyspit til at reyse til Kogen, for at fornemme hans Kongl. Majests. Villie derom.

De Danske blive paa Reysen til Kongen opbragt af en Svensk Capitain til Wismar, hvor hand nær hafde blefven hængt, dersom de Danske hafde ikke bedet for han liv.

De Poster udi Forslaget, som Kongen stødte sig paa, at hand dennem ikke ville samtykke. Det var meget vanskeligt, at overtale Kongen til at samtykke Forslaget.

664 – 606/07

Omsider samtykkes de, og Kongen gifver sine Befuldmægtigede ny Ordre.

Friedland haster paa de Subdelegerede at slutte Freden.

Freds-Tractaterne blef sluttet udi Lybek.

665 – 607/08

Og der udi Staden udraabt.

Ligesaa udi Kongens Leyr.

Anordning giøres til Fiendens udtog.

TaksigelseFest udi begge Rigerne for Freden holdes.

Slutningen paa denne femte Krig.

666 – 608/

Gref Tillys Berømmelse over Kongen.

667 – 608/09

Sejeren kommer alleene fra Gud.

668 – 610/618

Fredstraktat mellem Den Romersk-Kejserlige Majestæt, Kejser Ferdinand den Anden på den ene side, og Hendes/Hans Kongelige Majestæt, Kong Christian den Fjerde af Danmark og Norge osv. osv. på den anden side, således som samme blev forhandlet og besluttet i året 1629 den 12./22. maj i Lübeck.

Wir Ferdinand der Ander, von GOTTES Gnaden,

Vi Ferdinand den Anden,

XX – 618 Historisk afslutning

Den Fierde Part Bind 2 1629 – 1648

1629

679 – 2

Kongens Omsorg for at hindre de Keyserl: Troppers Insolentser ved deres Udmarch af Riget, efter at Freden var sluttet

680 – 3

Det samme sker udi Jylland.

Kongen, bliver nogen Tiid siddendes udi sin forrige Leyr.

Kongen indqvarteerer nogle af sine Tropper paa Alsen.

681 – 3/4

Erke-Biskoppen af Bremen, som og var Biskop over Eutin klager over denne Leyr uden Aarsag og forgievs.

Hvorledes Kongen aftakker og stiller sig ved de fremmede Tropper, som hidindtil havde ført udi hans Krigs-Tieneste.

682 – 4/5

Den unge Printz Ulrich og Rigs-Admiral Claus Daa takker endeel Tropper af.

Land-Dag udi Holsteen holdes, og hvad der forrettes

683 – 5/6

Glykstad faaer af Kongen nye Privilegier.

684 – 6/7

Med Hertugen af Gottorp overlægges at sætte Fyrstendømmene udi forsvarlig defension.

Der blef og talt om at fleere Tropper skulle reyses og underholdes til Fyrstendømmenes Forsvar.

Udi adskillige Ampter inqvireres som dend Skade, som de i forrige Krigs-Tiid havde lidt.

685 – 7/

Ligesaa udi Jylland.

Ny Skat raabedes i Danmark til Troppernes Afbetaling.

686 8/

Skaane og Norge besøges ogsaa af Kongen selv.

Mange af Kong Christians Tropper tage udi Svensk Tieneste.

De Svenske beleyre Dantzic, men de maatte dog med stor Skade derfra drage.

Sluttet Fred imellem Sverrig og Polen paa sex Aar.

Pesten grasserer udi Danmark og andre Lande.

En ny Comet lader sig see udi Dette Aar.

687 – 8/9

General Friedland forsøger at vil have nogen Magt udi Øster-Søen, men bliver af Kongen afviist.

Kongen af Sverrig anmodes af Kong Christian, om hand udi den Lybske Fred vil indsluttes, og hans Svar derpaa.

688 -9/10

Kong Christians Svar derpaa.

Kongen af Sverrig betanker sig anderledes.

689 – 10/11

Kong Christian giver Kongen af Engelland tilkiende, at Freden til Lybek var sluttet.
Sex Aars Stilstand sluttet imellem Sverrig og Pohlen.

690 – 11/12

Rigs-Dag holdes udi Stockholm, hvor Krigen imod Keyseren blef sluttet.
Friedlands Proces udi Meklenborg.
Udi det Tydske Rige udgaar Keyserens Paabud, at de seculariserede Stifter skulle udleveres til Catholske Biskopper.

691 – 12/13

En Fransk Ambassadeur sendes til Kong Christian, og hvad hans Forretning var.
Printz Friderich reyser til Frankerige.

692 – 13/

Rigens Raad Frantz Rantzov bliver Stadtholder i Kiøbenhavn.
Cancelleren udi Holsten Levin Marskalk dør.
D. Iver Hemmet Biskop udi Ribe dør.
Udi hans Sted blef Doct. Jens Dionysen Jersin Biskop.
Doctor Caspar Bartholin dør.

693 – 13/14

Fyrsten udi Sibenborg Bethlem Gabors Død.

Aar 1630

Kong Christian forskyder Fru Kirsten Munk, med hvilken hand hafde for 15 Aar ladet sig ægtevie

694 – 14/15

Kongens Naade imod dend høye Skole i Kiøbenhavn.
Kongen stifter en Skole ved Friderichsborg Slot.
Kongen nedsætter endeel Mønt, som i forrige Krig var myntet, saa og gjør en nye Mønt-Ordning.
Forordning om Ulvenes Ødelæggelse udi Jylland.

695 – 15/16

Een Keyserlig Oberst hafde bragt et par tamme Tigerdyr med sig ind i Jylland, som efter hans Død blefve vilde og gjorde Skade baade paa Mennesker og Qvæg.
Glykstad og Krempes Fæstninger bleve forbedrede.
Orlogs-Skibe lægges paa Elben.
Staden Hamborgs u-rimelige Opførsel imod Kongen og hans Undersaatter.

696 – 16/17

Hamborgerne betvinger de Holsteenske Undersaatter med usædvanlig Told.

697 – 17/

Kongen vil igienvinde og befri de Hamburgernes ulovlige Paalægge
Hamborgerne fender til Kongen for at faae deres Seglads frie som tilforne
Hamburgs Udskebende staae i een Faar Og Kongen lader tære Told paa Elben

698 – 18/

Hamborgerne fender tre deres Deputerede til Kongen.
Kongen lader dem give Svar.

699 – 18/19

Hamborgerne beslutter en Freds Brydelse og at anfælde Kongen

700 – 19/20

De udruster sig til en Krig.
De indsender dog først et Undskyldningsskrift.
De klage over Kongen til Keyseren.
Men faaer ingen Medhold af de Keyserlige eller andre.

701- 20/21

De blifve alligevel fre
mturende i deres Forsæt og lade bespejde Glykstad.
Hamburgerne sætte Folk i Land ved Glykstad
Hamburgernes Soldater fkyde efter Kongen og Prinz Ulrich.
Deres Flode nerme sig mod Glykstad og belkyder Blokhuuset men maa vife af.

703 – 20/21

De forsøgte det anden gang
De legge sig ved Bilenberg for at fikke paa deres Skibe De erobre tre Kongelige Pinaffer
De udrufte fleere Skibe faa og nogle Brandere Men blive endnu afviste med Forliis De erobre
en Pram Kongen tilhørende De plyndre og ilde medhandle Folket i Brunsbyttel.
Hamborgerne indsparrer Glykstad til Vands.

703 – 31/22

De opbringe et Fartøj med Biug og et med Tømmer
De forhindre Underfaatternes Filkerie og tilspærre Strømmen Stor
Kongen lader arreftere Hamburgernes Gods og Skibe i Rigerne
Ikke defmindre blefve Hamborgerne stive i deres Forfæt De fortroste sig paa Keyserens og
andres Hielp Men formaaes af alle til Fredelighed

704 – 23/

Kongen lader Keyseren Herrerne Staterne og Staderne Lybek og Bremen underrette om
Sagen.
De byder sig alle til at forlige Staden med Kongen
Stæderne Lybek og Bremen gjøre sin Umage med at faae dette Uvæsen stillet
Kongen svarer paa deres Forestilling De Lybskes og Bremers anden Forestilling
Kongens Svar derpaa

705 23/24

Hamburgernes Beskeed til de Lybske og Bremers af 2 Junii
Hamburgernes andet Skrift til forbemældte Afskikkede af dend 5 Junii

706 – 24/25

De Lybske og Bremiske Afskikkedes Forestilling til Kongen af 7 Julii
Kongens endelige Erklæring paa bemældte Forestilling

707 – 25/26

Hamborgerne opbringer Kongens Tømmer paa Elben Men løsgiver det derefter
Keyseren anstiller en Commission, til at forlige Hamborg med Kongen.
De Engelske Hollandske og Holstenske arbeyder paa samme Forlig at stifte.

708 – 26/27

Oberste Comargo lader tilsige en Sammenkomst i Stade
Kongen undskylder sig for dette Møde
Kongen rejser fra Holsten til Kiøbenhavn, hvor Prinz Friderich hjemkommer
Prinz Ulrich rejser til Tydskland

709 – 27/28

Kongen udruster sin Flode, at gaae paa Elben imod Hamborgerne.
Hamborgernes Flode gaaer ud og der canneres stærkt paa begge Sider.
Dend Hamborger Flode maatte vige af.

710 – 28/29

Kongens Flode beskyder dend Hamborgiske anden gang, og gjør dend stor Skade.
Griber dend tredie gang an, saa at dend da ogsaa maatte tage Flugten.
Dend sidste Dags Fægtning med Hamborgerne.
Kongen kommer igien tilbage til Glykstad.
Hamborgernes Stads Officerer bleve ilde imodtagne i deres Stad.

711 – 29/30

Hamborgernes Admiral og Borgemester Albrecht von Eizen anklages, og vabes til at forsvare sig hiemme.
Kongen mønstrer sin Flode.
Hamborg forskaffer sig til Regensburg Medhold af de Keyserl. og de Geistlige Chur-Fyrsters Raad.
De Verdslige Chur-Fyrster, især Bæyeren holder med Kongen.

712 – 29/

De Kongl. Danske og Fyrstelige Holstenske Gesandters Ankomst og Forretning til Regensburg.
Beviisninger, at Hamburgernes Elb Privilegium er ulofligen og utilbørligen søgt og erhvervet.
Kongens og Fyrstelige Gesandter kunde intet udrette, uanseet de Verdslige Chur Fyrsters Medhold.

713 – 30/31

De Keyserlige foreslaa en Commission til at afgjøre Stridigheden med Hamborg.
Keyserens Befaling til Kongen, saasom hand var Hertug af Holsten.
Gesandterne rejse hiem fra Regensburg.
Keyserens andet Bref til Kongen
Kongens Erklæring, denne Sag og Evangeliskernes angaaende.

714 – 31/32

Dend Meklenborgske Sag findes stor Vanskelighed for Friedlands Skyld
Hertugen af Friedland mister sin Commando over Keyserens Krigs Magt.
Men vil ikke afstaa Meklenborg.
Tilly tager Commando over dend Keyserlige Armee.
Kongen besværer sig om Keyserens Forehavende imod de Evangeliske Stifter.

715 – 32/33

Dend Meklenborgske Sag findes stor Vanskelighed for Friedlands Skyld
Hertugen af Friedland mister sin Commando over Keyserens Krigs Magt.
Tilly faaer Commando over dend Keyserlige Armee.
Kongen bekymrer sig om Keyserens Forehavende imod de Evangeliske Stifter.

716 – 33/34

Kongen afværger de Keyserliges Indquartering i Stift Lybek, og deres Anslag paa samme Biskopdom.
De Stifter Bremen og Schwerin forholdes Kongens Herrer Sønner.
Kong Gustaf Adolph søger Kongens Mellemlhandling mellem sig og Keyseren.

717 – 34/35

Kong Christian paatager sig at forlige Keyseren og Kongen af Sverrig.
Kong Gustaff Adolphs Gesandter til dette Forlig, saa og tilkiendegivning, at de vilde skyde dem til Staden Danzig.

Keyserens Commissarier, og de Kongel. Danske Gesandter sendes til Danzig.

De Svenskes sildige Ankomst.

De ville ey drage ind i Danzig.

De Svenskes Fuldmagt til Freds Handlingen, første frasigende.

Side 720 – 35/36

Prinz Christian sendes til Gottorp til Hertug Friderich.

Land Dag i Holsten, og hvad der blef forhandlet.

Kongen lader lægge Besætning i Neustad.

Af hvad Aarsage dette skeede.

Side 721 – 36/37

Hertug Friderich af Holst. besværer sig derover.

Kongens Svar og Erklæring til Hertugen.

Hertugen raader til en Neutralitets Tractat.

Missforstand mellem Kongen og Fyrsten, forøget ved de Fyrstelige Raad.

Hertug Friderich skikker een af sine Betiente til at formilde Kongen.

Samme Gesandtes andre Ærinder.

Side 722 – 37/39

Kongens Svar derpaa.

Hertugen er partiisk i dend Hamborger Sag imod Kongen, uandtaget saavidt Elb Privilegium angaar.

Kongen af Sverrige vil mægle imellem Kongen og Hamborgerne.

Kongens Svar til dend Svenske Gesandt, dend Hamburger Sag angaaende.

Side 723 – 38/

Fred imellem Kongen of Sverrig og Danzig.

Fred imellem Keyseren og Spanien paa den eene, og Frankerige og Mantua paa den anden Side.

Fred imellem Spanien og Engelland, hvori Chur-Fyrsten af Pfaltz udelukkes.

Hertug Friderichs Bilager med Chur-Fyrstens Daatter af Saxen.

Rigens Cancellar Jacob Ulfeld dør; og Christen Thomessen bliver Rigens Cancellar.

Rigens Raad Christen Holck tager sin Afskeed.

Side 724 – 39/

Aar 1631

Kongens Frue Moder Dronning Sophia dør.

Hendes Majestæts høye Dyder.

Side 725 – 39/40

Hendes Begravelse.

Hendes Begiængelse.

Fredags Høymesser og Prædikenes indskiftes.

Prækerne i Nordlandene og Findmarken bekomme Forbedring.

Kongens gudelige Omsorg for de Norske Finners Underviisning.

Side 726 – 40/41

Norske Herre-Dage holdes i Bergen.

Tvende Rigens Raad sendes til Borringholm og Gulland.

Beqvem Stad til en Fæstning i Jylland opsøges.

Gesandtskab til dend Russiske Czar.

Skade af Vandets Oversvømmelse fra Friderichstads Sluse.

Side 727 – 41/40

Kongelige Commissarier til bemældte Skade at grændse og afgjøre.

Prinz Christian rejser til Dresden for at bede om den Saxiste Chur-Prinzesse.

Friderich Günther findes til Saxen, for at handle om Løfternes Giftermaal.

Chur-Fyrsten af Saxen og de andre Evangeliske Fyrster ere betænkte paa Forsvars-Midler imod Keyserens haarde og farlige Anslag.

Side 728 – 42/43

Chur-Fyrsten af Saxen lader sammenkalde et Mode til Leipzig, hvor et Forbund blef sluttet imellem de Evangeliske.

Kong Christian undskylder sig for dette Mode, saavelsom Hertugen af Holsten.

Side 729 – 43/44

Kongen skikker dog u-formærkt derhen Friderich Gynther.

Kongen anmodes paa nye af Chur Fyrsten, om at indtræde i det Leipzigiste Forbund.

Kongen villiger i et Mode til Hamborg, for dend Neder Saxiste Kreds.

Kongen og Hertugen af Holsten holde 2400 Mand i Beredskab.

Dend Holstenske Adels U villighed.

Side 730 – 44/45

Kongen tilbyder Kredsen flere Folk paa Hertug Ulrichs og det Swerinske Stifts vegne.

Dend Neder-Saxiske Kredses Slutning.

Keyseren forbyder alle Sammenkomster, Forbund og Hervinger, af de Evangeliske at foretages.

De Hamborger unddrage sig fra den Neder-Saxiske Kredses Forsvar og det ikke uden deres egen Nytte.

Keyseren, u-anseet Revisionen, driver paa Executionen af dend til Spiir Aar 1619. afsagde Dom, angaaende Hamborgs Exemption.

Side 731 45/46

Kongen protesterer imod forbemældte Keyserens Bref, hvorved denne Trussel og Execution blef tilbage, og derimod Revisionen fremdeles bestaaende.

Dend Keyserlige Commission imellem Kongen og Hamborg, og dertil forordnede Commissarier.

Kongen besværer sig og protesterer imod saadan Commission.

Side 732 – 45/46

Keyseren vil end ogsaa tilegne sig Herredømmet i det Geistlige udi Staden Hamborg.

Lucas Holsten en Papist faaer Keyserens Bref paa Dom-Provstiet i Hamborg: Men bliver af Kongen bortviist.

Side 733 – 46/47

Kong Christian vil ikke bryde Freden og indtræde i Forbund imod Keyseren.

Erke-Bispen af Bremen gjør et Forbund med Sverrig imod Keyseren.

Kongen vil ej taale Erke-Bispens Vervinger.

Side 734 – 47/48

Kongen raader Erke-Bispen til at sidde stille, men forgiæves.

Erke-Bisp Johan Friderich falder ind i Stift Bremen, men bliver kort derefter udjaget af de Keyserlige.

Kongen bliver fortrydelig over Erke-Bispens Forhold.

Kongen lader handle med de Keyserlige, om at faae dem ud af Stiftet Bremen. Hvilken Handling bliver frugtesløs.

Et Hollandsk Gesandtskab ankommer til Kongen i Glykstad.

De Hollandske Gesandtes Forebringende, bestaaende i trende Hoved-Poster.

Side 735 – 48/49

Kongens Svar paa forstaaende Artikler. Til dend første Post.

Side 736 – 49/50

Kongens Erklæring paa Hollændernes anden Begiering.

Hamborgernes Ansøgning hos Herren-Staterne i Holland.

Hollænderne love Hamborgerne, at forlige dem med Hans Kongl. Majestæt, men ville intet for dennem ved Magt udrette.

Side 737- 50/51

Kongen overgiver til de Hollandske Gesandter de Poster, hvorpaa Forhandlingen med Hamborg skal beroe.

De Hollandske Gesandter droge til Hamborg, og Kongen bevilger en Sammenkomst i Utersen mellem sine Commissarier og Hollænderne, samt Hamborgerne.

Side 738 – 51/52

Hvad sammesteds i den 1ste Samling blev forrættet.

Side 739 – 52/

Hvad der blef paastaat af Kongens Tilforordnede i den 2den Samling.

Hamborgernes hovmodige Paastand.

Side 740 – 52/53

Hamborgerne agte intet om de Hollandske Gesandters Formanig.

Side 741 – 53/54

Hamborgernes u-overvindelige Haardnakkenhed.

Kongen hiemkaldte sine Befuldmægtigede.

De Hollandske Mellemlhandling for Hamborgere bliver til intet.

Kongelig Dansk Gesandtskab til Herren-Staterne i Holland.

Side 742 – 54/55

Herren-Staternes Svar til det Kongel. Gesandtskabes Ærinde.

Herren-Staterne erkiende Kongens Høyhed og Rettighed over Grønland og Spitsbergen.

Kong Friderich af Bøhmen fatter god Forhaabning om sine Sager, og gjør nye Forslag til Kong Christian.

Kong Christian vil ikke bryde Freden med Keyseren.

743 – 55/56

Kong Friderich af Bøhmen fatter god Forhaabning om sine Sager, og gjør nye Forslag til Kong Christian.

Kong Christian vil ikke bryde Freden med Keyseren

Kongen af Bøhmen hidsender en Gesandt om Arfven efter Dronning Sophia, samt et Penge-Laan.

743 – 56/

Kong Friderich af Bøhmen fatter god Forhaabning om sine Sager, og gjør nye Forslag til Kong Christian.

Kong Christian vil ikke bryde Freden med Keyseren.

Kongen af Bøhmen hidsender en Gesandt om Arfven efter Dronning Sophia, samt et Penge-Laan.

744 – 56/57

Kong Christians Svar paa begge forbemældte Begieringer, med Undskyldning.

Pfaltz-Græfve August af Sulybach, anflever Kongen om Recommendation til Kongen af Sverrige, og om Penge Bekommer det første, men det andet ikke.

745 – 57/58

Kong Gustaff Adolphs lykkelige Fremgang i Tydskland.

Magdeborgs Ødelæggelse af Tilly.

De Meklenborgske Hertuger igien indsættes.

Kong Christian begierer af Kong Gustaff Adolph Stiftet Schwerin til Hertug Ulrich.

Kong Gustaff Adolphs Svar derpaa.

746 – 58/

Dend Svenske Konges videre Fremgang i det Tydske Rige, og Seyervindinger.

Kong Gustaff Adolphs Bunds Forvandte og Hielpere.

Hertugen af Friedland bekommer igien hoyeste Befalning over Keyserens Krigs-Magt.

Hertug Adolph af Holsten bliver bleseret, og dør kort derefter.

747 – 58/59

Aar 1632

Jordskiælf udi Siælland.

Kongens Bryggers brænder af.

Kongen befaler, at et af hans Stipendiis skal anvendes paa dem, som studere i Mathematiske Videnskaber.

Skipper-Boerne og Nye-Boerne blive anlagde, og fuldfærdigede i det Aar efter Aar.

748 – 59/60

Visse Præsters Indkomster forbedres.

Skifte og Deeling efter Dronning Sophia

Admiral Henrich Wind gaaer med 14 Skibe i Vester-Søen; meest for Donkerkernes skyld.

749 – 60/61

Kongen sender et bevæbnet Skib til Spizbergen, som convoyerer de Danske Grønlands-farer.

Capitainens Instrux til bemældte Grønlandske Kust

Saltværket i Norge blef igien optaget.

Bergens Comtor bliver paalagt, at betale Accise af Vahre lige med Kongens Underdaatter.

750 – 61/62

Kongen rejser til Holsten, og aftaler med Hertugen, at lade holde en Land-Dag

Rigens Raad forsamles udi Odense, og hvad sammested blev forhandlet.

Danske Raad sendes til Land-Dagen i Rendsborg.

De Kongelige og Fyrstelige Raads Forslag paa Land-Dagen til Stænderne i Fyrstendømmene.

751 – 62/63

De Holstenske Adel og Stænderes Uvillighed til at indgaae de giorte Forflage.

Dog villigere de en Skat til Krigs-Folkets Underholdning for dette Aar. Deres Klager og Befværing.

En anden Land-Dag udi Slesvig sidft i Aaret, for Regnskaber og Reftantzers Ikkyld med videre
752 – 63/64

Hertug Friderich af Holsten-Gottorp sætter sig imod Christianspriis-Befæstning.

Hvad Midler Kongen brugte for at overtale ham.

Hertugens Undskyldninger og Paastande.

Rigens Raad i Danmark bevilger en Skat til Christianspriis Befæstnings-Værk og gjør Anstalter til Land-Folkenes Udrustning.

753 64/

Der fortsættes med at befæste Christianspriis.

Aarsagen, hvorefter Kongen slige Tilberedelser gjorde

Dend Svenske Commissarii Salvia Ansøgninger, hos Kongen, saavelsom hos Fyrsten og Land-Stænderne i Holsten.

De Svenske indlægger Folk i Stiftet Lybek.

Hertug Jørgen af Lyneborg ligeledes.

De Svenske lader sætte 700de Mand Skotske Folk i Land ved Lybek.

Urolighed i Stift Bremen, hvor de Svenske faae Overhaand over de Keyserlig

754 64/65

De Keyserlige søge at faae de Danske ind i Bremen, og tilbyder dem Fæstningerne.

Kong Christian lader forfare de Svenskes og Erke-Bispens Meening om dette de Keyserliges Tilbud, førend hand det vil imodtage.

De Svenske behagede det ikke ilde, men overvældes af Erke-Bispen til at afflaae og forhindre det.

Men denne Besætning bliver af Erke-Bispens Folk overrumplet.

Kong Christian undskylder sig for denne Penzes Overilning.

755 – 65/66

Kongen afslaaer paa nye den Keyserlige Generals Pappenheims Tilbud.

General-Lieutenant Baudissens Andragende paa Kong Gustaff Adolphi Vegne.

Artiklerne af General Baudissens skriftlige Forestilling.

756 – 66/67

Hvad af Kongen paa forestaaende Forslage blev svaret: samt Rigens Raads Betænkende derpaa.

Tage Thott og Christian Thomæsen skikkes i Gesandtskab til Kongen af Sverrige.

Deres Forestilling, at undskylde Kong Christian, at hand ey kunde indgaae Forbund imod Keyseren, men vel vilde paatage sig Fred at mægle.

757 – 67/68

Kong Gustaff Adolphi Svar og Erklæring til forbenævnte Danske Gefandter.

758 – 68/69

Kong Gustaff Adolphi anden og særdeles Begiering til de Kongelige Danske Gesandter.

759 – 69/

Kong Christians skriftlige Svar paa begge Poster i ommældte Begiering.

Kong Gustaff skriver paa nye til Kong Christian, om tilladelse for den unge Hert. Hans at udføre nogle Krigs-Folk.

Aarsagerne til Kong Christians Forsæt, at paatage sig Freds-Mæglen i dend Tydske Krig.

762 – 69/70

Kongen lader sit resvade Svar i Trykken udkomme.

Friderich Gynther sendes til Holland.

Kongen tilstader nogle Artikler at maae opsættes, hvorpaa hand vil tage Stadens Hamborg til Naade.

763 – 70/71

Hamborgerne vilde endnu ikke imodtage saandant Forliig

Hamborgerne gifver Kongen af Sverrige en stor Penge-Hielp.

Nogle Hamborger Kiøbmænd bliver nødde til at laane dend Svenske Konge 80000 Rdlr.

Gesandter kommen fra Czaren i Rusland, og deres Ærende, som blef forgiæves.

Russernes Paastand ved Underskriftel-sen, hvor-ved Forbundet gik tilbage.

Konges af Sverrigs Fremgang i den Tydske Krig.

764 - 71/72

Græf Tilly bliver skudt, og kort derefter dør.

Kongen af Sverrige belejrer Ingolstad, men indtager München, og faar stort Bytte.

Friedland trækker ud af Bøhmen, Bayeren til hielp.

Dend Svenske Leyr undsættes af Hert. Bernhard.

Kong Gustaff Adolph angriber dend Keyserlige Leyr, og mange Folk tabes paa begge Sider.

Det store Feldt-Slag ved Lützen, hvor Kongen af Sverrig bliver skudt, men dend Svenske Armee beholdes Seyeren

765 – 72/73

Friedland gaaer ind igien i Bøhmen.

Kong Gustaff Adolphs Berømmelse.

Høybemældte Konges Død om Kong Christian.

Kongen af Polen dør.

Kongen af Bøhmen eller Chur-Fyrst Friderich af Pfaltz Død.

766 – 73/74

Pfaltz-Græfve Augustus dør.

Frants Rantzows Ophøjelse til Rigens Hofmesters Embede, og siden kort efter u-lykkeligen drukner og omkommer.

Hand var forlovet med Frøken Anna Catharina.

Jørgen Uhrne bliver Rigens Marsk.afstand ved

Aar 1633.

Den Danske Bibel blef paa nye igien trykt og oplagt in Folio.

Borgerne i Kiøbstæderne og Bønderne paa Landet blefve bevæbnede og udi Krigs-Brug øvede.

767 - 74/75

Vester-Søen var dette Aar meget usikker, saa at en Flode af Kongen maatte udskibes

Hamborger-Skibe skal af Floden udi Søen antastes.

Hertug Christian af Sønderborg tager Lehuert af Kongen udi Kiøbenhavn

Kongen slager 12 Riddere af Elephanten.

Ridder-Ordenen beskrives.

770 – 75/76

Handsbar Biskop til Schwerin.

Regieringen udi Sverrig ved K. Gustaff Adolphs Død kom under myndige Dronnings Christina Formynderskab.

771 – 75/76

Fem Formyndere og Regierings-Raad blefve udnævnte.

Canc. Axel Oxenstiernes Myndighed over dend Svenske og de Evangel. Forbundes Krigs-Magt.

Kong Christian bliver ansøgt og udvaldt til Mægler at arbejde paa Fred.

772 – 77/

Kong Christian foreslaaer Breslav til Stædet hvor Mediationen kunde foretages.

Dette forhindres af Oxenstierne.

773 – 77/78

De Svenske Regierings-Raad i Stockholm skyder deres Opsætt til Oxenstiernes Godtfindende.

Oxenstierne med de Evangeliske Bunds-Forvandre holder trende Sammenkomster; Een til Heilbrunn, og en anden til Frankfurt am Mayn.

Heilbrunner Schluß, og de fornemste Puncter deraf.

Kong Christian henviser Bunds-Forvandterne til en Sammenkomst om Freds-Handling til Breslau.

Aarsagerne, som gjorde den berammede Freds-handling til Breslau forgjæfves.

774 – 78/79

De paatuldte Feil og Forskiel i Leyde-brefvene.

Pest i Staden Breslau.

Chur-fyrstens af Saxen deestense, og hans Misundelse over Oxenstiernes store Myndighed.

Chur-fyrsten af Saxen tillader og indgaar en Stilstand med Hertugen af Fridland.

775 – 79/80

Kongen gjør nye Forslag til Freds-Forhandling paa en anden Stad at forretage.

Oxenstierne undskylder sig endnu med Tidens Korthed og andet.

Oxenstierne indbyder Kongen at sende Gesandter til Frankfurt am Mayn

Kongen af Engelland sender Gesandter til Tydskland, og arbejder paa det Evangeliske Forbund imod Keyseren.

Hvis fornemmelige Hensigt var at faae Churfyrstendømmet igien til det Pfaltziske Huus.

776 – 80/81

Kong Christians Svar til den Engelske Gesandt.

Anstruther besøger ogsaa Hertug Friderich af Holsten-Gottorph.

Den Svenske Told-Forvalters onde Forhold imod de Danske Skibe.

De fornemmeste Mærkværdigheder af Krigen i Tydskland udi dette Aar.

777 – 81/82

Den Danske Græf Henrik Holckes sidste Bedrifter, og Dødsfald.

De Evangeliskes Seyervindinger over de Keyserlige

Regentindens i Nederlandene Isabella Clara Eugenia Død.

Hertug Christian af Lyneborg afaar ved Døden.

778 – 81/82

Aar 1634.

Prinz Christians Bilager holdet i Kiøbenhavn udi October-Maaned.

De Danske udsikkede Fuldmægtige til Dresden, at handle om Giftermaalet.

Kongen lader indbyde alle Kronede Hoveder til Bilageret.

Prinzessen bliver indført til Danmark med stor Pragt.

Prinzessens Indtog i Kiøbenhavn.

779 – 82/83

Gesandters og andre fornemme Herrers Nafne, som indfandt sig til Prinzens Bilager.
Stridighed om Rangen imellem de fremmede Gesandter.

Den Svenskes Paastand.

Den Franske Gesandts Paastand om Fortrinnet for den Spanske.

782 – 84/

Ceremonierne, som blefve holdte da disse blefve slagne til Riddere.

783 – 84/85

Den Forandring som denne gang skeede med Ridder-Ordenens Tegn og Elephanten.

Det høye Brudepars Vielse, med tilhørende Ceremonier.

784 – 85/86

Den anden Dags Ceremonier.

785 – 86/87

Tredie Dags Ceremonie og Giastebud.

Gesandterne tracteres i deres Gemakker.

Hertug Philips unge Frøyen-Daatter døbes i Slots-Kirken.

Kongen tracterer de fornemste Herrer i Rosenborg-Hafve.

Kongen gjør Christian Penzes Bryllup

Ridder-Spil, med Ringrenden, Balgen og Tornering holdes i nogle Dage.

786 – 86/87

Kongen overgaar alle udi Ringrenden og Tornering: men lader Priserne uddeele til andre.

Bryllups-Høytiden endes.

Hertugen af Holsten og de andre Gesandter rejse hjem.

Høy-Salig Hertug Ulrichs Lig føres til Danmark, og begravnes i Kiøbenhavn.

787 – 88/

Der samles Collecter i Danmark til de fattige Folk i Norge.

Qverkenæs eller Instads Kaabber-Mine opdaget udi Trundhiems Lehn.

788 – 88/89

Stor Storm og Uvejr udi Jydland og Fyrstendømmene, hvor Digerne af begge Vande og Flod bleve igiennembrudte og stor Skade paa Kirker og Byer skeer, og mange Mennesker og Qvæg druknede.

Nordstrand blef af Vandflod oversvømmet, og med Folk og Qvæg forgik.

Den Insul Hveen bliver lagt under Skaanes Landsting, i den stad den tilforn alletider hafve lagt under Siællands Landsting.

789 – 89/90

Kongens herlige Forordninger, til stor Forbedring, i det Geistlige, saavelsom det Verdslige.

Anstalt imod de Fremmedes Fart paa Nordlandene og til Nord-Capen, uden Kongens Forlof.

790 – 90/91

Kongen foreslaaer Vordnede Sønners Frihed.

Kongen lader samle Penge til at løse de fangne Islænder af det Tyrkiske Slaverie.

Kongens Forretninger i Holsten.

Hamborgerne bemøjer sig ved Hollænderne, at faae Tolden paa Elben afskaffet.

Den Hollandske Residents Foredragende.

791 – 91/92

Kongens Svar derpaa.

Hamborgerne skikker 4. Deputerede til Skanderborg.

Deres Begiering og Tilbud.

792 – 92/93

Hamborgerne fremture i at paastaae deres Elb-Privilegium at beholde.
Handlingen med Hamborgerne, som udi deres Forsoning, bliver nu femte gang forgiæfves, og brydes af.
Hamborgerne søgte Forbund hos Hollænderne, og Stæderne Lybek og Bremen, disseer forgiæfves.

793 – 93/94

Kongens Omhue for at faae Freden tilvejebragt i Tydskland
Kongen anmodes af Oxenstiernan om at sende sine Fuldmægtige til Frankfurt.
En Neder-Saxisk Kreds-Dag holdes til Halberstad.
Kongen vil ey skikke nogen paa Holstens vegne til Halberstad.

794 – 94/

Hvo der mødte paa Forsamlingen til Halberstad, og hvad sammestads blef besluttet.
Det Holstenske Huus og Staden Lybek lode ingen møde til Halberstad.
De til Halberstad foreenede beder Kongen om at samtykke i deres Afskeed.

795 – 95/96

De Neder-Saxiske truer med Execution.
Paa Landdagen til Kiel blef besluttet en Land-Miliz, og at holde sig i god Forsvars-Stand.

796 – 95/96

Plov-Skat i Fyrstendømmet til Landets Forsvar.
Den Christianspriiske Defensions-Reces.
Sammenkomst i Colding imellem de Danske og Holstenske Raad, om Unionen at forøge.
De Danske Raads Forevilling.
De Danske Raads Forevilling.

797 – 96/97

De Danske og Holster foreenes om Unionens Forbedring paa nogle Aar.
Hvilke siden af Kongen stadfæstes.
Oxenstiernes Anslag imod Kongen blef denne gang til intet.
Kongen bliver ved at lade handle om Freden.
Det Frankfurter-Møde gaaer for sig: og hvad derudi blef giort.

798 – 97/98

Oxenstiernes Andragende.
Hvorledes dette Frankfurter Mode siden skildtes ad.

799 – 98/99

den Ober- og Neder-Saxiske Kreds Ingen Enighed imellem og de andre Kredser.
Chur-Fyrstens af Saxen Klage og Formaninger til Frankfurt indsendte.
De Neder-Saxiske holde ey udi alle Ting med Oxenstierne.
Men holde sig til Chur-Fyrsten af Saxen.
De andre Kredsters Besværinger over Krigs-Væsenet.

800 – 99/100

Den haardeste og vanskeligste Post, hvorledes Sverrige skulde affindes.
Det Svenske Riges Raads Aftale med Oxenstierne, om at paastaae Pommern og Wismar.

801 – 100/01

Men bliver opsatfast af de Chur-Saxiske.
De Evangeliske forbandne Stænders Tanker om Sverrige at fornøye.
Oxenstierne forklarer sig omsider.

Chur-Brandenburg modstaaer Oxenstiernes Forslag om Pommern af ald Magt.
802 – 101/02

Kongen foreslaar 3. Stæder til Freds-Handlingen.
De Evangeliske i Tydskland foreslaaer 3. andre.
Ridder-Standens og Rigs-Stændernes i Tydskland deres Rang-Strid.
Kongens Svar paa bemældte Bunds-Forvandters Skrifvelse.
Hvorned Stænderne saa og de Svenske ere vel tilfreds.
Men det Wienske Hof er ey fornøyet med Leyde-Brefvene og Staden.

803 – 102/

Frankfurter-Mode ophæfves
Wormser-Mødes Erklæring.
Erke-Bispen af Bremen dør.
De Svenske søge at beholde dette Erke-Stift.
Kongen og hans Søn Hertug Friderich tænker paa Raad herimod.
Hertug Jørgen af Lyneborg mistænktes at hafve Anslag paa Stiftet.

804 – 102/03

Ligeledes Printzen af Oranien.
Alle andre understøtte Hertug Friderich gierne Stifterne Bremen og Vehrden.
Men Oxenstierne gjør derudi Vanskelighed.
Uanset de Svenskes Hindringer.
Stænderne i Stift Bremen vælger Hertug Friderich paa nye.

805 – 103/04

Kongen søger med gode at overtale de Svenske.
Hertug Friderich reyser til Bremen.
Den Svenske Resident vil overtale ham at opsætte dette Forsæt.
Hertug Friderichs Svar.
Forsamlings-Dag til Bremen imellem Hertug Friderich og de Svenske berammes.
Svenske Rigsdag holdes

806 – 104/05

Rigsdagens Beslutning (1) angaaende det Tydske Væsen.
(2) Angaaende det Polske.
Den Polske Gesandts Begiering til Kongen.
Hr. Johan Skytte sendes Gesandtvis til Danmark.
Hans Ærinde.

807 – 105/06

Kongens Svar til Hr. Johan Skytte.
Kongens af Polen Forbøn for Danzigerne.
Hvad derpaa blev svaret.

808 – 106/07

Hertugen af Fridland Endeligt.
Hans Forræderie imod Keyseren.
Kong Christian faaer derom Bref fra Keyseren.
Arnheim slaaer de Keyserlige.
Chur-Fyrsten af Saxen handler med Keyseren om Fred.
Den Pirniske Tractat sluttes
Regensburg indtages af de Keyserlige.

809 – 107/08

De Keyserlige forstærkes med Spanske Tropper og beleyre Nordlingen.
Slaget ved Nordlingen.

Rhin-Græf Otto-Ludvig dør.

Hertugen af Orleans opsætter sig imod sin Broder Kongen i Frankerige.

Frankerige beviser sig om Kong Christians Venskab.

Hertug Friderich-Ulrich af Brunsvig dør.

810 – 108/09

General Johann Altringer og Hannibal Friherre af Schaumburg dør.

Biskop D. Jens Dinyssen Jersin, og Professorer D. Niels Pedersen og D. Joh. Cluverus afgaae ved Døden.

Aar 1635.

Kongen residerer paa Koldinghuus Vinteren igiennem.

Aarsager, hvorfor Kongen udruster sin Orlogs-Flode.

Fremmedes Udrustninger til Søes.

811 – 109/10

Kongen anmodes baade af Svensken og Polakken om frie Giennemfart.

De Svenskes tvivlagtige Tilstand.

Sex mindre Orlogs-Skibe sendes i Nord- og Vester-Søen.

812 – 110/11

Kongen gifver de Hollandske Gesandter Audiens paa Cronborg.

Kongen reyser til Norge.

Lader anlægge en Fæstning ved Flekkerøen.

Hand besøger og andre Stæder i Norge, og seer Berg-Verkerne.

Kommer hjem til Kiøbenhavn i Julio

Seyler derpaa til Holsten.

Lader munstre Landfolket i Danmark.

813 – 111/12

Kongens herlige Forordninger i dette Aar.

A Regents-Kirken bygges.

Accise i Kiøbenhafn hvortil anvendes.

Regents-Kirken bygges.

Et Ostindiske Skib hjemkommer og tvende udsendes.

Forhandling om det Bremiske Erz-Stift med de Svenske.

Kongens Forestilling om bemælte Stift paa sin Søns vegne til de Svenske.

816 – 112/

Vanskeligheder for Hertug Friderich, at komme det Stift Verden Mægtig.

Tidernes fayselige Omstændighed for Hertug Friderich i denne Sag.

De Keyserliges Overmod i Lybeken, og Haardhed mod de Evangeliske.

817 – 112/13

Keyserens ustadighed og Modstand mod Kongen, i henseende til det Bremiske.

Ligeledes Chur-Fyrsten af Saxen.

En fornærmelig Artikel i den Pragiske Freds-Slutning, som sigtede til at udelukke Hertug Friderich fra Bremen.

818 – 113/14

Keyseren vilde have sin egen Søn til Erke-Bisp i Bremen.
Kongen foreholder Chur-Fyrsten af Saxen hans Ubillighed.
Chur-Fyrsten bruger een og anden Undskyldning.

819 – 114/15

Kongen lader denne Sag siden hos Keyseren forhandle.
Den Pragiske Fred antages af en stor Deel efterhaanden, men imodsiges af andre.
De Svenske ere allermest misnøiede over den Pragiske Fred.

820 – 115/16

Chur-Fyrsten af Saxen og Cancellier Oxenstjerne vexler Breve om bemælte Fred.
Oxenstjerne foreslaaer andre Freds-Puncter.
Chur-Fyrsten giver derpaa et kaaldt Svar.
Hvorudi hand begik en stor Forseelse.

821 – 116/17

De Keyserliges Fremgang og overmodige Anslag.
De Svenskes mærkelige Aftagelse siden Slaget ved Nordlingen.
Oxenstjerne vasker sig ud af Krigen. Men finder ingen Billighed hos Chur-Saxen.
Frankerige sætter Mod i de Evangeliske imod Keyseren.
Hertug Bernhard faar en Armee igien at føre; men kand intet i Aar udrette.
Derimod er General Banner lykkelig.

822 – 117/18

De Chur-Saxiske blefve slagne af de Svenske.
De Svenske bekomme Tropper fra Lifland og Preussen.
Endeel Coirage Compagnier Ryttere indqvartere sig i Holsten.
Anstalter derimod gøres.
Den Svenske Resident undskylder det.
Kongens videre Foretagende med Freden at mellemhandle.

823 – 118/19

Bunds-Forvandterne samle sig til Worms.
De begiere af Kongen, at hand vilde fortsætte Fredshandlingen.
Kongen lader det nognstund beroe.
Vil og ey lade møde til Kreds-Dagen i Lyneborg, og hvorfor?
Hertugen af Meklenborg bemeyer sig forgiaves med Fred at mægle.

824 – 119/

De Tydske Stænder, og endeligen de Svenske self forestiller Kongen, at hand maatte igien antage sig Fredshandlingen
Kongen lader sig dertil overtale.
Kongen kalder Rigens Raad til Odensee.
Hvad sammestæds blef besluttet.
Kongens Forretning i Fyrstendømmet.
En langvarig tvistig Sag og Trætte imellem Hertugen af Holsten-Sønderborg og den Holstenske Adel og Land-Stænder.

825 – 119/20

Kongen og Hertugen af Gottorph træder ind i Sagen, imod Hertugen af Sønderborg.
Ved et Keyserlig Commission kommer Sagen under Chur-Saxens Mellemhandling.
Kongen affærdiger fire sine Gesandter til adskillige Stæder.

826 – 120/21

En Fransk Ambassadeur kommer til Kongen paa Hadersleffhuus.

Hans Ærinde og Andragende.

Kongens Svar til den Franske Gesandt.

827 – 121/22

En nye Stilstand paa 26 Aar sluttet imellem Sverrige og Polen.

828 – 122/23

Kongen af Polens forehavende Giftermaal, som blef intet af.

Aarsagen, hvorfor hand ikke havde Lyst til dette Partie, var det Østerrigske Huus.

Det Østerrigske Huus Lykke teede sig ellers udi dette Aar fast allevegne lykkelig i dette Aar.

Den Franske Krigsmagt i Nederlandene kommer i Nød.

829 – 123/24

Hollænderne miste Schenken-Schantz, og deres Skibe tagne af Dynkerkerne.

Greven af Oldenborg holder Bilager.

Hertugen af Holsten-Gottorff sender et Gesandtskab til Persien.

Dets Aarsage og Øiemærke.

Herudi hafde Kong Christian slet ingen Deel.

Den rette Oprindelse og Beskaffenhed af dette Holstenske Gesandtskab, og videre om

Anslaget paa bemældte Persianske Handel.

Adskillige tilforne hafve søgt hos Russerne frie Giennemfart med Persianske Vahre.

830 – 124/25

Kong Christian ligeledes i Aaret 1631.

Hertug Friderich af Gottorffs store Flid og Omhyggelighed for Commerceens Flor udi sit Land.

Hvem Otto Brühman var, og om hans Angivende.

831 – 125/

Brühman sendes første gang, som Gesandt, til Muskov.

Den Svenske Agent i Muskov anfanger en fortrolig Handling med Brühman.

832 – 125/26

Brühman forandrer endeel i sit Anslag, for at vinde den Svenske Konges Raade.

Hertugen lader sig Brühmans Forretninger befalle.

Anslag om en Canal at grafve af Øster-Søen til Vester-Søen.

D. Crusius og Brühman sendes til Oxenstierne, og slutte en Contract.

833 – 126/27

Fordrag og Contract sluttet imellem Sverrige og Hertugen af Gottorff om den Persianske Handel.

De Svenske ere bange for, at Kongen af Danmark skal misunde dennem slig Gevinst.

Det andet Gesandtskab fra Sverrige til Muskov.

De Svenske besvigede de Holstenske udi noget falskt.

Oxenstiernes hemmelige Ordre, med Arendt Spiring.

834 – 127/28

De Holstenske lide Fortræd af de Svenske Gesandter, men ere dog best yndede af Russerne.

Tractaten imellem Rusland og Holsten, den Persiske Handel angaaende, og dens Indhold.

Gesandterne blive ved deres Hiemkomst til Holsten velkomne og belønnede.

835 – 128/29

Hertug Friderich af Gottorff besværer sig over de Svenske Gesandters Forhold.

Vil og hafve den forrige Capitulation tilbage.

Salvius søger at formilde ham.
Gesandtskabet til Persien gaar for sig.
Olearius har i sin Bog intet af ovenmældte Omstændigheder.
Grafven af Schavenborg dør.
D. Christen Jensson afgaaer.
836 – 129/130

Aar 1636.

Kongen opholder sig i Jylland, og rejser undertiden til Holsten.
D Ni Skibe udsendes i Vester-Søen.
Kiøbmændene bevilges flere friheder til Defensions-Skibe at holde.
Saadanne Skibe optages. ynkerkeres og Hollænderes ulovlige Handel paa Norge bliver forebygget.

837 – 130/31

Endnu skikkes 4 Skibe i Øster- og andre Nord-Søen.
Islandsfarerne befales at losse i Glykstad.
Et Grønlandsk Compagnie stiftes i Kiøbenhavn.
Guld-Sand ført fra Grønland.
Stridighed imellem de Danske og Svenske om et Berg-Verk.

838 – 131/32

Corfitz Ulfelds Bryll
up med een af Kongens og Frue Kirstine Munks Døttre, Eleonora-Christina, blef i Aar den 9 Octobr. holdet paa Kiøbenhavns Slot.
Kongens Omsorg for Kirker og Skoler.
Land-Dag i Holsten.
De Holster raade fra baade at antage og forkaste den Pragiske Fred.
Forbedringer i Land-Rets Ordningen.

839 – 132/

En ny forbedret Forening imellem Riget og Fyrstendømmene.
Den nye Defensions-Recesses Indhold.
Herredage holdet i Kiøbenhavn.
Forslag om Giftermaal for Erke-Bispen i Bremen.

840 – 132/133

Kongen rejser til Holsten.
Besøget af Hertugen af Wittenberg, som nu var fordrefven af Keyseren.
Kongens Rejse til Norge forhindres ved Hans Majests. Svaghed.
Kongen rejser igien til Glykstad.
Den unge Polske Printz kommer til Hans Majest.
Hamborgernes Trætter og fremturende Opsatighed imod Kongens Ret.

841 – 133/34

Hamborgerne bekomme et Forsikrings Bref af Keyseren imod den Glykstadste Told.
Hollænderne lade arbejde for Hamborgerne hos Keyseren.
Den Stift-Bremiske Sag kommer til Endskab.
Keyseren erkiender Hertug Friderich for retmæssig Erke-Biskop i Bremen.

842 – 134/35

Keyseren lader protestere imod den Hamborgers Rigs-Stads Titel.

Keyseren paadrifver den Pragiske Freds Antagelse.

Kongens Svar angaaende bemældte Pragiske Fred.

Stade og Burtshude indrømmes til Erke-Bispen af de Svenske.

843 – 135/36

Ligeledes det Stift Behrden.

Erke-Bispen tiltræder den Pragiske Fred, med visse Vilkor.

Samme Fred antages ogsaa af Hertug Friderich af Gottorph.

Kongens anseelte Flid og Møye paa Freden i Tydskland at tilveiebringe.

Gesandtens Tage Thotts Forretning i Stokholm.

Hans Forestillinger, Freden angaaende.

844 – 136/37

Kongen fører de Svenske til Gemytte Dynkerkernes driftige Forøvelser i Søn.

845 – 137/

De Svenskes Svar til den Danske Gesandt.

846 – 137/38

Kongens Afkikkedes Forretning hos Oxenstjerne.

Oxenstiernes Svar til Kongens Secreterer.

Kongens Gesandters Forretninger til Wien og til Dresden.

847 – 138/39

Chur-Fyrsten af Saxen klager haardeligen over Oxenstjerne.

Kongen ombedes af Chur-Saxen, at formaae Svensken til Fred.

Chur-Saxens giorte Tilbudde til Sverrige.

De Svenskes Forhold derpaa imod Saxen.

Kongen tilbyder at lade holde en Sammenkomst til Lybek.

848 – 139/40

Hvilket Oxenstjerne med adskillige Forevendinger søger at hindre.

Keyserens Erklæring til Kongen om Fredshandlingen.

849 – 140/41

Den største Kunde og Vanskelighed i Fredshandlingen.

Kongen lader de Svenske vide forbemældte Svar fra Keyseren og Chur-Fyrsten.

850 – 141/42

Hverken de Svenske, eller Chur-Fyrsten lode ingen møde til Lybek.

De Svenskes Svar paa Kongens Bref.

De Svenske tilbyder at lade møde tvende Gesandter til Lybek.

Chur-Fyrstens og de Svenskes sidst indkomne Undskyldninger.

851 – 142/143

De Svenske holde Kongens Freds-Forhandling mistænkt.

Hvorudi de gjorde Kongen Uræt.

Aarsagerne, hvorfor Kongen nu saameget paaskyndede Freden.

852 – 143/

Kongen lader gjøre nye Erindringer til Sverrige, om det samme.

De Danske Rigens Raad skrifver ogsaa de Svenske til.

853 – 143/44

Dronningens og Raadets i Sverrige deres Svar.

De paa Svenskens Side foreslagne Freds-Vilkor.

854 – 144/45

Kongen skriver endnu eengang til Dronningen af Sverrige.
Kongen sender en Secreterer til den Collegial-Dag i Regensborg.

855 – 145/46

Kongen vil ikke taale, at de Svenske fodrer Skat af Amtet Pinnenberg, endskiønt med Grafvens af Schowenborg Tilladelse.
Et Giftermaal imellem Erke-Bispen af Bremen og den Svenske Dronning bliver paatænkt; men forgiaves.
Oxenstiernes Undskyldninger, da dette om Dronningens Giftermaal blev hannem forestillet.

856 – 146/47

Hans rette og egentlige Aarsage til saadan Udskydning.
Oxenstjerne vasker intet mindre, end en snar Fred i Tydskland.
Hand drager hiem til Sverrige, og udretter, at Krigen skal fortsættes.
Steen Bielke bliver Vice-Legat, imedens Oxenstjerne er hiemme.

857 – 147/48

En Sammenkomst og Freds-Møde til Coln kommer i Forslag.
Kongen indbydes dertil ved den Franske Ambassadeur.
Kongen hafver slet Forhaabning om det Colniske Møde.
Den Franske Gesandts videre Andragende.

858 – 148/49

Kongens Svar paa den Franske Gesandts Begieringer.
Aarsagen til Kongens Rustning paa denne Tid.
Den Engelske Gesandts Erindring til Kongen.

859 – 148/49

Chrifian Ulrich Gyldenløve kommer hiem fra Frankerige.
Den Tydske Krigs Forløb.
Keyseren lader vælge sin Søn til Romersk Konge
Hertugen af Würtemberg taget til Naade af Keyseren.

860 – 149/50

Pest i Helsingør. Hekla paa Island brænder.
Hertug August af Lyneborg, og Hertug Hans Albrecht af Mekkelborg dør.

Aar 1637

Kongen rejser til Skaane, og befaler at forbedre Fæstningerne.
Siden trede gange i dette Aar til Fyrstendømmene.
Reyser endogsaa til Norge.
Norske Herredage udi Bergen.

861 – 150/51

Trefoldigheds Kirkes Bygning begyndes.
Høy-Sal. Hertug Hanses Liig føres fra Moskov til Danmark.
Skibe udsendes i Nord-Søen.
De samme skulde afværge ald u-tilladt Handel og Fiskerie.
Saa og haandhæve den nye Told ved Flekerøen.
Kongens Krydsere under Island og Færøe opbringer Engelske og Hamborgske Lurendreyere.
Den Engelske Johan Seldens Skrift, igiendrefvet af den Danske Historieskriver Pontano.

862 – 151/52

Igiendrivelsen imod Selden.

Keyser Ferdinand dend Andens Død.
Discussionum Historiarum Libri duo, trykt udi Harderwick Aar 1637.
Keyser Ferdinand dend Andens Død.
Keyser Ferdinand dend Tredie tiltræder Regieringen.
Kongen sender Gesandter til Wien for at lykønske den nye Keyser.
Keyseren bekræfter den forrige Fuldmagt til Chur-Saxen.
Endnu et Freds-Møde til Lybek kommer i Forslag.
Svenskens Sejr udi Pommeren.

863 – 152/53

Anstalter til de Danske Grønlandsfarers Beskiærmelse.
De Danske lader Grønlandsfarten ligge.
Hamborgerne reholder et nyt Bref af Keyseren om den Glykstadfke Tolds Ophævelse.
De finder Medhold hos fremmede Potentater.
Det Churfurstelige Collegium afraader Kongen den Glykstadfke Told.

864 – 153/54

Kongen forbyder ald Handel med Hamborg i sine Riger og Lande.
Gifver Hollænderne sin Misfornøjelse at forstaa.
Den Hollandske Gesandtes Opførsel.
Hamborgerne støler paa andres Medhold, og forbønner hos Kongen.

865 – 154/55

De Danske og Holstenske Raad vexlede Brefve med Hamborgerne.
Indholden af Hamborgernes Skrifvelser.
De Danskes og Holstenske Raads Svar derpaa.

866 – 155/

Kongen lader ligge Skibe paa Elben for Glykstad.
Marquard Ranzau handler med Hamborgerne.
Men de blefve ved deres forrige Paastand.

867 – 155/56

Aarsagen til deres Haardnakkethed.
Keyserens Erklæring til de Kongl. Danske Gesandter, om den Glykstadfke Told.
Den Glykstadfke Tolds Beløb i nærværende Aar.
Land-Dagen til Flensborg, og Aarsag om samme.

868 – 156/57

Stændernes Erklæring paa Herrernes Forslag.
Unyttig Pragt ved Liig-Begængelser afskaffes.
Straf paa dette saa nyttige Forbuds yppige Overtrædere.
Møde i Odensee, til at stadfæste Unionen.
De Danske Commissariers Forestillinger til de Holstenske.
De Holstenskes Svar derpaa.

869 – 157/58

De Holstenske bede om, at deres Folk ey maae udføres imod Fremmede.
Item, om Frihed for nye Paalægge.
Unionen stadfæstes og underkrives.

870 – 158/59

Rygte om Engellands Rustning.
Kongen besørger Neutralitet og Sikkerhed for Holsten, Bremen, Oldenborg og Delmenhorst.

Ansøgning for den Pfaltziske Transport af Folk fra Engelland.
Herom anholder baade de Engelske og Pfaltziske saavel som de Svenske.

871 – 159/60

Kongen lader i det Holftenske forbyde ald Overførsel og Indgang af Krigsfolk.
Den Hellske Oberste Widerhold trænger ind i Bremen.
Men bliver i Pinneberg udsat af Bønderne, med Forliis.
Oldenburg og Delmenhorst er i Fare, og søge om Hielp.
Land-Græfve Wilhelms Tog ind i Øst-Frisland.

872 – 160/61

Græf Anthon Gynther bekommer aldsags Sikkerhed og Hielp imod Hessernes Indfald.
Kongen lader handle med Land-Græfven paa Oldenburgs Vegne.
Gottlieb von Hagen Dank Commissarius i Svenmen og Græfskaberne.
Land-Græfven dør.

873 – 161/62

General-Staterne anmodes om, at hielp til det samme.
General-Staternes Svar.
Fred og Rolighed i Stifterne Bremen og Verden.
Kongen søger at forebygge de Keyserliges Indqvartering i det Holstenske.

874 – 162/

Tvende Faftninger blefve afftukne, men ey fuldførte.
Freds-Megling udi Tydskland: hvorudi, foruden Kongen, mange andre sig indmænge.

875 – 162/63

Marg-Græf Sigismunds Megling, som ligeledes blef forgiæves.
Saaog den Pavrlige til Coln, ved Cardinal Ginetti.
Om Kongen af Danmark hafdes den beste Forhaabning til dette Verk.
Kongen arbejder og derpaa, ved adskillige Gesandtskaber.

876 – 163/64

Secret. Kleyn af skikkes til Regensborg.
Christopher von der Lippe til Brandenburg.
Græf Penz og Friderich Gynther til Wien, Neuburg, Mayntz rc.

877 – 164/65

Graf Penz overfalder paa Reysen og udplyndres.
Hans Ærinde til den nye Keyser, Ferdinand III.
Keyserens Svar til Graf Penz, angaaende Freds-Forhandlingen.

878 – 165/66

Keyseren holder gode Miner ved alle selvbudne Freds-Megleres Forlægge.
Men havde størst Fortroelighed til Brandenburg: og hvorfor?
Det Wienske Hofs Koldsindighed i Freds-Verket: Og Aarsagen dertil.
Kongens Erindringer og Forestillinger derimod.

879 – 166/67

Den Franske Gesandt d'Avaux kommer til Hamborg, for at fuldføre Forbundet med Sverrige.
De Keyserlige befinde sig noget.
Havde ogsaa Audientz hos Kong CHRISTIAN.
Keyseren sender for det førte Stralendorf til Hamborg.
Stralendorf tiltaler Hamborgerne, for deres Rozelighed imod Keyserens Fiender.
Hamborgernes Undskyldning.

880 – 167/

Græf Kurtzes Ankomst i den Nedre-Saxiske Kreds.
Hans Forretning sigtede slet ikke til Fred, end til Krig.
Og de Keyserlige blefve nu modigere end tilforne.
Keyserens endelige Erklæring til de Kongl. Danske Gesandter.

881 – 167/68

Kongen var blefven mistænkt hos de Keyserlige, og det af adskillige Aarsager, men dog største Parten falske.
Hans Majest. var ikke mindre mistænkt hos det andet Partie.
De Svenske og deres Venners Beskyldninger imod Kongen.

882 – 168/69

Græf Valdemar Christian og Hannibal Sehested til Bryssel.
General Arnheim tages fangen af de Svenske.
Kong CHRISTIANs Formaning til Land-Græf Wilhelm.
Item til Hertugen af Wirtemberg, som fandt sig vel derved.

883 – 169/70

Kongen kunde ikke bifalde de Svenskes Anfordring paa Pommeren.
Man holder derved mere med Chur-Brandenburg.
Stridighed imellem Kong CHRISTIAN og Kongen af Polen.
Opsat til den Polske Told i de Preussiske Hafne.
De Spiringske Opsæt.

884 – 170/71

Polske Orlogs-Skibe komme paa Dantziger-Red at ligge, til Told at tage.
Handelen paa Dantzig ligger stille.
Kong CHRISTIANs derofter fattede Misfornøjelse.
Øster-Søens Høyhed tilstaaet Kongen af Danmark af Kongerne i Polen.
Exemplar af Kong FRIDERICH den Andens Tiid, mod Kong Sigismundi-Augusti.

885 – 171/72

Item, med Kong Stephan.
Polakkernes Forhold i at dølge deres u-retmæssige begyndte Verk for Kongen.
Samme var det tvert imod det sidste Fordrag med Sverrige.
Kong CHRISTIAN lægger ald Skylden paa Spiringserne.
Sender 4 Orlogs-Skibe til Preussen.
De Danske tage 2 Polske Skibe, og føre dem med sig til Kiøbenhafn.

886 – 172/73

Dirik Spiring undkommer.
Kongen af Polen sender Gesandter og Besked til Danmark, Engelland og Holland.
Men fik ingensteds Svar til Fornøjelse.
Men fik ingensteds Svar til Fornøjelse.
Den Polske Gesandtes Anbringende hos Kong CHRISTIAN.
K. Bladislai skarpe Bref til Kong CHRISTIAN

887 – 173/74

Kongen løsgifver de 2 Polske Skibe.
Men skikker i 2 Aar derefter Skibe dertil til Dantzigerne.
Dantzigerne købe sig frie for den Polske Told.
Hvad Dantzigerne v

ed slig Leylighed vandt hos Kongen af Danmark.
De egentlige Hensigter af forbemældte Kong Vladislav foretagende.

888 – 174/75

Kong Vladislav Bilager; hvortil Tage Thot blef afsendt.
Graf Valdemar Christians Udenlands Reyser.

889 – 175/76

Det Franske Hofs Mistanke.
Det mærkeligste af Krigen i Tydskland i dette Aar.
General Banner undkommer fra de Keyserlige.
De Svenske trænger i Knibe i Pommeren.
General Gallas holder ilde Huus over sin egen Armee.
General Johan de Werths Fremgang.
Hertug Bernhard maae, efter adskillige Fordeele, gaae tilbage.
U-hørlig Elendighed og HungerNød i Over-Tydskland.

890 – 175/76

Keyser Ferdinandi II. og Landgraf Wilhelms Dødsfald.
Landgraf Wilhelms Testament: Som disputeres af Landgr. Georg af Darmstad.
Enke-Landgrafvinden forsvarer sig mod de Keyserlige.
Bogislaus XIV. den sidste Hertug i Pommeren dør.
Hand ofverlevede otte Prinher, og arfvede deres Andeele.
Men levede de 12 sidste Aar i største U-roe.

891 – 176/77

Peft i Siælland og Skaane.
M. Wolfgang Rhumand dør.
Og Biskopen i Skaane D. Matthias Jensen.
D. Peder Winstrup bliver Bisp i Skaane, og D. Jacob Hof-Prædikant i hans Stæd.
Stort Uveyr her i Landet.
Mangel ved Sorøe-Academie, hvorefter rettet.
Anftalter i Kiøbenhavns Bagerie.
Et Skib hiemkommer fra Ostindien.
Det Danske Contoir paa Masalipatam.

892 – 177/78

Et stort Partie Negliker udi Ladningen fra Ostindien.

Aar 1638.

Kongen opholder sig i Fyrstendømmene.
De Keyserlige, formedelst ond Huusholdning og paafølgende Mangel, søge nye Qvartere.
Ville tage Qvarter i Stiftet Lybek og andenstæds i Holsten.
Kongen sætter sig derimod.
De resterende Romer-Maaneder kræves af Krigen og Herren i Holsten.

893 – 178/79

De Forestillinger, som Kongen lod giøre imod saadan Krav.
General Gallas trækker nærmere mod det Holstenske.
Kongen og Hertugen udskrifve en Land-Dag til Kiel.
Land-Stændernes Svar paa Herrernes Anbringende

894 – 179/80

De erklære sig til at betale og udrede Skatten, naar der i maatte skee Afkortning.
Herrernes videre Forestilling til Land-Stænderne.
Som af disse blef samtykt.
Derpaa bliver handlet med Keyseren og Chur-Saxen om Frihed for Indqvartering.

895 – 180/81

De Keyserlige ville forskaane Kongens Deel i Holsten.
Kongen lader General Gallas formane til at holde sig gandske fra Holsten-Grændserne.
Gallas svarer derpaa med ald Høflighed.
Kongen forhaaber god Resolution fra Wien.
Og gifver Landfolket forlof at gaae hjem.
De Keyserlige u-forvententlige begiere igien Qvartere i Holsten.

896 – 181/82

Qvartere ind i Hertugens Amter af Plön.
Kongens Sendebud til Gallas, og deres Forestillinger til hannem.
De Keyserliges u-rimelige Indbildning om Holstens Afdeeling.

897 – 182/83

Kongen foranstalter Modværn imod de Keyserlige.
Gallas studsede herved, og gjør nyt Tilbud.
De 240 Romer-Maaneder betales dobbelt.
Holsten kommer dermed i Rolighed.
Kongen bekjæmper sig eligers med, at faae Naboerne i Neder-Saxen befriede.
Erke-Biskoppen af Bremen bliver hart medfart af de Keyserlige.

898 – 183/84

Saxog Lauenborg-kyndborg og Mecklenborg.
Alle disse søge Kongen om Hielp.
Kongen lader herom tale med Græf-Kurtz.
De Keyserliges voldsomme Bedrifter udi Stiftet Bremen, imod alt Ret og deres egne Forskriffter.

899 – 184/85

Græf Kurtz søger saadant at undskylde.
De Neder-Saxiske Fyrster tænke at foreene sig tilsammen.
Lade holde en Forsamling til Stade.
Kongen og Hertug Friderich skikke og sine Mand did.
Puncterne hvorom der blef handlet.

900 – 185/86

Hvad Slutning sammestæds blef giort.
Kongen fortsætter Freds-Forhandlingen.
Skikker sine Gefandter til Chur-Brandenburg.

901 – 186/

Churfurstens Erklæring til de Danske Gesandter.
Vanskelighed i Chur-Brandenburgs Freds-Mæglen.
De Keyserlige Fuldmægtige til Freds-Handlingen.
De tvende Lauenborgiske Fyrsters Forretning i samme Handling.

902 – 186/87

Bemeldte Fyrster bedrages i deres Haab, at forekomme Svenskens Forbund med Frankerige.
Svenskens Forpligt til Frankerige.

De Lauenborgiske Fyrster fortryde paa Kongens Freds Mægler-Embede.

De handle derfor hemmeligen med Salvio.

Deres Anslag at faae Kongen udelukke.

Hvorledes Salvio sig af dem betiente.

Kongen bekymrer sig lidet om dem.

903 – 187/88

Deres Forbitrelse end ogsaa ofver Græf Kurtz.

Kongens Andragende hos den Svenske Regiering ved Peder Wibe.

Den Svenske Regierings Svar til P. Wibe.

904 – 188/89

Kongen lader de Svenske indbyde at møde til Lybek.

De Svenske ville fø

rst raadsføre sig med Frankerige.

Begiere Leyde-Brefve, og Freds-Handlingen paa 2. Stæder.

Kongen udnævner sine Commissarier til Freden.

Græf Kurtz bereder sig at gaae til Lybek.

Kurtzes Erklæring om de Franske.

Salvii Foregivende om sin Instruz.

905 – 189/90

D Deres Paaskud for i Veyen, før noget skulde begyndes. et var ikke de Svenskes Alvore

Deres Paaskud for i Veyen, før noget skulde begyndes.

Spørgsmaal til de Svenske Kongens.

De Svenske og Franske u-overensstemmende Svar derpaa, angaaende deres Bundsforvandre.

Endelig tøver Salvio sig efter de Franske.

906 – 190/91

Feyl udi Salvii Fuldmagt.

Nye Stridigheder om Leyde-Brefve og Passerne.

De med Keyseren forhen forsonede Fyrster ville de Keyserlige ey hafve ommældte.

Keyseren vil selv ey lade handle med de Tydske Fyrster.

De Svenske paastaae tvertimod.

907 – 191/92

Kongens Bekymring ofver disse Vanskeligheder.

Græf Kurtz kommer til Audiens hos Kongen.

Klager meget paa de Franske.

Saaog paa Salvio.

908 – 192/93

Keyseren vil ey gifve Leyde-Bref til Chur-Pfaltzes Arvinger.

Hvorfor Keyseren ey vilde handle med de forligede Fyrster.

Salvio vil ey Nafngifve Sverriges Anhængere.

Kongens Svar til Græf Kurtz.

De Keyserliges Mistanke til Kongen, og hemmelige Handling.

Deres mange Bi-Mæglere.

909 – 193/94

Kurtz viser mange gode Ord.

Vil lokke Kongen til nærmere Forbund med Keyseren.

Hvilket Kongen afslaaer.

Pfaltz-Græfve Carl-Ludvigs Ansøgning hos Kongen.

Kongens Svar.

910 – 194/

Kongen indbydes til et Forbund med Engelland.

Hvilket denne gang ey blev antaget.

Kongen sender Gesandter til Stockholm, for at skynde paa Freds-Tractaterne.

911 – 194/95

Gesandterne besøge Enke-Dronningen i Sverrige.

De Svenskes Svar til Kongens Gesandter.

Vidløftigheder og Disputer paa alle Sider ved Underhandlingen til Hamborg.

912 – 195/96

For Hertug Bernhard og for Hessen-Cassel paastaaes Keyserens særdeles Leyde-Brefve.

Frankerige vil hafve det Ord Churfurste indført, og hvorfor.

Vil og hafve Leyde for Hollænderne og Fyrsterne i Italien.

Kongen lader ved Cancellier Reventlow handle med Graf Kurtz, og ligeledes med Salvio.

Den førstes Paastaaenhed.

Saavelsom og den andens.

913 – 196/97

Salvii Concept til Leyde-Brefvene, forkastes af de Kæyserige.

Salvii skriftlige Erklæring til Cancellier Reventlow.

Den Franske Gesandt er ikke fornøyet med bemældte Salvii Erklæring.

914 – 197/98

Begieret at Sammenkomsten opsættes til efter Nyt-Aar.

Kongen efter Leyde-Brefvene af begge Parter.

De Svenske søge Udflugter.

Salvius skylder paa Frankerige.

Og sender en anden Concept, med Holland deri indført.

Hvorned Kongen ey er tilfreds.

Helst da hverken Holland eller Spanien sligt havde begiert.

915 – 198/99

Efter Leyde-Brefvenes Ankomst fra Wien, ofverlades endnu størrer Udflugter.

Det Første, som paaankedes.

Det Andet.

Det Tredie.

Det Fierde

De Danskes Forslag til disse Besværinger at afhielpe.

Hvorfore samme Forslag er blev modtagen.

916 – 199/00

Endnu een Besværing over Titlerne.

Salvius skrifver et skarpt og u-skikkeligt Bref.

Men blifver siden høfliger.

Om den Sammenkomst til Stade, og de Neder-Saxiske Fyrsters Forening.

Kongen er Aaret igiennem bevæbnet.

917 – 200/01

Anmodes om at paatage sig Kredsens Forsvar.

Hertug Jørgen af Ly

neborg kommer til Kongen i Glykstad, saaog Erke Biskopen af Bremen.

Hvad samme Tiid til Glykstad blev forhandlet.

918 - 201/02

Hertug Jørgen ansøger om Neutralitet for sine Lande.

Kongen sender Jørgen Wind til Salvius.

General Banners Svar til Kongen.

919 – 202/

De Keyserlige og Svenske satte over Elben.

Banner afskaaer de Lyneborgiske, som vilde forhindre ham Passen.

Faaer Tilførsel fra Hamborg og Lybek.

Af hvad Aarsage hand sparer Lyneborg.

Den Neder-Saxiske Kreds-Dag ikke behagelig for de krigende Partier.

Keyseren finder Mishag i den Glykstadtske forening.

Churfyrsternes Formaning til de Neder-Saxiske Kreds-Fyrster.

920 – 202/03

General Banners Bref til bemældte Fyrster.

Salvii Skrifvelse til de samme.

Gesandternes Svar.

De Holstenske Gesandter til Kreds-Dagen.

921 – 203/04

De Keyserlige Commissariers første Forslag paa Kreds-Dagen.

Hvilket blev afslaget.

Deres anden Begiering, om 150 Romer-Maaneder.

Som er bevilgedes.

Endskiønt de Holstenske ey vare derimod: men paa visse Vilkor.

Græf Kurtzes Forestillinger.

Kreds-Stændernes Paastand til de Keyserlige.

De Keyserlige forkaster ald Forord, og begierer Penge.

922 – 204/05

Kreds-Dagen opsættes.

Pfaltz-Græfven besøger Kongen.

Hans U-held i dette Aar.

Hans Ansøgning til Glykstad blev forgiafees.

Pfaltz-Græfvens Sag henvises af Kongen til det Brøffelske Hof.

Den Handel om Warnemünde-Skandse og Toldsted, imellem Kongen, de Svenske og de Keyserlige.

923 – 205/06

De Svenskes u-billighed udi Tolden ved Warnemünde.

Kongens Frygt for de Keyserliges Forehavende med Warnemünde-Skandse.

Kongen anholder hos de Svenske om Warnemünde-Tolds Afskaffelse.

De Svenskes Undskyldninger.

De Keyserlige imidlertid toge Skandsen ind.

924 – 206/07

Svensken sender Skibe derhen.

Kongen ligesaa.

Kongen forklarer sin Aarsage dertil.

De Keyserlige ophæve Tolden, og tilbyde at overlevere Skandsen til Kongen.

Kongen derimod begiærer, at den maae sloiffes.

Rostockerne ødelægge Warnemünde.

General Banner tager dette ilde op: Og opbygger og befæster den paa nye.

925 – 207/08

Hvilket hand støder for Kongen besmykket.

Hvad ligeledes om Wismar er bleven handlet.

Græf Pentz tager Afskeed fra Wien.

Forlehnningen over Forstendommene tages hos Keyseren.

Land-Canzlerens Forretning til Dresden.

926 – 208/09

Kongen søger Neutralitet for Øst-Frisland.

Hollænderne, u-agtet deres Løfte, undskyldte sig for at være deres Naboer til Tieneste.

Men derimod beclager sig om den Glykstadtske Told, og Hamborgerne.

Saaog deres Nord-Fahrer.

927 – 209/10

Deres Forbindelse og Løfte til Hamborgerne.

Hamborgernes afskaffe det Holstenske Vaaben paa deres Mynt.

De ødelægge derfor deres gl. Penge, hvorpaa samme Vaaben findes.

Deres nye Ducater med falsk Skrift og Aars-Tal.

Naar de først have begyndt at afskaffe Nellebladet.

928 – 210/11

Kongen besværer sig herofver til Wien.

Hamborgernes Erklæring, og elendige Udflugt, tagen af Skrifverens Feil.

De Keyserlige og Svenske Krigs-Merkværdigheder.

929 – 211/

Hertug Bernhards seyerrige Forretninger.

Den mærkelige Belæring og Overgang af Brisach ved Hertug Bernhard.

Frankeriges og Hollands slette Krigs Lykke i dette Aar.

Kong Ludvig den XIV. fødes til Verden.

Printzen af Savoyon, Hertugen af Rohan, og Legaten Steen Bielke dør.

930 – 211/12

Biskop Resen afgaaer ved Døden.

Hans Gavmildhed mod Akademiet, Skoler og Fattige.

D. Jesper Brochmand bliver Biskop.

Aar 1639.

Kongen befaler nogle af Rigens Raad at komme til Colding.

931 – 212/13

Og gjør dem bekiendt Sagernes Tilstand i Tydskland;

Samt de Svenskes Udflugter og Vanskelighed i Freds-Væsenet.

Raader at tage sig i Agt for de Svenskes U-stadighed.

Og i ald Tilfælde at sætte sig i Stand, til Lands og Vandt.

932 – 213/14

Rigens Raads underdanigste Betænkende om Kongens Forestillinger.

At holde sig stille, og ingen af Parterne at fortørne.

Helst da Svensken gierne skulde see, at mand gaf Leylighed til Freds-Brud.

Derimod maatte mand søge at vinde Tiden.

933 – 214/15

Og imertid satte sig i Beredskab til Lands og vands.

Kongen sender Otte Krag til Sverrige.

Indholden af Kongens Skrivelse til den Svenske Dronning.

934 – 215/16

Den Svenske Dronnings og Regerings Svar paa forbemeldte Kongens Skrivelse.

935 – 216/

936 – 216/17

937 – 217/18

Ordre til den Kongl. Resident i Stofholm Peder Wibe.

De Lyneborgske Fyrsters Ansøgning hos Kongen og Hertugen af Gottorp.

Kongen og Hertugen lader kalde deres samtlige Raad til Kiel.

938 – 218/19

Det Holstenske Raads Betænkning om de paa Kreds-Dagen til Lyneborg fremsatte Materier.

Land-Dagen til Kiel, og hvad sammestads blev besluttet.

939 – 219/20

Kreds-Dagen til Lyneborg angaaet paa nye.

De Holstenske Gesandters Instruction til bemældte Kreds-Dag.

Kongens Skrifvelse til Kreds-Forsamlingen.

De tvende Kayserlige Commissariers Ansøgning hos bemældte Kreds-Forsamling.

940 – 220/21

Kayserens og Chur-Saxens Besværinger ofver de Svenskes Brefoe til Kreds-Forsamlingen.

Saaog ofver den Engelske Gesandt.

Kreds-Stænderne undskylder sig for den begierte Penge-Hielp.

Derimod begiere de en Amnestie for alle Forstyrreg Stæder i Riget. Derudi indbefattet det Pfaltziske Huus.

Aarsagen hvorfor de ikke kunde bevilge nogen Penge-Hielp.

941 – 221/

De Kayserliges Misfornøjelse og Svar.

Graf Kurtz gjør sig foriæfves Umage for at erholde udaf Pengene Hielpen meget eller lidet.

Bekommer allene 2000 Rdlr. for sig selv.

Paa bemældte Kreds-Dag besluttet, at sende et Gesandtskab til Kayseren.

Samt hvad derved skulde i Agt tages.

942 – 221/22

De fleste Parters iden Fornøjelse ofver bemældte Lyneborgske Kreds-Dag.

1. Kayserens.

2. Kong CHRISTIANI.

3. Hertug Jørgens af Lyneborg.

943 – 222/23

Hertug Jorgen søger Kongen paa nye, om at forhielp til Neutralitet.

Hertug Jorgen fornærmes af Kayseren i det Stift Hildesheim.

Kongen hindrer, at hand denne gang ey tager Svensk Partie.

944 – 223/24

Kongen lader hos de Svenske drifve paa Beredelse til Freden.
Salvii Svar og Undskyldning.
Græf Pentzes Tilbud og Undskyldning.
Den Franske Ambassadeurs og Pentzes Confereng.

945 – 224/25

Hvilken Confereng formedelst den Franske slet ingen Udflugter blef uden Nytte.
Græf Kurtz hafde overdraget sin Forretning til Græf Pentz.
Kongen underrettes om de Kayserliges Anslag med Pommeren.

946 – 225/26

Græf Kurtz reyser hiem til Wien.
Kongen lader endnu i Stofholm forhøre de Svenskes rette Mening med Freds-Handlingen.
De Svenskes Svar derpaa.

947 – 226/27

Kayseren, efter Graf Kurtzes Hiemkomst svarer Kongen og takker:
Men erklærede sig ikke tydeligen paa tvende Hoved-Poster:
Lover at sende Passerne, naar de Svenske vilde næfne Dagen til Freds - Tractaten.
Det Kayserlige og Catholske Parties Fordeel.
Ved Hertug Bernhards Død;
Haab om Forliig med Land-Græfvinden.
Stilstand i Italien.

948 – 227/28

De Svenske undflyer at gifve P. Wibe Audieng.
Rygte om særdeles Handling imellem det Østerrigste Huus og Frankerige.
Hvis Peder Rengon lod Salvio forestille.
Salviis tilforn dog ved samme Modstand og Undskyldninger som tilforn.
Stolende paa fr. Ordre.
Og paa de Kayserliges Udflugter.

949 – 228/

De Franskes slette Opførsel og ringe Venskabs Tegn imod deres Bundsforvandte de Svenske.
De Svenske driller og frygter for Cardinal Richelieu.
Kongen bemoyer sig om Pfaltz Gr. Carl Ludvigskes Befrielse.
Den Neder-Saxiske Kredsens afskikkede Gesandtskab til General Banner ind i Bøhmen.
Hvortil Hertug Jorgen af Lyneborg var Aarsag.

950 – 228/29

Hvorvidt Kongen hafde Deel i samme Gesandtskabs Afsending.
Banners Svar til Oberste Geist, angaaende Freds Vilkor.
Hemmelig Freds Handling imellem de Kayserlige og Banner.

951 – 229/30

Banner begynder at faae bemæglerehandling mistænkt.
Viser dem derfor hen til Hamborg.
Blef fiden fallkeligen eftertalt.
De Keyserliges liden Troe og Love, og ringe Taknemmelighed.
De vilde, at Kongen skulde binde los imod Svensken.
Deres Forbittrelse, da dette ikke skeede.
Hamborgerne føge Kongen om den Glykftadtke Tolds Ophævelse.

Keyseren formaner Kongen om det samme.

952 – 230/31

Kongen af Engellands Fortrydelse ofver det Østerrigske Huus, for Chur-Pfalthes Skyld.

Søger nye Forbund med Kongen.

Kongen undskylder sig nogentid derfor.

Men lader det omsider komme til Handling.

Det fornyede Forbund imellem Danmark og Engelland.

Dets Indhold og Artikke.

953 – 231/32

954 – 232/33

Den Engelske Ambassadeur bliver tracteret til Glykftad.

Kongen skikker tvende Ambassadeurer til Engelland.

Deres Tilbud blev ikke imodtagen af Kong Carl.

955 – 233/34

Kong Carl begierer, at Salpeter, Krud og Lod ey maae igiennem Sundet tilføres Skotterne.

Hvilket og Kongen forbyder, og efter Forbundets Værk sætter.

Danmarks Regale og Høyhed, at intet til Krigs-Ryftning hørende maae føres igiennem Sundet, uden Kongens Tilladelse.

956 – 234/35

Tilfvaret af Kong Gustaf-Adolph.

Kiøbmændenes Paafund, at føre Salpeter i Stæden for Krud.

Kongen forhøyer Tolden paa Salpeteret.

Hollænderne befvære lig derover.

Kongens Tilbud til General-Staterne.

De Hollandfke Skibe med Salpeter anholdes i Sundet, indtil de erlægge Tolden.

957 – 235/

En anden Tviftighed med Hollænderne, angaaende Hvalfisk-Fangsten under Spizbergen.

Capitain Corfitz Ulfelds Instrux paa Reicen til Spizbergen.

Bemældte Capitain antafler de Hvalfisk-Fangere, som ingen Passer hafde.

Dømmes af Admiralitetet i Kiøbenhavn, at hafve gjort ret.

Hollænderne sende et Gefandfiskab til Danmark.

958 – 235/36

De Hollandfke Gefandter indhendes med Pragt i Kiøbenhavn.

Reyse fiden til Glykftad.

Nyde af Kongen megen Æres-Beviifning.

Faae Audiens.

Deres skriftlige Andragende bestod af 3 Poster.

959 – 236/37

Kongens Svar paa hver af de tre Poster.

Paa den første.

Paa den anden Post.

960 – 237/38

Paa den tredie og firdte Punct.

Kongens Besværing ofver Hollændernes U-retter imod Danfke og Norfke.

961 – 238/39

Kongen reyse fra Glykftad til Kiøbenhavn.

Efterat hand hafde tracteret Gefandterne ved sit Tafel.
Gefandterne skrifve Kongen til.
Og bekomme Kongens skriftlige Svar.
De Hollandfke Gefandter drage den ene efter den anden hjem.
Domme herofver.
Kongen lader en trykt Adkillige Beretning udgaae.

962 – 239/40

Onnd Følge for Danmark af den nu foralte Misforftaaelse.
Andres Misfornøjelse over Toldens Forhøyning i Sundet.
Brandenburg overlader Pillaw-Hafn til Kongen af Polen.
Kong CHRISTIAN tager dette ikke vel op.
Kongens Svar til den Brandenburgske Gesandt.

963 – 240/41

Kongen forbyder de Hollandfke Skippere at overlade Skibs-Folk til den Polfke Toldere ved Pillaw.

964 – 241/

Hvorvidt Venskabet imellem Danmark og Spanien hafver strakket sig.

965 – 241/42

Om Kongens og Hertug Friderichs Krigs-Ruftning ved denne Tiid.
Ingen Tractat, og intet Forbund imellem Danmark og Spanien, fra 1544. og til 1641.
Kongens Besvælinger ofver Spanierne, og Misforftand juft paa denne Tiid.

966 – 242/43

Kongen var betænkt paa nu i Aar at udruste Skibe imod de Spanfke.
Den foromrørte Digt igiendrivnes af andre vigtigere Efterretninger.
En Troeløs Mand opvarmer denne Digt hos de Svenske, og finder Credit.
Cantzeller Oxenstiernes Forfigtighed i det Holstenfke Perfianfke Væfen.
Hvad Tanker Kong CHRISTIAN og andre her i Danmark hafde om bemældte Væfen.

967 – 243/44

Oxenftiernes forunderlige Læt-Troenhed.
Formodentlige Anledninger til bemældte Digt at beftyrke.
Erke-Biftop Gramayes Historie, og hans hemmelige Handling hos Kongen og Hertugen af Holften.

968 – 244/45

968 – 245/

(to sider med ens sidetal i originalt værk)

Hertug Friderichs hemmelige Afsending til Bryffel.
Gramaye dør, Aar 1635.

Spaniens slette Opforfel imod Hertug Friderich.

Hemmelig Handling imellem Kongen af Polen og Hertug Friderich, hvori bestod.
Fortfølgnig af den Holstenske og Perfianfke Handels Historie, fra Aar 1635. indtil denne Tiid.

970 – 246/47

Cantzeller Oxenstiernes Samtale med Philip Crufo, om det Perfianfke Væfen, og de Svenske og Holstenske Mishandlinger i Mufkov.

971 – 247/48

De Holstenfke Gefandters anden Reyfe til Mufkov og Forretning sammestæds

972 – 248/49

Gesandterne somme til Persien.

Hvad dem, paa Hi

975emreysen fra Persien, mødte igien nu tredie gang i Muskov.

De Holstenske Gesandter komme hiem til Gottorp; og hvem efter dem kom en Persiansk Gesandt.

Hans uvisse Erklæring om Handelen.

973 – 249/50

Mange kloge Folkes Domme om dette Persianske Væsen.

Hvorfore og mange blefve derfra afskrækkede.

Og foresloge en anden Vej igiennem Polen.

974 – 250/

Hertugen lader handle med de Svenske om Forandring i Capitulationen.

Det gandske Verk holdes skjult for Kongen.

Som dog blef noksom underrettet derom af sin Factor i Muskov.

Hertugen addvarer derom, men en Tidlang forgiæves.

Bedrageriet aabenbares.

Fornemmelig ved Phil. Crusius og Olearius.

975 – 250/51

Brüghmann rettet.

Reusners U-sandfærdighed.

Brüghmans Bekiendelse om sig og sine Staldbrodre.

Hübner og Reusner hevned sig med Skandskrifter.

Hvilke Crusius refuterede.

Billig Aarsag til denne vidløftige Fortælling.

Religiøs U-roelighed i Staden Bremen.

976 – 251/52

Hvad Aarsage og Beskaffenhed den hafde.

Kongen skriver til Raadet i Bremen, og skikker een af sine Raad til dennem.

Twistighed imellem Erke-Bispen og Bremerne om Stadens Høyhed.

Kongen sender sin Hr. Søn Erke-Biskopen Hielp.

977 - 252/53

Kongen lader lægge Skibe paa Weseren.

Kongen og General-Staterne, samt Stæderne Lybek og Hamborg mægle et Forlig imellem Erke-Bistopen og Staden.

Dets Indhold.

Kongens Fuldmægtige til bemældte Forlig.

Kongens anden Forretning angaaende en Religions-Sag, udi det Fyrstl. Mekkelborgske Huus.

978 – 253/54

Kayseren holder med Erke-Forftinden af Meklenborg og forordner Execution over Hertug Adolph-Friderich.

Kong CHRISTIAN følger at forhindre bemældte Execution.

Kongens Tilbud til Enke-Fyrftinden.

Hertug Adolph-Friderich lader opføde sin Myndling i den Lutherske Religion.

Joh. Duræi Forehavende med at forene de Lutherske og Reformerede.

979 – 254/55

Duræus kommer til Glykstad.

Professorene i Kiøbenhavn deres Erklæring paa hans Forslag.

980 – 255/56

Udgangen paa Duræi Forehavende og Berømmelfe.

Kongen forbedrer Gymnasier med Indkomster og Lærere.

Børnehuset i Kiøbenhavn stiftes.

981 – 256/57

Christianishavn Bye bekommer Stads-Privilegiet og Magistrat.

Holmens Kirke forbeders. Christianiæ Kirke indvies.

Professio Anatomiae, Chirurgiae og Botanices stiftes.

D. Laurenberg befales at gjøre Land-Cortet over Danmark.

Kongen stifter en Direction for det Ostindiske Compagnie.

982 – 257/58

Tvende Skibe udsendes til Ost-Indien.

Commandanternes Instruction udi den Ostindiske Reyse.

Det berømte afgamle Guldhorn findes.

Udenlandske Sager, som sig i Aaret 1639. hafver tildraget.

De Keyserlige og Svenske Magters Bevægelser.

983 – 258/

Frankeriges Vinding i dette Aars Krig, fornemmelig ved Hertug Bernhards Død.

Anledning til Pfalz-Graf Carl Ludvigs Arrestering i Frankerige.

Hvor ogsaa den Polske Konges Broder holdtes arresteret.

Canceller Friises Død.

984 – 258/59

Ligeledes Albret Skeels.

Den vidtberømte Joh. Meursius dør.

Item Biskoppen i Christiania.

Aar 1640.

Hertugen af Lyneborg besøker Kongen i Holsten.

985 – 259/60

General Arnheims Forslag om et Tredie Partie at gjøre.

Kongen har ey stor Lyst dertil.

Men raader dog at gjøre Miner, og holde sig i Beredskab.

Hans Majest. er self stærk bevæbnet.

Endogsaa for Hollændernes Skyld.

Orlogs-Floden tillaves.

Nye Skandseværker ved Søe-Siden.

986 – 260/61

Begyndelse til den Ekte-Foreening imellem Kongens Hr. Søn, den Tid Erke-Biskop af Bremen, og Prinzessen af Brunsv. Lyneb.

Sammenkomst af Hv. Forstelige Personer til Zelle.

Den Engelske Gesandt kommer til Kongen i Glykstad.

987 – 261/62

Kongen af Engelland mistænker Frankerige, for at spille Rebellerne imod sig.

Forslag til et Forbund imellem Danmark, Engelland og Spanien.

Kongen samtykker ey bemældte Forslag.

Fraraader ogsaa Fiendskab mod Frankerige.

Kongen raader til at arbeide paa den Pfalziske Sags Afgiørelse.

988 – 262/63

De Engelske søger Forlindring i Sundets Told.

Kongens Svar til den Franske Gesandt.

Pfalz-Græfven kommer løs af sin Arrest i Frankerige.

Kong Carl af Stoer-Britanien lider Nederlag og flere Fortrædeligheder af sine Undersaatter.

Søger derfor Undsætning hos Kong CHRISTIAN

989 – 263/64

Kongen sender Corfitz Ulfeld og Gregers Krabbe til Engelland.

Lader samme Tid eske Ørkenøer tilbage.

Kongens Erbydelse derom.

K. Carl lader sig mærke med got Haab om sin egen Sag.

Haaber ogsaa at finde Hielp hos Danmark.

990 – 264/

Men giver intet vist Svar om Ørkeneer at tilbagegive.

De besværer sig over Tolden i Sundet.

Misforstaaelsen imellem Danmark og Holland vedvarer.

Kongen lader gjøre sin Erklæring til Printzen af Oranien.

991 – 264/65

Printzen af Oranien tager det vel imod.

Men Hollændernes Misfornøjelse kand ey stilles.

Residenten Erackow ikke vel anskreven hos Kongen.

Hollænderne forbyde deres Undersaatter Sejlads paa Sundet, og alle Kongens Lande, Holsten undtagen.

Dog samtykker ey West-Friesland dette Forbud.

Hollands videre Forehavende imod Danmark.

Forsøg, om at komme i Øster-Søen, foruden at sejle igiennem Sundet.

992 – 265/66

Kongen laver sig til at tage imod Hollænderne.

Hans Majest. Ord om deres Forbud.

Kongen kalder sine Søe Folk tilbage af hollandsk Tieneste.

Wirkninger af Forbuddet til Hollændernes egen Fortræd.

Deres Rustning mod Danmark er forgiæves.

Printsens af Oranien Skrivelse til Kongen.

993 – 266/67

Hand beder Kongen om at opholde med sin stærke Berving.

Kongens af Engelland Mellemlhandling afflaaes.

Kong CHRISTIAN Svar til Printzen af Oranien.

Hollænderne ophæver deres Forbud.

Hollænderne sender Gefandter til Sverrige.

994 – 267/68

Hvilke først besøge Erke-Bistopen, og Hertug Friderich.

Deres Værf og Forretning i Stokholm.

Deres Klage over Danmark.

De Svenske anstille sig først vanskelige.

Aarsager til de Svenskes Tvistraadighed og Vanskelighed imod Hollænderne.

995 – 268/69

Hvilke Aarsager dog af andre Svenske blefve imodsagte.

Disse sidste raade til Forbund med Holland, imod Danmark.

Sverrige vil ey hafve Tolden i Sundet afskaffet, men vel forringet.

996 – 269/70

Sverrige agter at tilbyde Mellemhandling imellem Danmark og Holland.

Og hvorfor?

De Svenskes Svar til de Hollandske Gesandter.

Betænkninger over Seyladsen at practicere, foruden at komme i Sundet.

Et Forbund imellem Sverrige og Holland samtykkes.

997 – 270/71

Derudi blef dog Danmark ikke afsat.

Forbundets Indhold.

998 – 271/

999 – 271/72

Bemældte Forbund holdtes meget hemmeligt.

Og ey engang kundgiort for General Staterne i Almindelighed.

Ligeledes holdtes det skiult af de Svenske.

Græf Jacob de la Gardie var derimod.

Og klagede over Cancellen Oxenstierne.

Hans Argumenter imod bemeldte Forbund.

1000 – 272/73

Hvad og hvorvidt Peder Wibe erfarede om Forbundet.

Samme blef dog snart derefter bekiendt, undtagen de hemmelige Puncter.

Hollænderne begierer af Kongen Hertugen af Holsten-Gottorp til Mellemhandlere.

Hvilket Kongen ey modtager.

Men samtykker Erke-Biskopen af Bremen.

Erke-Biskopen indsender til Kongen Hollændernes Begiering.

1001 – 273/74

Kongens Svar til Erke-Biskopens Befuldmægtige.

Kongen gifver igien Frihed paa Handelen, og nedsætter Tolden.

Kongens af Engelland Mellemhandling blef herudi ikke brugt.

Hanse-Stædernes Ansøgning om Toldens Forlindring.

Hamborgerne forsøge ved Hertugen af Holsten-Gottorp at forsone Kongen.

1002 -274/75

Ligeledes ved Printz Christian af Danmark.

Kongens Svar til Printzen.

Siden forsøgte det ogsaa ved Erke-Biskopen af Bremen.

Hvorover Hollænderne blefve noget u-rolige.

Men blefve af Hamborgerne tilfredsstillede.

Hollænderne arbeide flittigen for Hamborg hos Keyseren og Churfyrsterne.

1003 – 275/76

Kong CHRISTIANs bemøjelse om Fredsvæsenet i Tydskland.

Kongens Erindringer derom til de Svenske ved sin Resident.

1004 – 276/77

De Svenske bier længe med deres Svar derpaa.
Det Svenske Svares Indhold.

1005 – 277/

1006 – 277/78

1007 – 278/79

Et andet de Svenskes Svar, angaaende Neutraliteten for Bruns vig-Lyneborg og Hessen-Darmstad.

Den Romerske Collegial-Dags Forretning.

1008 – 279/80

Kong CHRISTIANs Skrivelse til samme Collegial-Dag.

1009 – 280/281

Virkningen af dette Kongens Bref til de Tydske Rigs-Stænder.

En Rigs-Dag til Regensborg besluttet.

Hvortil og Kongen indbydes.

Hvad sammesteds forhandles.

1010 – 281/

Beraadslag om Freds-Forhandlingen blev for denne gang brudt over tvert.

1011 – 281/82

Kongen bemøyer sig om den Pfaltziske Sag.

Herafve betegede Keyseren nogen Fortrydelse.

Dog lod Kongen samme Sag andrage for Rigs-Dagen.

Der blev og handlet om Staden til dens Afgiørelse.

De Catholske Stænders Afsky for en almindelig Amnestie.

1012 – 282/83

Samt klage om Chur-Pfalzes Restitution.

1013 – 283/84

Kongen skikker en Secreterer til Chur-Saxen i samme Erinde.

Den Danske Agent anholder endnu om Leyde-Brefve, saaledes som Frankerige og Sverrige dem forlangede.

Men de Keyserlige hafve mere Krigs end Freds-Tanker.

De Keyserlige tilbyde Sverrige en særdeles Fred.

Kongen faaer et langsomt Svar fra Churfyrsterne i Regensborg.

1014 – 284/85

Ombedes og at fortfare med Fredens Mellemlhandling.

Ja forsikres om de begierte Sagers Afgiørelse.

Kongen bekommer og Bref fra Keyseren self.

Kongen lader anmælde til de Franske og Svenske Gesandter, at Leyde-Brefvene vare færdige og underveys.

1015 – 285/86

Den Keyserlige Ambassadeur overleverer Leyde-Brefvenes Gick-skab.

Men blev svar erindret ein viss feyl i samme Brefve.

Kongens Aarsager, hvorfor Leyde-Brefvene ey strax skulde overgives til de Svenske.

Svar til den Keyserlige Ambassadeur.

1016 – 286/87

Jørgen Wind skibes Ambassadeur til Sverrige.

Hans Instruction og Andragende.

1017 – 286/

Bref-Vexling imellem de Danske og Svenske Raad, angaaende Tolden ved Warnemünde.

De Soe-Farendes og Rostockernes Klagemaal over bemældte Told.

Det Svenske Raads Araumenter for deres Told-Tagelse ved Warnemünde.

1018 – 286/87

Kongen tilskyndet at angribe Warnemünde; hvilket dog efterblef.

Historien om den Svenske Enke-Dronnings Ankomst til Danmark.

Aarsagen til Oxenstiernes onde Hiertelag imod Høybemældte Dronning.

1019 – 287/88

Hvad der sagdes, om de Svenskes Medfart og Adfærd imod hende.

Hun kommer paa de Tanker at undflye af Sverrige.

Kong CHRISTIAN gjør sig ald Umage, hende saadant at afstaade.

1020 – 288/89

Kongen lader sig bevæge til at sende hende Skibe i Møde.

Hvad Middel hun brugte til at skiule sin forehavende Flugt.

Den Danske Vice-Admiral havde Ordre at føre hende til Preussen.

Men motte for Modvinds skyld søge Falster.

1021 – 289/90

Hun kommer paa Nykiobing-Slot.

Kongen var ey vel tilfreds dermed.

Printz Christian og Enke-Dronningen selv maider det til Dronningen i Sverrige.

Men Enke-Dronningen faar intet Svar.

Dronning Christinae Svar til Printz Christian.

1022 – 290/91

Hvad Tidender mand ellers fik i Sverrige om hendes Bortrejse.

Adskillige Sinds-Bevægelser og Domme derover.

Beskyldninger som Høybemældte Dronning tillagdes.

Hun skilles ved hendes Lif-Geding.

1023 – 291/92

Kong CHRISTIAN mistænkes og beskyldes vrangelig for denne Sag.

Kongens Svar til sin Cancellar betreffende den Svenske Enke-Dronning.

Hvor Høybemældte Enke-Dronning videre henrejste.

1024 – 293/

Christian-Ulrich Gyldenløves sidste Udenrejse, og Endeligt.

Hvorledes hand blef antagen i Spansk Tieneste i Nederlandene.

Hand verver Folk, u-agtet de hannem giorte Forhindringer.

1025 – 293/94

Blifver overfalden af et Hollandsk Partie.

Værger sig tapert.

Blifver ihielskudt.

Og Begraves i Wesel.

Hans Instruction, som Befandt til det Brysselske Hof, dens Indhold.

1026 – 294/95

De Svenske hafve ladet sig forlede til en urimelig Fabel, som de om dette Gesandtskab.

Cardinal-Infantens Svar paa Gyldenløves Bref.

1027 – 295/96

Anledning gifves til en Dansk Ambassade at skikke til Spanien.
Hannibal Sehested udnafnes at være Ambassadeur til det Spanske Hof.
Kongens Hensigt med dette Gesandtskab og dets Kostbarhed.
Ambassadens Suite, og hvad dertil hørde.
Sehesteds Instrux.

1028 – 296/97

1029 – 297/98

Beskaffenheden med det Danske Østindiske Skib, Christianshafn, som de Spanske hafde anholdt og plyndret.

1030 – 298/

1031 – 298/99

Hannibal Sehested blifver med største Pragt og Anseelse imodtagen.
Hand paastaaer og erholder Titel af Excellence udaf Conde Duca.
Samt og den første Besøgelse af bemældte Premier-Minister;
Hvorover alle andre Ambassadeurer blefve fortrydelige.
De Spanskes store Haab om en Dansk Alliantz.

1032 – 299/300

Hand derimod taler om Erstatning for deres Undersaatters Plyndrier.

1033 – 300/01

Conde Duca forundrer sig over, at Sehested ey tilkiændegifver andet Ærinde.
Spaniens Forslag om nærmere Forbindelse og indbyrdes Hielp.
Sehested lofer, sligt at ville berette;
Men driver paa andre Tings Afgiørelse.

1034 – 301/02

Som skeede ey førend Aaret derefter.
Hans-Ulrich Gyldenløve hiemsendes.
Denne Hans Ulrichs Informator var Povel Würtz.
Tilbud, som hannem giordes i Spanien.
Hand døde Amtmand paa Cronborg.
Adskillige Aarsager til Spaniens Betryk paa disse Tider.
Krigens Tilstand u
di det Tydske Rige.

1035 – 302/03

Den Svenske General Banner faar Hielp af de Franske;
Saaog af Lyneborgerne og Hessen-Cassel
Kand dog ey komme til Feldtslag med de Keyserlige.
Men forhindrer andre deres Forehavende.
Den Keyserlige Krigs-Hær lider Hunger og Sygdom.
Kong CHRISTIANs Møye og Arbeyde, med at hindre de Lyneborgers Sammenføyelse med de Svenske.
Som ved de Keyserliges Ubillighed blef unyttig.

1036 – 303/04

De Keyserliges tilforn fattede Grolle til Lyneborg.
Kongen arbeyder for at betage Lyneborg ald Frygt.
Men Banner forestillede det anderledes.

De Svenske paayarbejder en hemmelig Tractat med Lyneborg.

1037 – 304/05

Kong CHRISTIAN Bekymring herover.

Chur-Saxen skriver og derom til Hertugen af Holsten.

Hertugerne af Lyneborg erklærer sig herpaa meget syndigen.

1038 – 305/06

De Keyserlige slaare i sy, og giver de Lyneborgiske Fyrster frie Leyde ec.

General Banner bryder op, og søger den Frankiske Kreds.

Kongen forsikrer Bremen og Oldenburg imod de Svenske.

General Banners besværlige Krigs-Tog i dette Aar.

Hand begierer sin Afskeed.

Det Hildesheimske Giæstebud.

Printzen af Hessen og Græfven af Schauenborg dør.

1039 – 306/

Shauenborgske Græfvers Stamme, hvoraf den nu døde Græfve var sidste Mand.

Kongen og Hertug Friderich tager Pinnenberg ind til Ejendom.

Hvorledes Herrerne skiftede det imellem sig.

Tolden i Hamborg og den Skovenborgske Gaard beholdte de begge tillige.

1040 – 306/07

Hamborg en god og frugtbar Stad for de Keyserlige Ministre.

Lützow beretter til Keyseren om Pinnenberg.

Keyserens Fiscal faaer Ordre at tale paa Pinnenberg, som et aabet Lehn.

Lützow sequestrerer Hamborger-Told og den Skovenborgske Gaard.

Hamborg indkaldes til Regensburg med Titel af Rigs-Stad.

Deres Skilt eller Tafle paa deres Qvarteer i Regensburg.

1041 – 307/08

Hvilken Tafle blef forandret;

Og siden slet nedtagen.

Den Kongelige og den Fyrstelige Gesandters Forretninger i Regensburg.

De besvære sig ofver den Rigs-Stads-Titel som gofves Staden Hamborg.

1042 – 308/09

Og protesteres herimod.

Hamborgerne kornme ikke i offentlig Forsamling, til Rang og Sæde at tage.

Keyserens nye Forbud imod den Glykstadske Told.

Erke-Biskopen af Bremen protesterer imod Stad Bremens Rigs-Stads-Titel og Rang.

Churfyrsten af Brandenburg dør.

1043 – 309/10

De Keyserlige tabte meget ved hans Død.

Kong CHRISTIANs Budsending til Ham, angaaende Enke-Dronningen i Sverrig.

Herre-Dag i Kiøbenhavn.

1044 – 310/11

Land-Dag til Kiel.

H. Christ. Thomassen bliver Cancellier.

Just Høeg Rigs-Cancellier.

Henr. Ramel Hofmester paa Sorøe.

Nye Rigers Raad beskikkes.

Christianshafns Kirke faar Sogne-Præst.

Latinske Chor-Sang affskaffes.

Den Runde Kirke bygges.

Blef siden nedbrudt.

Bergens Ildebrand.

M. Povel Jensen Colding dør.

1045 – 311/12

Aar 1641

Pfalz-Græfve Carl-Ludvig besøger Kongen.

Hand takker Kongen for sin tilvejebragte Befrielse.

Og beder om Bistand fremdeles.

Hvad Beskeed hand derpaa bekommer.

1046 – 312/13

Pfalz-Græfven rejser til Engelland.

Jørgen Winds Ambassade og Forretning i Sverrige.

Hans Forestilling til Dronningen i Sverrige, udi sin Audiens.

Hvorover blifve de Svenske Regerings-Raad fortrydelige.

1047 – 313/

Men stilles tilfreds af Residenten Wibe.

Hvad de Svenske fandt endnu at mangle udi Keyserens Leyde-Brefve.

De Svenskes videre Erklæring om Freds-Handlingens Foretagning.

Endnu erindres om Leyde-Brefve for Hollænderne.

1048 – 313/14

Jørgen Wind tager Afskeed fra Stockholm.

Kongens Ord om de stridende Partiers Freds-Attraae.

De Tydske Fyrsters og Stænders Bref til Kongen.

Kongens videre Omhue for den Pfaltziske Sag.

1049 – 314/15

Stadholderen Ulfeld sendes til Regensburg, for den Pfaltziske Sags skyld.

Keyseren er og fornoyet med den Titel Kongen gaf hannem.

Ulfeld faar en nye Instrux, med en anden Titel til Keyseren.

1050 – 315/16

Hand faaer Audiens hos Keyseren.

Ulfeld kaldes hiem igien fra Regensburg.

Den Engelske Gesandt er alt for ivrig i sin Paastaand for det Pfaltziske Huus.

De Bayerske spænde Buen lige saa høyt paa deres Side.

Keyseren kalder Sagen ind til Wien.

1051 – 316/17

Keyseren bryder op fra Regensburg.

Hvad Kongens Tanker vare om den Pfaltziske Sags Afhandling.

Hvorledes de Danske Gesandter skulde fremgaae i bemældte Sag.

1052 – 317/18

1053 – 318/19

Den Engelske Gesandtes Foretagende til Wien i den Pfaltziske Sag.

Hans Truseler fandt ingen Medhold, end ikke hos Kong CHRISTIAN.

Den Spanske Gesandtes Svar og Erklæring.
Keyseren tillader straxen at handle i Sagen.
De store Vanskeligheder i bemældte Pfaltziske Sag.
Pfalz-Græfvens af Simmeren Prætension.

1054 – 319/

Bayern vil endelig
omsider slippe Under-Pfaltz.
Men de Pfaltziske ere ey dermed fornøiede, ey heller den Engelske Gesandt.
Kongens Fortrydelse ofver begge Parters Haardhed.

1055 – 319/20

Printz Robert kommer løøs af sit Fængsel, formedelst Kongens Forbøn.
Beretning om hvad som dette Aar er foretaget i Freds-Handlings Væsenet.
De Tydske Stænders Skrifvelse til Sverrige.
De Svenskes Svar.

1056 - 320/21

De Keyserliges Ophold, og dens Aarsager.
General Arnheims Anslag imod de Svenske.
Som blev tilintet, da Arnheim døde.
Saasom og ved Churfyrsten af Brandenborgs Død og Græfve Schwarzenborgs Fald.
De Svenske taber ved Hertug Jørgen af Lyneborgs Død.

1057 – 321/22

Wolfenbyttels Beleyring af Lyneborgerne og deres Medforenede.
Hertug Augustus af Brunsvig-Lyneborg handler med de Keyserlige om Wolfenbyttel.
De Keyserlige blifve slagne ved Wolfenbyttel.
De Svenske og deres Bundsforvandte forlade Lyneborgerne.
Hertug Augusti Handling fremdeles med de Keyserlige.

1058 – 322/23

Den Goslariske Sammenkomst.
Kongen sender sin Gesandt til Goslar.
Hvad sammesteds forrettedes.
De Svenske kommer der hemmelige imellem dem.
De Keyserliges svigagtige Handling med den Svenske Fuldmagtige Legat.

1059 – 323/24

Men Regeringen i Stockholm forbyder Legaten denne Handling.
Vanskeligheder, som de Franske og Svenske endnu gjorde ofver Keyserens Leyde-Brefve.

1060 – 324/25

Lützows Mangel i de Svenskes Leyde Brefve.
Kongen føyer de Svenskes Begiering.
Den Franske Gesandtes Paastande.
Kongen gaaer i Borgen for de Spanske Leyde-Brefve.

1061 – 325/

Hertuginde af Savoyens Titel gjør nye Vanskelighed.
Den Hamborgiske Præliminar-Handling sluttet.

1062 – 325/26

1063 – 326/27

U-agtet mange Disputer, blev dog samme Løvte-Tractat ved Magt, Tiden undtagen, som henvend ofver halvandet Aar.

Kongen var paa denne Tiid i Leyren ved Fulsbyttel.

Kongen følger om den af Lützow samtykte Tiid.

Aarsagen til Kongens Rustning i dette Aar.

1064 – 327/28

Oplysning om den Schowenborgske Arf i Holsten, og det Pinnenbergiske Herskab.

Samme har aldrig været Lehn af det Romerske Rige.

1065 – 328/29

Ey heller af det Neder-Saxiske Fyrstelige Huus.

Hertug Frantz-Albret vilde haft Pinnenberg.

Kongen og Hertug Friderich bygge deres Sag paa en sikrere Grund.

Pinnenberg og dets tilhørende indløses fra den rette Arving.

Fordrag med Græfvinde Elisabeth om den Pinnenbergiske Arf med videre.

1066 – 329/30

Hamborgerne arbejdede stærkt imod, at Kongen ej skulde bekomme det Pinnenbergiske.

1067 – 330/31

Herudi gik Fattigdom dem i-øvrigt til Haande.

Kongen lader nedrive Keyserens Placater.

Skrifter fra begge Sider udkommer.

De Reformeredes Frihed i Altena stadfæstes.

Keyserens Forbudde paa Lotden.

Kongens Skrifvelse til Churfyrsterne, Hamborg angaaende.

1068 – 331/

Keyserens nye Forbud til Kongen, imod den Glykstads-Told med videre.

Kongens Svar derimod.

Kongens Gesandts Protestation imod Hamborgs Rigs-Stads-Titel.

Hvorofver de Keyserlige fortørnes.

1069 – 331/32

Keyseren befaler Hamborg at indfinde sig, som Rigs-Stad.

Keyseren indsender den Danske Gesandt alvorligen erindret.

Kongens nye Resident tillige med den Fyrstelige indgafver et nyt Skrift til Keyseren.

Churfyrsterne forestille Keyseren hans Ubillighed imod Kongen.

1070 – 332/33

Kongens Manifest i sin Sag imod Hamborg.

Hamborgernes Apologie.

De Keyserliges Svar til Kongen, og hvorfor det sildigen kom frem.

Keyseren erbyder sig til venlig Handling om det Pinnenbergiske.

1071 – 333/34

Kongen samler Tropper, og slaaer sin Leyer ved Fulsbyttel.

Kongen afviser de Svenske misnøiede Officerer.

Oberste Schiccards Forslag.

Kongen agter intet om Ofverløberes Forslag.

Hamborgerne frygte sig, og sende Deputerede til Kongens Leyer.

Cordt Lützows Skrifvelse til Erz-Hertugen imod Kongen.

1072 – 334/35

Kongen lader refutere dette Lützows Bref.

Hamborgerne bemøye sig om Forbund med Stæderne og med Holland.

1073 – 335/36

General-Staternes Handling med Danmark.

Erke-Biskopen i Bremen bliver Mæglere imellem Kongen og Staterne.

Staternes Commiffarier til Legationerne i Stade.

Hollænderne grunde deres Paaftand paa den Spiriske Tractat.

1074 – 336/37

De Danske Commissariers Svar derpaa.

Hollænderne fremvise deres Privilegier, gifne af Danske Konger.

1075 – 337/

Toldens i Sandet Beskaffenhed i den Spiriske Tractats Tiid, og Forandringer derefter.

Hollændernes yderligere Paaftand paa bemældte Tractat.

De Danske Commissariers andet Svar.

1076 – 337/38

Hollænderne have self brudt det Spiriske Fordrag, efter deres egen Forklaring.

Hollændernes nye Indvending, hvori de næsten antage Kongens Regale.

1077 – 338/39

De igiendives af de Danske.

Og deres Sophisterie og Ubillighed overbevises dem.

1078 – 339/40

Deres Argument imod Forbud og Igiennemseglings Told er ogsaa falskt.

De Danske ville ey videre indlade sig med dennem.

De Hollandske undskyldte sig, og gjøre alligevel samme Paaftand.

Hollændernes slette Argumenter og Omsvøb.

1079 – 340/41

Deres latterlige Snak og Fabel.

Boreels Urimelighed.

Kongens Erklæring om at ophæve Tractaten.

Hollænderne komme nu frem med den rette Mening, og bede om Forladelse.

De Danske forsvare deres Konges Ret.

De vise Hollænderne deres Ubillighed i mange Maader.

1080 – 341/42

Hollændernes Ubetænksomhed, i at paastaae det, som blef dennem self til stor Skade.

Beskaffenheden af Hollændernes Privilegier i Norge.

1081 – 342/

Hollænderne blifve nu smidige og ydmyge.

De tage tilbage hvad de hafde sagt.

Hollændernes venlige Forsøg, og hvori det bestod.”

Samme blef ogsaa tilbageviist.

Kongens endelige Erklæring imod Hollænderne.

1082 – 342/43

Disse tage den imod og takke Erke-Biskopen.

Deres andre smaa Besværinger Poster.

Kongens Besked om samme Poster.

1083 – 343/44

Hollænderne bekomme Kongens Resolution og Afskeed beskrevet.

Kongen tilbyder sin Mellemhandling imellem Spanien og de Forenede Nederlande.

1084 344/45

Hollænderne ville nu hafve en høyere Titel end tilforne.

Deres Svar paa Kongens Tilbud om Mellemhandling.

Et Hollandsk Skib med Tyrkiske Gesandter til Polen.

Udfaldet af Hannibal Sehesteds Spanske Ambassade.

Det Danske Ostindiske Skib kommer frit.

Sehested paastaaer Erstatning for Skade og forurettelser paa de Danskes Skibe og Gods.

Kongen af Spaniens Erklæring og Tilbud.

1085 – 345/46

Som af Sehested imodtages.

Beskeden paa det Salt, som Kongen bekom til Erstatning.

Gouverneuren paa Canarien afsattes.

Eyler Ulfeld Resident i Spanien.

De Sager, som til Bryssel blefve henviiste.

1086 – 346/47

Sehested blifver længere opholdt i Madrit.

Det Spanske Hoffes særdeles Begieringer til Sehested.

Hannibal Sehesteds Erklæringer derpaa.

1087 – 347/48

Sehesteds frie og aabenhjertige Raad til Kongen i Spanien.

Kongens i Spanien anseelige Foræringer til Hannibal Sehested.

Sehested reyser hiem, over Frankrige og Engelland.

Kom fra Engelland til Bryssel.

1088 348/49

Og derfra til Kiøbenhavn.

En Gesandt kommer til Danmark fra den nye Konge i Portugal.

Kongen gifver ham ey Audienz.

Ulfeld gjør Undskyldning til bemældte Gesandt.

Gesanden føres ud til Fredericksborg, og taler med Kongen.

Spiiser og med Kongen.

Aarsagen til Kongens Meebilligning imod denne Portugisiske Gesandt.

1089 – 349/50

Ulfelds Ord til Portugiseren om hans Reyse til Sverrige.

Statholder Ulfeld sendes til Engelland.

En Tractat med de Engelske, om Øresunds Tolds Formindskning.

Dens Artikler og Indhold.

1090 – 350/

1091 – 350/51

Samme Tractat blifver dog siden af de Engelske forkastet.

Hvilket skeede ved Thomas Rowe self.

1092 – 351/52

Lybeks og Bremens Ansøgninger om Forlindring i Tolden og det Bergenske Contoirs Privilegier.

Item om at forlige Hamborgerne med Kongen.
Svenske Besværinger imod Danmark, angaaende Certificater og Visiteren i Sundet.
1093 – 352/53
Den Svenske Resident Strømfelds Handel med Certificater.
Strygen for Cronborg Fæstning.
Den Svenske Enke-Dronning mister hendes Lifgeding.
Hun var nu paa Gottorp, og Hertugen intercederer for hende hos de Svenske
Men forgiæfves.
Hun kommer til Kongen paa Ibstrup.
Hendes forgiæfves Ansøgning hos Churfursten hendes Broders Son.
Kongen skrifver igien til Sverrige for hende.
1094 – 353/54
Det Svenske Svar derpaa.
Churfursten af Brandenburg gjør Vanskelighed i at tage imod sin Faster.
Kongen skrifver endnu til Dronningen i Sverrige Decemb.
Græf Valdemars første Afsending til Rusland.
1095 – 354/55
Oprindelsen til des Forslag og Forehavende med Græf Valdemars Giftermaal i Rusland.
1096 – 355/
Kongen segler til Bergen i Norge.
Christiansands Stads i Norge Oprindelse.
1097 – 355/56
Den Tydske Krigs fornemste Hændelser.
Den Svenske Oberste Slange med sine Folk fanges af de Kayserlige.
Feld-Marskalk Banner dør.
Banners store Fortienester.
Og hans Herkomst.
Tilstand i den Svenske Armee efter Banners Død.
I hans Stæd kom General Torstenson.
1098 – 356/57
Den unge Churfurste af Brandenburg forlader det Kayserlige Partie.
Rigs-Dagen til Regensborg endes.
De Derefter giorte Anfordringer hos Kongen paa Furstendømmenes Vegne.
Samme Anfordrings-Poster fremlægges paa Land-Dagen i Kiel.
1099 – 357/58
Stændernes Betænkning derofver.
Hvad ellers blef forrettet paa bemældte Land-Dag.
Forslag om et Universitet i Holsten.
Som Stænderne bede om, at maae opsættes indtil bedre Tider.
1100 – 358/359
Tydske Kirkes Privilegier i Kiøbenhavn.
Anordning om Wartovs Senge.
Bygning i Regensens Roskilde.
Enke-Churfurstinden i Sachsen dør.
Rigens Admiral Claus Daas, og Biskopens i Wiborg Død.
Kongen ophæver sin Leyer ved Fulsbyttel i Februario.

Hamborgerne aftakke deres Folk.

1101 – 360/

Kongens Rustning i dette Aar til Lands og Vands.

Hans Majest. Ordre til Statholderen.

Kongens Leyer ved Oldensloe.

Aarsagerne til de urigtige Beretninger om Kongens Krigs=Beredelser.

Nogle Officerers Sammenrottelse og Anslag imod de Svenske.

1102 – 360/61

Hvilket Anslag var tidlige møntet imod Hans Majestæt Kongen i Danmark.

Hvorledes det udi er taget fejl af Skribentere paa de Lider.

De sammenrottede overfaldes af de Svenske og adspredes.

Skibe afsendes til Spanien, at afhente Salt.

Instrux til Commandeuren, som skulde convoyere bemældte Spaniefahrer.

1103 – 361/62

Spaniens Fiender og de Unionerede i Engelland mistænkte denne Søemagt.

Dansk Consul forordnet i Spanien.

Hertug Frantz-Albret af Saxon-Lauenborg ansøger Kongen forgiæfves om Hiælp imod de Svenske.

Bemældte Hertug bliver slagen af de Svenske.

Kongens Bemøelse om Freds-Væsenet.

Den første Hindre i Freds-Væsenet kom fra det Spanske Partie til Wien.

1104 – 362/63

Lützow kaldes hiem til Wien, og beskældes for at hafve overskredet sin Ordre.

Græf Auersperg sendes i hans stæd til Hamborg.

1105 – 363/64

1106 – 364/65

De Svenske og Franske Gesandters Meeninger om dette Kayserens Bref.

Den Franske Gesandts Indvendinger detimod.

1107 – 365/

Begge Gesandters, den Franske og Svenskes, Svar derpaa til den Kongel. Danske Minister.

1108 – 365/366

Kongen lader ikke Forklaring af Gr. Auersperg om Kayserens endelige Mening.

De Poster, som Kayseren havde mishaget i Lützows Forretning.

Kongen forsøger at bringe begge Parter til bedre Forstaaelse.

1109 – 366/67

Gr. Auerspergs Svar.

De Franskes og Svenskes Svar.

Kayseren vil heller slutte Fred med Sverrig alene, og udelukke Frankerige.

Salvii Erklæring derom.

Almindelig Misfornøjelse ofver denne Ophold i Fredshandlingen.

1110 – 367/68

Gr. Auerspergs Bref til Jydske og Stænder, for at undskylde det Kayserlige Hof.

Salvius igiendrifer dette Bref ved en Skrifvelse paa Tryk.

Den Franske Gesandt lader og trykke sine Anmærkninger derofver.

Frankerige vil ey tilstaae Kayseren den Kayserlige Titel.

D'Avaux skrifver derforuden et Bref til Kong CHRISTIAN.

1111 – 368/69

Aarsagerne til det Wienske og Spanske Hoffers Vanskelighed i Freds-Handlingen.
Det Wienske Hoffes Anslag til at lokke Danmark

1112 – 369/70

Saalvig Engelland, til et Forbund.
Ligeledes til at skille Frankerige og Sverrige fra hinanden.
Men altflammen forgiaves.
Kayseren lader anholde om Krigsfolk hos Kongen: hvilket bliver afflaget.
Gr. Auersperg faaer Audieng hos Kongen.
Hans Begiering og Forslag, uden Frugt.

1113 – 370/371

Auersperg kommer til Kiøbenhavn med Kayserens Ratification paa den Hamborgske Tractat til Freds-Handlingen.
Kongen lader dette forkynde til det Svenske Hoff.
Saavelsom til Salvius og D'Avaux i Hamborg.
Salvius og D'Avaux besvare sin heftigen ofver det Wienske Hoffes Adfærd og sidste haarde Resolution.

1114 – 371/

1116 – 371/72

Den Gollarske Sammenkomfets Udfald.

1117 – 372/73

Adskillige blefve uforneyede med denne Goslarske Handling.
De Svenske vare og ilde tilfreds at blive forladte af Lyneborgerne.
Hans Majestæts Svar derpaa.
Kongens Mellemlhandling i den Pfalziske Sag i dette Aar.

1118 – 373/74

De andre Mellemlhandlere i samme Sag.
Pfalzernes og den Engelske Gesandtes Paastaaendhed.
Keyserens Resolution til de Pfalziske, angaaende i Pass. fct.

1119 – 374/75

De Pfalziskes og især den Engelske Gesandtes Besværinger derofver.

1120 – 375/

Mellemlhandlerne, og i sær den Kongelige Danskes Forretninger om forbemældte Resolution.
Den Danske Gesandtes Forestilling til de Pfalziske Deputerede.

1121 – 375/76

De Pfalziskes Svar.
Den Danskes, og de andre Gesandters Forespørsel hos de Keyserlige Commissarier.
Commissariernes Svar.

De Danske eftersee endelig Erklæring af de Engelske og Pfalzerne.
Den Engelske Gesandts Erklæring i 7 Poster.

1122 – 376/77

De Bayerske Tilforordnedes Besværinger over samme Erklæring.
Den Pfalziske Handling til Wien ophævet.

1123 – 377/78

Aarsagen til det Østerrigske Huuses Lunkenhed i den Pfalziske Sag.
Det Engelske Riges Uroe.

Dronningen i Engelland reyser til Holland.

Den Engelske Nations Gunst imod det Pfalziske Huus formindskes, og hvorfor.

Prinz Robert lader udgaae et Forsvars Skrift imod Parlementet.

Kong CHRISTIAN, bliver ofte i Aar anmodet af K. Carl om Hielp.

1124 – 378/79

Oberste Hendersons Begiering paa Kong Carls Vegne.

Kongen skikker Corfitz Ulfeld til Engeland.

Ulfelds medgivne Befalning.

1125 – 379/80

Bemældte Gesandtes Forretning.

Den Engelske Etats Forvirring, og begge Parters Paastaaenhed.

Nogle af Parlamentet deres Forestilling til Ulfeld.

1126 – 380/81

Ulfeld reyser hiem til Danmark.

Kongen lader oppasse de Engelske i Sundet.

Den Engelske Resident Averie afvises.

Hanse-Stæderne Deputerede, og Ansøgninger, hos Kongen.

1127 – 381/

De Motiver, som de brugte.

Kongens Svar derpaa.

Bemældte Stæders videre Begiering.

Hans Majestæts andet Svar.

1128 – 381/82

Bremernes Opsatighed imod Erke-Biskopen.

Comtoirets Privilegier i Bergen vare ey af Kongen stadfæstet.

Kongens Ord om Bremernes Mellemlhandling imellem Hans Majestæt og Hamborgerne.

Svar paa Hamborgernes Apologie udgives i Tryk.

1129 – 382/83

Keyserens Befalning til Hamborgerne om deres Toldes Afskaffelse.

Hamborgerne giore Forberedelse til Underhandling med de Kongel. Danske Raad.

Kongens Mening om sig Handling.

Hamborgernes stemte Tractater, og Handlinger med d. Keyserlige, baade mod Hans Majestæt i Danmark, og imod de Svenske og Franske.

1130 – 383/84

Et andet Skrift paa Tryk udgives imod Hamborg.

Hvilket fandt stor Mishag til Wien.

Hans Majestæts Refutering ofver det Wienske Hof-Raad.

Hvorpaa Hans Majestæt lod udgaae det Tredie Skrift.

En Hændelse i Hamborg, betræffende den Stovenborgske Gaards Frihed.

1131 – 384/85

De Svenskes Paastaaende om Canoners og Rustnings frie Kørsel igiennem Sundet.

Og til de Svenskes nye Fortolkning repliceret.

Ansøgning om Told-Frihed for Riga, Revel og Narven.

Kongens Svar.

1131 – 385/86

Svenskens ubillige Told-Fordring af de Danske Undersaatter.

Om den Svenske Enke-Dronning.

Handling med Høybemældte Dronnings Frue Søster, om at tage hende til sig.

Sagen afgjøres endelig med Churfyrsten i Brandenburg.

Churfyrsten af Brandenburg lader Dronningen sin Søster, afhente fra Danmark.

1133 – 386/87

Kongen ofvertaler Enke-Dronningen til Føyelighed.

Hun bortføres fra Danmark til Preussen i Aaret 1643.

Hun kommer igien til Sverrig Anno 1648. og dør An. 1655.

Det lofbare Brandenburgiske Gesandtskab til Sverrige.

1134 – 387/88

Dets Verf og Ærinde, efter Brandenburgs foregivende.

Andres Tale derom, at det hensigtede til et Giftermaal imellem den Unge Dronning og Churfyrsten.

Hvorom ogsaa blev handlet, men hemmeligen.

De Svenskes Svar paa dette Verf.

Oxenstjerne var dette Forslag ikke med.

Kongen i Polen blev derofter betounet.

1135 – 388/

General Baudissin skikkes herind fra Kongen i Polen.

Græf Waldemar kommer hjem fra Rusland.

Ham gioredes stor Forhaabning, om Selskabet med Czarens Prinsesse og andre Fordele.

Græf Waldemar segler til Øsel.

Anders Bilde fratrer til Danmark med Græfven.

1136 – 388/89

Græfven vil hafve et Svensk Skib til at stryge Segl.

Et Russisk Gesandtskab kommer til Danmark.

Hvorledes det skik ved dets Audiens hos Kongen.

Gesandtskabets Ærinde.

1137 – 389/90

Russernes besynderlige Paastand.

De Danskes Svar.

Udfaldet af denne Vanskelighed.

Handling om Giftermaalet med den Czarinske Prinsesse og Gr. Waldemar.

Gr. Waldemar reyser til Nederlandene.

Twistighed om Inddigninger i Hertugdømmet.

1138 – 390/91

Hvor til Commissarier forordnedes.

Kongen besværer sig ofver et Catholsk Capell i Marsklandene.

De Fyrstelige foresigivende til dets Undskyldning.

Kongens uforventede Anstalter derimod.

Hans Majestæt Svar til de Fyrstelige.

1139 – 391/92

Det Catholske Capell tillukkes.

En ung Holstensk Prinz fødes, og dør kort efter.

Kongens Frue Syster, Churfyrstinden i Saxen, begrafves.

Hvorhen Christian Ranzow sendes.

Om det Kongelige Begravelse i Roskilde.

Hans Majestæts Foranstaltning om samme Begravelse.

1140 – 392/93

Kongen gjør tvende sine Døttres Bryllup.

Begge de Kongelige Prinzer, saa og den Svenske Enke-Dronning blefve indbudne til Bryllupet.

Den Svenske Enke-Dronnings Undskyldelse derom, til sin Datter Dronning Christina.

1141 – 393/94

Kiøbenhavns Fæstning forbedres

En Fæstning anlægges i Nørre-Jylland, hvor nu er Fridericia.’

Det Runde Astronomiske Taarn færdigbyggt.

Taarnets Beskrifning.’

Bibliothek Salen ofven paa Trinitatis Kirke.

En Sølf-Grube i Norge opdages.

1142 – 394/95

Krigens Tilstand i Tydskland.

Svensken vinder et stort Slag ved Leipzig.

Ligeledes de Hessiske ofver de Keyserlige ved Kempten.

1143 – 394/95

Enke-Dronningen af Frankerige dør.

Ligeledes sidst i Aaret Cardinal Richelieu.

Prøver paa denne Cardinals store Magt.

Hertug Wilhelm af Brunsvig-Harborg dør.

Holger Rosenkrantz til Rosenholms Død, og berømmelige Lif.

1144 – 395/96

Hr. Anders Bilde bliver Rigens Marsk.

Wiborg Stift faaer trende Biskoper i eet Aar.

Biskopen i Aalborg dør.

Aar 1643

Kongen begynder Aaret med at forhandle deres Fred, som til Belønning ofverfaldt ham med Krig.

1145 – 396/97

Brefvenes langsomme Ankomst fra Spanien og Wien.

Omsider da de vare ankomne, manglede den Franske Resident adskilligt i de Spanske.

Kongens store Omhyggelighed, hve disse Vanskeligheder at faae hæfvet.

1146 – 397/98

Brefvenes Udvexling skeer den 23. Martii, og Freds-Handlingsens Sammenkomst berammes til den 1. Julii.

Salvii Bref til Kongen, med Undskyldninger og Takisigelser.

Den Kongel. Danske Minister faaer Foræring af Keyseren og af Dronningen i Sverrige

1147 – 398/99

Hele Tydsklands Glæde ofver denne Begyndelse til Freds-Handlingen, og Velsignelses-Ønsker ofver K. CHRISTIAN.

Den nye Receß udgives.

Aarsagen dertil.

Den Hamborgiske Sag kom til Ende i dette Aar.

1148 – 398/00

Kongen aabenbarer sit Forsat, imod Staden Hamborg, for sine Raad, som hand derfor hafde sammenkaldet.

1149 – 400/01

Raadets underdanigste Erklæring paa foregaaende Kongens Andragende.

Kongens Svar til Raadet

1150 – 401/

Krigs-Beredelsen imod Hamborg gaaer for sig.

Men blef saa vel holdet hemmeligt, at Hamborgerne meente, at det sigte paa Engelland.

Andre dømde anderledes herom.

Et Antal Orlogs-Skibe, tillige med 60. Transport-Skibe, seyle hen til Elben.

Leyren slaaes ved Fulsbyttel.

Hamborg bloqveres.

Kongens Flode bliver 30. Skibe stærk.

Kongen forsikkrer Commerciens ved et offentlig Patent.

1151 – 401/02

Skrifver siden til Keyseren og Churfyrsterne.

Sender og Copier af samme Bref til de fremmede Gesandter i Hamborg.

Og lader uddele sit trykte Skrift imod bemældte Stad.

Hamborgernes underdanigste Skrifvelse til Kongen.

Ligeledes skrefve de til Hertugen af Holsten, og til det Danske Raad.

1152 – 402/03

Deres Syndicus Broderus Paulli bliver anholden til Rendsborg.

Hamborgerne føye sig til Modværn.

Hamborgerne søge Lybek, Bremen, de Lyneborgske Fyrster, og Hollænderne paa Haande.

Deres Forsvars-Skrift imod Kongen.

1153 – 403/04

Kongens Hr. Søn, Prinz Christian, og Hertugen af Gottorff komme til Kongen.

Ligeledes de Lyneborgske Gesandter zc.

Hamburgernes Udskikkede: og hvorledes deres første Tilbud var.

Hvilket blef af Kongen forkastet.

Endeligen blef Forliget sluttet den 25. Maji.

Dets Artikler og Puncter.

1154 – 404/05

Det Hamborgske Afbigts- og Forpligts-Bref.

Hamborgerne gjøre deres offentlige Afbigt paa Slottet Glyksborg i Glykstad.

1155 – 405/06

1156 – 406/07/08

Taksigelse af Prædikestolene for denne Handels lykkelige Udfald.

Krigs-Rustningen ophæves.

Hamborgernes Tilforordnede, til de øfrige Poster at afgjøre.

Hvad for Poster det var.

1157 – 408/09

Men dette blef forgiæves: Og af hvad Aarsage.

Et Skib, tilhørende det Engelske Parlement, giort til Priis af Kongen.

Corfitz Ulfeld bliver Rigens Hofmester.

Naadens Rang imellem sig førend Souveraniteten.

Rigens Hofmesters Bestilling hvori den bestod

1158 – 409/10

Ulfelds Klogskab, Arbeydsomhed, og andre Egenskaber.

Hertug Friderich , Erke-Biskop i Bremen , fuldbyrder sit høye Giftermaal med Prinsesse af Brunsvig-Lyneborg.

Kongens Forsiunlighed og Omsorg for Høy-bemældte sin Hr. Søns Stand, naar Hans Majestæt skulde afgaae.

1159 – 410/11

Anordning, hvorledes Deelingen skulde skee, efter Hans Majestæts Død, imellem Printz Christian og hans Hr. Broder Erke-Biskopen.

Om Græfve Waldemar-Christians Giftermaals Sag i Rußland.

1160 – 411/12

Vilcorene som af den Russiske Gesandt foresloges her i Kiøbenhavn.

Angaaende den Punct, om den Russiske Troe at antage, blev der intet aftalt.

Peter Marselius negocierede dette Giftermaal; og blev af Kongen nobiliteret.

Anstalter til Græf Waldemars Reyse: og hans prægtige Følgestab.’

Gottlieb von Hagen sendes, som Gesandt, til Bryssel.

Hans anbefalede Forretninger der ved Hoffet.

1161 – 412/

General-Staternes Paastand om en anden Compliment-Stiil i Brevvene til sig.

Men Kongen vilde ikke finde sig deri.

Beredelsen til Sammenkomsten i Mønster og Osnabrygge paabegyndes.

Mønster sattes strax i Neutral-Stand.

Med Osnabrygge gik der Vanskelighed, formedelst de Svenskes Besætning.

1162 – 412/13

Gesandterne forsamles langsomt, og hver trykkede sig, ved at være den første.

Fortrædelighed af de Hessiske Krigs-Folk omkring Mønster.

De Kongelige Gesandter til den Osnabryggiske Fredshandling.

Hvorfore Kongen skikkede dem saa sildigen did.

1163 – 413/14

De Kæyserlige mistænker Sverrige derfor.

De Danske Gesandters prægtige Følge, og Hofstat.

Deres medgifne Instruction hvorpaa den var grundet, og hvorledes den lydede.

1.) Angaaende Erstatningen for Krigen til Cron-Sverrige.

1164 – 414/15

1165 – 415/16

1166 – 416/

1167 – 416/17

2.) Om, hvorledes det Svenske Krigs-Folk skulde affindes og fornøyes.

1168 – 417/18

3.) Hvorledes Sverriges Hielpere og Tilhængere i Tydskland kunde igien sættes i Stand.

1169 – 418/19

Hvad Gesandterne skulde fornemmeligen, og først i agt tage, ved Tydsklands Istandtsættelse i Almindelighed.

Angaaende den Pfalziske Sag.

1170 – 419/

Betænkning ofver forestaaende Instrux.

1171 - 419/20

1172 – 420/21

Raadets underdanigste Svar og Betænkning paa forstaaende Hs. Majests. Skrifvelse.

1173 – 421/22

General Baudissin, Kongens Gesandtskab af Polen, Hans Erindring til K. CHRISTIAN.

Den Polske Konges Anslag paa Pomeran.

Kong CHRISTIANI store Betænkning og Losigagtighed herofver.

Hans Majests. Tanker, hvorledes at faae Krigen endet, foruden at gifve Pomeran til Sverrige.

1174 – 422/23

Den Polske Gesandt, Donhof, kommer til Danmark.

Hans Ærinde, om at faae Fred stiftet med Sverrige, og den samme til Varetage andre besynderlige Vilkor.

1175 – 423/

Saadanne Vilkor kunde aldrig blefven samtykkede af de Svenske.

Kong CHRISTIANI tænkte slet intet Forbund med Polen.

Den Afskeed som bemældte Gesandt Donhof fik.

1176 – 423/24

Videre Beviis, at Hans Majest. aldrig var sindet til at slutte noget Forbund med Polen, førend Svensken faldt ind i Danmark.

De Svenske Gesandter lade sig langsomt til at reyse til Osnabrygge.

1177 – 424/25

De Danske Gesandter formaner af de Kayserlige, til at skynde paa de Svenske: Men negte det.

Salvii bittre Svar til de Kayserlige, ved D. Langermann.

Kongen lader paaskynde Gesandternes Ankomst.

Hvilket de Svenske besvaret høfligen.

Kongen undskylder og de Svenskes Langsomhed.

1178 – 425/26

De Spanske, Venetianske, og Salvius ankomme: men de Franske opholde sig endnu i Holland.

Salvius vilde reyse nogetstund bort; Men blef tilbage, da hand mærkede de Kayserliges Anslag.

De Kayserlige halke at bryde af til Osnabrygge: og hvorfor.

Anledning til de Kayserliges Forhaabning om et Forbund med Danmark imod Sverrige.

De Danskes og Kayserlige Gesandters hemmelige Samtaler.

1179 – 426/27

Kongens Ansøgninger paa samme Tider ved det Wienske Hof, som blefve de Kayserlige Gesandter til Osnabrygge recommendede.

De Danske Gesandters herunder brugte Ord og Complimenter.

Et Polsk Budskab indfinder sig til Osnabrygge.

Samme Polske Budskabs Opførsel.

1180 – 427/28

De Danske Gesandter negte, at noget Forbund hafves imellem Danmark og Polen.

Salvii Samtale med denne Polske.

Bemældte Griesheims Beskrivelse, af de Kayserlige og af Pufendorff.

Kong CHRISTIAN var Kayseren u-villig, det almindelige Beste til Forfang.

1181 – 428/

Hans Majests. Skrivelse til Churfyrsterne.

Og Erindring, ved sit Gesandtskab, til de Kayserlige Gesandter.

End ogsaa om den Evangeliske Religions Sikkerhed.

Disse Kongens Erindringer vare foranledigede af den Franckfurter-Deputations-Dag.

1182 428/29

Kayserens Hensigt med den Franckfurter-Deputation.

Hvilket Hensigt var i sig selff u-rimeligt, og blef saaledes forgiæfs.

De Kayserliges og de Tydske Stænders Dissens, om Fred med udvortes Fiender, og om

Justitien og Enighed i Riget, hvilket der skal være først.

Om de andre Fyrster og Stænder maae sende deres Deputerede til Freds-Tractaten, ligesaavel som Churfyrsterne?

Kong CHRISTIANI erklærede sig for Fyrsterne og Stænderne. Og Franckfurter-Dagen endtes.

1183 – 429/30

Kongen bemøyer sig om den Pfaltziske Sag at faae afgjort, førend Tractaterne til Osnabrygge.

Vexler Brevve med Bayern derom.

Kayserens Erklæring herofver.

Den Pfaltziske Sag kunde ey afgjøres til Franckfurt.

1184 – 430/31

Pfaltzerne hafde allerede faaet Adgang til Tractaterne i Mønster og Osnabrygge.

Kong CHRISTIANI endelige Erklæring ofver denne Post.

De Kayserliges U-føyelighed, og slette Venskabsstøtte imod Danmark.

De afslaaer Kongens billige Begiering i den Hamborgiske Sag.

1185 – 431/32

Hvilket Afslag Kayserens Gesandt leverte de Danske til Osnabrygge.

De Svenskes Klager over Told-Væsenet i Danmark.

Dog vare disse Klager af mindre Betydenhed, end i de Svenskes Historier foregives.

De Svenske Historiers Øyemærke, med at opmudse disse Klager i hvert Aar.

Ligesaaavelsom Axel Oxenstiernes Hensigt dermed.

De Svenske lade til at falde ud paa Danmark, førend Freds-Ankomsten til Mønster og Osnabrygge begyndte.

1186 – 432/33

Deres Anslag til at faae mere Materie, til sligt Pudds, at besmykke.

Aarsager til de skarpe Forordninger og Anstalter imod Told-Svig.

Hvorfor de Svenske intet hafde med Ret og Billighed at klage.

Tvende Ober-Betiente ved Tolden i Sundet, der hafde tilforne boet hos de Svenske.

1187 – 433/34

Af 243 Svenske Kiøbmands Skibe, i dette Aar igiennem Sundet seglede, kun tre confisqverede.

Corfitz Ulfeld er i visse Skrifter beskyldt for denne skarpe Randsagning.

De Svenske vare selff glade herofver.

Det Svenske Raads første Bref herom til de Danske Raad.

Ulfelds og Christian Thomæsons Svar derpaa.

1188 – 434/35

Det andet og haardere Brev fra de Svenske til de Danske Raad.

1189 – 435/

De Danske Raads Svar paa dette sidste; Hvilket Svar blev skrevet fra Herre-Dagen til Odensee.

1190 – 435/36

Historien om de tre Kiøbmands Skibe, hvis de Geer og Johan Sibrand tilhørende.

1191 – 436/37

Vanskelighed og Dispute, imellem Kongen og den Svenske Regering, angaaende nogle Panter i Mecklenborg.

1192 – 437/38

De Svenske negte at bortsøre deres Besætninger af bemældte Kongens Pandter.

De Svenske tage Domitz ind fra de Kayserlige, som var et af Kongens Pandter.

De Svenskes Ordre til Feld-Marskalk Torstenson, at sæde de ind i Danmark.

1193 – 438/

1194 – 438/39

1195 – 439/40

Krigens Tilstand imellem de Kayserlige og Svenske i dette Aar, førend Svenskens Indfald paa Danmark.

De Kayserlige sende Piccolomini bort, og tage Gallas igien til at commandere deres Armee.

1196 – 440/41

Torstenson anholder hos Gallas om Stilstand.

Men da hand ey faaer strax Svar, rykker op og gaaer fort.

Ved Havelberg aabenbarer hand sit Anslag paa Danmark.

De Svenske Regerings-Raad aabenbare det samme for et Udskud af Øverriges Stænder paa en Rigs-Dag.

De Svenskes indbyrdes u-enige Meninger om denne Krig imod Danmark.

De Svenskes store Hemmelighed og Tavshed, imed dette Anslag.

1197 – 441/42

Peder Wibe mærker dog noget deraf, og skriver til sin Konge derom nogle gange.

Corfitz Ulfeld faatter for Kongen, om de Svenske Truseler, at de, saavel som Peder Wibes Advarseler, intet hafde paa sig.

Dette lagde Grund til ond Forstaaelse imod Ulfeld.

1198 – 442/443

Ulfelds Samtale med den Svenske Resident Stromfeld.

Torstensons Marche fra Havelberg, og hvorledes hand indrettede sit Feldt-Tog.

Hand indtager Oldensloe, Segeberg, Kiel, Bredenberg, Itzehoe og Rendsburg i faae Dage.

1199 – 443/

Christians-Priis forsvars af Axel Urop.

Men indtages omsider, og de Svenske faaer der meget Bytte.

Glükstad og Crempe blefve ikke indtagne.

De Svenske Krigs-Giversers Qvartere i Fyrstendømmene.

Torstensons Forlig med Hertugen af Holsten-Gottorph.

1200 – 443/44

Svenskens Indfald vistes ikke her i Siælland, førend midt i December.

Kongen hører derom med Forundring, men uden Forskrækkelse.
Kongens kloge og behiaertede Anstalter, i Rigets store Nød.
Hans Majests. Formaninger til sine Undersaatter.
Hans bitterste Fienders sandfærdige Vidnesbyrd var hannem.
De udi Hast giorte Anstalter til Forsvar, i Siælland, Fyen og i Skaane.

1201 – 444/45

Item med Floden at udruste, og Capere.
I Jylland blev Rytteriet opbuddet.
Almuen i Helsingør er forbittret paa Over-Visitører Nickel Koch.
Da den Svenske Resident Stromfeld ey vil reyse bort, arresteris hand, tillige med den Svenske Postmester.
Kongens Ordre til sin Resident i Stockholm.

1202 – 445/46

De Danske Gesandters Samtale med de Kayserlige i Osnabrygge, om dette Svenskens Indfald.
Johan Oxenstiernes og Salvi Opsørsel, til Mønster og Osnabrygge, i henseende til bemældte Indfald.
Johan Oxenstiernes u-skikkelige og spottiske Svar til den Danske Gesandt Hr. Just Høeg.
Kongen af Frankerige dør.
Saa og Land-Græf Philip af Hessen Bützbach.

1203 – 446/47

Bispen i Trundhiem frasiger sig Embedet.
M. Erik Bredal en iverig Biskov, for Christendommen i Finmarken at fremme.
Sangværket i Hellig-Geistes Kirke i Kiøbenhavn.

Aar 1644.

Kong CHRISTIAN gjør det Svenske Indfald bekiendt, ved Bud og Skrivelser, til alle Hoffer og Magter.

1204 – 447/48

Kongen skikker Friderich Gynther til Holland.
Hans Ærinde og medgafne Instruction.
Staternes Sindelag ved denne Lejlighed.
Den Svenske Resident tilskynder Staterne at tage Part i Krigen imod Danmark.

1205 – 448/49

Hvilket Printzen af Oranien, samt andre, forhindrer.
Dog fik Lovis de Geer megen Krigs-Forraad, og en Flode anskaffet de Svenske til Tieneste.
Videre om Hollændernes rette Øyemerke, og Hensigt i denne Danske og Svenske Krig.

1206 – 449/50

Frankerige ikke vel fornøyet med Svenskens Indfald i Danmark.
I hvorvel de Svenske anderledes foregave; men falskeligen.

1207 – 450/

Frankeriges Frygt ofver dette de Svenskes Indfald.
Cardinal Mazarins Erklæring til de Svenske om Subsidier.
Kongens Forespørgning til den Polske Gesandt.

1208 - 450/51

Sender og sin Gesandt til Kongen i Polen.

Saa og med Instrux til General Baudissin.

Men i Polen blev alting frugtesløst, og af hvad Aarsager.

1209 – 451/52

Hvorvidt ved Baudissin blev udrettet.

Udsendinger til Erke-Bispen i Bremen, og til Lyneborg, og Hessen-Cassel.

Just Høeg Hiemkomst fra Osnabrygge, og Skrifvelse til Torstenson.

1210 – 452/53

Torstensons Svar.

Kongens Befalning til sine Gesandter i Osnabrygge.

De tvende Gesandters Hiemrejse.

Den efterblefne Danske Residents Forretninger i Osnabrygge.

1211 – 453/54

Kongen hafde nu gandske opgivet Freds-handlingen sammestæds.

Disputer og Vanskeligheder ved bemældte Osnabryggiske Freds-Handling.

1212 – 454/55

Kongens Paastand ved Fredshandlingen, paa denne Tiid; som og de fleeste funde ret og billig.

Men Frankerige satte sig best imod.

1213 – 455/56

Hvad for Virkninger denne Skrifvelse gjorde hos Churfyrsterne.

Kongen formaner til at holde med Kayseren.

1214 – 456/

De Kayserlige Gesandter i Osnabrygge raade til det samme.

Kongen gaf og hertil selff Anledning ved et Sendebud, til Kayseren og Chur-Saxen.

Kayserens Sendebud til Kongen.

Hans Andragende og Forslag.

1215 – 456/57

Kayserens Brefs Indhold, til Kongen.

Kayserens Brev til de Nedersaxiske Fyrster, samt til Stæderne Lybek, Bremen og Hamborg.

Kong CHRISTIANI Aarsager, hvorforfore Hans Majestæt intet kunde indgaae og slutte med Kayseren, paa de foreslagne Vilkor.

1216 – 457/58

Kayseren sender en nye Gesandt, Græf Schwarzburg, til Danmark.

Men forgiæves: formedelst det Wienske Hofs egen Forstaaelse.

Græfve Auersbergs meent kloge Raad, som ej blefve fulgte.

1217 – 458/59

Kayseren bliver koldsindig.

Men lader dog sin Mening bekiendtgjøre for Kongen, ved Plettenberg.

Kongen gifver derpaa sit Svar til bemældte Plettenberg.

Og end videre ved sin egen Resident i Wien.

1218 – 459/60

Rygte om en Stilstand imellem de Kayserlige og Svenske.

Svenskens foregivne Aarsager til deres Indfald og Feyde paa Danmark.

Først ved en Skrivelse leveret til P. Wibe.

1219 – 460/

1220 – 460/61

De Danske og Svenske Residenter, som blefve anholdne, komme omsider frie, om Sommeren derefter.

P. Wibe skikkes til Polen, og siden til Frankerige.

Kongen udgiver sit Manifest, eller Summariske Beretning om Svenskens Indfald.

Hvilket de Kayserlige lode igien oplægge og udsprede i Tydskland.

De Svenske sende deres Manifest ved en Herold.

1221 – 461/62

Kongens Patent, om dette de Svenskes tidige Bud og Advarsel.

Kongen var paa denne Tiid i Fyen.

allene for Nytaar; ligesaa ankom d. I d. M. til Nyborg.

1222 – 462/63

De Kongelige Danske Raads Skrivelse til de Svenske, dat. i Odense den 9de Febr.

De Svenske Raads Svar derpaa.

1223 – 463/64

De Danske Rigs-Raads Gienvisning af de Svenskes Paastand og Beskyldninger.

1224 – 464/

Det Svenske Manifest blef efter Kongens Befalning besvaret.

1225 – 464/65

De Svenskes u-grundede Beskyldninger.

Den retteste Aarsage til de Svenskes Indfald paa Danmark.

1226 – 465/66

Torstenson havde kun en hemmelig Marsche været et Mesterstykke: Men hans Bedrifter i Danmark varet slet ringe og ringe.

Og vare meget slettere affaldne, hafde ey Hollænderne hiulpet Svensken til Seer.

Danmark bekom ingen Undsætning af nogen.

1227 – 466/67

Anders Bildes og Torstensons Bref-Berling.

Torstensons Overmodighed.

Og hans Svar til Bilde.

1228 – 467/68

Torstenson rykker ind i Jylland, slaar et Dansk Regiment Rytterie, og indtager den nye Skandse.

Helm Vrangl gaaer ind i Vendsyssel, og nedhugger en Hob Bønder ved Limfiorden.

Glykstad og Crempe snøre de Svenske ikke indtage i den hele Krig.

1229 – 468/

Adskillige Skermydseler, og Actioner imellem Partierne, i denne Vinter og Foraar.

1230- 468/69

Anders Bildes lykkelige Anfald paa Fienden, hvorved deres Forsæt mod Fyen blef hindret.

1231 – 469/70

Skaane Actioner til Søes.

Marcus Whitte gifver sig fangen med Kongens Galey.

Torstensons nogle gange forsøgte Landgang paa Fyen giøres til intet ved Kongens Anstalter.

1232 – 470/71

Marcus Whitte bliver hængt.

Torstensons Utaalmodighed og Bekymring.

Den Svenske Rigs-Raad Gustaf Horn falder ind i Skaane.

Deres Anslag paa Siælland.

1233 – 471/72

Den Danske Krigsmagt i Skaane, under Ebbe Ulfelds Anføring.

De Danske forhindre Fienden, og Bønderne gjøre dem stor Afbræk.

Norge tænkte Svensken ey at vilde angribe.

1234 – 472/

Statholderen Hannibal Sehested gjør Anstalter til Norges Forsvar.

De Norske falde ind i Sverrige, og plyndre.

Men blefve siden tilbagedrefne af de Svenske, som vare stærkere.

1235 – 472/73

Og ligeledes falken af den Svenske Øfverste Oluf Stake.

Kongen segler med nogle Skibe til Gøthenborg, og indstutter Hafnen.

Anlægger en Skandse foran, og holder Staden blokqueret.

1236 – 473/74

Kongen lader udgaae Placater.

Hvilke besvares af den Svenske Commandant.

De Svenske skiller deres Armee ad i Skaane, for at undsætte Gøthenborg.

Kongen forlader Gøthenborg, formedelst Efterretningen om den Hollandske Flode.

Et Hollandsk Skib, kaldet St. Matthäus, løber ind, men motte sætte sig paa Grund.

1237 – 474/75

Den Hollandske Flode ankommer Kongen, og naaer Lister-Dyb.

Horns Befalning af Torstenson om Landgang Forsøg paa Fyen.

Men Kongen segler imod denne Hollandske Flode til Lister-Dyb, og med sit ene Skib

Trefoldighed reder den ilde til og forjages den.

1238 – 475/76

Men formedelst lave Grunde torde ey forfølge dem.

Hollænderne slippe bort.

Hollændernes og Svenskens Forliis i denne Søe-Action.

Kongen gaaer atter i Søen, med flere Skibe.

1239 – 476/77

Torstensons nye Ordre til de Hollandske.

Et nyt Søe-Slag imellem de Danske og Hollandske, som varede i to-Dage.

Hollænderne blive ilde tilredde, og føre hjem til Nord-Holland.

1240 – 477/

Blifver der ilde modtagne, og den gemene Mand gjør Oprøer.

Forsøge ogsaa at hevne sig paa Lovis de Geer.

L. de Geer og M. Thyssen bringer en nye Flode tilveye.

Hollændernes Politic.

Kongens Bref til sin Cancellier, om Svenskens Anslage, saa og om Bededage.

1241 – 477/78

Den Svenske Regierings Ordre til deres Generaler.

De Svenskes Storeflode gaaer i Søen.

Tu Skibe deraf tilredes ilde af de Danske.

Sv. Admiral Claus Flemming indtager Femeren.

Torstensons Pralerie.

1242 – 478/79

Kongen gaaer paa nye ud med sin Flode, og befaler Regeringen til Printzen.
Fire haarde Trefninger imellem den Danske Flode og den Svenske i 10 Timer.
Admiral Jørgen Wind skudt.

1243 – 479/80

Seieren blef paa den Danske Side.
Kongens u-beskrivelige Tapperhed.
Hand blifver tresset af et skud.
Holdte dog Slaget ud til det sidste.
De tvende Brødre Ulfelder ihjel-skudte.
Den Danske Flode segler hiem.

1244 – 480/81

Kongens tredie Søe-Tog: og Hans Majests. Ordre til Vice-Admiral Peder Galt.
Samt andre Anstalter, imod den Svenske Flode, ved Kieler-Hafn.
Den Svenske Admiral Claus Flemming bliver skudt og dør.
De Danske forjages af deres Skandse

1245 – 481/82

Den Svenske Flode er indelukt i Kieler-Hafn, og af de Danske Skibe belejret.
Kongens sidste Ordre til Peder Galt.
De Svenske frelse ud ved en særdeles Vindens Beqvemlighed.
Peder Galts Forseelse.

1246 – 482/83

Hand skref Kongen til, og bad om Naade.
Hand blifver dømt fra Lifvet, og rettet.
Tyge Brahes Spaadom.
Den Kayserlige General Gallas ankommer i Holsten.
Aarsager og Anledning til de Kayserlige Generals Hidsendelse med de Kayserlige Tropper.

1247 – 483/84

Galasses Betænkning af de Kayserlige holdte Beraadslag om Krigen.
De Kayserlige og Bayerske eens om dette Tog.
Gen. Haßfelds Tog u-nyttigt.

1248 – 484/

Gallas klagede, og brød sildig op.
Gallas hafde med sig til Holsten 10000. M.
Hans Forslag og Anfordringer, i Samtale med Erke-Biskopen og Gr. Pentz.

1249 – 484/85

Blifver besvaret med Høflighed.
Gallas gaaer dybere ind i Holsten.
Men formedelst sin Langsomhed og Vellyst fordærfver mere, end hand gagnar.
Skikker Montecuculi til Saxen, og andensteds, om Forstærkning.

1250 – 485/86

Blifver bange for Konigsmarks Ankomst.
Hvad og hvor meget Gallas forrettede i Holsten.
Torstenson søger at komme ud af Holsten.

1251 – 486/87

Da gaf for, at det motte skee for Frankeriges skyld.
Hans Udmarsch af Holsten skeede med største Klogskab.

Gallas tager Kiel ind, og bilder sig og sit Hof ind, at hand hafver Ræfven i Sækken.
Undflyer stædse at slaas med de Svenske.

1252 – 487/88

Gaaer ind i det Lyneborgiske.
De Danske og Kayserlige skilles fra hinanden, med Misfornøjelse.
Gallasses gode, og flere slette Egenskaber.
Hans Melancholi ofver dette Tog.
En Myndt derpaa slagen.
De Svenske Besætninger i Jylland.

1231 – 488/89

Torstenson sender Ob. Helm Vrangelt tilbage til Holsten med Krigsfolk.
Regeringen i Stockholm Formaaning til ham.
Helm Vrangels Fremgang.
Bredenberg tages fra de Svenske.
Steinborg forsvares sig imod Svensken.
Vrangels Grusomhed.
Hand indtager Kiel.

1254 – 489/90

Da Femeren, tillige med Ob. Vrangelt.
En Holstens Skippers Troeskab.
Belønnet af Kongen.
De Svenskes Tienstagtighed imod Stift Bremen.
Gen. Konigsmarks Anfordringer til Capitlet i Bremen.

1255 – 490/91

Søger derefter til Erts-Biskopen.
Konigsmark belønnes af Dronningen i Sverrige tvende Amter i Bremen.
Hvilket skiules af de Svenske Skribentere.
Erts-Biskopen bliver sin Hr. Faders Generalissimus, og residerer i Glykstad.
Gustaff Horn indtager Landskrone.

1256 – 491/92

Ebbe Ulfeld forhindrer Gustaff Horns Anslag.
Horn for os beleyre Christianstad.
Men forsøger det med Laholm, som blef indtagen.
Fæstningerne i Skaane, ey vel forsiunede, og hvorfor.

1257 – 492/

Horn søger forgiefves efter Ebbe Ulfeld.
Gjør Anstalter til Malmoe at beleyre.
Adskillige Skærmydseler i Skaane.
Fienden tilføyes Skade til Lands og Vands.
Kongen sender 6000. ofver til Skaane.
Bilde søger forgiefves at lokke Horn ud af sin Fordeel.

1258 – 492/93

Kongen forsøger at anfælde de Svenske; og de canonerer paa hverandre.
Gustaf Horn bryder op, og leyrer sig andetsteds.
De Danske forfølger ham, med ey uden Fare af hans Rytterie.
Horn er kiæd af Campagnen, og passer sig i Vinter-Leyer.

Kongen gaaer tilbage til Siælland.

1259 – 493/94

Svensken hafde liden Fremgang og Lyst i Skaane.

Krigens Fortsættelse fra Norge imod Sverrige.

Men med ingen stor Fordeel.

Den Norske Præst Colbiørn Stub gjør Fienden stor Afbræk.

1260 – 494/95

Jæmteland kaster de Svenske igien fra.

Capit. Christoffer Rasmussens Troskab.

Oluf Stake indtager en Norsk Skandse paa Sverrigs Grændse.

Hvorimod de Norske indtage Mora-Skandse i Vermeland.

Da slaaer mand de Svenske.

Mart. Thyssen kommer igien med den Svenske-Hollandske Flode.

1261 – 495/96

Segler Sundet op lige til Kiøbenhavn.

Da imellem Saltholmen og Dragøe.

Kongens Ordre til Admiral Erik Ottesson.

Samme Ordre blev den Tiid i den Brug.

Theyssen segler op til Calmar.

Blifver beviist store Naades-Tegn af Dronningen i Sverrige.

1262 – 496/97

Kongen beskikker Pros Mundt til Admiral.

Vore Danskes falske Indbildning om den Svenske Hovedflode.

Vrangel gaaer ud med bemældte Hoved-Flode, samt den Hollandske.

Søger de Danske.

Pros Mundts liden Flode bliver slagen, hand self faldt, og hans Skib med flere tagne af Fienden.

1263 – 497/98

Ikkun 2. Fregatter undkomme til Kiøbenhavn.

Det største Under var, at Svensken ey hafde større Nytte af denne Seyer.

Trende Ordres til Adm. Vrangl fra Regeringen i Stockholm.

1264 – 498/99

Hvad som hindrede Vrangl og Ankerhielm i at forfølge Seyeren.

Vrangl gik til Wismar at overvintre, og Ankerhielm ud til Holland.

Ankerhielms Forsøg mod Ofve Gedde for Gothenburg bliver til intet.

1265 – 499/

Hand ligger nogle Skibe for Gothenburg.

De andre toge Skade paa Hiemfarten.

Banghed her i Kiøbenhavn over denne Ulykke til Søes.

Kongens Skrifvelse fra Skaane til sin Cancellar.

Den almindelige Tale og Ræsonnement om bemældte Ulykke.

1266 – 499/500

Den rigtigste Aarsage hertil.

Rigs-Hofmester Ulfeld blef mistænkt derfor.

Ulfelds Erklæring til Kongen ofver tvende Beskyldninger.

1267 – 500/01

Gustaf Horn fik derved Luft.

Helmut Vrangl blev forstærket med Ankerhielms Soldater.

Gaar derpaa ned til Randers, og sætter sig i en Leyer.

1268 – 501/02

Frankeriges og Hollands Freds-Mægling imellem Danmark og Sverrige, hvorledes begyndt.

Den Franske Ambassadeur Thuillierie kommer til Danmark.

Hans Klogskab og Vel-ansted forandrer Folkets Tanker om ham.

Hans Audienser hos Kongen, og Ærindes Forebringelse.

1269 – 502/03

Kongens Svar ved Cancellen Reventlov.

Kongen gaaer ud med Floden, og befaler Hr. Just Høg og Reventlov at handle med den Franske Ambassadeur.

Ambassadeurens Erklæring, om Sverriges Tilbøielighed til Fred.

1270 – 503/04

De tvende Danske Raads Forestilling derimod.

La Thuillierie lafver til, at reyse til Stockholm.

De Danskes Samtale med ham om de Franske Subsidie Penge, og Sverriges liden Troskab imod Frankerige.

1271 – 504/05

Den Brandenburgske Gesandt Schulenburgs Ærende om Mellemlandhandlung.

Kongen var paa den Tiid lidet fornøyet med Chur-Brandenburg.

Skref dog Churfursten til og takkede for hans kiærlige Tilbud.

1272 – 505/

Hanse-Stædernes Tilbud ey imodtagen.

Det Hollandske Gesandtskab ankom med en Orlogs- og Convoy-Flode.

Kiøbmands-Skibene betalte deres Told i Sundet.

Rigs-Hofmesters og Cancellens Beskeed til den Hollandske Resident.

Hvorpaa Hollænderne lader 22. Orlog-Skibe segle hiem igien.

De tre Hollandske Gesandter indføres med Stads i Kiøbenhavn.

1273 – 505/06

Hofmesterens og Cancellens Samtale med dem.

De Hollandske Gesandter beder om, og faaer Audiens hos Printzen.

1274 – 506/07

Deres anden Audiens blev forhindret, ved Theyssens Flodes Ankomst for Kiøbenhavn.

Den gemeene Mands Forbittrelse paa Hollænderne.

Kongen Self, efter sin Hiemkomst, giver dem Audiens.

Og forordner dem Commissarier.

Kongens Bebrejdelser, og Spørgsmaal til de Hollandske; som negtede alting.

Hans Majestts. Forslag, om Skibe at bekomme for Penge i Holland.

1275 – 507/08

Hvilket Gesandterne reent afsloge.

Tre andre Hollandske Gesandter sendte til Sverrig.

Hvad Forfald dem møder for Gothenburg.

1276 – 508/09

Statholder Sehesteds Tilbud staar dem ikke an.

Men de motte underkaste der med.

Hvad den Franske Ambassadeur udrettede i Sverrige.

Hvorom hand siden her berettede til Kongen.

1277 – 509/10

Det Svar, som Kongen lod ham skriftligen gifve.

Kongen giver den Franske Part af de Hollandsfes Andragende.

1278 – 510/

Og hvad Frugt Hans Majestæt har for Sverriges og Hollændernes Afsigt.

De Danske Commissariers skriftlig Indgifvende til Ambassadeuren, om de Svenskes Hensigt med Seglads og Tolden.

1279 – 510/11

De Danske Commissariers skriftlig Indgifvende til Ambassadeuren, om de Svenskes Hensigt med Seglads og Tolden.

La Thuillerie undskylder sit Hof for begge Dele, førend Tractaten var sluttet.

1280 – 511/12

Gustaf Horn faaer Fuldmagt af den Svenske Regering, til Tractatens Forberedelse.

Kongen paastaaer Sikkerhed for sine Commissarier.

De Svenske forbittres herofver.

1281 – 512/13

Kongens Aarsage dertil: hvilken de Svenske ey kunde nægte, men gafve Skyld paa Torstenson deres General.

Tiden blifver bestæmmet.

Samt hvorvidt Friheden af Staden skulde strække sig.

Præliminar-Instrumentet, om Staden, Tiden etc.

1282 – 513/14

Den Svenske Dronnings Kroning var Aarsage til Tidens Opsættelse.

De Kayserliges Fortrydelse ofver denne Freds-Handling.

De Kayserlige Gesandter arbejdede og hos dem imod.

Men deres Forhaabning faldt, efter Gen. Gallas Udgang af Holsten.

1283 – 514/15

Kongen dølger ikke sit Freds-Forsæt for de Kayserlige.

De Wienske, samt Chur-Sayen og Bæyeren formaner Kongen til andre Tanker.

Skrifvelse til Kongen fra Deputations-Dagen i Frankfurt.

1284 – 515/

1285 – 515/16

Bremen og Hamborg søge hos Hollænderne, om at profitere ved denne Freds-Handling.

Men faaer ikke Svar efter Ønske.

Hertug Friderich af Holsten-Gottorph Ansøgninger hos de Svenske.

1286 – 516/17

Ham gives af Sverrige god Fortrosthing.

Om Græf Waldemars Medhandling i Rusland.

Hand blef imodtagen paa det prægtigste.

Hand erklæres for Printz, og Tzarens tilfornværende Svingersøn.

1287 – 517/18

Ceremonier ved de Danske Gesandters Audiens i Muskov.

Hvad Ære som Printzen videre vederfores.

Gr. Waldemar anmodes om at antage den Russiske Troe.

Hvilket blev plat forgiæfves.

Den Russiske Patriarches Disputas med Græfven.

1288 – 518/19

Patriarches sidste Forslag til Græfven.

Græfvens Svar derpaa, og hans Forslag derimod til Patriarchen.

Græfven erklæres for en halstarrig Kiætter og en Guds Bespottere.

Tzaren blifver inderlig bedrøvet derofter.

Et Forslag til Ægteskabets Fuldbrydelse; som forhindres af Patriarchen.

Græfven arresteres.

1289 – 519/20

Russernes foregivne Aarsage.

Græfven søger at bortlippe, men forgiæfves.

Gesandterne protestere, men kunde ey faae ham frie.’

Secretereren Peter Reetz bliver hiem-skikket til Danmark, at berette dette.

Kongen af Polen besværer sig hos Russerne, at faae Græfven paa frie Fod.

Kongen sender Oberste Pentz til Rusland.

Hans Instruction.

1290 – 521/22

Den Kongel. Polske Gesandt driver Sagen til Forlig.

Pudevels Dansk Gesandt hos Kongen i Polen.

Tzar Alexius løsgifver Græf Waldemar.

Tzarinden og Princessen døde kort derefter.

Vrang Rygte og Indbildning om Aarsagen til Gr. Waldemars slette Skiæbne i Rusland.

1291 – 522/23

Printz Christians svage Helbred.

En Engelsk Gesandts ærende her, ved Aarets Begyndelse.

Kongen bevilger hans Begiering om Tolden.

Et Dansk Ostindisk Skib strander ved Duyus paa sin Hiemreyse.

1292 – 523/24

Oppehovedet i Tranqvebar Berend Pessart var Compagniet utroe.

Saavel som hans Formand Roland Crappe, nu Compagniets Directeur i Kiøbenhavn.

En Mynt-Fabriqve paa Kiøbenhavns Slot.

Lidet om Krigen i Tydskland

1293 – 523/

De Engelske Uroligheder.

Erke-Biskopen af Cantelberg dømmes fra Lifvet, og rettes.

Dronningen af Spanien og Polen dør.

Paave Urbanus VIII.

Aar 1645.

Den Svenske Oberste Vrangels Fremgang i Jylland.

Erke-Biskopen rykker op med Tropper af Holsten.

1294 – 523/24

Hvorned Hr. Anders Bilde kommer fra Fyen med den Danske Hær.

Erke-Biskopen indtager Riber-Huus, og nedlægger Besætningen.

Vrangel lejrer sig ved Randers.

De Danskes Anslag.

Vrangel bryder op, men strax vender tilbage.

Anders Bilde gaaer tilbage med sine Folk til Fyen.

Vrangel bryder op, gaaer i Holsten, og lige til Altona.

1295 – 524/25

Erts-Biskopen lader sætte efter ham.

De Danske blefve tilbagedrefne.

Vrangel gjør dem fittere, og falder dem an igien nogle gange.

Vrangel overrumpler Steinberger-Skandse.

Plyndrer, skænder og brænder i Ditmarschen og andensteds.

1296 – 525/26

Erts-Biskopen hafde for at beleyre Pinnenberg.

Soldaternes Misfornøjelse ofver de Danske Anførere.

Kongen sender Henrich Blome til Holsten.

Hans Befaling og Erinder.

General-Major Bauer beskyldes.

Misforstand imellem Gr. Pentz og Bauer.

General-Major Ahlefeld fører de andre Folk ofver til Fyen.

1297 – 526/27

Stapelholm indtages af de Svenske, ligeledes Brunsbyttel.

Erts-Biskopen redder de øfrige Marschlande.

De Svenske vilde haft Torstensson tilbage ind i Danmark.

But hand undskyldte sig.

Og foreslog General Konigsmark dertil.

Konigsmark falder ind i Stiftet Bremen.

Indtager Stade.

1298 – 527/28

Bremersforde holder sig længst.

Ottersberg og Rodenborg indtages.

Hvad som hindrede Konigsmark fra at gaae ind i Danmark.

Frankerige og Hessen-Cassel ere u-tilfreds med den Danske Krig.

Land-Græfvinden forestilling til Svensken.

Konigsmark drager ud igien til den Tydske Krig.

Sender Vrangel 2000. Mand.

Helmuth Vrangel foretager sig at beleyre Rendsborg.

1299 – 528/29

Erts-Biskopen kunde ikke faae Tropper nok, til dette at forhindre.

De Svenske blifve i Bremen incommodeerede fra Glykstad.

Landmandens Skaden i Bremen til Fæstningerne.

Rendsborg forsvarer ypperligen af Oberst-Lieut. Balter.

Vrangel taber i 3. Storme paa een Dag mange Folk.

Erts-Biskopen forsøger at forhindre Vrangel Tilførsel.

Men Oberste Buchwald var herudi ulykkelig, og blef slagen.

Husumer-Skandser indtages.

1300 – 529/30

Hertug Friderichs u-billige Medfart af de Svenske.

Vrangel sætter haardt an paa Rendsborg.
Rendsborgerne giøre lykkelige Udfald paa Svensken.
Vrangel foresatte Storm den 17. May mislyckes.
Glykstadtske Rytters Træfninger med de Svenske for Rendsborg.
Som giøre, foruden noget Nederlag, skiont Bytte.
Rendsborgernes ligeledes lykkelige Udfald.

1301 – 530/31

Vrangel forsøger at trænge igiennem et nedfaldet Stykke af Volden ind i Rendsborg, men forgiæfves.

Vrangel's Truseler foragtes af Commandanten.
Den sidste Vrangel's forehafvende Storm forhindres af Regn.
Vrangel klager i et Bref ofver sine Genvordigheder i denne Beleyring.
Fæstningen blokeres, men blev dog ey indtagen.

1302 – 531/32

Rendsborgs slette Befæstning paa de Tider.
Rigens Marsch Hr. Anders Bilde gaaer igien ofver til Jylland med Krigsfolk.
Forhindrer Vangel Tilførsel fra Jylland.
Slaaer 300. Svenske Ryttere, fanger Ofversten og mange andre.
Krigens Fortsættelse i Skaane.
General Horn gaaer ind i Bleginde.

1303 – 532/33

Hand opsætter Malmøes Beleyring indtil at den Svenske Flode kunde ankomme.
Slaaer sin Leyr for Malmø sidst i Julii.
Raadslaar med de Svenske Admirale.
Faaer Befalning at opholde med Beleyringen.
Men motte derimod beskatte Landet, saameget hand kunde.
Pest i Malmø Vinteren tilforne.

1304 – 533/34

Krigen i Norge i dette Aar.
De Norskes Fremgang i Skærdalen og Sundals Herred i Sverrige.
De Svenske skikke 10000 Mand imod de Norske.
Hvilken Magt blef den Norske foermægtig.
De Norske motte forlade deres Erobringer.
Morast Skandse udgafve de lange efter, men ved Accord.
Samt og forlode andre flere Pladser.
Hannibal Sehesteds Reyse til Danmark.

1305 – 534/35

Kongens Anslag paa Gothenborg.
De Norskes foranderlige Krigs-Lykke.
De Norske faaer ind Toeslands Skandse.
Lands-Hofdingen i Gothenborg lader sleiffe de fleste Skandser omkring Elfven.
Hvad hand derved vandt.
Ofve Gedde og Hannibal Sehested segle med Floden og Folk til Norge.
De Danske Ryttere møde de Svenske imellem Varberg og Bahuus, og fegte længe med dem.

1306 – 535/36

Men motte vige tilbage til Halland.

General-Major Lars Kagge passer paa de Danske fra Halland.
Hannibal Sehesteds sidste Tog i Sverrige.
Lars Kagge brydes ind i Norge, og opbrænder Kongelf.
Sehested brænder et Sygehuus for Gothenborg.
Forhindrer ved en Træfning Lars Kagge fra at angribe Bahuus.
Kagge forskandser sig dog neden for Bahuus.
Og beskyder Slottet.
Hindres dog af de Norske.

1307 – 536/37

De Norske ey vel tilfreds med dette Statholderens sidste Tog.
Hvad som til Søes foregif.
Den Danske Flodes Tillavelse.
Ove Gedde bliver Rigens Admiral.
Mangel paa Matroser erstattes ved Presning.
Den gaaer ud i Majo.
Udstaaer en stor Storm.
Ligger sig uden for Gothenborg.

1308 – 537/38

Ankerhielm var for i Veyen ankommen med 14. Skibe.
Hand er færdig at tage imod de Danskes Angreb.
Det Danske Admiral-Skib forlisede.
De Danske seyle til Norge, og derfra hiem.
Anmærkning ofver denne Flodens Udsendning.
De Svenskes og andres Tanker herom.
Kongens Svar til Raadet.

1309 – 538/39

Guds sønderlige Beskiærmelse over denne Flode.
De Svenskes stærke Rustning til Søes, og Anslag.
De Svenskes Frygt for Gothenborg, og Anstalter imod Senkningen.
Dronningens tvende Befalinger til sin Bismarske Flode.
Hendes Befaling til Anterhielm.
Den Svenske Hoved-Flodes Tilrustning og Ordre.

1310 – 539/40

Den Svenske Søemagt i dette Aar.
Videre af de Svenske Admiralers Instrux.

1311 – 540/

Den Svenske Flode holdes arresteret af Modvind og Storm.
Drifves sex gange tilbage i Havne.
Dem møder og siden deres Udgang Storme og Modvinde.
Vrangel med sin Flode ankommer til Borringholm og indtager Landet.

1312- 540/41

Hvortil nogle Forrædere vare ham behielpelige.
Den Danske Befalningsmand Holger Rosenkrantz opbyder Folket, men forsilde.
Vrangel indtager Hammers-Huus.
Ladet hylde den Svenske Dronning.
Vrangel befæster Hammers-Huus, og føres Canonner fra landet.

1313 – 541/42

Vrangelis Flode lider Skade af Storm.
Nogle Skibe forulykkes.
Erik Rynning kommer til ham.
Rynning lader forsøge Farten imellem Kiøbenhavns og Skaane.
Kongen lader denne Fart forsikre og befæste.
De Floder liggende for Kiøbenhavn.

1314 – 542/43

Ankerhielm forblifver for Gothenborg.
Om den Hollandske Flodes Hidkomst.
De Hollandske Gesandters Conferenz med det Svenske Raad i Stockholm, og de Svenskes Forestilling.

1315 – 543/44

De Hollandske Gesandters Resolution.
De tvende af dem reyse hjem til Holland.
Som af nogle blev ilde udlagt.
Deres Andragende finder Bifald.
Printzen af Oranien og den Franske Gesandt arbejde derimod: og hvorefter.
Den Franske Gesandt D'Estrade holder en skarp Tale til Hollænderne.

1316 – 544/45

Hvorledes denne Tale blev udtydet.
Andre af de forenede Provinzer mishager Hollands Resolution.
Printzen af Oranien umager sig endnu derimod.
Den Danske Resident negtes Audiens i Holland.

1317 – 545/46

Printzen maae gifve efter, og samtykke.
Hollænderne udruste en Flode imod Danmark.
Hollændernes nye Instrux til deres Gesandter her i Norden.
Flodens Ankomst i Sundet og for Kiøbenhavn.

1318 – 546/47

Rigens Raad skriver den Hollandske Admiral til, og faaer Svar.
Den Hollandske Admiral tracteres vel af Kongen.
Den Danske Vice-Admiral hans Correspondeng.
Kongen skikker Gerstorff til den Holl. Admiral.
Admiralens skriftlige Svar til Kongen.

1319 – 547/48

Den Hollandske Flode faaer Ordre at gaae hjem.
Om Freds-Handlingen.
De rejse til Christianopol.
De Svenske Commissarier.
De Hollandske Gesandter.
Brømsebroes Beskrivelse.
Hvorledes Commissarierne og Gesandterne mødtes tilsammen.

1321 – 548/549

Canceller Oxenstiern begynder først Talen
Som Ulfeld svarer paa.

Aftale om Handlings Maaden

De Svenskes første Proposition skriftlig.

1322 – 549/550

De Danskes Svar paa de Svenskes Anfordring.

1323 – 550/51

De Svenskes Replique.

1324 – 551/

De Danskes andet Svar og Paastand

1325 – 551/52

Kongens Høyhed i Øresund forsvares.

Mellemhandlerne finde dette Danske Skrift at være for skarpt.

De Danske undskylde det.

1326 – 552/53

De Svenske finde sig høyst fortornede.

De confererede med Hollænderne derom.

De Svenskes Klagemaal skriftlig ofver de Danske til Gesandterne.

De Danskes Svar derpaa mundtlig.

Oxenstiernes igientagne Klager.

Som imodtages af de Danske.

De Danske forbeholde om Tolden og Farten, førend Restitutionen er afgjort.

1327 – 553/54

De Danske berette Kongen det passerede, og begierer nye Fuldmagt.

Kongen approberer deres Forhold, men negter videre Fuldmagt.

De Hollandske Protestation imod de Danske Commissarier.

De Danskes Svar til de Hollandske.

Tractaten bliver vanskeligere.

De Danske skrive atter Kongen til.

1328 – 554/55

De begiere Kongens Villie og Ordre om visse Poster.

De Svenskes Stivhed og Stolthed ofver deres Seyervindinger.

Torstensson slaar de Keyserlige i Bøhmen.

Konigsmarks og Vrangels Fremgang.

1329 – 555/56

De Svenske vare og forsikrede om Hollands Hielp og Conjunction.

Deres Paastand imod Kongens Høyhed i Sundet.

Hollændernes Partiskhed.

Den Hollandske Jacob de Witte bebreydes sin Uforstand af den Franske Ambassadeur.

De Danskes nye Skrifvelse til Kongen, om Fuldmagt

1330 556/57

De raade til Fred, omendkiønt den motte blive set.

De frygte for at Stift Bremen ej bekommes igien.

De skrive endnu det fiende Brev og beder om det samme, raadende til Fred.

1331 – 557/58

Mellemhandlerne slette Fortrøstning til de Danske.

Rigens Raad beder Kongen, om at tage imod Freden paa haarde Vilkor.

1332 – 558/59

De her værende Rigens Raad raade ogsaa til at give Commissarierne en vidtløftig Fuldmagt. Kongen gifver dem den begierte nye Fuldmagt.

De Danske Commissarier lægge Vind paa at forlænge Tiden.

Deres Forslag, om at examinere de Svenskes Besværinger.

De Svenske blifve vrede herofver.

1333 – 559/

Disputere om Toldfriheden, og til hvem den skulde strække sig.

Mellemhandlernes Erindring til de Svenske.

Oxenstiernes stolte Svar.

Til den Franske Gesandtes Forandring.

1334 – 559/60

De Danske ophæve Forskiællen paa Vahre, som fordoldes.

Oxenstiernes stærke Had, og hans Forsæt til at kulkaste Kongens Høyhed i Sundet.

Den Kongel. Fuldmagt kommer, og de Danske indrømme de Svenske Toldfriheden.

Hvori bemældte Toldfrihed bestod, og hvem Vilkaar.

1335 – 560/561

Den haardeste Post stod nu tilbage, nemlig de Svenskes Paastand om Borgen og Forsikring.

Hvori Forsikringen blef begiæret.

Oxenstiernes Svar om de Tydske Landes Restitution.

Mellemhandlerne gaae nu langsomt frem.

Thuilleries Tale til de Danske.

1336 – 561/62

Oxenstiernes Svar om de Tydske Landes Restitution.

Mellemhandlerne gaae nu langsomt frem.

Thuilleries Tale til de Danske.

1337 – 562/63

Corfitz Ulfelds Svar herpaa.

Thuilleries igentagne Forestilling.

De Danskes Replique.

Mellemhandlerne gjøre atter Forestilling til de Svenske.

Bragte de Danske en haard Beskeden, som de klagede jammerlige og forfærdede.

1338 – 563/64

Mellemhandlerne forsøge at forsone de Svenske.

De Svenskes Svar.

Paa Mellemhandlerne Erindringer, resolve de Svenske at skrifve Dronningen til.

1339 – 564/65

De Hollandske vare Aarsage i denne Opsættelse.

Secretarieren opsendes til Stokholm.

De Hollandske faae Ordre ey at være Mæglere, men Fiender af de Danske.

Fremmedes Dom om Hollændernes Adfærd.

Kongen hafde tilforne Kundskab herom.

1340 – 565/

Kongens Føyelighed imod Hollænderne.

Rigs-Hofmester Ulfelds og Jacob Wittes Samtale.

De Hollandske aabenbare en Deel af deres Fuldmagt for de Danske.

Deres Tale, som de brugte hos de Danske.

1341 – 565/66

Ulfeld svarer dem.

Hollænderne hafve ey Fuldmagt i sær, til at handle med Danmark.

Hvad deres Fordring var.

Ulfeld besvarer den.

Hollænderne ere ey Arfvinger af Kayser Carl V.

1342 – 566/67

Hollændernes Replique.

De Danskes Erklæring til de Hollandske.

Deres nærmere Tilbud om Toldens Nedsættelse.

1343 – 567/68

Hollændernes Svar paa begge Tilbudde.

De Danskes Indvending herimod.

Hollænderne fordittres og gjøre en u-rimelig Lignelse.

Deres Begiering om skriftlige og nærmere Forslag at gjøre.

Hollændernes første skriftlig Forslag.

1344 – 568/69

Vores forkafte det aldeles.

Hollænderne nærmere paastand.

Om ald Visiteres Afskaffelse.

De Danske gjøre forslag om 1630. Aars Told.

Hollænderne sende deres første Rulle frem.

Den vrages af de Danske.

1345 – 569/70

Hollænderne opsige deres Mægler-Embede.

De Danske bede dem at bie, men forgiaves.

Den Franske Ambassadeur kand ey heller holde dem.

Den Franskes Raad til de Danske.

Hvorfore dette ey blef fuldt.

Hollænderne overtaless at komme igien til Christianopol.

Og med hvad Motiv.

1346 – 570/71

Hollænderne tilsende de Danske deres anden Liste, og udelukke alle Bi-Afgifter

Tvende Gesandter komme til Christianopol, at tractere.

De Danske sende en anden Rulle til Hollænderne.

Lang Dispute derover.

1347 – 571/72

Hollænderne ville ingen Fyr- eller Bakke-Penge mere gifve.

Tractaten sluttet paa 40. Aar.

Hvorledes det Spiriske Fordrag nasass

Om Skibenes Visitering.

Om den Norske Told, og hvad de Danske dertil sagde.

Item, om lige Frihed for Hollændere, som for Kongens Undersaatter.

1348 – 572/73

De Danske finde det u-billigt.

Hollænderne conferere med de Svenske, som ey ere vel fornøiede.

Hollænderne hafde ey klar Fuldmagt nok til Krigen mod Danmark.

Hollændernes Hensigt og Forestilling til de Svenske.

1349 – 573/74

De Svenske mærkede Hollændernes Misundelse og Frygt for Sverrige.

Ulfeld styrker Hollænderne deri.

De Danske komme til en Slutning med Hollænderne.

Holland befriet fra den Glykstadske Told.

1350 – 574/

Fortsætning af den Danske og Svenske Freds-Handling.

Dronningen af Sverrige paastaaer den forømtalte Forsikring

Den Franske Ambassadeur raader de Danske.

De Danske tilbyde Jæmteland.

Svensken forkaster dette Tilbud.

Thuilleries Forslag derpaa.

De Svenskes Svar.

1351 – 575/

Thuillerie siger de Svenske mere alvorligen sin Mening.

Svensken paastaaer Grændse-Skiællet midt i Øresund.

Thuilleries Svar.

De Danske resolve heller at fegte for, end tilstaae Svensken det paafodrede.

De Danske forblive ved deres Svar: Og de Svenske see ud efter Vinden.

1352 – 575/76

Svensken paastaaer endnu Skaane med mere.

Endelig tilbydes Halmstad.

Thuilleries Utaalmodighed.

De Svenske opskriver tre slags Vilkor.

De Danskes Resolution derpaa.

Svensken bliver slet ikke tilfreds.

1353 – 576/77

Og Thuillerie bedrøvet, og mistrøstig.

Den Franske Ambassadeurs utrættelige Umage.

De Danskes sidste Tilbudde.

Kongen forskriver Stænderne til Kiøbenhavn.

Tilkiendegifver dem Tractaternes Vanskelighed med Svensken.

Forespørger, om de ville endnu fortsætte Krigen, heller end at afstaa noget til Fienden.

1354 – 577/78

Adelens Mening, som er, at der motte sluttet Fred, og opofres noget, for at frelse det øfrige.

De gifve Kongen fuldkommen Magt at gjøre og lade.

Ambassadeuren begiver sig til de Svenske med nye Forslag.

Dispute om Bleginde.

Item om Pantet.

1355 – 578/79

Thuillerie trænger dem Svar af.

Og faaer dem til at eftergive det meste af Bleginde.

Thuilleries faste Beslutning.

De Svenske fremsender de første Artikler til Freden.

Ambassadeuren Thuilleries kalder Commissarierne sammen til Brømsebroe igien.
De Svenske lade Bleginde falde.

1356 – 579/80

Men bekomme Herrdalen til Jæmteland.
De Hollandske Gesandters save Begiering og liden Undfeelfe.
Thuilleries Forundring herofver.
Om dem, som blefve indfluttede i Freden.
Hertug Friderichs af Holsten Sag.
De Pomerfke finge Frihed efter det Odenseer Fordrag.

1357 – 580/81

Handling om Bremens Indrømning til Erzbiskopen, som blef frugtesløs.
De Svenskes Haardhed, og af hvad Aarsager.
Den Franske Gesandtes Forslag.

1358 – 581/82

De Svenske afslage dette med et andet Forslag.
Thuilleries Bedrøfvelse herofver.
Hans tredie Forslag til de Svenske.
Oxenstiernes Svar.
Oxenstiernes Falskhed herudi beviises med Dronningens Ordre.
Slutningen paa denne Forhandling.
Thuilleries nye Bemøyning uden Frugt.

1359 – 582/83

Des Franske Ambassadeur forestaaer en Stilstand.
Hand skaffer de Danskes Edelige Forsikring om at holde det besluttede.
Stilstanden forkyndes.
Tractatens Slutning og Underskrift, hvorledes dennem tilgik.

1360 – 583/

Et Par Poster endnu bevilgede paa begge Sider.
Ambassadeurens sidste Forretning som Mellemandlere.
Hand aflægger sit Mægler-Embed.
Rigs-Hofmester Ulfelds Tale.

1361 – 583/84

Canceller Oxenstiernes Tale.
De Danske og Svenske tage Afskeed.
Tractaten med Holland underskrifves.

1362 – 584/85

De Hollandske Gesandter tage Afskeed skriftligen.
Fyrer og Bakker afskaffes.
Ratificationerne paa Fredshandlingen udvexles.
Executionen forrettes.

1363 – 585/86

Anmærkning ofver denne Fred.
Hvad der meest tilveyebragte Freden.
Kongens Allierede og deres Forhold paa de Tider.
Hollændernes Partiskhed imod Danmark.

1364 – 586/87

Stridighed med de Engelske bilagt.

Polens Forhold.

Kongen i Polen protesterer imod Øsels Afstredelse til Sverrige.

Spaniens Uformuenhed i at gjøre Danmark Undsætning.

1365 – 587/88

Plettenbergs store Løfter.

Exempel paa den lette Fortrøstning om Spansk Hielp

Kæyserens Formaninger til Kongen ved Chursaxen.

1366 – 588/89

Hvad derpaa blev svaret.

1367 – 589/

Kæyserens Begiæring, at indsluttes i den Danske Fred.

De Kæyserlige tage ilde op, at dette ey skeede.

Kongen undskylder sig hos Kæyseren, for den giorte Fred.

Besalningen til den Danske Resident ved Kæyserens Hof.

1368 – 589/90

1369 – 590/91

1370 – 591/92

Disse Forestillinger blefve veloptagne.

Kæyseren vil ofvertale Kongen til en nye Krig imod Sverrige.

Kongen forbeholdes Freds Mediateurs Embede.

I det mindste, og især imellem Kæyseren og de Tydske Stænder.

1371 – 592/93

Endskiønt Kongen nu ingen Bekostning vilde gjøre derpaa, som tilforne.

Parternes Disputer til Osnabrygge ofver Kongens Mediation.

De Kæyserliges skarpe Svar til de Franske og Svenske.

Disse Disputer bortfaldte.

Kongen hiemkalder Langermann, og skikker Secreterer Klein til Osnabrygge.

Hans Instrux.

1372 – 593/94

Klein var de Svenske ikke behagelig.

De Kæyserlige tage ham i Forsvar.

De Svenske gifve sig herudi tabt.

Den Venetianske Ambassadeur vil ey indfalde i Kongens Embede.

1373 – 594/

Den Franske Ambassadeur bevises stor Ære i Kiøbenhavn.

Hans Yndest og Høagtning hos Stadens Indvaanere.

1374 – 594/95

Hollænderne lidet særdeles anseete.

Thuilleries Raadflag med Oxenstiern om en Danit og Franit Allianitz.

1375 – 595/96

Oxenstierns Tanker om Alliancen med Danmark.

De Svenskes Misundelighed og Egennyttighed.

La Thuilleries faaer Ordre, til at slutte Forbund med Danmark.

Kongens Betænksomhed i denne Sag.

1376 – 596/97

Kongens Befalning herom til Raadet.

Raadets Mening.

Commissarier udnæfnes til at handle med Ambassadeuren.

Alliancen sluttet, og med hvad Vilkor.

1377 – 597/98

Den 15. Artikel.

Den 17. Artikel.

Thuillerie reyser bort.

Hand var en Ven af vore Danske lærde Folk.

Hanse-Stæderne aflægge her deres Taksigelse.

1378 – 598/99

Hvad som udi dette Aar foregik med Staden Hamborg.

Deres Deputerede blefve forhørte af Rigens Raad.

Kongen forordner dem Commissarier.

Kongen resolverer til at ophæve Elb-Tolden, og tilstæde dem at lægge Tønder og Bakker.

Vilkorne, som Hans Majestæt igien af Staden fordrede

1379 – 599/600

Hvilke Staden og ratificeerer.

Men deres Syndicus begiærer dog mere.

Kongen befaler Cancellen v. der Lippe at gifve sin Betænkning.

Cancellen von der Lippes Betænkende.

Kongen approberer det samme.

Kongens allernaadigste Decret og Resolution.

1380 – 600/01

Hamborgernes underdanige Erkiendtlighed.

De forordne en Taksigelse-Fest.

Taksigelse i Danmark og Norge for Freden.

Kongen reyser til sine Fyrstendømme.

1381 – 601/02

Generalernes Forhold i Holsten undersøges.

Især blef Gen. Major Bauer haardt anklaget.

Kongen lader befale en Krigs-Ret.

Commissarierne til Borringholm befaledes at efterforske Holger Rosentranches Opførsel.

Erz-Biskopen vil have sin Sag i Sverrige afhandlet.

Kongen vil dette ey nu tilstæde.

1382 – 602/03

Kongens store Omsorg sine Riger og Undersaatter igien at ophielpe.

Og Cronens Indkomster at forbedre.

Commercius Istandsettelse.

Kongens Forslag til Raadet om Lehnene.

Adelen holder for, at det var deres Privilegier imod.

1383 – 603/

Kongens redelige Intention, og uforsagte Moed og Hierte.

Hans Majest. belønner dem, som havde gjort vel i Krigen.

Forsørger dem med Lehne, der havde mistet deres Lehne i Halland.

Kirkernes Afgift til Pest-Huset.

Nye Rigens Raad indsatte.

Nye Anordning om Raadets Val.

1384 – 603/

Hvo der varet i Raadet i Kongens tre sidste Regierings Aar.

1385 – 604/05

1386 – 605/06

Friderich Ranzow døde.

Og Christian Sinclar.

Biskopen i Aarhus, og den paa Gulland døde.

D. Niels Povelssøn, og D. Christen Stougaard døde.

Theatrum Anatomicum indviet.

1387 – 606/07

Aar 1646.

De værvede Krigsfolk bortskaffes af Fyrstendømmene.

Krigs-Retten sat i Flensborg.

Gen. Major Bauer dømmes fra Livvet.

Hand benaades paa Livvet, og gifver en anseelig Penge-Sum til Forsoning.

De andre Anklagedes bedre Skiæbne.

1388 – 607/08

Christianpriises Besigtigelse.

Land-Dagen til Flensborg.

En anden Land-Dag til Rendsborg, om Efter-høsten.

Kongen er i Glykstad.

Siden igien til Flensborg.

Kommer til Kiøbenhavn.

Krigs-Ret ofver Holger Rosenkrantz Axelssøn.

1389 – 608/09

Hand frikiændtes.

Prinz Christian, som siden blef Kong CHRISTIAN den Femte, fødes.

Hans Daab strax forrettet.

Kongen gifver den unge Prinz sit Nafn.

1390 – 609/10

Bremerfordes Indtagelse fra Svensken, ved Oberst-Lieuten. Eggerich.

Konigsmark bloquerer den strax.

Freden kommer imellem.

Maanedtlig Underholdning accorderet til Erz-Biskopens Besætning i Forde.

Erz-Biskopens Begiæring til Konigsmark.

Som den Svenske General afslaaer og forstærker sin Bloquade.

1391 – 610/11

Den Kæyserlige General Holz-Apfels Tilbud og Formaning til Erz-Biskopen.

De Svenske fatte under dette de Kæyserliges Forslag.

Konigsmark beleyrer Førde, som forsvarer sig tappert.

Erz Biskopen seer sig bedraget i sit Haab om Restitution.

Og vil derfor imodtage den tilbudne Undsætning af General Holz-Apfel.

1392 – 611/12

Med visse Vilkor.

Breveene opsnappes af de Svenske

Eggerich opgiver Bremerforde.

Erz-Biskopens Gesandtskab til Stokholm.

Gesandternes Begiæring.

Dronningens Svar derpaa.

1393 – 612/

Gesandternes nye Forslag og Begiæringer.

De Svenskes endelige Resolution.

1394 – 612/13

Canceller Reinkings Forretning til Osnabrygge.

Staden Bremen forhverver sig hos Kæyseren u-middelbar Rigs-Stads-Frihed.

Land-Canceller von Hattens Forestilling til Osnabrygge, paa E.-Biskopens Vegne.

1395 – 613/14

Den bliver lidet paa-agtet.

De Franske alene understøtte Erz-Biskopens Sag.

Og findte de Svenske for en kort Tiid.

Brandenburg understøtter gierne Stift-Bremen.

Men vil ey unde Erz-Biskopen Stift-Halberstad.

1396 – 614/15

De Kæyserliges Haardhed imod Erz-Biskopen.

Erz-Biskopens Skrifvelse til de Evangeliske Gesandter i Monster og Osnabr.

Stift-Bremens Afstaaelse til Sverrige, nu aabenbare.

Hvad den Franske Minister til Stokholm udretter for nogle Danske Undersaatter.

1397 – 615/16

Grændse-Skiels Commission imellem Skaane og Halland.

Magnus Durelius bliver Svensk Resident i Helsingør.

Twistighed med Hollænderne ofver den Norske Told-Rulle.

1398 – 616/17

Hollænderne forhale deres Ratification paa sidste Tractat.

Hollænderne klage ofver Fyrers Afskaffelse, som de selv vare Aarsage til.

De hidsende en Protest, angaaende den Norske Told.

Twistighed imellem de Svenske og Hollænderne.

1399 – 617/

De Svenskes Stolthed imod Hollænderne

Hollænderne beslutte at sende Gesandter til Danmark.

Holde dem tilbage, da de hørde om Ulfelds Reyse til Holland.

Anledning til Ulfelds Gesandtskab i Holland og i Frankerige.

Hand havde ladet sig mange Misgunst paa.

1400 – 617/

Ham gafves Skyld for Krigen.

Hand ansees for Kongen, som Aarsag til den slette Fred.

Hand begiærer sin Afskeed.

Kongens Naadige Svar til hannem.

Kongen lader ham paaminde, at møde flittiger i Raadstuen.

1401 – 617/19

Hand beder om Forlov, at reyse til Paris, at lade sig curere.
Kongen befaler ham, at gaae som Ambassadeur til Frankerige.
Hand foreslaaer self Gesandtskabet til Holland tillige.
Saasom et Forbund med Holland, som af Rigens Raad for got holdes.
Ulfelds Instruction til det Hollandske Gesandtskab

1402 – 619/20

Ulfeld kommer til Amsterdam.
Hans Talent og Egenskaber.
Hand kommer til den Hag.

1403 – 620/21

Naaer Audientz, og siden Commissarier at tractere med.
Hans første Proposition.

1404 – 621/22

Hans Forslag blef som rimeligt og got optaget.
Hollændernes Forklaring om Skibs-Maalingens Forskiel.
Sluttes om Skibs-Maalere at indrette.
Sluttes om Skibs-Maalere at indrette.

1405 – 622/23

Handlingen om Træ-Last Tolden begyndes.
Ulfelds og Hollændernes Disputer herofver.
Ulfelds Indvending imod den 7. Artikel i Tractaten.
Ulfeld forestiller Hollænderne Sverriges Hensigt, som var til deres og fleres Skade.
Særdeles i Farten og Handelen.

1406 – 623/24

Hvilket hand for dennem beviisde.
Hollænderne tilstaae dette self og gifve Skylden paa Danmark.
Deres Begiæring om EgeTommer af Norge at udføre lover Ulfeld at recommendere.
Kongens Svar herpaa.

1407 – 624/

Conferenzerne nogentiid opsatte.
De begynde igien, men uden Frugt, da Parterne vare langt fra hinanden.
Ulfelds Argument til at bevæge dem.
Hvoraf kom en skarp OrdStrid dem imellem.
Iblant andet, om Hollændernes Gesandtskab til Sverrige i Aaret 1640.

1408 – 624/25

De Disputere endnu om LastTolden, og forgiæfves.
Ulfelds Frue føder en Søn, i den Hag.
I en nye Sammenkomst klager Ulfeld ofver dem.
Hollænderne byde nu noget mere.
Men hand vil intet afflaae.

Hand recommenderer ErzBiskopens Sag i en offentlig Audieng.

1409 – 625/26

Siden handler Ulfeld underhaanden, baade med Staternes Deputerede og med Kiøbmænd, og med god Frugt
Item om Erstatning for Tolden af Aar 1645.
ØsterSøFarerne faae Lyst ogsaa til en vis Told at gifve, i en samlet Sum.

Ulfeld kand ey gifve Haab derom.

De bade ogsaa om Fyrernes Istandsætning.

Ulfelds Beretning til Kongen.

Hand undskylder sin Ophold i Holland.

1410 – 626/27

Kongen er dog u-taalmodig ofver sig hans Ophold.

Svarer og paa de andre Poster.

Kongen var meest bekymret om Erz-Biskopens Sag.

1411 – 627/28

Secreter Kleins Forretning i Osnabrygge.

Hollænderne overtale af Salvius til at lade falde deres Tanker om Pomeran til Brandenburg.

Secreter Kleins Forretning til Osnabrygge for Kongen self.

1412 – 628/29

Fornemmeligen hos de Franske Gesandter.

Saa og hos de Saxiske, Brandenburgiske og Lyneborgiske.

1413 – 629/30

Kongens Mistanke til de Svenske, og Frygt for nye Ofverfald.

Anledning dertil.

Kongens Misforpelse med de Lyneborgiske Fyrster.

HanseStædernes Indgifvende til Forsamlingen i Osnabrygge.

Hamborgernes besynderlige Ansøgning sammestæds.

1414 – 630/

Kongens Paastand herimod.

Hamborgernes Ansøgning hos Kongen og Hertugen, om Tolden, ligesom Aar 1603.

Dem bevilges en Samling med Kongens og Hertugens Commissarier.

1415 – 630/31

Kongens Instruction for Commissarierne.

Sammenkomsten faaer ingen Fremgang.

1416 631/32

Græfven af Oldenborg testamenterer Jeveren til sin Søster Søn, af Anhalt Zerbst.

Derhos vare Kongens Fuldmægtige.

Strid om Væser-Tolden imellem Gr. af Oldenborg og Staden Bremen.

1417 – 632/33

Græfven faaer Tolden stadfæstet i Tractaterne til Osnabrygge.

Bremens Opsætighed.

En Spansk Gesandt hidbringer Ratificationen af Tractaten af 1641.

Agenten i Dynkerken hiemkaldes.

Henrich Willemsen antages Consules i Spanien.

1418 – 633/34

Svenskens Mistanke om den Spanske Gesandt.

Hvoraf de Franske betiene sig.

En Portugisisk Gesandt anmelder sig hos Ulfeld i Holland.

Ulfeld vil ey antage hans Besøgelse, og af hvad Aarsage.

Kongens af Polen Handlinger her og andenstæds.

1419 – 634/35

Arbeyder paa en Liga imod Sverrige.

Kong CHRISTIANs Svar herpaa, og Undskyldning.

Russiske Gesandter ankomme, og formedelst Kongens Bortværelse reyste igien bort.

1420 – 635/36

Kongens Norske Reyse i dette Aar.

Den Norske Adel faaer lige Frihed igien med den Danske.

Kongen besøger Berg Verkene.

Ober Berg Hauptmands Bestalling.

1421 – 636/

Guld ErZ i Norge funden.

Deraf ere slagne Ducaterne.

Kongens Skrifvelse, om dette Guld ErZ.

Tvende Guld-Miner sundenfields.

1422 – 636/37

Kongen lader til Stokholm at lade det prøve.

Søger at faae en Kunstner i Holland dertil.

Caspar Herbach kommer her, og smelter denne Guld-ErZ.

En anden Norsk Guld-Mine.

Et SølfBerg-Verk i Pinnenberg, utienligt befunden.

1423 – 637/38

Kongens Omsorg for Glykstads Handel.

Befalning til det Islandske Compagnie i Kiøbenhavn.

Kongens Helbred og Kræfter aftage.

Oprettelse til de Ord, som siges ved Alt. Sacramentets Uddeeling.

1424 – 638/39

Den Tydske Krigs Handling og Tilstand.

Kayseren lader sin Søn krone i Bohmen.

Wrangel forlader Bohmen.

Holland fører Fred med Spanien, og erklæres for en frie Republique.

1425 – 639/40

Kongen i Engelland Ulyksalighed

Kong Carl I. forhaster sig i den.

Hand ofverleverer sin Person til Skotterne

Disse sælger ham til Parlamentet i Engelland.

General Montrotz flyer til Bergen i Norge.

1426 – 640/41

Kayserinden, og den Spanske Prinz dør.

Hr. Just Høeg Død.

Hand Reyser, og hans Ære-Embeder.

Knud Ulfeld dør.

Saavel Bisperne i Trundhiem, og Christiania.

Item M. Oluf Vind Hof-Prædikant.

Aar 1647

1427 – 641/42

Den sidste Forsøg af Kongen paa Erz-Stift Bremens Restitution.

Hans Majests. Skrifvelse til Dronningen i Sverrige.

Dronning Christinæ skriftlige Svar paa forstaaende Skrifvelse.

1428 – 642/

Imod Stifternes Bremen, Ferden, Halberstads Cession protesteres ved Secret. Klein.

1429 – 642/43

Erz-Biskopen seer U-ret af Chur-Brandenburg.

Om Bremen og Ferdens Stifter var nu for sildig at tale mere.

Reinking anholder om Equivalent.

Hand fodrer det Stift Hildesheim for sin Herre.

1430 – 643/44

De Kayserlige spise ham af med gode Ord.

Reinking bliver ved sin Fordring.

De Kayserliges haarde Svar og Bebreydelse.

De Svenske raaer Reinking til, i hans Fordring af Æquivalent.

De Kayserlige tilbyde Stift Lybek, som Kongen og Erz-Biskopen sige Ney til.

1431 – 644/45

Siden nogle Amter i Stift Hildesheim.

Aarsagen til de Svenskes falske Høflighed.

De Franske drifve og paa samme Sag.

1432 – 645/46

1433 – 646/47

General-Staternes Svar derpaa.

Aarsagen til dette Residentens Skrift.

Misforstand imellem Ulfeld og bemældte Tanke.

1434 – 647/48

Den bliver endeligen sluttet.

Om Rundfrøet lofver Ulfeld at skaffe Fornoyelse.

Ligeledes lofver hand Forers og Bakers Istand-sætning.

Siden handles om den regerede Told for Aar 1645. zc.

1435 – 648/

Samtykkes 120. Tusinde Rigsdaler derfor.

Tales og om en Alliantz, men opsættes til en anden Tid.

Tractaten gøres færdig, og underskrifves.

Hollændernes Contra-Regninger.

Hollændernes Tilbud af Faddere, Gave for Ulfelds unge Søn Leo.

1436 – 648/49

Leo Ulfeld faaer et Compagnie i Staternes Tieneste.

Ære-Skiænk Ulfeld gifven.

Ulfeld rejser som Ambassadeur til Frankerige.

Hans Instruction til denne Ambassade.

1437 – 649/50

Hand kommer til Paris.

Faaer offentlig Audiens hos Enke-Dronningen.

Hand begiærer hemmelig Audiens.

1438 – 650/51

Og faaer den i en stor Folkerig Forsamling.

Dronningen og hand tale Spansk tilsammen, og sagteligen.

Hans Propositioner.

Dronningens Svar til hannem.

Ulfeld mærker, at hand ey alting kand naae efter Ønske.

1439 – 651/52

Hand besøger Cardinal Mazarin.

Cardinalen besøger Ulfeld igien.

Cardinalen aabner sig med en sær Opvigtighed.

Kongen lader forære Ulfeld et Eenhiornings-Horn og en Bezoar-Steen til Kongen og Enke-Dronningen i Frankerige.

Hand besøger L. de Brienne, og hvad hand der mærker.

Frankeriges Besværligheder paa disse Tider.

De Franskes gode Tanker om Kong CHRISTIAN.

1440 – 652/53

Brienne bliver een af Ulfelds Commissarier.

De Thuillerie den anden.

Ulfelds Proposition i Conferencen.

Den første Samling endes.

Ubehagelige Tidender, og U-standigheder, ved det Franske Hof.

Ulfelds anden Conferentz med de Franske.

1441 – 653/54

De Franskes Spørsmaal til ham.

Deres Øyemærke dermed.

Ulfelds Erklæring derpaa.

Hand Spørger dem igien til dennem.

De ville lokke ham ud.

Skilles ad.

1442 – 654/55

De Franske funde ey, uden Mistanke til de gamle Allierede, hand- le om nye Alliantz.

Naar de fik Fred, vilde de slutte Forbund med Danmark.

Den Franske Dronnings Venskabs Erbydelse til Kong CHRISTIAN.

1443 – 655/56

Ulfelds Erindring til det Franske Hof og Ministerium.

De Franske Løfter, om denne og de øfrige Poster.

Dronningen rejser til Amiens.

Peter Reetz Resident i Frankerige.

Ulfeld gaaet og til Amiens.

Dronningens igientagne Erbydelse, ved Commissarierne.

Commissarierne vil intet skriftligt give fra sig.

1444 – 656/57

Ulfeld har Audiens hos Monsieur.

En liden Strid om Fiskeriet ved Spidsberget.

Hans Affskeeds-Audiens.

Dronningens store Fortrolighed, og Hiertes Bevægelse.

Hendes venlige Tilsagn og Løfter til Kongen.

Ulfeld tager Affskeed hos Monsieur, og Cardinalen, samt Ministrene.

1445 – 657/

Dronningen beviser Ulfelds Frue Ære, og giver hende Foræring.

Prinz Christian den Femtes Sygdom.

Hand rejser ud til Badet i Tydskland.

Bliver saa svag at hand maae føres til det Huus Corbitz.

Døer Dagen derpaa, den 2. Junii.

1446 – 657/58

Hans Lig-Begængelse i Dresden.

Liget føres til Vands til Holsten.

Ledsages ofver Land til Heiligenhafn, og derfra til Skibs til Kiøbenhavn.

Prinz Christians Alder, Optugtelse og herlige Dyder.

Hans Bevaagenhed imod Studerende og Universitetet.

1447 – 658/59

Hans Tapperhed.

Enke-Princessen blev siden gift igien.

Kongen betænker sin anden Hr. Søn til Tron-Udvalgelse.

Sætter ham til Stadholder i Fyrstendømmene.

Faaer overdraget Græffskabet Pinnenberg.

Hans Instruction til Stadholderskabet.

1448 – 659/60

Om Stifterne blev ey mere andhandlet.

Hertug Friderich resignerede dem omsider, da hand var blefven Konge, og ikke før.

1449 – 660/61

Kongens Misfornøjelse med Ulfelds Gesandtskab.

Aarsagen dertil.

Erz-Biskopens Sag forsømt i rette Tid.

Ulfeld holdte sig længere op i Holland, end Kongen kunde holde for got.

Gesandtskabet var og meget kostbart.

Kongen vil ey antage hans Undskyldninger.

Cancelleren handler imellem Ulfeld og Kongen imellem.

1450 – 661/62

Hvorledes Ulfeld undskylder det Hollandske Gesandtskabs Langvarighed.

Hos Hollænderne maae langsomt tracteres.

Naboernes onde Practiker mod Kongens Told.

Ulfelds Forberedelse til en Allianz med Holland.

1451 – 662/63

Kongen vil ey miste Ulfeld fra Rigs-Hofmesters Embedet.

Ulfeld begiærer Myndighed til samme sit Embede.

1452 – 663/64

Efter en lang Tiid sættes hand igien i forrige Naade.

Anledning dertil var det forrige Forslag om Forbund med Holland.

Ulfeld og Hannibal Sehested ey gode Venner.

Kongens Møye og Bekymring, med at sætte Riget i god Forsvars-Stand.

Hans Majests. Tanker og Forslag til Indkomsternes Forbedring.

1453 – 664/65

Som og havde varet proponert.

Blev nu igien forestillet, men uforblømt.

Kongens Bref til Raadet.

Raadet og Adelen ville ey forstaa dette.

Kongen erindrer paa nye om Indkomsterne.

Raadets Svar.

1454 – 665/

Og heri træffe de den rette Mening.

Kongens Tanker med Valgets Opsættelse.

Hans Majests. Bref til Raadet om Hert. Friderichs Val.

Raadets underdanigste Svar og Erklæring derpaa.

1455 – 665/66

Kongen lader affskrive Ros-Tienesten i Lehnene, som var paa sit og Cronens Gods.

Herofver blef Adelen misfornøyet.

Lehnenes Forhøyelse var skeet i Kong Friderich II. Tid.

Men motte affskaffes efter hans Død, da Lehnene igien blefve nedsatte.

Adelen, ved Land-Commissarierne klage ofver Lehnenes forhøye Afgift, og Ros-Tienestens Afskaning i Lehnene.

1456 – 666/67

Kongen fortørnes ofver denne Klage.

Men tillader Raadet at indgive sit Betænkende.

Raadets skriftlige Betænkning om det samme.

1457 – 667/68

Raadets stærke Motiver og Forestillinger til Kongen.

Kongen skriver dem igien til, om Adelens Urigtighed i deres Ros-Tieneste.

1458 – 668/69

Raadets Erklæring derpaa.

De erindre om Forbund med Naboer at slutte.

Kongens aabne Bref og Forsikring, anlangende forberørte Materier.

1459 – 669/70

Dagen til Prinzens Udvelse fastsettes.

Kongen beskikker Peder Juel til Resident ved det Svenske Hof.

Dronningen i Sverrige tilmælder Prinz Christians Død.

Kongen og Rigerne indbegribes i de Westphalske Freds-Tractater.

Kayseren fatter nu bedre Haab til Fremgang, imod de fremmede Crouer.

1460 – 670/71

Chur-Bayeren bryder sin Stilstand med Sverrig.

Kayseren handler under Haanden med Chur-Saxen og andre.

Chur-Saxen og Brandenburg beraadslaae herom tilsammen.

Chur-Fyrsten i Saxen spørger Kongen til Raads.

Kongen undskylder sig.

1461 – 671/

En Chur-Brandenburgsk Gesandt kommer til Kongen.

Men havde ey saadant slags Ærinde, som de Svenske mistænkte.

Var alene angaaende Toldfrihed for Churfyrstens Skibe.

Kongens Svar derpaa.

1462 – 671/72

Hand gjør nye Ansøgning.

Og bekommer Resolution

Samme Sendebud kommer her igien, og gjør nærmere Forestillinger.

1463 – 672/73

Russiske Gesandters Ankomst.

Deres Audiens paa Ibstrup.

Hvad deres Ærinder indeholdte.

Nye Disputer med Russerne om Kongens og Czarens Titler.

Kiøbenhavns Stad udvides og paa nye befæstes.

Hvilken Fortification Axel Urop dirigerede.

1464 – 673/74

Hals-Skandse ved Liimfiorden begynde at anlægges.

De Svenske alarmeres ofver vore Forsvars-Anstalter.

Hvorfore de og satte sig i Posture.

De Franske forsikre dem om ære-delighed af Danmark

Alle Folk her i Landet ere bange for et nyt anfald af Svensken.

En stor Ildebrand i Tøyhuset.

1465 – 674/75

Oberste Czernikow tiltales derfor.

Ildebrand i Roskilde.

Trende Bede- og Faste-Dage.

Svaningii Bibel udkommer.

Vicariater til Studiof. Mathem.

Færøes Latinske Skole beneficeres.

Brand-Tavlen i Kiøbenhavn.

Kongel. Forordninger.

1466 – 675/76

Raadet udi Herre-Dagene at sidde om Eftermiddagen, naar der prædikes paa Sogne-Dage om Formiddagen.

Onde Procuratorer at forbinde fra Retterne.

Ting-Protocoller at examinere.

Smaa-Mynt angaaende.

De nye dobbelte og enkelte Marker og 4 Skillinger motte affsættes.

Resident Tankes Projecter til Commerciens Forbedring.

1467 – 676/77

Endnu andre Hans Projecter til Kongens Indkomsters Forbedring.

Om det Ostindiske Compagnies Handel, paa denne Tiid.

Wilhelm Leyel beskikket til Commandeur i Tranquebar.

I hvad Tilstand hand fandt Stædet Aar 1643.

Berndt Pessarts onde Huusholdning.

1468 – 677/78

Pessart rømmer bort, og opører Tranquebar imod Leyel.

Hand blotter Fæstningen Danisborg.

Wilhelm Leyel maae beleyere Tranquebar, for at komme derind.

Hand bliver omsider antagen.

Om Berndt Pessart, og hvorledes hand kom af Dage.

1469 – 678/79

Wilhelm Leyels Forretning i Indien, indtil denne Tiid.

Hans Forslag til Handelens Forbedring.

Udenlandske Mærkeligheder, særdeles i Krigen.

Kong Carl I. i Engelland tvende gange fangen.

1470 – 679/

Printzen af Oranien dør.

Og Greven af Delmenhorst.

Samt flere Herrer.

Christen Longomontanus.

Aar 1648

1471 – 679/80

Kongel. Befalninger, til Rigens Marsch, Land-Commissarierne, Oberste Urop, og Satholderen i Norge.

Tvende Sogner i Norge, ved Herredalen, blive oprørske, og slaae sig til de Svenske.

Satholderen i Norge søger forgiaves at bringe dem til Lydighed.

1472 – 680/81

Aarsagen til deres Affald.

Kongens Ordre herom, til sin Resident i Stokholm.

De Svenske tilegne sig de bemældte Sogner.

Kongens Helbred tillader ham ey at reyse ud til Fyrstendømmene.

1473 – 680/81

Propositioner til Landdagen.

Som blef holden til Kiel i Januario.

Landdagen kom ey til Slutning, men blef opsat til Foraaret.

De Slesvigskes Protestation, imod Omkostninger paa det Gesandtskab til Osnabrygge.

Printz Christians Efterladenskab angaaende.

1474 – 681/82

Kongen faaer deraf den store Saphir og Guld-Hornet tilbage.

Fordeel af den sidste Tractat med Gen. Staterne.

Ulfeld gjør Forslag om Tolden i Sundet at sætte paa en vis aarlig Penge for Hollænderne.

Kongen finder dette ey for got.

1475 – 682/83

Item, om Forbund med Holland: som Kongen approberer.

Ulfeld udvirker Resident Tankes Rappel.

Et forskrækkeligt Uveyr, i Februario, gjør stor Skade.

Særdeles i de Holstenske Lande.

Spidse paa St. Cathrinæ Kirke i Hamborg nedblæst.

Kongens Kræfters Aftagelse.

1476 – 683/84

Nogle Mening herom.

Den rimeligste og sandskyldigste Aarsage.

Hans Majests. sidste Svaghed var stor Matrighed.

Kongen lader sig føre fra Friderichsborg til Rosenborg.

Var oppe i fire Dage og arbejdede.

Gik til Sengs den 26 Februarii.

Hans Samtale med Hof-Prædikanten.

1477 – 684/

Hans Majestæt lader siunge Psalmer for sig.

1478 – 684/85

Hans Majests. store Andagt.

Hand beredes til Alterens Sacramente.

Lagde sig derefter til Roe.

Lægernes Opvartning hos Hans Majest.

En Psalme siunges til Dødsens Forberedelse.

Kongen lader sig hielpe op af Sengen.

1479 – 685/86

Formanes af Præsten, og svarer ham trøstigt.

Hielpes igien i Sengen.

Kongens store Taalmodighed.

Hans Attrage til det ævige, og Forglemmelse af alt timeligt.

Hand hensover den 28. Februarii om Aftenen Klok. 5.

Kong CHRISTIANS Legoms og Sinds Egenskaber.

Hans Viisdom i Tale.

Hans Siæls Dyder.

1480 – 686/87

Hans Optugtelse, Lærdom, og Videnskaber.

Forstand i mange slags Kunster og Haandværker.

Bygnings-Kunst, Fortification, Skibbyggerie, Artillerie etc.

Ridderlige Øvelser.

1481 – 687/88

Hans Majests. lange Regering

Kiærlighed til sine Undersaatter.

Gudsfrygt og Andagt.

Omsorg for den sande Guds Dyrkelse,

1482 – 688/89

For Skoler og Academier.

Hans Majestet bygde mange Kirker.

Slotte og andre Huse.

Samt hof Byer og Stæder.

Kongens Omsorg for Rettens Administration.

1483 – 689/90

Retsindighed og Lyst til Self at dømme.

Antager og strax besvarer Suppliquer.

Nye Love.

Omsorg for Mynten.

Fabriker og Manufacturer.

1484 – 690/91

Commercen og Skibsfarten.

Hans Majestts Aarvaagenhed og Arbeydsomhed.

Afskye for Hyklere og onde Folk.

Niels P Slange; Den Stormægtiske Konges Christian den Fierdes – Konge til Danmark og Norge 1749 – Indholdsfortegnelse til bind 1 part 1, 2 og 3. (efter side noter)

Høy Myndighed i Justitien.

Naade imod sine Tienere.

Klogskab i at udvælge dennem.

Hans Majestts. Krigs-Dyder og Tapperhed.

1485 – 692/

Uofvervindelig Hierte og Mod i Modgang.

Trofalthed i Venfkab, og Unfeelfe hos fremmede Herrer.

Var den ældfte Regent i fin Tid.

Fremdelet Vidnefbyrd om ham.

1486 – 692/

Hans Majests. Høyt-velsignede Sæd og Afkom

1487 – 1522

Den endelig og sidste Freds Fordrag ved Bremsebroe

1522 – 720

Alfabetisk Register